

Diagnoza problemów społecznych Gminy Darłowo

Spis treści

1. Wstęp.....	1
2. Metodologia	7
3. Badanie dorosłych mieszkańców	10
3. 1. Charakterystyka respondentów	11
3. 2. Problem alkoholowy	14
3. 3. Problem narkotykowy.....	23
3. 4. Problem przemocy	31
3. 5. Problem uzależnień behawioralnych	44
3. 6. Profilaktyka	54
4. Badanie uczniów klas 4-6.....	60
4. 1. Charakterystyka respondentów	61
4. 2. Problem alkoholowy	63
4. 3. Problem nikotynowy	67
4. 4. Problem narkotykowy.....	74
4. 5. Problem przemocy	79
4. 6. Problem uzależnień behawioralnych	92
4. 7. Czas wolny i relacje	101
5. Badanie uczniów klas 7-8.....	114
5. 1. Charakterystyka respondentów	115
5. 2. Problem alkoholowy	117
5. 3. Problem nikotynowy	128
5. 4. Problem narkotykowy.....	136
5. 5. Problem przemocy	149
5. 6. Problem uzależnień behawioralnych	160
5. 7. Czas wolny i relacje	171
6. Badanie przedstawicieli instytucji pomocowych	185
6. 1. Charakterystyka respondentów	186
6. 2. Problemy społeczne	190
7. Wnioski i rekomendacje.....	211

1. Wstęp

Wprowadzenie

Bezpieczeństwo traktowane jest jako jedna z najważniejszych wartości w życiu człowieka. Oznacza ono stan obiektywny polegający na braku zagrożenia, odczuwany subiektywnie przez jednostki lub grupy. W najbardziej ogólnym ujęciu pojęcie bezpieczeństwa oznacza stan, w którym nie są popełniane przestępstwa, zwłaszcza przeciwko życiu, zdrowiu i mieniu. Pojęcie bezpieczeństwa w języku potocznym oznacza stan, w którym jednostka ma poczucie pewności, oparcia w drugiej osobie lub w sprawnie działającym systemie prawnym. Bezpieczeństwo społeczne może być zagrożone przez problemy społeczne, określane jako „zachowania ludzkie i zjawiska społeczne, które ze względu na swój charakter, skutki czy intensywność występowania postrzegane są i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domagające się rozwiązania” (Jerzy Kwaśniewski), czy też w definicji R. Marisa to: „ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”. Według K. Fryszackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru.

Kwestia niepożądanych zjawisk o charakterze społecznym poruszona została w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP z 2014 r. W dokumencie za interes narodowy w dziedzinie bezpieczeństwa uznano m.in. „zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju potencjału społecznego i gospodarczego państwa, ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia i zdrowia ludności jako podstawy bytowania”. Tym samym wyrażono potrzebę eliminowania zjawisk godzących w egzystencję jednostki i utrudniających rozwój społeczeństwa. W strategii podkreślono, że barierą dla dalszego rozwoju jest utrzymujące się zjawisko długotrwałego bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego, a co za tym idzie rozwarstwienia społecznego i nierównego dostępu do dóbr i usług. Liczne badania wskazują również, iż problemem społecznym nie są tylko wyżej wymienione zjawiska. Sondaże opinii publicznych realizowane przez różne ośrodki w Polsce w ostatnim ćwierćwieczu wskazują na istotność problemów takich jak: alkoholizm, narkomanię, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Stałe analizowane zagrożenia w znaczący sposób wpływają na jakość i standard życia ludzi, a tym samym na poziom rozwoju cywilizacyjnego danego państwa, czy regionu. Obowiązek przeprowadzania diagnozy społecznej w jednostkach samorządu terytorialnego reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. W akcie prawnym określono, że gmina opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej. Zapis ten wzmocniono w art. 17 ustawy podkreślając, że do zadań własnych gmina o charakterze obowiązkowym należy właśnie opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Diagnoza jest systemem racjonalnych czynności służących do rozpoznania właściwości jakiegoś stanu rzeczy, zdarzenia czy obiektu, które jest podejmowane dla rozwiązania jakiegoś problemu praktycznego. Istotą każdej diagnozy jest stosowanie istniejącej ogólnej wiedzy dla identyfikowania rozmaitych elementów rzeczywistości, jako należących bądź nie należących do znanych, na gruncie tej wiedzy, kategorii ogólnych, klas, czy typów. Ma na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji. Bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu i opisanie takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Głównymi celami diagnozy społecznej jest:

- Identyfikacja przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- Identyfikacja wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- Identyfikacja skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- Identyfikacja regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- Analiza podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- Analiza proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Jak zauważa Jerzy Apanowicz „rzetelna diagnoza ma na celu stwierdzenie prawdziwych faktów lub zjawisk, ustalenie stanu faktycznego, rzeczywistych cech i zasad funkcjonowania”. Specyfiką diagnozy problemów społecznych jest to, że koncentruje się ona na identyfikacji i opisie zjawisk ograniczających lub stwarzających zagrożenie ograniczenia zaspokajania potrzeb społecznych dotyczących wielu osób w społeczności. Wprowadzanie w życie dobrze skonstruowanych programów prewencyjnych, wynikających z rzetelnie przeprowadzonej diagnozy społecznej przyczyni się do podniesienia poczucia bezpieczeństwa wśród członków społeczności lokalnej.

Zakres i problematyka badawcza

W ramach Diagnozy lokalnych problemów społecznych w Gminie Darłowo badaniu poddano problemy społeczne, o których skali i zasięgu trudno jest wnioskować jedynie na podstawie danych zastanych. Są to problemy uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej. Specyfika tych zjawisk powoduje, że są trudne z perspektywy osoby – do uświadomienia sobie ich zaistnienia, a z perspektywy instytucji – do rozpoznania. Nierzadko bowiem łatwiej przyznać się do ubóstwa, bezrobocia czy choroby, niż do uzależnienia bądź przemocy, co spowodowane jest m.in. wstydem oraz niechęcią do ujawniania spraw rodzinnych obcym osobom. Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Pierwsza ma charakter teoretyczno – metodologiczny. Przedstawiono w niej założenia realizowanych badań, ich podstawę teoretyczną oraz opisano metodologię przeprowadzonych badań własnych. Druga część prezentuje wyniki badań przeprowadzonych wśród osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży zamieszkałych w Gminie Darłowo oraz analizy korelacyjne, których celem było dokładne scharakteryzowanie występujących problemów społecznych. Na zakończenie przedstawione zostały wnioski i rekomendacje, wynikające z przeprowadzonego badania. Głównym celem realizowanej diagnozy było wskazanie skali problemu uzależnień chemicznych, zjawiska przemocy domowej, rówieśniczej i szkolnej oraz problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Darłowo. Przed przystąpieniem do realizacji badań postawiono sobie następujące pytania badawcze:

- Jaka jest skala zjawiska uzależnień chemicznych i behawioralnych wśród badanych dzieci i młodzieży z gminy?
- Jakie czynniki wpływają na sięganie przez badaną młodzież po substancje odurzające?
- Jaka jest wiedza badanej młodzieży w zakresie zagrożeń jakie niosą za sobą substancje uzależniające?
- Jaka jest skala uzależnień chemicznych i behawioralnych wśród dorosłych mieszkańców gminy?
- Jakie czynniki wpływają na sięganie przez dorosłych mieszkańców po substancje odurzające?

Charakterystyka wybranych problemów społecznych

Badania realizowane w Gminie Darłowo obejmowały problematykę uzależnień chemicznych, behawioralnych oraz problemu przemocy. Uzależnienie, rozumiane w szerokim pojęciu, obejmuje zarówno zależności od różnych substancji psychoaktywnych, jak też uzależnienia behawioralne (od gier, natrętnych zakupów, pracy, Internetu itd.). Uzależnienie można określić jako nawracające zaburzenie obejmujące procesy psychiczne, ale również często wegetatywne i somatyczne. Zasadniczą cechą uzależnień od substancji psychoaktywnych jest utrata kontroli nad procesami zachowania popędowego, a więc nad dążeniem do kontaktu z substancją, kompulsywne jej poszukiwanie i pobieranie. Substancje psychoaktywne, w mowie potocznej środki odurzające, używki, narkotyki miękkie, narkotyki twarde czy dopalacze, definiowane jako związki chemiczne pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, wpływające na centralny układ nerwowy. Przyjmowane są w celu doznania przyjemności, zmiany świadomości, uzyskania określonego nastroju, przeżycia ekstremalnych doznań. W świetle Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD - 10) obowiązującej w Polsce od 1992 roku, substancjami psychoaktywnymi powodującymi zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania są: alkohol, opioły, kanabinoły, substancje uspokajające i nasenne, kokaina, inne substancje stymulujące, w tym kofeina, halucynogeny, tytoń, lotne rozpuszczalniki organiczne oraz inne narkotyki i substancje psychoaktywne.

W Polsce obowiązuje podział substancji psychoaktywnych na trzy główne grupy:

- alkohol, opioły, leki uspokajające i nasenne (działające głównie rozluźniająco, uspokajająco, nasennie),
- kanabinoły i inne substancje halucynogenne, lotne rozpuszczalniki (działające głównie euforycznie),
- kokaina i inne substancje stymulujące, nikotyna (działające pobudzająco, podwyższające nastrój).

W zależności od rodzaju substancji psychoaktywnej można wyróżnić różne rodzaje uzależnień, takie jak alkoholizm, narkomania, nikotynizm.

- Alkoholizm – według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą” . Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu.
- Narkomania – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach innych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”.
- Nikotynizm – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym. Został szczegółowo opisany w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10.

Granice pomiędzy uzależnieniami mogą być jednak nieostre. Niezależnie jednak od rodzaju uzależnienia może ono przynieść negatywne konsekwencje w wielu wymiarach, utrudnia bowiem prawidłowe funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne. Niejednokrotnie prowadzi nie tylko do utraty zdrowia, ale także do wykluczenia społecznego, przestępczości oraz problemów i dysfunkcji w rodzinie. Drugą grupą uzależnień analizowanych w niniejszej diagnozie były uzależnienia behawioralne zwane także nałogami behawioralnymi. To pewne zachowania (np. korzystanie z Internetu, pracowanie, uprawianie ćwiczeń) nad którymi tracimy kontrolę. W konsekwencji, zamiast przynosić nam przyjemność, stają się problemami. Diagnostyka uzależnień behawioralnych obejmuje sześć kryteriów: zaabsorbowanie poznawcze i

behawioralne danym zachowaniem, modyfikacja nastroju (angażowanie się w dane zachowanie na skutek nieradzenia sobie z negatywnymi emocjami, stresem lub z powodu dobrego nastroju), wzrastająca tolerancja na działanie danego zachowania, obecność symptomów odstawiennych (głównie psychologicznych), konflikt na każdym wymiarze funkcjonowania (rodzina, praca, hobby), a także nawrót.

Najważniejszą różnicą pomiędzy wykonywaniem jakiejś czynności z pasją a uzależnieniem jest utrata kontroli (odczuwanie przymusu) i powód, dla którego wykonujemy daną czynność. Utrata kontroli wiąże się z tym, że nie jesteśmy w stanie przestać, nawet jeśli próbujemy. W niniejszej diagnozie omówiono problem uzależnień od komputera i Internetu oraz gier hazardowych. Posługiwano się następującymi definicjami:

- Uzależnienie internetowe - to nowy rodzaj nałogu polegający na ustawicznym spędzaniu czasu przed komputerem, a zwłaszcza w sieci internetowej, charakteryzujący się wewnętrznym przymusem "bycia w sieci" osoby uzależnionej. Objawy uzależnienia internetowego to: traktowanie komputera jako środka na łagodzenie stresu, odczuwanie irytacji w sytuacjach innych niż kontakt z komputerem, podawanie nieprawdziwych danych na pytanie o czas spędzany przy komputerze.
- Uzależnienie od hazardu - należy do uzależnień behawioralnych i jest definiowane, jako powtarzające się działanie, które nie może być kontrolowane i jest ze szkodą dla osoby uzależnionej, jej wartości, zobowiązań społecznych, zawodowych, ekonomicznych i rodzinnych, oraz związanych z naruszaniem norm społecznych i prawa. Jest określane, jako patologiczny hazard, nałogowe granie, hazard przymusowy. Bywa nazywane ukrytym nałogiem, bowiem w przeciwieństwie do innych uzależnień nie wywołuje widocznych dla otoczenia symptomów i można go dość łatwo ukryć. O diagnozie tego zaburzenia nie decyduje rodzaj uprawianej gry, lecz sposób grania, który z czasem staje się sensem życia dla osoby uzależnionej i główną motywacją życiową. Aktywność związana z graniem jest dominującą aktywnością, która często prowadzi do utraty pracy, rodziny, dóbr materialnych i marginalizacji społecznej. Bez względu na ponoszone koszty nałogowy hazardzista wraca do gry i popędu tego nie sposób powstrzymać.

Kolejnym problemem społecznym charakteryzowanym w niniejszej diagnozie jest problem przemocy. Przemoc to jeden z problemów społecznych, których coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości społecznej. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze, tragiczne skutki.

Przemoc, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024 poz. 424), to każde celowe działanie lub zaniechanie, które narusza prawa i dobra osobiste innej osoby, prowadząc do cierpienia fizycznego, psychicznego, emocjonalnego lub szkód materialnych. Przemoc polega na nadużyciu władzy, siły lub pozycji, w celu uzyskania kontroli, dominacji lub zastraszenia. Może występować w różnych kontekstach – rodzinnych, zawodowych, społecznych, a także w przestrzeni edukacyjnej.

Formy przemocy:

- Przemoc fizyczna – obejmuje działania mające na celu wyrządzenie szkody ciału drugiej osoby, takie jak uderzanie, kopanie, popychanie, czy inne formy agresji fizycznej, które prowadzą do uszkodzeń ciała oraz zdrowia.
- Przemoc psychiczna (emocjonalna) – to działania prowadzące do poniżania, zastraszania, manipulowania emocjami lub kontrolowania zachowań. Obejmuje takie zachowania, jak wyzywiska, groźby, szantaż emocjonalny, izolowanie od bliskich, podważanie wartości osoby oraz jej osiągnięć. Skutki tej formy przemocy to obniżone poczucie własnej wartości, lęk, depresja i inne zaburzenia psychiczne.
- Przemoc seksualna – to wszelkie działania zmuszające do czynności seksualnych bez zgody drugiej osoby, obejmujące zarówno fizyczne napaści, jak i przemoc psychiczną poprzez groźby lub

manipulację.

- Przemoc ekonomiczna – związana z kontrolowaniem dostępu do zasobów finansowych, ograniczaniem możliwości zarobkowych, a także wyzyskiem finansowym, co prowadzi do uzależnienia ekonomicznego i pozbawienia niezależności.
- Zaniechanie – to zaniechanie działań, które są niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa i zaspokojenia podstawowych potrzeb osoby zależnej (np. dziecka, osoby starszej lub niepełnosprawnej). Dotyczy to ignorowania potrzeb zdrowotnych, emocjonalnych, edukacyjnych czy żywieniowych.

Przemoc rówieśnicza:

Przemoc rówieśnicza dotyczy sytuacji, w których działania przemocowe występują między osobami w podobnym wieku lub o podobnym statusie społecznym, najczęściej w środowisku szkolnym. Może obejmować zarówno przemoc fizyczną, jak i psychiczną, a także formy cyberprzemocy, np. przez media społecznościowe czy wiadomości tekstowe. Inną formą jest przemoc społeczna, która polega na wykluczaniu z grupy, rozprzestrzenianiu plotek lub upokorzeniu publicznym. Przemoc rówieśnicza ma poważne konsekwencje – może prowadzić do obniżenia poczucia własnej wartości, problemów emocjonalnych, izolacji społecznej, a także trudności w nauce. Charakterystyczne w tym kontekście jest brak równowagi sił – jedna strona często czuje się bezbronna wobec osoby lub grupy stosującej przemoc, która może być silniejsza fizycznie lub społecznie.

Cyberprzemoc:

Przemoc w przestrzeni cyfrowej, to wszelkie działania mające na celu wyrządzenie szkody, zastraszenie, upokorzenie lub wykluczenie innej osoby za pośrednictwem narzędzi elektronicznych, takich jak Internet, media społecznościowe, komunikatory czy telefony komórkowe. Cyberprzemoc jest formą przemocy psychicznej, ale różni się od niej skalą oraz łatwością dotarcia do osoby, ponieważ może być prowadzona zdalnie, anonimowo i w sposób ciągły.

Formy cyberprzemocy:

- Obraźliwe wiadomości i komentarze – agresywne, wulgarne lub obraźliwe komunikaty, które mają na celu zastraszenie, poniżenie lub wywołanie negatywnych emocji. Mogą być wysyłane bezpośrednio do danej osoby za pomocą komunikatorów, SMS-ów, e-maili, a także publikowane publicznie w mediach społecznościowych lub na forach internetowych.
- Cyberstalking (cyberprześladowanie) – systematyczne i uporczywe śledzenie oraz nękanie osoby za pomocą narzędzi cyfrowych. Prześladowanie może obejmować śledzenie aktywności w Internecie, wysyłanie niechcianych wiadomości, groźby lub inne formy nacisku psychicznego, które mają na celu zastraszenie.
- Upowszechnianie nieprawdziwych informacji (hejt i plotki) – rozpowszechnianie fałszywych informacji lub plotek na temat osoby w Internecie, mające na celu zaszkodzenie jej reputacji, relacjom osobistym czy zawodowym. Tego rodzaju działania mogą mieć bardzo poważne konsekwencje psychiczne, emocjonalne i społeczne dla osoby, której dotyczą.
- Publikowanie kompromitujących materiałów – udostępnianie zdjęć, filmów lub innych materiałów bez zgody osoby na nich przedstawionej. Może to obejmować np. publikowanie prywatnych, intymnych treści, co prowadzi do upokorzenia i wykluczenia społecznego.
- Wykluczanie i izolowanie online – celowe wyłączanie osoby z grup dyskusyjnych, sieci społecznościowych czy gier online, ignorowanie jej wiadomości oraz interakcji, co prowadzi do poczucia osamotnienia i wykluczenia społecznego.
- Podszywanie się (impersonacja) – tworzenie fałszywych profili, kont lub wiadomości w imieniu innej osoby, co ma na celu jej dyskredytowanie lub wywołanie konfliktów z innymi ludźmi. Może to prowadzić do zniszczenia relacji międzyludzkich i utraty zaufania.

2. Metodologia

Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Badanie zostało zaprojektowane i zrealizowane, aby poznać skalę występujących problemów społecznych w Gminie Darłowo oraz scharakteryzować postawy społeczne względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, zjawiska przemocy oraz problemu uzależnień behawioralnych. Osiągnięciu celu badania służyła analiza następujących obszarów:

- Skala zjawiska uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz zjawiska przemocy w Gminie Darłowo.
- Ogólna wiedza i opinie mieszkańców na temat zjawiska uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz zjawiska przemocy.
- Doświadczenia osobiste mieszkańców związane ze zjawiskiem uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz zjawiska przemocy.

Obszary dotyczące ogólnej wiedzy i opinii mieszkańców, ich doświadczeń osobistych oraz postrzegania zjawiska uzależnień i przemocy w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego, przeprowadzonego na próbie badawczej składającej się z: dorosłych mieszkańców Gminy Darłowo oraz dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie gminy. W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk. Badania wśród mieszkańców zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody CAWI (badanie za pomocą ankiety internetowej). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety. Link odnoszący się do ankiety internetowej został umieszczony na głównej stronie Gminy Darłowo. W przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

Charakterystyka próby badawczej

Na potrzeby niniejszej diagnozy zdecydowano się na zastosowanie nieprobabilistycznego doboru próby losowej, ze względu na fakt, iż był on najbardziej odpowiedni do ustalonych celów badawczych. Badania zostały przeprowadzane na przełomie września - październik 2024 roku. Obszary dotyczące ogólnej wiedzy i opinii mieszkańców, ich doświadczeń osobistych oraz postrzegania zjawiska uzależnień, a także przemocy w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego.

W badaniu łącznie wzięło udział 514 osób, w tym:

- 101 dorosłych mieszkańców,
- 238 uczniów klas 4-6,
- 135 uczniów klas 7-8,
- 40 przedstawicieli instytucji pomocowych.

Kwestionariusz ankiety opracowanej na potrzeby niniejszej diagnozy można podzielić na 3 części.

- Część adresowo-tytułową - umieszcza się ją na pierwszej stronie ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla respondenta.
- Część merytoryczną - zawarte są w niej pytania dotyczące badanych zagadnień.
- Część metryczkową - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta. Są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania. Informacje te pozwalają na korelacje z

innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy oraz liczbowy.

Przebieg badań

Badanie diagnozujące problemy społeczne występujące w Gminie Darłowo zostało przeprowadzone w czterech etapach.

- Etap pierwszy był etapem przygotowawczym. Polegał on na planowaniu badania, określeniu obszarów badawczych oraz możliwości realizacji badań.
- Etap drugi był etapem konceptualizacji i operacjonalizacji. Na jego etapie realizowano zadania związane z określeniem problemu, pytań oraz celów badawczych, wyborem metod i technik badawczych, opracowaniem harmonogramu oraz określeniem i doбором próby badawczej.
- Podczas trzeciego etapu badania realizowano proces zbierania danych oraz ich analizy i interpretacji.
- Ostatni etap procesu badawczego zakłada opracowanie wniosków, rekomendacji oraz przygotowanie raportu z realizacji badań.

3. Badanie dorosłych mieszkańców

3. 1. Charakterystyka respondentów

Płeć:

kobieta: **50,5%** (51)

mężczyzna: **49,5%** (50)

W badaniu dotyczącym mieszkańców wzięło udział 101 osób. Na podstawie danych przedstawionych na wykresie, można stwierdzić, że 50,5% respondentów to kobiety, natomiast 49,5% to mężczyźni.

Wiek:

do 25 lat: **8,91%** (9)

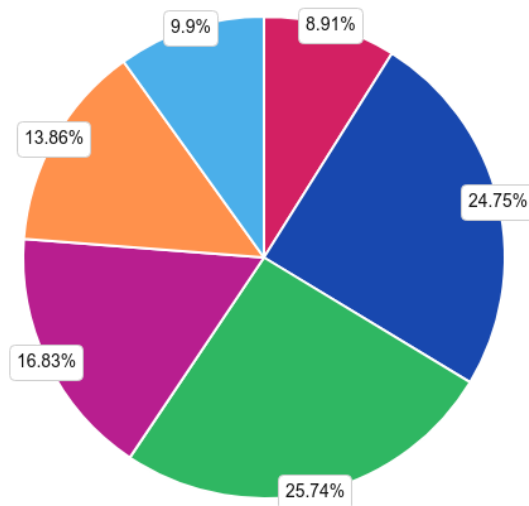
26-35 lat: **24,75%** (25)

36-45 lat: **25,74%** (26)

46-55 lat: **16,83%** (17)

56-65 lat: **13,86%** (14)

powyżej 65 lat : **9,9%** (10)

Na podstawie danych dotyczących wieku respondentów, można wywnioskować, że większość (25,74%) uczestników badania mieści się w przedziale wiekowym „36-45 lat”. Następnie mieszkańcy wskazują na wiek: „26-35 lat” - 24,75% osób, „46-55 lat” - 16,83% osób, „56-65 lat” - 13,86% badanych, „powyżej 65 lat” - 9,9% osób oraz „do 25 lat” - 8,91% mieszkańców.

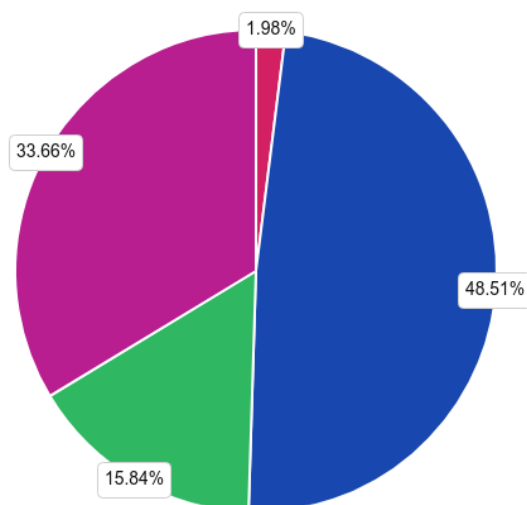
Wykształcenie:

podstawowe: **1,98%** (2)

średnie lub pomaturalne: **48,51%** (49)

zawodowe: **15,84%** (16)

wyższe: **33,66%** (34)

Analizując wykształcenie badanych można zauważyć, iż największa część z nich posiada wykształcenie: „średnie lub pomaturalne” - 48,51% osób. W dalszej kolejności wskazywano odpowiedzi: „wyższe” - 33,66% badanych, „zawodowe” - 15,84% ankietowanych oraz „podstawowe” - 1,98% badanych mieszkańców.

Miejsce zatrudnienia:

instytucja publiczna (rządowa lub samorządowa): **13,86%** (14)

przedsiębiorstwo prywatne (pracownik umysłowy): **20,79%** (21)

przedsiębiorstwo prywatne (pracownik fizyczny): **27,72%** (28)

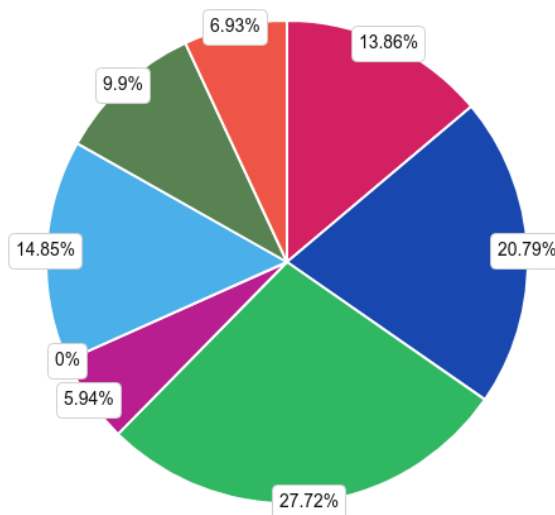
własna działalność gospodarcza: **5,94%** (6)

rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo: **0%** (0)

emeryt / rencista: **14,85%** (15)

osoba bezrobotna: **9,9%** (10)

osoba zajmująca się na stałe domem / wychowaniem dzieci: **6,93%** (7)

W przypadku miejsca zatrudnienia, większość ankietowanych, tj. 27,72% wskazała odpowiedź „przedsiębiorstwo prywatne (pracownik fizyczny)”. W dalszej kolejności wymieniano odpowiedzi: „przedsiębiorstwo prywatne (pracownik umysłowy)” - 20,79% osób, „emeryt / rencista” - 14,85% respondentów, „instytucja publiczna (rządowa lub samorządowa)” 13,86% badanych osób, „osoba bezrobotna” 9,9% ankietowanych, „osoba zajmująca się na stałe domem / wychowaniem dzieci” 6,93% mieszkańców, „własna działalność gospodarcza” - 5,94% osób.

Stan cywilny:

panna / kawaler: **23,76%** (24)

zamężna / żonaty: **63,37%** (64)

stały, nieformalny związek: **8,91%** (9)

rozwidziona / rozwiedziony: **0,99%** (1)

wdowa / wdowiec: **2,97%** (3)

Analizując stan cywilny ankietowanych mieszkańców zauważyć można, iż wskazywali oni najczęściej odpowiedź „zamężna / żonaty” - 63,37% mieszkańców, „panna / kawaler” - 23,76% mieszkańców, „stały, nieformalny związek” - 8,91% osób, „wdowa / wdowiec” - 2,97% badanych oraz „rozwidziona / rozwiedziony” - 0,99% respondentów.

3. 2. Problem alkoholowy

Konsumpcja alkoholu, przyjmująca postać picia ryzykownego, picia szkodliwego oraz uzależnienia od alkoholu, nie jest problemem ostatnich lat czy dekad, lecz obecna była w różnych społeczeństwach przez wieki. Problem ten jest ciągle aktualny w Europie, ale nie omija on również Polski, co dokumentują wyniki badań diagnozujących rozmiary i wzory konsumpcji alkoholu. Zarówno ze względu na tę skalę, jak i obserwowane negatywne konsekwencje, uzależnienie od alkoholu, a szerzej: problemy alkoholowe, uznaje się w Polsce za problem społeczny. Na całym świecie z powodu tej choroby cierpi blisko 140 mln osób. W Polsce grupę uzależnionych szacuje się na około 860 tys. (w tym 707 tys. to mężczyźni i 153 tys. to kobiety), zaś liczbę pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy na prawie 4 mln. Zgodnie z obowiązującą obecnie Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10, podstawą jego rozpoznania jest wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów:

- Silna potrzeba lub przymus picia alkoholu („głód alkoholowy”);
- Zaburzona zdolność kontrolowania picia alkoholu – trudności w powstrzymaniu się od picia, w jego zakończeniu lub problem z kontrolowaniem ilości wypijanego alkoholu;
- Wystąpienie objawów abstynencyjnych (drażliwość, zaburzenia snu, nadmierna potliwość, tachykardia, drżenie mięśniowe, nadciśnienie tętnicze) oraz picie alkoholu w celu złagodzenia lub uniknięcia alkoholowego zespołu odstawienia;
- Zmiana tolerancji na alkohol – konieczność przyjmowania coraz większych dawek alkoholu;
- Narastające zaniedbywanie alternatywnych dla picia przyjemności oraz zainteresowań;
- Kontynuowanie picia alkoholu pomimo posiadanej wiedzy o jego szkodliwości.

Szczególną cechą choroby alkoholowej jest to, że uzależniony zwykle nie dostrzega u siebie niepokojących objawów jak również grożącego mu niebezpieczeństwa. Tym samym nie podejmuje on wysiłków żeby się wyleczyć, przeciwnie – stara się ukryć chorobę nie tylko przed otoczeniem, ale i przed samym sobą. Rosnąca skala alkoholizmu, a także jego wielowymiarowe konsekwencje, uzasadniają potrzebę pogłębionej analizy zjawiska. Stąd też celem prowadzonych w niniejszym rozdziale rozważań jest próba usystematyzowania dotychczasowej wiedzy zogniskowanej wokół szeroko rozumianej problematyki alkoholowej w gminie.

Jak często pije Pan/i alkohol?

nie piję alkoholu: **20,79%** (21)

rzadziej niż raz w roku: **4,95%** (5)

kilka razy w roku: **40,59%** (41)

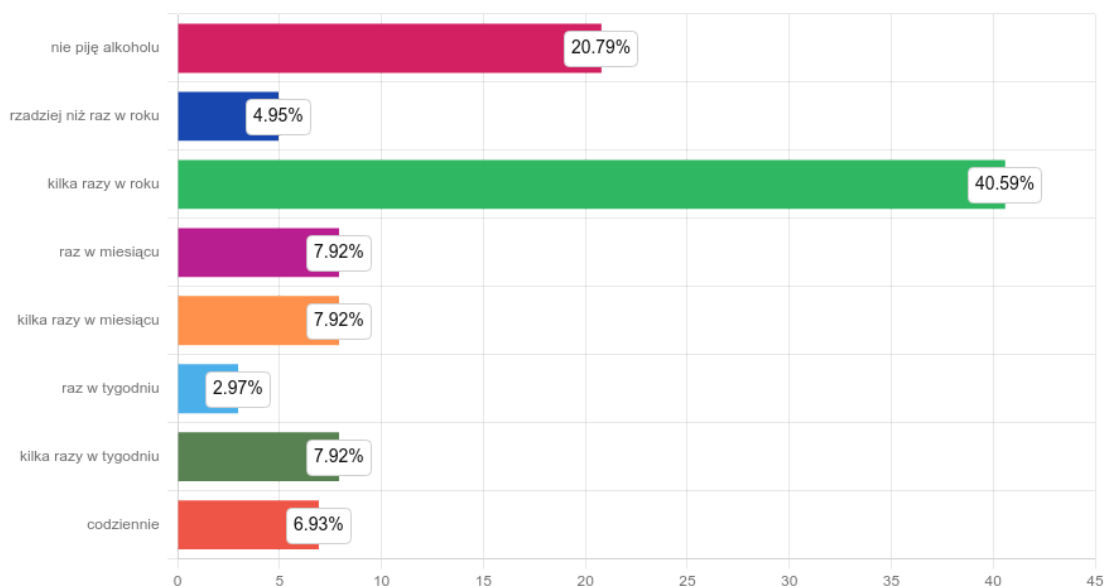
raz w miesiącu: **7,92%** (8)

kilka razy w miesiącu: **7,92%** (8)

raz w tygodniu: **2,97%** (3)

kilka razy w tygodniu: **7,92%** (8)

codziennie: **6,93%** (7)

Dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu poproszono o wskazanie jak często piją alkohol. Analiza odpowiedzi respondentów wykazuje zróżnicowany obraz nawyków picia w badanej populacji. Spośród uczestników ankiety, najwięcej badanych (40,59%) zadeklarowało, iż spożywają alkohol „kilka razy w roku”. Kolejne 20,79% osób wskazało na odpowiedź „nie piję alkoholu”. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „raz w miesiącu” - 7,92% osób, „kilka razy w miesiącu” - 7,92% dorosłych mieszkańców, „kilka razy w tygodniu” - 7,92% osób, „codziennie” - 6,93% respondentów, „rzadziej niż raz w roku” - 4,95% ankietowanych, a także 2,97% badanych wskazało odpowiedź „raz w tygodniu”.

Jaki alkohol pije Pan/i najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

piwo/cydr: **56,25%** (45)

wino: **38,75%** (31)

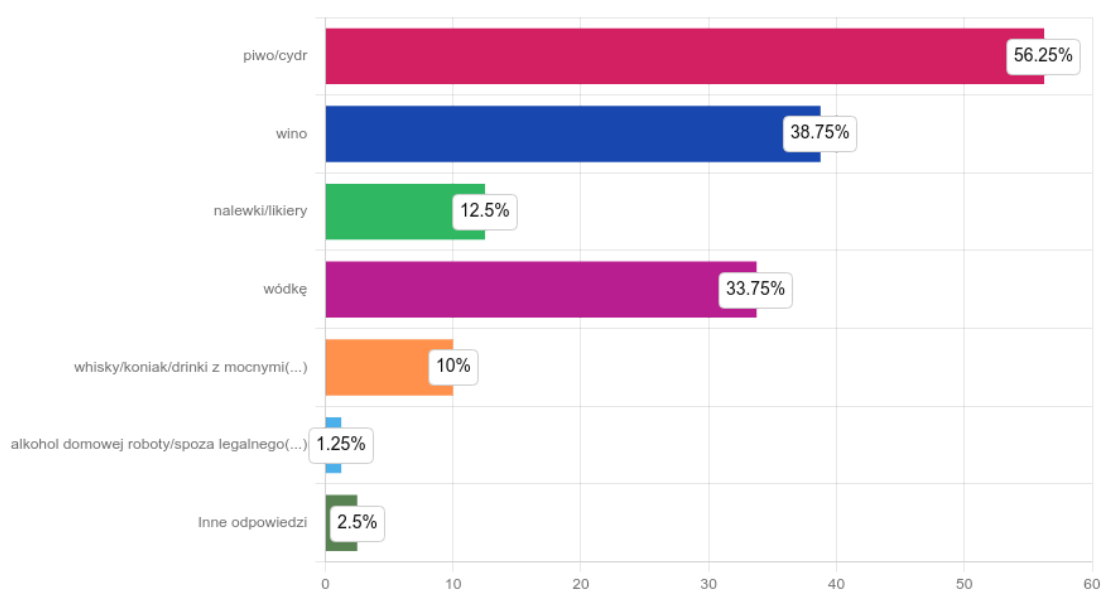
nalewki/likieri: **12,5%** (10)

wódkę: **33,75%** (27)

whisky/koniak/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole: **10%** (8)

alkohol domowej roboty/spoza legalnego źródła: **1,25%** (1)

Inne odpowiedzi: **2,5%** (2)

Inne odpowiedzi:

- bourbon i whiskey
- (brak lub odpowiedź nieczytelna)

Ankietowani mieszkańcy, którzy spożywają alkohol najczęściej wybierają „piwo/cydr” - takiej odpowiedzi udzieliło 56,25%. W dalszej kolejności badani wskazywali na: „wino” - 38,75% respondentów, „wódkę” - 33,75% badanych, „nalewki/likieri” - 12,5% ankietowanych, „whisky/koniak/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole” - 10%, a także 1,25% - odpowiedziało „alkohol domowej roboty/spoza legalnego źródła”.

Gdzie pije Pan/i alkohol najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w domu: **62,5%** (50)

u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (rozmowy przy alkoholu, wspólne kibicowanie, oglądanie filmów itp.): **28,75%** (23)

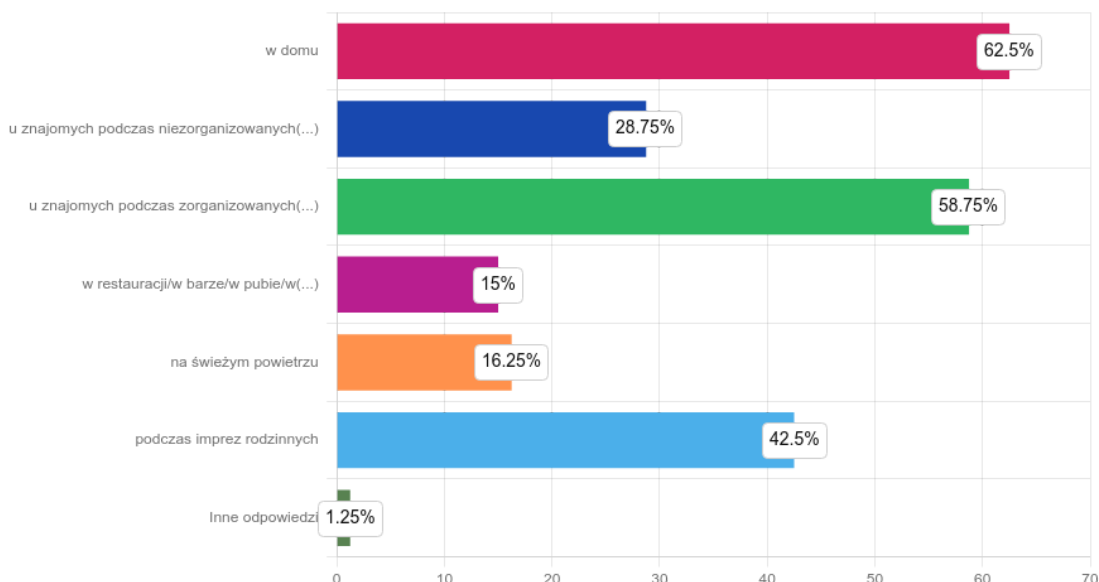
u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (urodziny, imieniny, sylwester itp.): **58,75%** (47)

w restauracji/w barze/w pubie/w kawiarni/ na dyskotece: **15%** (12)

na świeżym powietrzu: **16,25%** (13)

podczas imprez rodzinnych: **42,5%** (34)

Inne odpowiedzi: **1,25%** (1)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna)

Analiza miejsc spożywania alkoholu wśród respondentów wskazuje, że największą popularnością cieszy się spożywanie alkoholu „w domu” - taką odpowiedź wybrało 62,5% ankietowanych. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (urodziny, imieniny, sylwester itp.)” - 58,75% osób, „podczas imprez rodzinnych” - 42,5% ankietowanych, „u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (rozmowy przy alkoholu, wspólne kibicowanie, oglądanie filmów itp.)” - 28,75% respondentów, „na świeżym powietrzu” - 16,25% badanych oraz „w restauracji/w barze/w pubie/w kawiarni/ na dyskotece” - 15% osób.

Czy zdarza się Panu/i pić alkohol samemu?

nigdy: **45%** (36)

rzadko: **45%** (36)

często: **6,25%** (5)

zawsze lub praktycznie zawsze: **3,75%** (3)

W kontekście spożywania alkoholu w samotności można zauważyć, iż dorośli mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 45% osób. Następnie mieszkańcy wskazywali na odpowiedzi: „rzadko” - 45% badanych, „często” - 6,25% osób, a także „zawsze lub praktycznie zawsze” - 3,75% respondentów.

Gdy pije Pan/i alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej Pan/i jest?

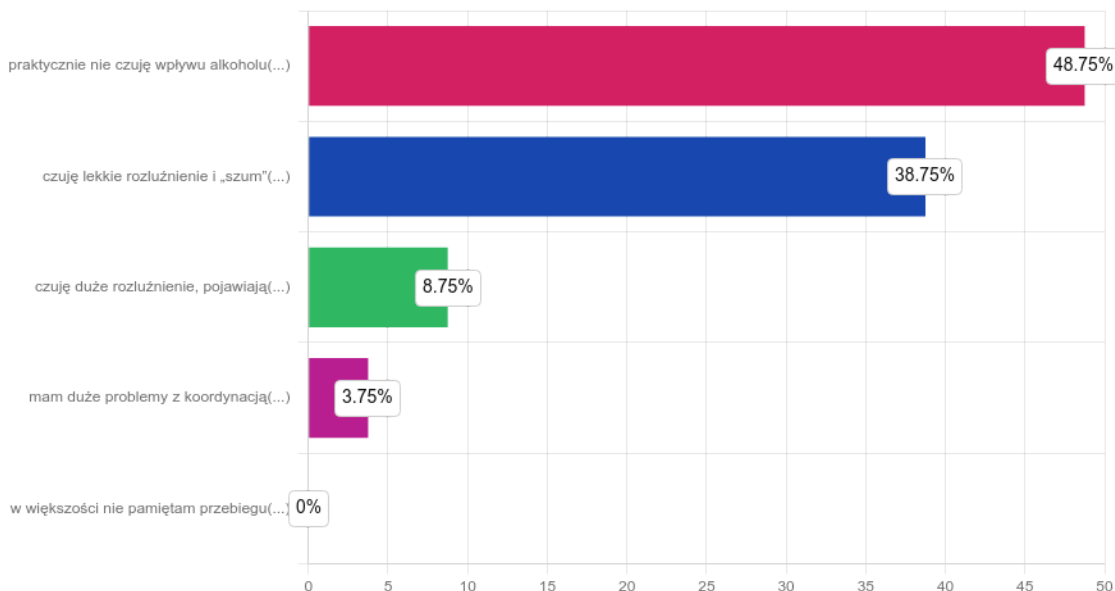
praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu): **48,75%** (39)

czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu): **38,75%** (31)

czuję duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu): **8,75%** (7)

mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu): **3,75%** (3)

w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu): **0%** (0)

Analiza stanu fizycznego osób spożywających alkohol wskazuje na zróżnicowane reakcje w zależności od spożytej ilości alkoholu. Dorośli mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu)” ten stan wskazało 48,75% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu)” - została wybrana przez 38,75% respondentów. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „czuję

duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu) - 8,75% osób, „mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu)” - 3,75% badanych. Większość respondentów wydaje się utrzymywać umiarkowane spożycie alkoholu, ale istnieje grupa, która doświadcza znacznego wpływu na stan fizyczny przy większych ilościach spożywanego alkoholu. To podkreśla potrzebę edukacji i monitorowania zachowań związanych z konsumpcją alkoholu w społeczności.

Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

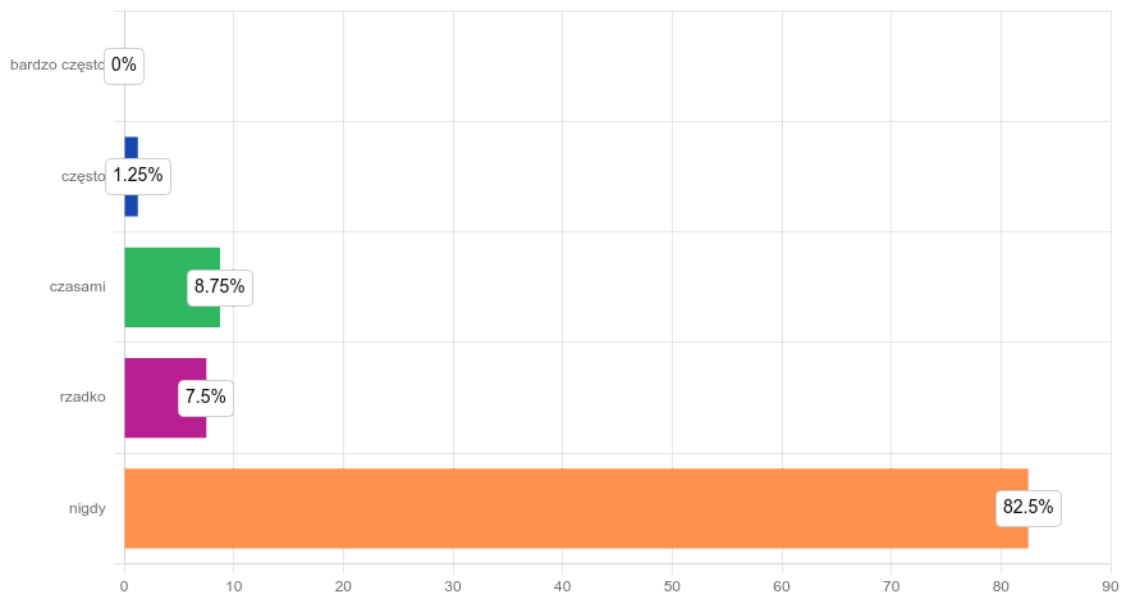
bardzo często: **0%** (0)

często: **1,25%** (1)

czasami: **8,75%** (7)

rzadko: **7,5%** (6)

nigdy: **82,5%** (66)

Podsumowując odpowiedzi mieszkańców na pytanie o wykonywanie obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu, można stwierdzić, że zdecydowana większość respondentów (82,5%) deklaruje, iż „nigdy” im się to nie zdarzyło. Niemniej jednak istnieje niewielki odsetek osób, które przyznają, że zdarza im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu: „czasami” (8,75%), „rzadko” (7,5%), „często” - 1,25%. Te dane sugerują, że choć większość badanej grupy utrzymuje profesjonalizm i nie łączy pracy z konsumpcją alkoholu, istnieje potrzeba monitorowania i prewencji w przypadku tych, którzy czasami lub rzadko podejmują takie działania.

Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

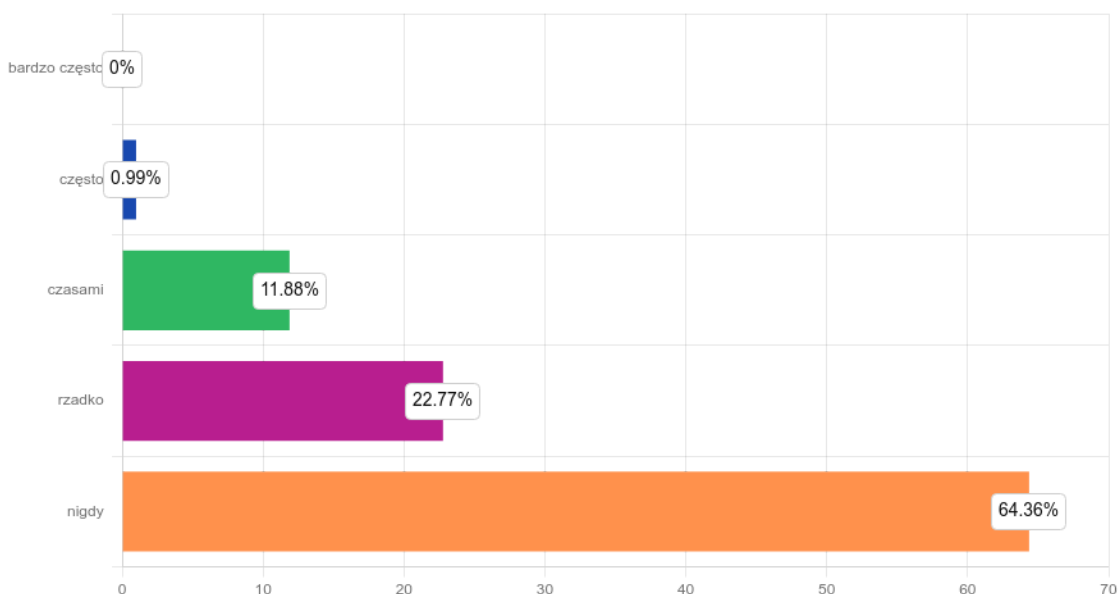
bardzo często: **0%** (0)

często: **0,99%** (1)

czasami: **11,88%** (12)

rzadko: **22,77%** (23)

nigdy: **64,36%** (65)

Mieszkańców zapytano także, czy zdarzyło im się być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadzi pojazd będąc pod wpływem alkoholu. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - 64,36% osób, co jest pozytywnym sygnałem. Niemniej jednak istnieje niewielki odsetek osób, który wybierał następujące odpowiedzi: „rzadko” - 22,77% ankietowanych, „czasami” - 11,88% respondentów, „często” - 0,99% osób. Te dane sugerują, że mimo dominującej większości osób niezwiązanych z sytuacjami, w których ktoś prowadził pojazd po spożyciu alkoholu, istnieje potrzeba kontynuowania działań edukacyjnych i prewencyjnych w celu zwiększenia świadomości i redukcji ryzyka związanego z jazdą w stanie nietrzeźwości. Współpraca interdyscyplinarna, głównie z policją, jest niezmiernie istotna w zapobieganiu przypadkom jazdy pod wpływem alkoholu. Policja odgrywa kluczową rolę w egzekwowaniu przepisów ruchu drogowego i karaniu osób łamiących te przepisy, w tym kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu. Współpraca z innymi instytucjami, takimi jak służba zdrowia, organizacje społeczne i lokalne społeczności, może dodatkowo wspierać działania prewencyjne i edukacyjne.

Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

tak: **10,89%** (11)

nie: **59,41%** (60)

nie wiem: **29,7%** (30)

Analiza odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące obserwacji kobiet w ciąży spożywających alkohol na terenie miejscowości pozwala stwierdzić, że większość respondentów (59,41%) zadeklarowała, iż nie widziała kobiet w ciąży spożywających alkohol (odpowiedź „nie”). Spożywanie alkoholu w ciąży jest związane z ryzykiem wystąpienia FAS (Fetal Alcohol Syndrome/Płodowy Zespół Alkoholowy), co może prowadzić do różnych wad rozwojowych u dziecka. Wiedza na ten temat jest szeroko dostępna, a zalecenia dotyczące unikania alkoholu w ciąży są powszechnie znane, jednakże odpowiedź „nie wiem” została wskazana przez 29,7% badanych mieszkańców. Te wyniki sugerują, że mimo, iż większość mieszkańców nie obserwowała kobiet w ciąży spożywających alkohol, istotne jest promowanie środowiska społecznego, które wspiera kobiety w ciąży i zachęca do zdrowego stylu życia, w tym unikania alkoholu. Współpraca z różnymi instytucjami, w tym służbą zdrowia, organizacjami społecznymi i lokalnymi władzami, może być kluczowa w prowadzeniu działań edukacyjnych i prewencyjnych w tej kwestii. Pozostali mieszkańcy (10,89%) wskazali odpowiedź „tak”.

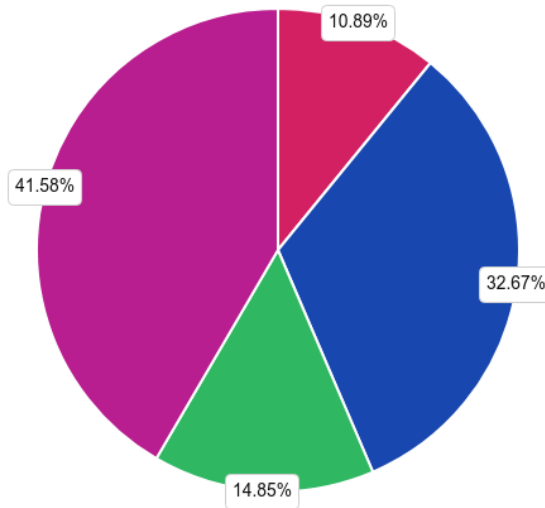
Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości:

maleje: **10,89%** (11)

jest stałe: **32,67%** (33)

wzrasta: **14,85%** (15)

trudno powiedzieć: **41,58%** (42)

W ostatnim pytaniu do rozdziału, który dotyczył problemu uzależnień od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców, badanych poproszono także o ocenę skali spożycia alkoholu w ich miejscowości na przestrzeni ostatnich kilku lat. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - 41,58% osób. W dalszej kolejności wybierano następujące odpowiedzi: „jest stałe” - 32,67% badanych, „wzrasta” - 14,85% respondentów, a także 10,89% osób wskazało odpowiedź „maleje”.

3. 3. Problem narkotykowy

Współczesny świat zmagają się z problemem narkotyków, który ma ogromne konsekwencje dla jednostek, społeczności. Uzależnienie od narkotyków jest poważnym problemem zdrowotnym, społecznym oraz psychologicznym, dotyczącym miliony ludzi na całym świecie. To stan, w którym jednostka staje się fizycznie i emocjonalnie zależna od substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki. Uzależnienie powoduje silne pragnienie i konieczność regularnego zażywania substancji psychoaktywnych, mimo negatywnych konsekwencji dla zdrowia, relacji społecznych i funkcjonowania codziennego życia. Proces uzależnienia od narkotyków jest wielowymiarowy i złożony. Zaczyna się od eksperymentowania z substancją, które może być spowodowane ciekawością, presją rówieśniczą, chęcią zabawy lub ucieczką od problemów życiowych. Jednak w miarę regularnego używania narkotyków organizm zaczyna dostosowywać się do obecności substancji, co prowadzi do tolerancji. Oznacza to, że aby osiągnąć pożądaną efekt, osoba musi zażywać coraz większe ilości narkotyków. Stopniowo organizm staje się zależny od narkotyków, a ich brak prowadzi do wystąpienia objawów odstawienia. Te objawy, takie jak silne pragnienie, drażliwość, niepokój, zaburzenia snu i depresja, mogą być bardzo uciążliwe i powodować, że osoba sięga po kolejną dawkę substancji w celu złagodzenia dyskomfortu. W ten sposób uzależnienie tworzy spiralę, w której narkotyki stają się centralnym punktem życia jednostki, dominując nad wszystkimi innymi potrzebami i wartościami. Uzależnienie od narkotyków ma poważne konsekwencje dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki. Regularne zażywanie substancji psychoaktywnych może prowadzić do uszkodzeń narządów wewnętrznych, zaburzeń neurologicznych, problemów z układem oddechowym oraz zwiększa ryzyko wystąpienia chorób zakaźnych, takich jak HIV/AIDS czy wirusowe zapalenie wątroby. Ponadto, narkotyki mogą powodować silne zaburzenia psychiczne, takie jak depresja, lęki, psychozy i utratę kontroli nad własnym zachowaniem.

Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

nie zażywam środków psychoaktywnych: **95,05%** (96)

zażywałem/am tylko raz: **2,97%** (3)

raz w roku lub mniej: **0%** (0)

kilka razy w roku: **1,98%** (2)

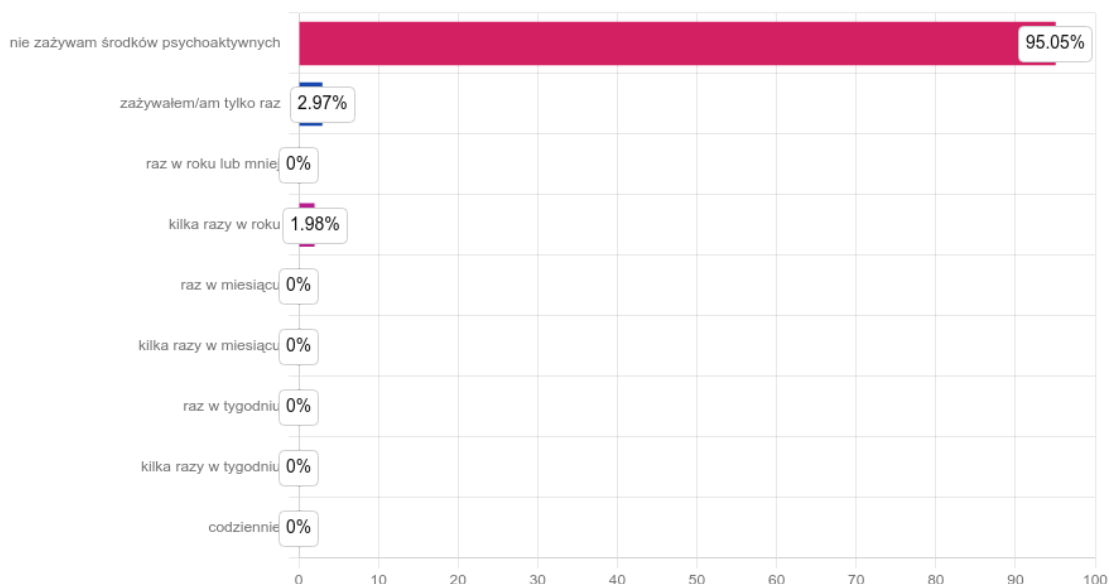
raz w miesiącu: **0%** (0)

kilka razy w miesiącu: **0%** (0)

raz w tygodniu: **0%** (0)

kilka razy w tygodniu: **0%** (0)

codziennie: **0%** (0)

Pierwsze pytanie, jakie zostało zadane mieszkańcom brzmiało „Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?”. Analiza odpowiedzi mieszkańców wskazuje, że zdecydowana większość respondentów (95,05%) zadeklarowała, iż nie zażywa tego typu substancji (odpowiedź „nie zażywam środków psychoaktywnych”). Jednocześnie niewielki odsetek osób przyznaje się do zażywania środków psychoaktywnych: „zażywałem/am tylko raz” (2,97%), „kilka razy w roku” (1,98%). Warto zauważyć, że dominującą grupą są osoby, które nie używają substancji psychoaktywnych, co może być pozytywnym wskaźnikiem w kontekście zdrowia społeczności. Niemniej jednak istnieje potrzeba monitorowania oraz działań prewencyjnych i edukacyjnych w celu zminimalizowania ryzyka związanego z używaniem narkotyków lub dopalaczy wśród badanych mieszkańców.

Co skłoniło Pana/ią do zażycia środków psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

chęć dobrej zabawy: **0%** (0)

chęć bycia modnym: **0%** (0)

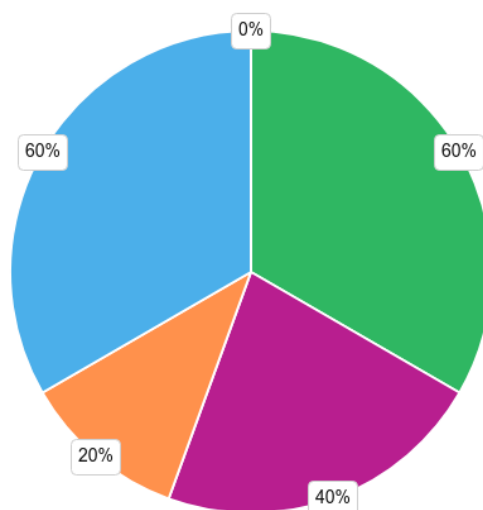
ciekawość: **60%** (3)

presja grupy: **40%** (2)

zaimponowanie w towarzystwie: **20%** (1)

przyjemność/relaksacja: **60%** (3)

otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody): **0%** (0)

Następnie mieszkańców zapytano o to, co skłoniło ich do używania substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki czy dopalacze. Badani najczęściej wskazywali odpowiedzi: „ciekawość” (60%), „przyjemność/relaksacja” (60%), „presja grupy” (40%), a także „zaimponowanie w towarzystwie” (20%).

Jakie substancje zażywał/a Pan/i w swoim życiu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

marihuana lub haszysz: **60%** (3)

inne formy konopi: **20%** (1)

amfetamina: **0%** (0)

dopalacze: **0%** (0)

ekstazy: **0%** (0)

kokaina/crack: **0%** (0)

heroina: **0%** (0)

polska heroina tzw. „kompot”: **20%** (1)

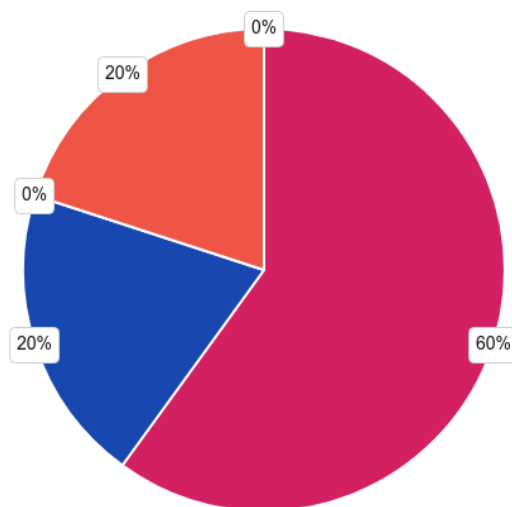
GHB: **0%** (0)

sterydy anaboliczne: **0%** (0)

substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.): **0%** (0)

LSD i inne halucynogenne: **0%** (0)

leki uspokajające, nasenne, przeciwbólowe (np. metadon) itp. - o zastosowaniu niemedyceym: **0%** (0)

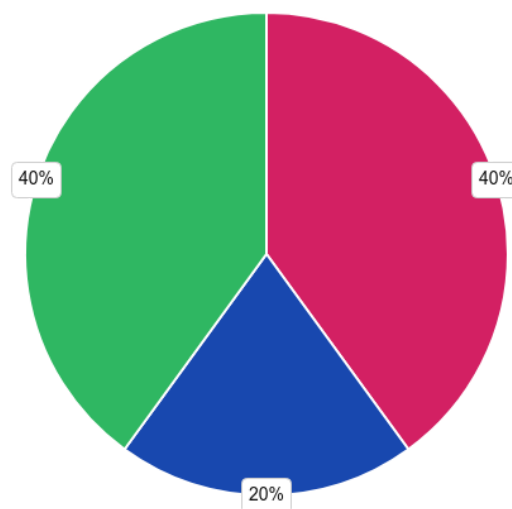
Dodatkowo mieszkańcom, którzy mieli kontakt ze środkami psychoaktywnymi zadano pytanie, dotyczące rodzajów tych substancji, po które najczęściej sięgali, badani najczęściej wskazywali na „marihuana lub haszysz” - takiej odpowiedzi udzieliło 60% osób. W dalszej kolejności uczestnicy badania wybierali: „inne formy konopi” - 20% osób, a także „polska heroina tzw. „kompot”” - 20% badanych.

Kiedy ostatnio zażywał/a Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem): **40%** (2)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **20%** (1)

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **40%** (2)

Analiza odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące ostatniego zażycia środków psychoaktywnych ukazuje, iż respondenci deklarują, że ostatni raz sięgali po te substancje: „ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem)” (40%), „w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem)” (40%), a także „w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem)” (20%).

Czy zdarzyło się Panu/i zażywać środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze) samemu?

nigdy: **100%** (5)

rzadko: **0%** (0)

często: **0%** (0)

zawsze lub praktycznie zawsze: **0%** (0)

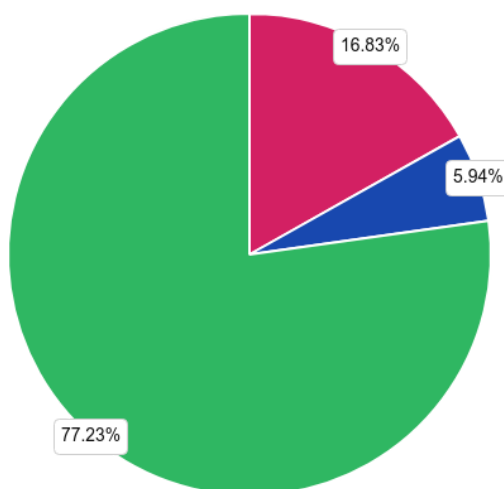
Przyglądając się kontaktom dorosłych mieszkańców ze środkami psychoaktywnymi w samotności, można zauważyć, iż wszyscy respondenci wybrali odpowiedź „nigdy”.

Gdyby chciał/a Pan/i zdobyć środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze) w swojej miejscowości byłoby to:

łatwe: **16,83%** (17)

trudne: **5,94%** (6)

nie wiem: **77,23%** (78)

Analizując dostępność substancji psychoaktywnych w miejscowości zauważyć można, iż ankietowani mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 77,23% ankietowanych. Następnie wybierano odpowiedzi: „łatwe” - 16,83%, a także „trudne” - 5,94%.

Czy zna Pan/i miejsca, gdzie można kupić środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **86,14%** (87)

przez Internet: **6,93%** (7)

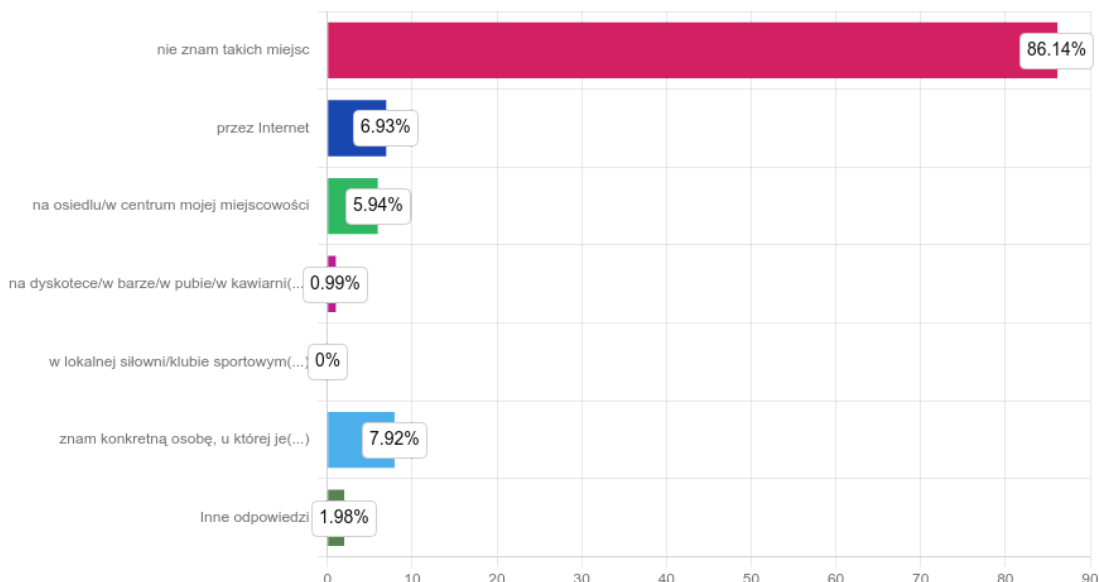
na osiedlu/w centrum mojej miejscowości: **5,94%** (6)

na dyskotecę/w barze/w pubie/w kawiarni w mojej miejscowości: **0,99%** (1)

w lokalnej siłowni/klubie sportowym itp.: **0%** (0)

znam konkretną osobę, u której je można zdobyć: **7,92%** (8)

Inne odpowiedzi: **1,98%** (2)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna) (2)

Badanych mieszkańców poproszono także o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze w miejscowości. Większość respondentów (86,14%) deklaruje, że nie zna miejsc, gdzie można nabyć środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze), co może sugerować ograniczoną świadomość dotyczącą lokalizacji takich punktów (odpowiedź „nie znam takich miejsc”). Jednakże, mniejszy odsetek osób wskazuje na następujące możliwości: „znam konkretną osobę, u której je można zdobyć” (7,92%), „przez Internet” (6,93%), „na osiedlu/w centrum mojej miejscowości” (5,94%), „Inne odpowiedzi” (1,98%) oraz „na dyskotecę/w barze/w pubie/w kawiarni w mojej miejscowości” (0,99%) badanych.

Czy uważa Pan/i że zażywanie środków psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze) jest szkodliwe dla zdrowia?

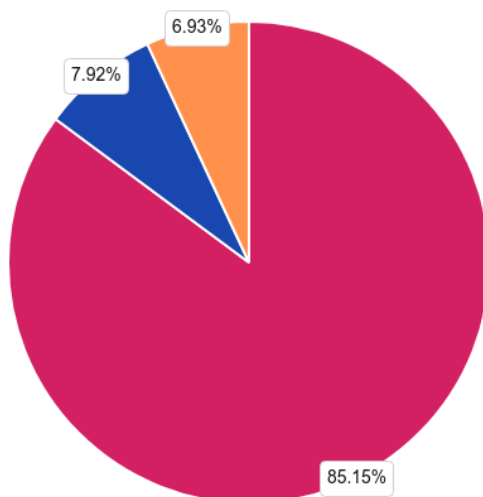
zdecydowanie tak: **85,15%** (86)

raczej tak: **7,92%** (8)

raczej nie: **0%** (0)

zdecydowanie nie: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **6,93%** (7)

Przyglądając się opinii dorosłych mieszkańców na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia, można dostrzec, iż największa część respondentów wskazała odpowiedzi „zdecydowanie tak” (85,15%), a także „raczej tak” (7,92%), co sugeruje powszechne przekonanie wśród respondentów o szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych dla zdrowia. Jednak 6,93% osób wskazuje na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Czy uważa Pan/i, że marihuana powinna zostać zalegalizowana?

tak: **29,7%** (30)

nie: **36,63%** (37)

nie mam zdania: **33,66%** (34)

Warto zwrócić uwagę na poglądy ankietyowanych mieszkańców dotyczące legalizacji marihuany. Największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie” - wskazało ją 36,63% osób. Następnie wybierano odpowiedzi „nie mam zdania” - 33,66% badanych, a także „tak” - 29,7% osób.

3. 4. Problem przemocy

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- Osoba, wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem mediów elektronicznych – przede wszystkim Internetu i telefonów komórkowych. Problem ten dotyczy przede wszystkim dzieci i młodzieży. Pomimo, że akty cyberprzemocy mogą wyglądać niewinnie, to potrafią wyrządzać bardzo dużą krzywdę. Przykłady agresji elektronicznej:

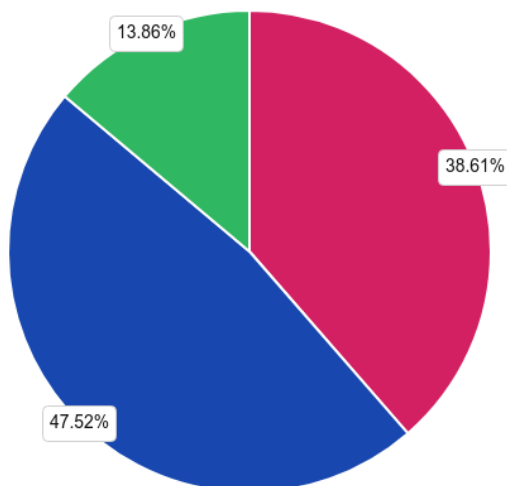
- Flaming – agresywna wymiana zdań, np. na czacie lub w ramach grupy dyskusyjnej.
- Prześladowanie (ang. harassment) – regularne przesyłanie nieprzyjemnych wiadomości do ofiary za pomoc elektronicznych kanałów komunikacji.
- Kradzież tożsamości (ang. impersonation) – podszywanie się pod ofiarę.
- Upublicznianie tajemnic (ang. outing) – udostępnianie prywatnych materiałów ofiary (np. zdjęcia). Śledzenie (ang. cyberstalking) – inwigilacja ofiary i nękanie jej niechcianymi komunikatami.
- Happy slapping – prowokowanie lub atakowanie innej osoby i dokumentowanie wydarzenia w postaci zdjęć lub filmów oraz upublicznienie nagrań lub zdjęć w Internecie.
- Poniżenie (ang. denigration) – upublicznienie poniżających, nieprawdziwych informacji lub materiałów na temat ofiary.
- Wykluczenie (ang. exclusion) – celowe usunięcie z listy kontaktów internetowych lub niedopuszczenie do niej ofiary. Agresja techniczna – działania przeciwko sprzętowi komputerowemu ofiary bardziej niż przeciwko samej ofierze.

Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

tak: **38,61%** (39)

nie: **47,52%** (48)

nie wiem: **13,86%** (14)

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy ankietowani mieszkańcy znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 47,52%. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 38,61% badanych, a najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 13,86% wskazało odpowiedź „nie wiem”. Osoby doświadczające przemocy domowej często zmagają się z wieloma trudnościami, włączając w to fizyczne i emocjonalne cierpienie, poczucie izolacji oraz brak wsparcia. Dlatego też ważne jest, aby społeczeństwo i instytucje były gotowe zaoferować pomoc i wsparcie dla tych osób, nawet jeśli nie są one bezpośrednio widoczne w naszym otoczeniu. Należy kontynuować działania na rzecz edukacji społeczeństwa na temat przemocy w domu, budowania świadomości i zrozumienia, jak reagować i jak oferować wsparcie. Kluczowe jest również zapewnienie dostępu do odpowiednich zasobów i usług dla osób doświadczających przemocy, takich jak schroniska, linie wsparcia oraz specjalistyczne poradnictwo i terapia. Podsumowując, nawet jeśli większość respondentów nie zna bezpośrednio osób doświadczających przemocy w swoim domu, istnieje nadal pilna potrzeba kontynuacji działań na rzecz zapobiegania i zwalczania tego zjawiska oraz zapewnienia wsparcia dla tych, którzy są nim dotknięci.

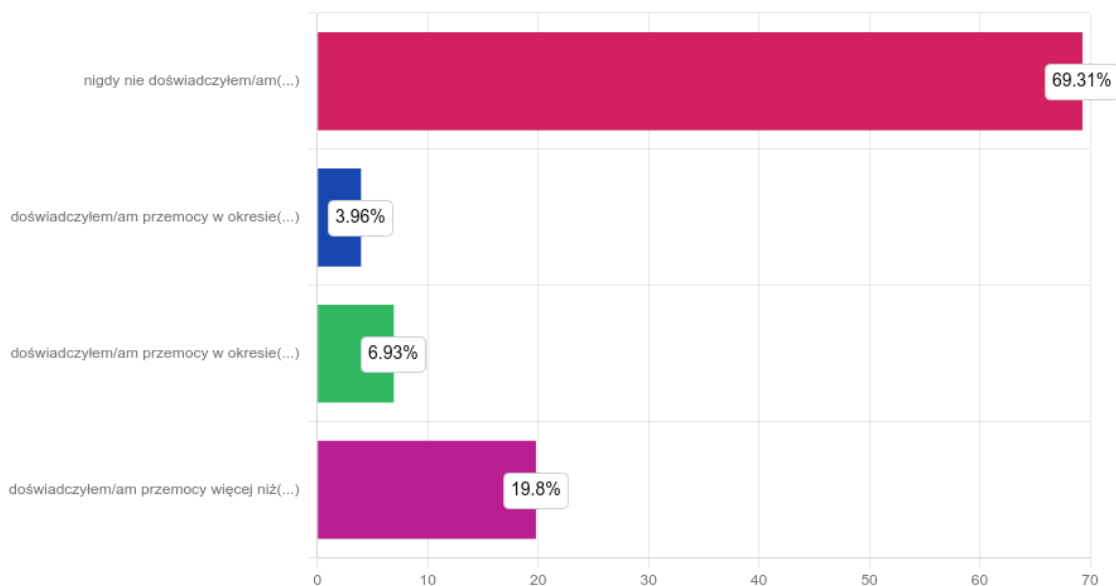
Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć jakichkolwiek form przemocy? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

nigdy nie doświadczyłem/am jakichkolwiek formy przemocy: **69,31%** (70)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni: **3,96%** (4)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy: **6,93%** (7)

doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu: **19,8%** (20)

Następnie respondentów zapytano, czy zdarzyło im się doświadczyć kiedykolwiek przemocy. Większość mieszkańców (69,31%) zadeklarowało, że nigdy nie doświadczyli żadnej formy przemocy. Jednakże, pojawiły się odpowiedzi mieszkańców, którzy wskazywali, iż zdarzyło im się doświadczyć przemocy: „doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu” (19,8%), „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy” (6,93%), a także „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni” (3,96%) ankietowanych. Te wyniki sugerują, że choć większość badanych nie miała styczności z przemocą, widoczna jest grupa osób, która doświadczała kiedykolwiek przemocy, więc istnieje potrzeba badań i działań prewencyjnych, aby zrozumieć i skutecznie reagować na problemy związane z przemocą w społeczności.

Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

przemoc psychiczna: **75%** (24)

przemoc fizyczna: **37,5%** (12)

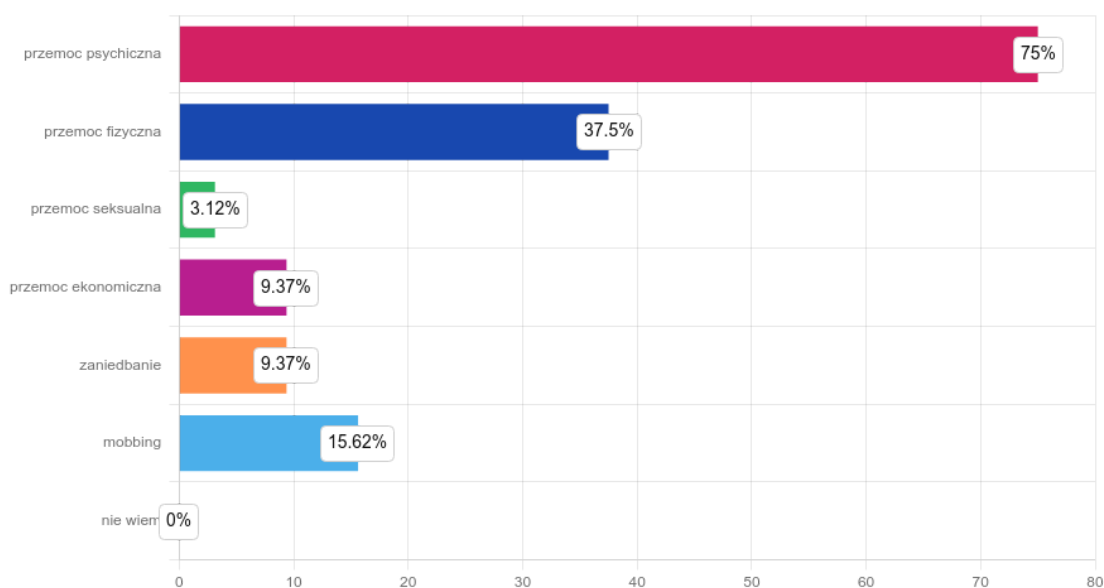
przemoc seksualna: **3,12%** (1)

przemoc ekonomiczna: **9,37%** (3)

zaniedbanie: **9,37%** (3)

mobbing: **15,62%** (5)

nie wiem: **0%** (0)

Mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy, pytani o jej rodzaj, zaznaczyli różne formy, gdzie najczęściej wymienianą była „przemoc psychiczna” - takiej odpowiedzi udzieliło 75% osób. W dalszej kolejności uczestnicy badania wskazywali na: „przemoc fizyczna” - 37,5%, „mobbing” 15,62%, „przemoc ekonomiczna” - 9,37%, „zaniedbanie” - 9,37%, a także „przemoc seksualna” - 3,12%.

Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

matka/opiekunka: **21,87%** (7)

ojciec/opiekun: **9,37%** (3)

siostra: **0%** (0)

brat: **3,12%** (1)

dziecko/dzieci: **6,25%** (2)

partner/partnerka: **18,75%** (6)

mąż/żona: **15,62%** (5)

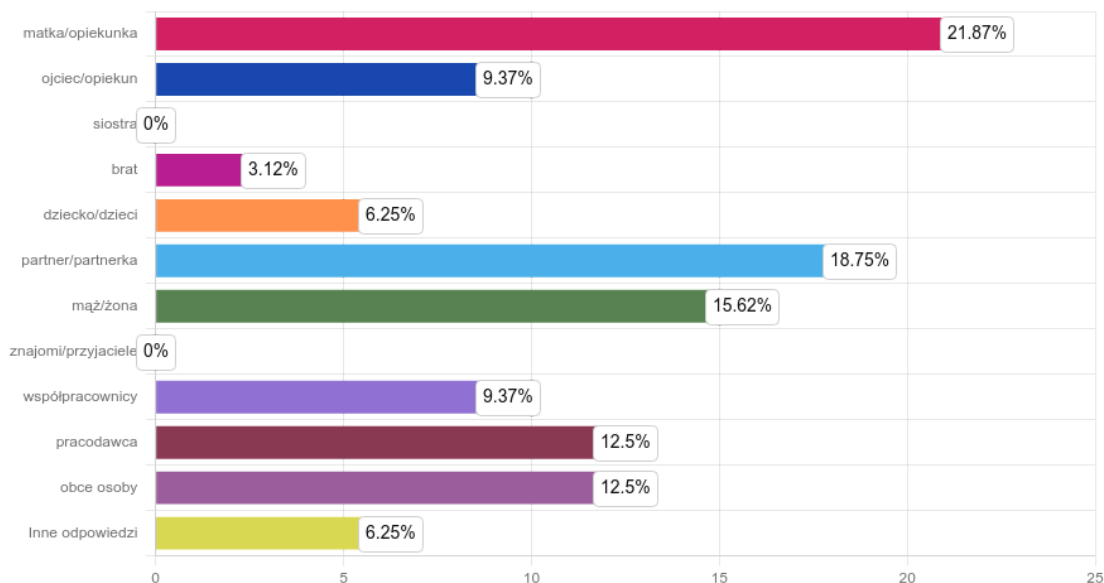
znajomi/przyjaciele: **0%** (0)

współpracownicy: **9,37%** (3)

pracodawca: **12,5%** (4)

obce osoby: **12,5%** (4)

Inne odpowiedzi: **6,25%** (2)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna) (2)

Następnie badani mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie, kto stosował wobec nich przemoc. Respondenci najczęściej wymieniali takie osoby jak: „mąż/żona” (15,62%), „pracodawca” (12,5%), „obce osoby” (12,5%), „ojciec/opiekun” (9,37%), „współpracownicy” (9,37%), „dziecko/dzieci” (6,25%), „Inne odpowiedzi” (6,25%), a także „brat” (3,12%). Te wyniki podkreślają złożoność problemu przemocy oraz konieczność skierowanych działań prewencyjnych, edukacyjnych i wsparcia obejmujących różne rodzaje relacji społecznych.

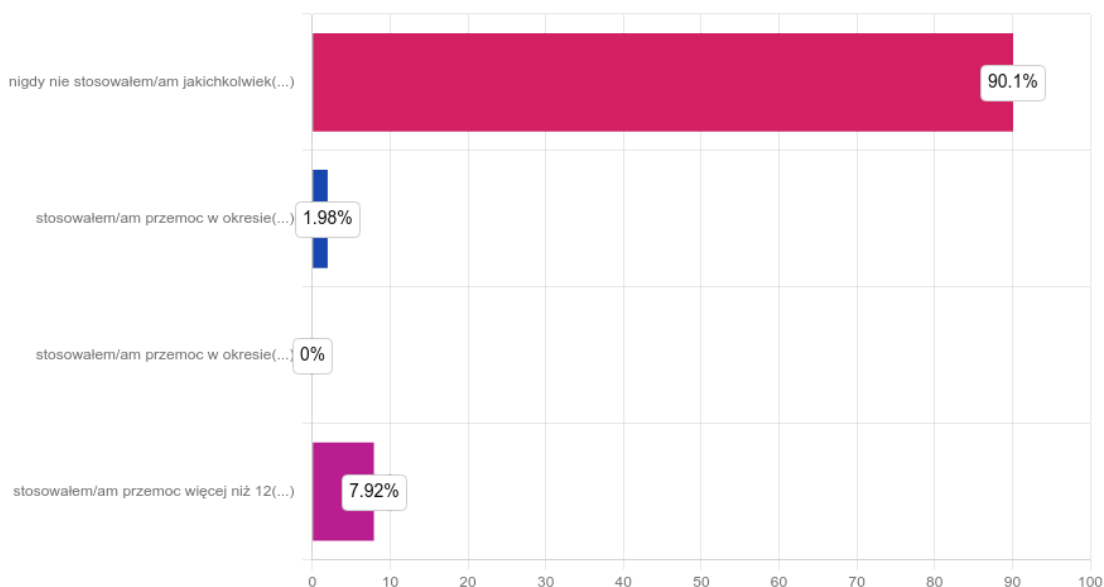
Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i jakiegokolwiek formy przemocy wobec drugiej osoby? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

nigdy nie stosowałem/am jakichkolwiek form przemocy: **90,1%** (91)

stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni: **1,98%** (2)

stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 12 miesięcy: **0%** (0)

stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu: **7,92%** (8)

Kolejno mieszkańcy zostali zapytani, czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosowali jakiegokolwiek formy przemocy wobec drugiej osoby. Większość respondentów (90,1%) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała żadnych form przemocy wobec innych osób. Jednakże, istnieje odsetek osób, które przyznały się do stosowania przemocy, wskazując na odpowiedzi: „stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu” (7,92%), a także „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni” (1,98%). Te wyniki sugerują, że większość badanych nigdy nie była osobami stosującymi przemoc wobec innych, jednak istnieje mniejsza grupa osób, które przyznały się do stosowania przemocy w stosunkowo niedawnym okresie.

Jaki rodzaj przemocy Pan/i stosował/a?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

przemoc psychiczna: **50%** (5)

przemoc fizyczna: **40%** (4)

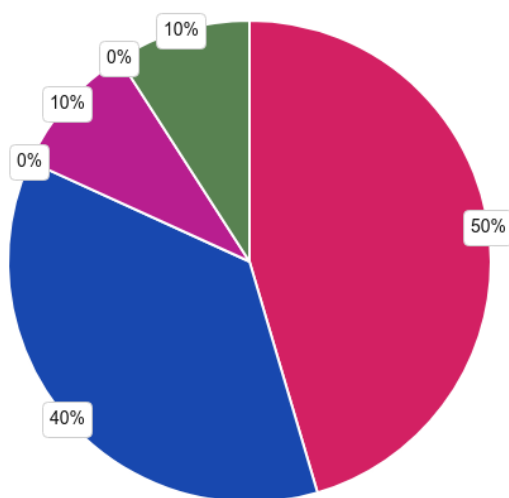
przemoc seksualna: **0%** (0)

przemoc ekonomiczna: **10%** (1)

zaniedbanie: **0%** (0)

mobbing: **0%** (0)

nie wiem: **10%** (1)

Nawiązując do poprzedniego pytania, mieszkańców zapytano jaki rodzaj przemocy zdarzyło im się stosować. Ankietowani, którzy stosowali zachowania przemocowe, deklarowali, iż była to: „przemoc psychiczna” (50%), „przemoc fizyczna” (40%), „przemoc ekonomiczna” (10%), a także „nie wiem” (10%).

W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

matka/opiekunka: **0%** (0)

ojciec/opiekun: **0%** (0)

siostra: **0%** (0)

brat: **0%** (0)

dziecko/dzieci: **0%** (0)

partner/partnerka: **0%** (0)

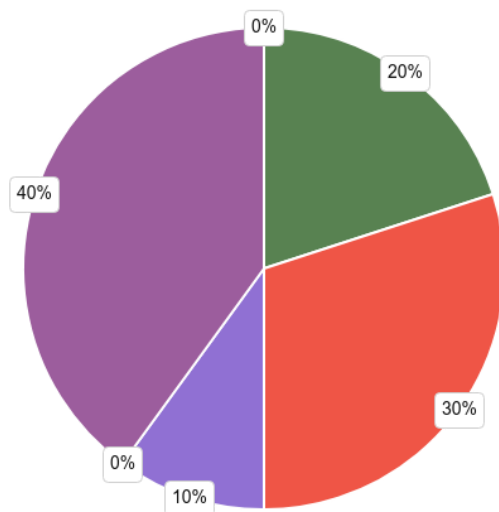
mąż/żona: **20%** (2)

znajomi/przyjaciele: **30%** (3)

współpracownicy: **10%** (1)

pracodawca: **0%** (0)

obce osoby: **40%** (4)

Uzupełniając poprzednie pytanie, mieszkańców zapytano o to, w stosunku do kogo zastosowali przemoc. Uczestnicy badania wskazywali następujące odpowiedzi: „obce osoby” (40%), „znajomi/przyjaciele” (30%), „mąż/żona” (20%), a także „współpracownicy” (10%). Te wyniki ukazują różnorodność relacji, w których występuje przemoc, a wskazanie przez mieszkańców na odpowiedzi: „obce osoby”, „znajomi/przyjaciele”, czy też „mąż/żona” podkreśla złożoność tego zjawiska w kontekście różnych sfer życia społeczności. Działania prewencyjne i wsparcie powinny być ukierunkowane na różne rodzaje relacji, w których pojawia się przemoc.

Czy stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie byłem/am pod wpływem: **80%** (8)

alkohol: **20%** (2)

narkotyki: **0%** (0)

dopalacze: **0%** (0)

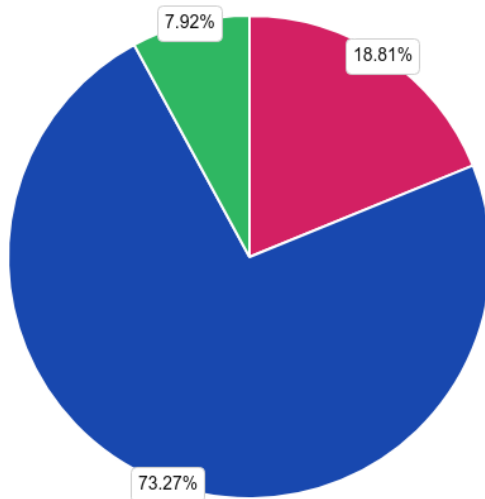
Badani respondenci zostali również zapytani, czy stosując przemoc, byli pod wpływem określonych substancji odurzających. Większość respondentów (80%) zadeklarowała, że nie była pod wpływem żadnych wymienionych substancji w momencie stosowania przemocy. Jednakże, niektórzy badani wskazywali na: „alkohol” (20%). Te wyniki sugerują, że istnieje pewne powiązanie między stosowaniem przemocy, a zażywaniem substancji odurzających, zwłaszcza odpowiedź dotycząca substancji takiej jak „alkohol”, co podkreśla znaczenie edukacji oraz działań prewencyjnych dotyczących używania substancji odurzających w celu zmniejszenia ryzyka przemocy.

Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

tak: **18,81%** (19)

nie: **73,27%** (74)

nie wiem: **7,92%** (8)

Z punktu widzenia niniejszej diagnozy istotne wydaje się podejście mieszkańców do stosowania przemocy. W tej kwestii mieszkańcom zdano pytanie: „Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?”. Zdecydowana większość badanych (73,27%) wyraziła przekonanie, że nie ma okoliczności, które mogłyby usprawiedliwiać użycie przemocy. Natomiast pozostały odsetek badanych osób wskazał na odpowiedzi: „tak” (18,81%) oraz „nie wiem” (7,92%). Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość badanych mieszkańców wykazuje brak akceptacji dla usprawiedliwiania przemocy, jednakże, obecność pewnej grupy respondentów, którzy uważają, że istnieją pewne okoliczności usprawiedliwiające

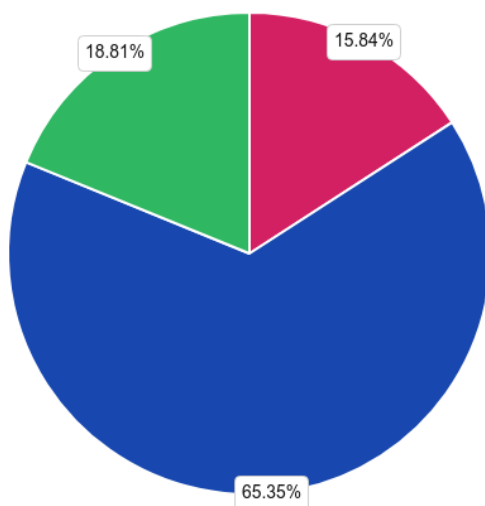
przemoc, wskazuje na potrzebę głębszego zrozumienia i edukacji na temat skutków przemocy oraz budowania społecznej świadomości na temat konstruktywnego rozwiązywania sporów.

Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

tak: **15,84%** (16)

nie: **65,35%** (66)

nie wiem: **18,81%** (19)

Natomiast jeśli chodzi o stosunek ankietowanych mieszkańców do stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci to największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie” (65,35%) - co jest pozytywnym sygnałem. Druga w kolejności była odpowiedź „nie wiem”, którą zaznaczyło 18,81% badanych, a najmniej spośród ankietowanych, tj. 15,84% wskazało odpowiedź „tak”. Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość nie popiera stosowania kar fizycznych w kontekście wychowywania dzieci, co może wynikać z rosnącej świadomości negatywnych skutków takiej praktyki.

Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby: **15,84%** (16)

podsywanie się: **11,88%** (12)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów: **4,95%** (5)

ośmieszanie/poniżanie: **8,91%** (9)

wyłudzenie pieniędzy: **24,75%** (25)

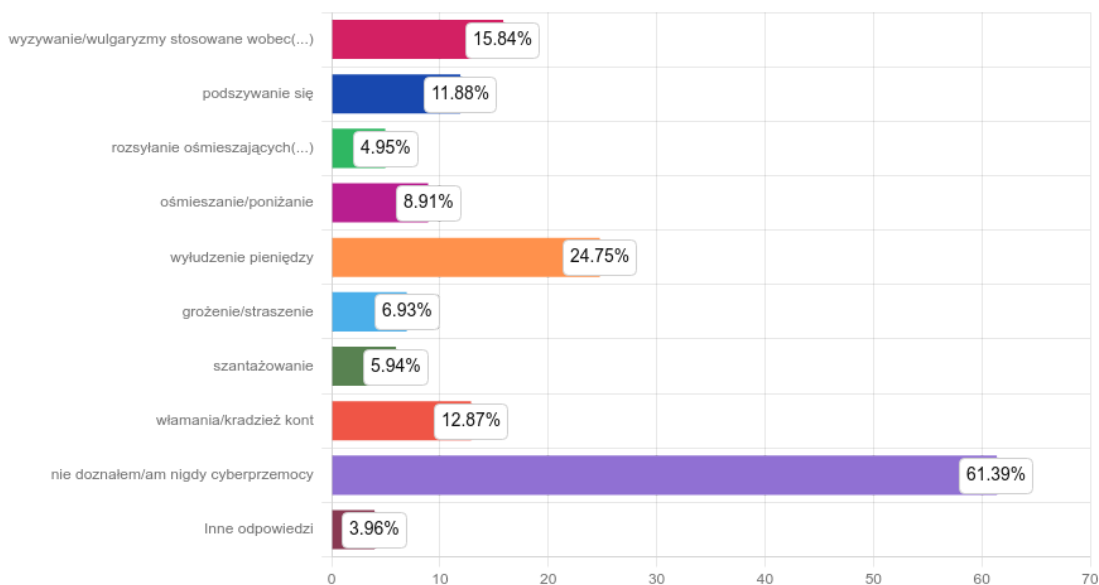
groźenie/straszenie: **6,93%** (7)

szantażowanie: **5,94%** (6)

włamania/kradzież kont: **12,87%** (13)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **61,39%** (62)

Inne odpowiedzi: **3,96%** (4)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna) (4)

Do form przemocy zaliczamy również cyberprzemoc, która wykorzystuje środki elektroniczne do szkodenia innym. Obejmuje ona szeroki zakres działań, takich jak zastraszanie, poniżanie, rozprzestrzenianie fałszywych informacji czy obrażanie poprzez platformy internetowe. Wśród najczęstszych przejawów cyberprzemocy można wymienić „hejtowanie”, kradzież tożsamości, groźby online czy rozpowszechnianie prywatnych treści bez zgody. W kontekście cyberprzemocy mieszkańców zapytano, czy zdarzyło im się jej kiedykolwiek doświadczyć. Większość badanych nie doświadczyła cyberprzemocy (61,39%), jednak jeśli mieszkańcy odpowiedzieli twierdząco na pytanie, poproszono ich o wskazanie, jakie to były zachowania. Najczęściej wybierano: „wyłudzenie pieniędzy” - 24,75%, a także „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby” - 15,84%, „włamania/kradzież kont” - 12,87%, „podsywanie się” - 11,88%,

„ośmieszanie/poniżanie” - 8,91%, „grożenie/straszenie” - 6,93%, „szantażowanie” - 5,94% oraz „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów” - 4,95%.

Czy zdarzyło się Panu/i stosować kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec innych osób: **5,94%** (6)

podsywanie się: **0%** (0)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów: **0%** (0)

ośmieszanie/poniżanie: **2,97%** (3)

wyłudzenie pieniędzy: **1,98%** (2)

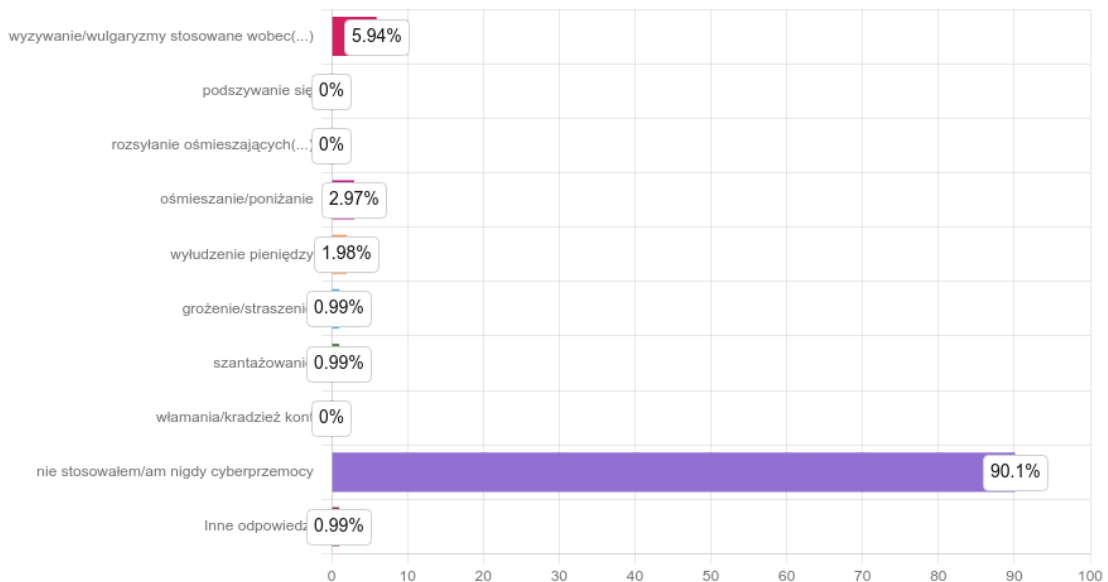
grożenie/straszenie: **0,99%** (1)

szantażowanie: **0,99%** (1)

włamania/kradzież kont: **0%** (0)

nie stosowałem/am nigdy cyberprzemocy: **90,1%** (91)

Inne odpowiedzi: **0,99%** (1)

Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna)

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Najczęściej mieszkańcy nie stosowali żadnych form cyberprzemocy wobec innych (90,1%). Jednak niektórzy wskazywali na: „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec innych osób” - 5,94% badanych, „ośmieszanie/poniżanie” - 2,97% mieszkańców, czy też „wyłudzenie pieniędzy” - 1,98% osób, „grożenie/straszenie” - 0,99% respondentów, „szantażowanie” - 0,99% ankietowanych, a także „Inne odpowiedzi” - 0,99% respondentów.

3. 5. Problem uzależnień behavioralnych

Niniejszy rozdział ma na celu sprawdzenie osobistych doświadczeń ankietowanych związanych z uzależnieniami behawioralnymi, które nazywane również niechemicznymi uzależnieniami lub zaburzeniami uzależnieniowymi niezwiązanymi z substancjami psychoaktywnymi, dotyczą pewnych zachowań, które prowadzą do powtarzalnych i szkodliwych wzorców. Osoby uzależnione behawioralnie doświadczają trudności w kontroli tych zachowań, a ich życie może ulec znaczącemu pogorszeniu. Istnieje wiele różnych rodzajów uzależnień behawioralnych. Oto kilka przykładów:

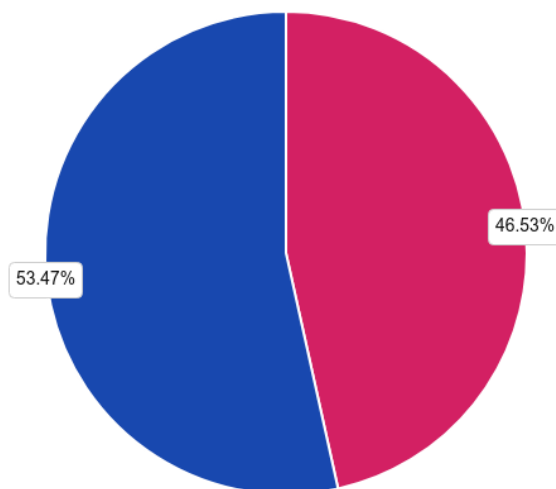
- Uzależnienie od hazardu: Osoby uzależnione od hazardu nie potrafią kontrolować swojego impulsu do gry i stawiania zakładów. Mogą być obsesyjnie zaangażowane w różne formy hazardu, takie jak kasyna, zakłady sportowe, automaty do gier itp. Uzależnienie od hazardu może prowadzić do poważnych problemów finansowych, zniszczenia rodzin i ogólnego pogorszenia jakości życia.
- Uzależnienie od komputera i internetu: To uzależnienie jest związane z nadmiernym korzystaniem z komputera, gier komputerowych, mediów społecznościowych, zakupów online itp. Osoby uzależnione od komputera i internetu spędzają nieproporcjonalnie dużo czasu na tych czynnościach, zaniedbując swoje obowiązki, relacje społeczne i zdrowie fizyczne. Uzależnienie od zakupów: Osoby uzależnione od zakupów doświadczają nieodpartej potrzeby kupowania rzeczy, nawet jeśli nie są im one potrzebne. Wielokrotne i niekontrolowane zakupy mogą prowadzić do zadłużenia, problemów finansowych i trudności w utrzymaniu porządku w życiu codziennym.
- Uzależnienie od pracy: Osoby uzależnione od pracy są obsesyjnie zaangażowane w pracę i poświęcają jej nadmierną ilość czasu i energii. Często mają trudności z wyłączeniem się, odpoczynkiem i zrównoważeniem życia zawodowego i osobistego. Uzależnienie od pracy może prowadzić do wypalenia zawodowego, problemów zdrowotnych i problemów rodzinnych.
- Uzależnienie od jedzenia: Uzależnienie od jedzenia, znane również jako nadmierne objadanie się lub kompulsywne jedzenie, dotyczy osób, które nie potrafią kontrolować swojego apetytu i jedzą nadmierną ilość jedzenia, nawet wtedy, gdy nie są głodne. Osoby z tym uzależnieniem często odczuwają silne uczucie wstydu i winy związane z jedzeniem, co może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych i emocjonalnych.

Uzależnienia behawioralne mają podobne skutki negatywne jak uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Mogą prowadzić do problemów zdrowotnych, zaburzeń psychicznych, problemów finansowych, kłopotów w relacjach i ogólnego pogorszenia jakości życia. W przypadku uzależnień behawioralnych ważne jest uzyskanie profesjonalnej pomocy i wsparcia terapeutycznego, aby zrozumieć korzenie uzależnienia i rozwijać zdrowsze strategie radzenia sobie z trudnościami.

Czy wie Pan/i czym są uzależnienia behawioralne?

tak: 46,53% (47)

nie: 53,47% (54)

Uzależnienia behawioralne to rodzaj uzależnień, które nie są związane z substancjami chemicznymi, ale z określonymi zachowaniami lub aktywnościami. Przykłady uzależnień behawioralnych obejmują uzależnienie od gier komputerowych, zakupów, jedzenia, Internetu, czy też np. hazardu. Mieszkańców zapytano, czy wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. Uczestnicy badania zazwyczaj wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 53,47% badanych osób. Odpowiedź „tak” została wskazana przez 46,53% badanych. Uzależnienia behawioralne, choć niezwiązane z substancjami psychoaktywnymi, mogą znacząco wpływać na zdrowie psychiczne i fizyczne jednostki. Z tej perspektywy ważne jest, aby prowadzić działania edukacyjne, które zwiększą świadomość społeczeństwa na temat istnienia uzależnień behawioralnych, ich objawów i potencjalnych skutków. Warto także rozwijać programy prewencyjne, które pomogą w identyfikacji i zarządzaniu tymi uzależnieniami już na etapie wczesnego rozwoju. Dodatkowo, istotne jest wspieranie badań naukowych nad uzależnieniami behawioralnymi, aby zyskać bardziej kompleksowe zrozumienie mechanizmów tych zaburzeń oraz opracować skuteczne strategie leczenia i interwencji. Pomoc psychologiczna i terapeutyczna powinna być dostępna dla osób dotkniętych uzależnieniem behawioralnym, aby wspierać ich w procesie rekonwalescencji i reintegracji społecznej.

Czy zdarza się Panu/i często odczuwanie wewnętrznego przymusu lub silnego pragnienia rozpoczęcia oraz jak najdłuższego kontynuowania:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

oglądania pornografii: **8,91%** (9)

korzystania z telefonu komórkowego: **32,67%** (33)

korzystania z komputera i Internetu: **16,83%** (17)

zdrowego odżywiania się: **8,91%** (9)

grania w gry komputerowe/video: **4,95%** (5)

robienia zakupów - zakupoholizm: **11,88%** (12)

grania w lotto, zdrapki, itp.: **5,94%** (6)

rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego: **0,99%** (1)

grania na automatach o niskich wygranych: **1,98%** (2)

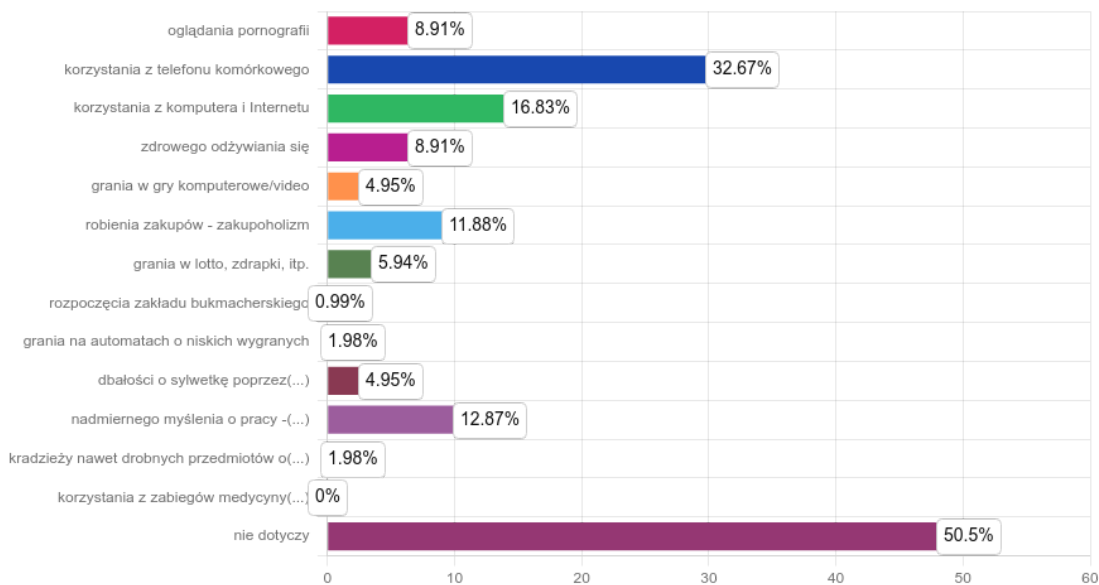
dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy: **4,95%** (5)

nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm: **12,87%** (13)

kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości: **1,98%** (2)

korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych: **0%** (0)

nie dotyczy: **50,5%** (51)

Celem oszacowania skali uzależnień behawioralnych, ankietowanych poproszono o wskazanie, czy często odczuwają wewnętrzny przymus lub silne pragnienia rozpoczęcia oraz jak najdłuższego kontynuowania wymienionych czynności. Wskazywano następujące rodzaje zachowań: „nie dotyczy” - 50,5%, „korzystania z telefonu komórkowego” - 32,67%, „korzystania z komputera i Internetu” 16,83%, „nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm” - 12,87%, „robienia zakupów - zakupoholizm” - 11,88%, „oglądania pornografii”-

8,91%, „zdrowego odżywiania się” - 8,91%, „grania w lotto, zdraunki, itp.” - 5,94%, „grania w gry komputerowe/video” - 4,95%, „dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy” - 4,95%, „grania na automatach o niskich wygranych” - 1,98%, „kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości” - 1,98%, a także „rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego” - 0,99%.

Czy zna Pan/i osobę z najbliższego otoczenia, która w Pańskiej ocenie jest uzależniona? Jeśli tak, proszę zaznaczyć od czego:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

oglądania pornografii: **6,93%** (7)

korzystania z telefonu komórkowego: **46,53%** (47)

korzystania z komputera i Internetu: **30,69%** (31)

zdrowego odżywiania się: **4,95%** (5)

grania w gry komputerowe/video: **21,78%** (22)

robienia zakupów - zakupoholizm: **8,91%** (9)

grania w lotto, zdraunki, itp.: **4,95%** (5)

rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego: **8,91%** (9)

grania na automatach o niskich wygranych: **4,95%** (5)

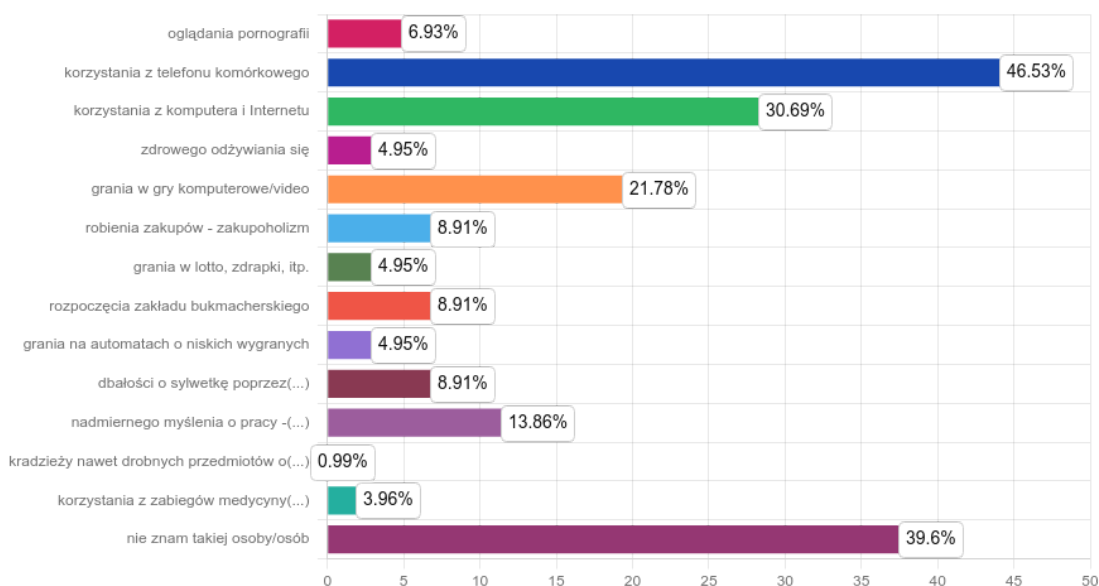
dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy: **8,91%** (9)

nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm: **13,86%** (14)

kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości: **0,99%** (1)

korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych: **3,96%** (4)

nie znam takiej osoby/osób: **39,6%** (40)

Ankietowanych zapytano także, czy znają osobę z ich najbliższego otoczenia, która jest uzależniona. Wskazywano następujące rodzaje zachowań: „korzystania z telefonu komórkowego” - 46,53%, „nie znam takiej osoby/osób” - 39,6%, „korzystania z komputera i Internetu” 30,69%, „grania w gry komputerowe/video” - 21,78%, „nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm” - 13,86%, „robienia zakupów - zakupoholizm” - 8,91%, „rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego” - 8,91%, „dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy” - 8,91%, „oglądania pornografii” - 6,93%, „zdrowego odżywiania się” - 4,95%, „grania w lotto, zdraпки, itp.” - 4,95%, „grania na automatach o niskich wygranych” - 4,95%, „korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych” - 3,96% oraz „kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości” - 0,99%.

Jak często korzysta Pan/i z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy (wykorzystywany do celów innych niż rozmowy telefoniczne), konsola do gier, smart tv itp.?

codziennie: **77,23%** (78)

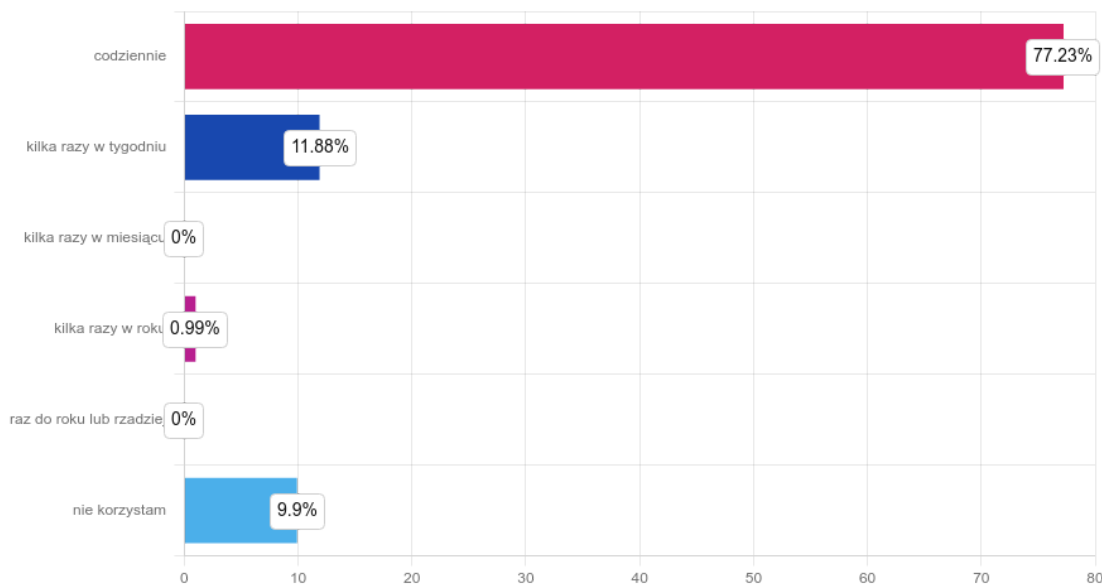
kilka razy w tygodniu: **11,88%** (12)

kilka razy w miesiącu: **0%** (0)

kilka razy w roku: **0,99%** (1)

raz do roku lub rzadziej: **0%** (0)

nie korzystam: **9,9%** (10)

Następnie mieszkańców poproszono o wskazanie, jak często korzystają z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy (wykorzystywany do celów innych niż rozmowy telefoniczne), konsola do gier, smart tv itp. Odpowiedź „codziennie” była wskazywana najczęściej, przez (77,23%) osób. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy w tygodniu” została wybrana przez 11,88% próby. W dalszej kolejności respondenci wskazywali odpowiedzi: „nie korzystam” - 9,9% osób, a także „kilka razy w roku” - 0,99% badanych. Współczesna rzeczywistość coraz bardziej zaznacza się poprzez nasze powiązanie z elektronicznymi gadżetami, które stały się nieodłącznym elementem naszej codzienności. Warto zauważyć, że tego rodzaju częste korzystanie z technologii może mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty. Z jednej strony, elektroniczne urządzenia umożliwiają szybki dostęp do informacji, komunikację na odległość,

a także oferują rozrywkę i edukację. Z drugiej strony, istnieje ryzyko nadmiernej ekspozycji, co może prowadzić do problemów zdrowotnych, takich jak szkodliwe efekty na zdrowie psychiczne czy fizyczne. W związku z tym istotne jest, aby społeczeństwo rozwijało świadomość odpowiedzialnego korzystania z technologii elektronicznych, zwłaszcza w kontekście zdrowia psychicznego. Programy edukacyjne, promowanie zdrowego stylu życia cyfrowego, a także świadome zarządzanie czasem spędzonym przed ekranem, są kluczowe dla utrzymania równowagi między korzyściami, jakie niesie ze sobą technologia, a jej potencjalnymi negatywnymi skutkami.

Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pan/i na korzystanie z Internetu (poza pracą)?

do 1 godz.: **34,07%** (31)

1-3 godz.: **40,66%** (37)

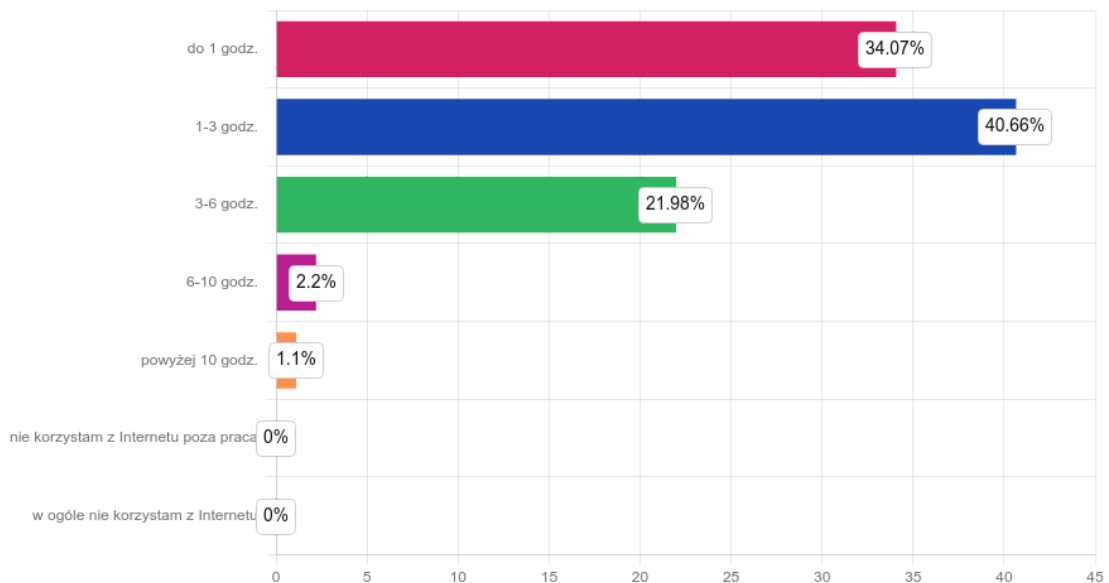
3-6 godz.: **21,98%** (20)

6-10 godz.: **2,2%** (2)

powyżej 10 godz.: **1,1%** (1)

nie korzystam z Internetu poza pracą: **0%** (0)

w ogóle nie korzystam z Internetu : **0%** (0)

Dodatkowo respondentów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Mieszkańcy najczęściej wskazywali na odpowiedź „1-3 godz.”, która była wybierana przez 40,66% osób. W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali odpowiedzi: „do 1 godz.” - 34,07% próby, „3-6 godz.” - 21,98% osób, „6-10 godz.” - 2,2% ankietowanych, a także „powyżej 10 godz.” - 1,1% badanych.

Z jakich powodów (poza pracą!) najczęściej korzysta Pan/i z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok): **67,03%** (61)

kontakt ze znajomymi: **48,35%** (44)

poznawanie nowych osób: **3,3%** (3)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **42,86%** (39)

słuchanie muzyki: **45,05%** (41)

granie w gry online: **14,29%** (13)

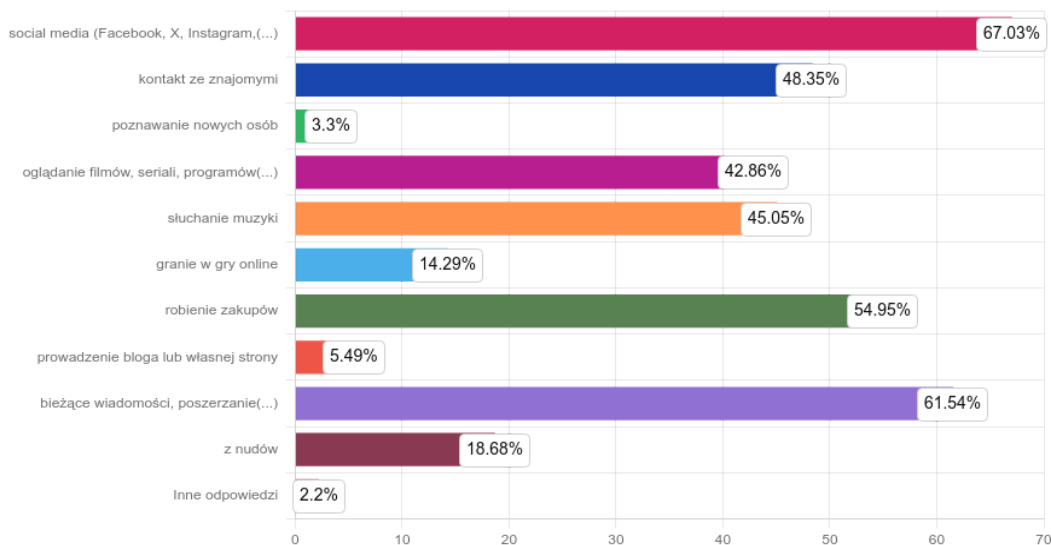
robienie zakupów: **54,95%** (50)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **5,49%** (5)

bieżące wiadomości, poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **61,54%** (56)

z nudów: **18,68%** (17)

Inne odpowiedzi: **2,2%** (2)

Inne odpowiedzi:

- nauki
- opłacenie rachunków

Na powyższe pytanie odpowiedziały te osoby, które zadeklarowały w poprzednim pytaniu, iż korzystają z Internetu. Główny powód, jaki wybierali ankieterowani mieszkańcy to: „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok)” - takiej odpowiedzi udzieliło 67,03% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „bieżące wiadomości, poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 61,54%, „robienie zakupów” - 54,95%, „kontakt ze znajomymi” - 48,35%, „słuchanie muzyki” - 45,05%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 42,86%, „z nudów” - 18,68%, „granie w gry online” - 14,29%, „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 5,49% oraz „poznawanie nowych osób” - 3,3%. Te wyniki pokazują różnorodność zastosowań Internetu w życiu codziennym, podkreślając jego znaczenie jako narzędzia społecznościowego, rozrywkowego i komunikacyjnego.

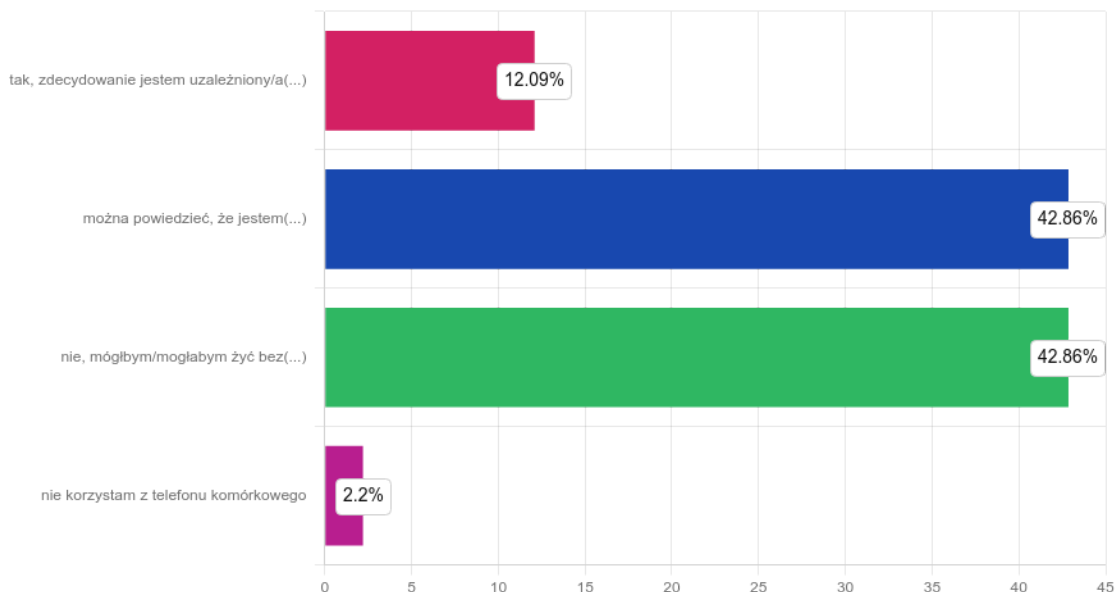
Czy uważa się Pan/i za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego: **12,09%** (11)

można powiedzieć, że jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego: **42,86%** (39)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **42,86%** (39)

nie korzystam z telefonu komórkowego : **2,2%** (2)

Mieszkańców zapytano także, czy uważają się za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego. Respondenci najczęściej zaznaczyli odpowiedź „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” - wybrało ją 42,86% badanych osób. Następnie wskazywano na odpowiedzi: „można powiedzieć, że jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego” - 42,86% badanych, „tak, zdecydowanie jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego” - 12,09% respondentów, a także „nie korzystam z telefonu komórkowego ” - 2,2% badanych mieszkańców.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy brał/a Pan/i udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy?

nigdy: **83,17%** (84)

kilka razy: **12,87%** (13)

wiele razy: **3,96%** (4)

Następne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy ankietowani w ciągu ostatnich 12 miesięcy brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy. Badani najczęściej zaznaczali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 83,17%. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy” została wskazana przez 12,87% badanych, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „wiele razy” - wybrało ją 3,96% ankietowanych. Te wyniki sugerują, że większość badanych unikała bądź unika uczestnictwa w konkursach opartych na wysyłaniu płatnych SMS-ów, co może wynikać z rozwagi finansowej lub świadomości ryzyka związanego z tego rodzaju praktyką.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i na automatach, w salonach gier?

nigdy: **96,04%** (97)

kilka razy: **2,97%** (3)

wiele razy: **0,99%** (1)

W kolejnym pytaniu ankietowanych poproszono o wskazanie, czy w w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali na automatach, w salonach gier. Największa część badanych wskazała odpowiedź „nigdy” - 96,04%. Natomiast 2,97% osób wskazało odpowiedź „kilka razy”, a 0,99% badanych zaznaczyło odpowiedź „wiele razy”. Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość z nich unikała bądź unika tego rodzaju rozrywki, co może być wynikiem świadomego wyboru, związanego z brakiem zainteresowania lub obawami związanymi z negatywnymi konsekwencjami hazardu.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy obstawiał/a Pan/i zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix itp.?

nigdy: **95,05%** (96)

kilka razy: **1,98%** (2)

wiele razy: **2,97%** (3)

Ostatnie pytanie dotyczące hazardu miało na celu sprawdzenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ankietowani obstawiali zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix itp. Najczęściej wskazywano odpowiedź „nigdy” - 95,05% osób. Rzadziej wymieniano odpowiedzi: „wiele razy” - 2,97% respondentów oraz „kilka razy” - 1,98% ankietowanych. Te wyniki sugerują, tak jak w poprzednich dwóch pytaniach, że większość respondentów unikała bądź unika uczestnictwa w hazardowych zakładach bukmacherskich, co może wynikać z różnych czynników, takich jak brak zainteresowania, świadomego wyboru, czy obaw związanych z ryzykiem finansowym.

3. 6. Profilaktyka z perspektywy mieszkańców

Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny uzależnień od takich rzeczy jak: Internet, telefon komórkowy, zakupy, gry komputerowe, hazard?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

samotność: **52,48%** (53)

nuda, brak innych alternatyw do spędzenia czasu wolnego: **78,22%** (79)

zaburzenia psychiczne: **11,88%** (12)

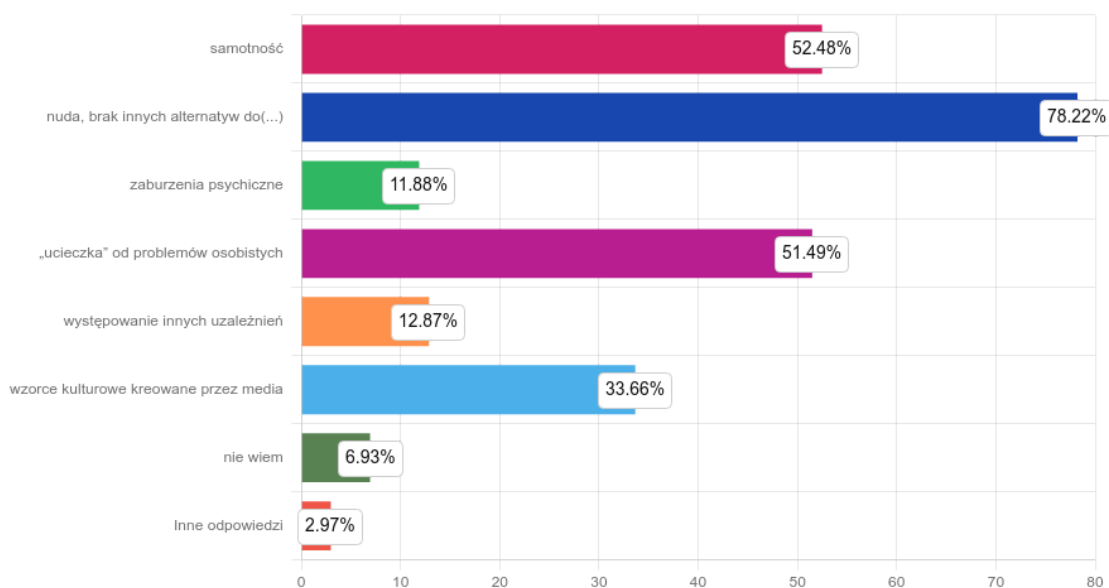
„ucieczka” od problemów osobistych: **51,49%** (52)

występowanie innych uzależnień: **12,87%** (13)

wzorce kulturowe kreowane przez media: **33,66%** (34)

nie wiem: **6,93%** (7)

Inne odpowiedzi: **2,97%** (3)

Inne odpowiedzi:

- brak czasu dla dzieci i brak wychowania
- za dużo wolnego czasu
- (brak lub odpowiedź nieczytelna)

Następnie mieszkańcy zostali zapytani, jakie są w ich opinii przyczyny uzależnień od takich rzeczy jak: Internet, telefon komórkowy, zakupy, gry komputerowe, hazard. Zdaniem ankietowanych przyczyną uzależnień behawioralnych najczęściej jest: „nuda, brak innych alternatyw do spędzenia czasu wolnego” - uważa tak 78,22% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „samotność” - 52,48%, „ucieczka” od problemów osobistych” - 51,49%, „wzorce kulturowe kreowane przez media” - 33,66%, „występowanie innych uzależnień” - 12,87% oraz „zaburzenia psychiczne” - 11,88%, a także „Inne odpowiedzi” - 2,97% badanych. Odpowiedzi mieszkańców ukazują kompleksowy obraz przyczyn uzależnień od Internetu, telefonu komórkowego, zakupów, czy też gier komputerowych. Dalsze badania i działania mające na celu zrozumienie tych mechanizmów oraz rozwijanie skutecznych strategii interwencji są niezbędne dla skutecznego przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym w społeczeństwie. Ważne jest

rozwijanie świadomości społecznej na temat zdrowego radzenia sobie z emocjami, budowania silnych relacji społecznych oraz promowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Programy edukacyjne i społeczne, skoncentrowane na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z trudnościami żywioowymi, mogą być kluczowe w prewencji uzależnień behawioralnych.

Skąd czerpie Pan/i wiedzę dotyczącą alkoholu, tytoniu, narkotyków czy dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

od rodziny: **20,79%** (21)

od znajomych: **28,71%** (29)

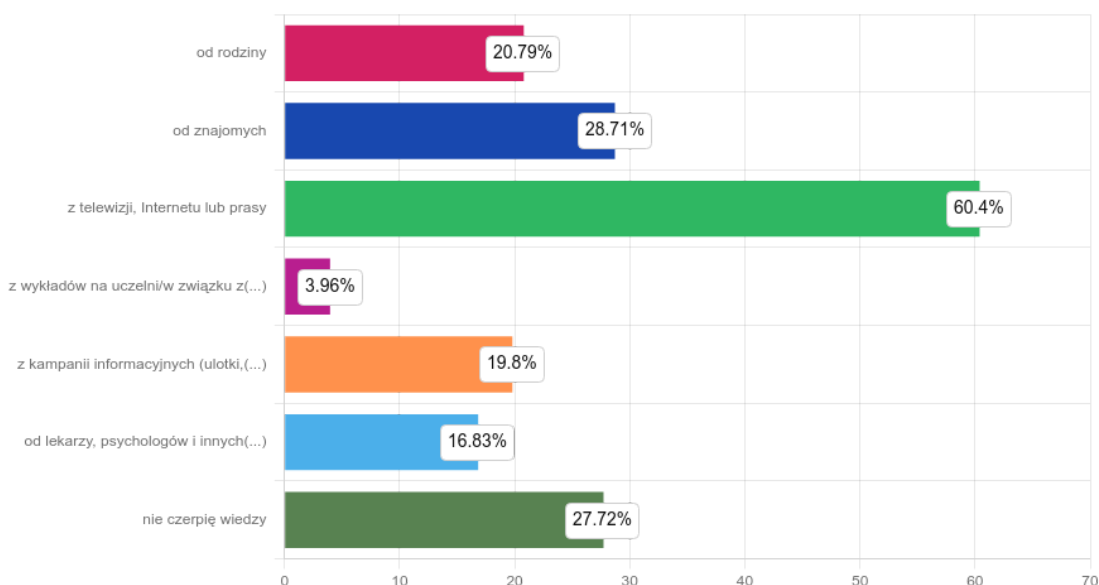
z telewizji, Internetu lub prasy: **60,4%** (61)

z wykładów na uczelni/w związku z wykonywaną pracą: **3,96%** (4)

z kampanii informacyjnych (ulotki, plakaty, spoty telewizyjne i radiowe itp.): **19,8%** (20)

od lekarzy, psychologów i innych specjalistów: **16,83%** (17)

nie czerpię wiedzy: **27,72%** (28)

Kolejnym pytaniem, jakie zostało zadane mieszkańcom było „Skąd czerpie Pan/i wiedzę dotyczącą alkoholu, tytoniu, narkotyków czy dopalaczy?”. Uczestnicy badania najczęściej czerpią wiedzę dotyczącą substancji zakazanych: „z telewizji, Internetu lub prasy” - takiej odpowiedzi udzieliło 60,4% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „od znajomych” - 28,71% mieszkańców, „nie czerpię wiedzy” - 27,72% badanych, „od rodziny” - 20,79% ankietowanych, „z kampanii informacyjnych (ulotki, plakaty, spoty telewizyjne i radiowe itp.)” - 19,8% osób, „od lekarzy, psychologów i innych specjalistów” - 16,83% respondentów oraz „z wykładów na uczelni/w związku z wykonywaną pracą” - 3,96% badanych. Powyższe odpowiedzi mieszkańców podkreślają zróżnicowanie źródeł wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, co jest istotne dla skutecznych działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie zdrowego stylu życia.

Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **16,83%** (17)

lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.: **46,53%** (47)

Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny: **11,88%** (12)

rodzina: **30,69%** (31)

znajomi/przyjaciele: **14,85%** (15)

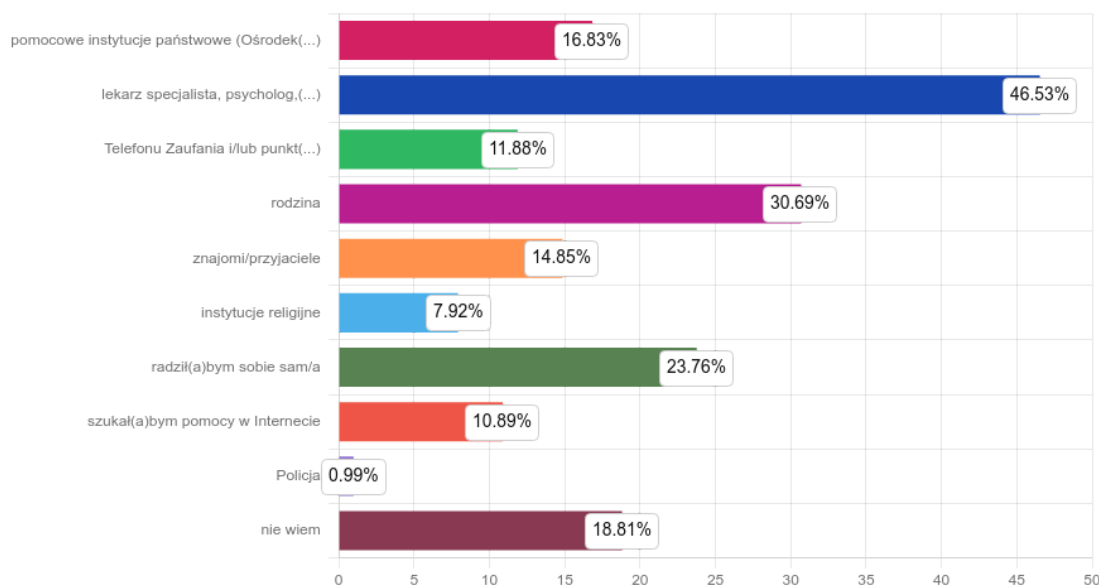
instytucje religijne: **7,92%** (8)

radził(a)bym sobie sam/a: **23,76%** (24)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **10,89%** (11)

Policja: **0,99%** (1)

nie wiem: **18,81%** (19)

Następne pytanie jakie zostało zadane badanym mieszkańcom brzmiało „Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?”. Ankieterowani mieszkańcy w sytuacji problemu związanego z substancjami odurzającymi najczęściej zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 46,53% uczestników badania. W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali odpowiedzi: „rodzina” - 30,69% osób, „radził(a)bym sobie sam/a” - 23,76% badanych, „nie wiem” - 18,81% badanych, „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 16,83% ankietowanych, „znajomi/przyjaciele” - 14,85% respondentów, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 11,88% mieszkańców, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 10,89% badanych, „instytucje religijne” - 7,92% respondentów oraz „Policja” - 0,99% badanych. Odpowiedzi mieszkańców ukazują różnorodność dostępnych źródeł pomocy i wsparcia w przypadku problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, podkreślając rolę zarówno najbliższych osób, instytucji publicznych, jak i profesjonalistów zdrowia psychicznego.

Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc w razie problemu przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **16,83%** (17)

lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.: **15,84%** (16)

Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny: **16,83%** (17)

rodzina: **23,76%** (24)

znajomi/przyjaciele: **18,81%** (19)

instytucje religijne: **5,94%** (6)

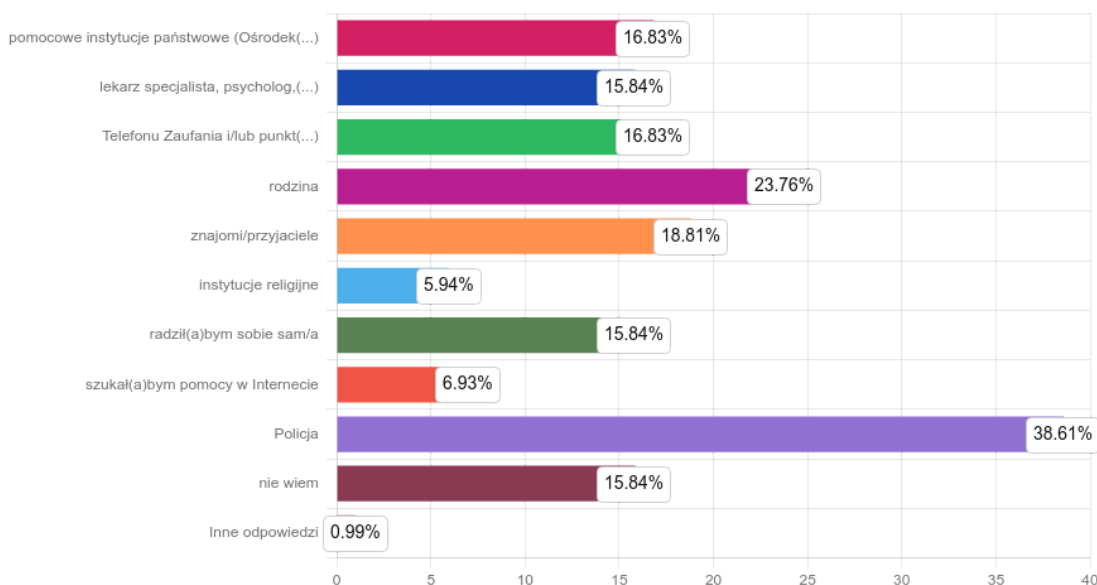
radził(a)bym sobie sam/a: **15,84%** (16)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **6,93%** (7)

Policja: **38,61%** (39)

nie wiem: **15,84%** (16)

Inne odpowiedzi: **0,99%** (1)

Inne odpowiedzi:

- znajomi z siłowni.

Mieszkańcy zostali również zapytani, o to, do kogo zwróciliby się w razie problemu przemocy. Uczestnicy badania najczęściej wybierali odpowiedź: „Policja” - 38,61%. W dalszej kolejności respondenci wskazywali odpowiedzi: „rodzina” - 23,76% osób, „znajomi/przyjaciele” - 18,81% badanych, „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 16,83% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 16,83% ankietowanych, „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 15,84% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 15,84% badanych mieszkańców, „nie wiem” - 15,84% respondentów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 6,93% osób oraz „instytucje religijne” - 5,94% badanych. Te wyniki

podkreślają różnorodność dostępnych źródeł pomocy w przypadku doświadczania przemocy dla badanych, a także wskazują na potrzebę dostosowania wsparcia do indywidualnych preferencji i potrzeb każdego zainteresowanego.

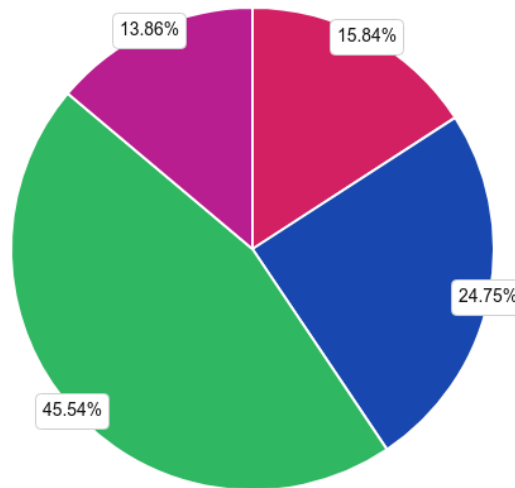
Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem, gdzie szukać pomocy w razie problemów: **15,84%** (16)

znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów: **24,75%** (25)

nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów: **45,54%** (46)

nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów: **13,86%** (14)

Badanych zapytano także, czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych. Najpopularniejszą odpowiedzią było: „nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów” tę odpowiedź wskazało 45,54% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów” - została wybrana przez 24,75%. W dalszej kolejności wskazano odpowiedzi: „znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem, gdzie szukać pomocy w razie problemów” - 15,84% osób, a także „nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów” - 13,86% osób.

4. Badanie uczniów klas 4-6

4. 1. Charakterystyka respondentów

Twoja płeć:

kobieta: **51,26%** (122)

mężczyzna: **48,74%** (116)

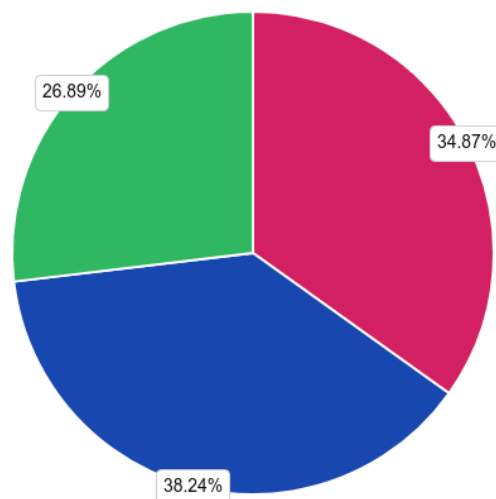
W badaniu uczniów wzięło udział 238 osób. Największą grupę badanych stanowiły dziewczynki, tj. 51,26% osób. Mniej liczną grupę tworzyli chłopcy - tj. 48,74% osób.

Twoja klasa:

IV: **34,87%** (83)

V: **38,24%** (91)

VI: **26,89%** (64)

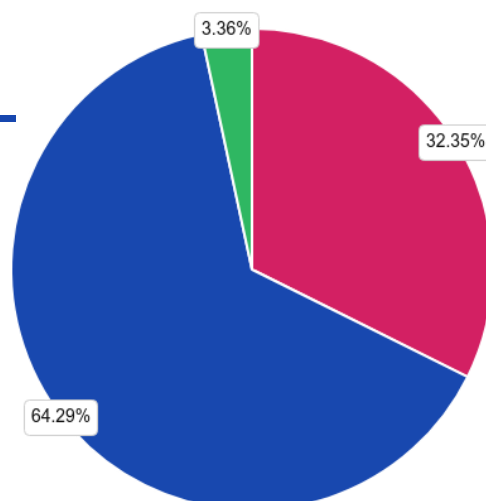
Uczniowie biorący udział w badaniu uczęszczali do klas: „V” - 38,24% uczniów, „IV” - 34,87% uczestników badania oraz „VI” - 26,89% uczniów.

Twój wiek:

9-10 lat: **32,35%** (77)

11-12 lat: **64,29%** (153)

13-14 lat: **3,36%** (8)

W ankielowaniu brali udział uczniowie w wieku: „11-12 lat” - 64,29% uczniów, „9-10 lat” - 32,35% uczniów oraz „13-14 lat” - 3,36% uczniów.

4. 2. Problem alkoholowy

Uzależnienie od alkoholu wśród dzieci i młodzieży stanowi poważny i rosnący problem społeczny. Młode osoby są szczególnie podatne na negatywne skutki spożycia alkoholu ze względu na nieodwracalne konsekwencje dla ich zdrowia i rozwoju. Oto kilka istotnych faktów na temat uzależnienia od alkoholu wśród dzieci i młodzieży:

- Wczesne rozpoczęcie spożywania alkoholu: Wiele dzieci i młodzieży rozpoczyna eksperymentowanie z alkoholem w młodym wieku. Niektóre badania wskazują, że wiek pierwszego spożycia alkoholu jest istotnym czynnikiem predysponującym do rozwoju problemów z alkoholem w przyszłości.
- Wzrost ryzyka uzależnienia: Młode mózgi są w trakcie intensywnego rozwoju i są bardziej podatne na wpływ substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol. Dzieci i młodzież są bardziej podatne na uzależnienie od alkoholu niż dorośli, a regularne spożywanie alkoholu w młodym wieku zwiększa ryzyko rozwoju uzależnienia w przyszłości.
- Skutki zdrowotne: Spożywanie alkoholu w młodym wieku może prowadzić do wielu poważnych skutków zdrowotnych. Młodzi ludzie, którzy nadużywają alkoholu, są bardziej narażeni na problemy związane z rozwojem mózgu, takie jak zmniejszenie pamięci, trudności w nauce, problemy emocjonalne i zaburzenia zachowania. Mogą także występować problemy w układzie pokarmowym, uszkodzenie wątroby oraz zaburzenia snu.
- Skutki społeczne i emocjonalne: Uzależnienie od alkoholu wśród dzieci i młodzieży może mieć negatywny wpływ na ich życie społeczne i emocjonalne. Może prowadzić do konfliktów w rodzinie, problemów szkolnych, wycofania społecznego oraz zaburzeń nastroju i lękowych.
- Czynniki ryzyka: Istnieje wiele czynników ryzyka, które mogą przyczyniać się do rozwoju uzależnienia od alkoholu u dzieci i młodzieży. Należą do nich m.in. wpływ rówieśników, niski poziom nadzoru rodzicielskiego, przemoc w rodzinie, nieodpowiednie modele zachowań związanych z alkoholem oraz trudności emocjonalne.

Ważne jest, aby podejmować działania mające na celu zapobieganie uzależnieniu od alkoholu wśród dzieci i młodzieży. Warto edukować ich na temat szkodliwości alkoholu, promować zdrowy styl życia, budować umiejętności radzenia sobie z presją rówieśniczą i wspierać ich emocjonalne dobrostanie. W przypadku podejrzenia uzależnienia, należy jak najszybciej szukać profesjonalnej pomocy terapeutycznej, aby zapewnić odpowiednie wsparcie i leczenie.

Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek próbować napoje alkoholowe?

tak: **21,01%** (50)

nie: **78,99%** (188)

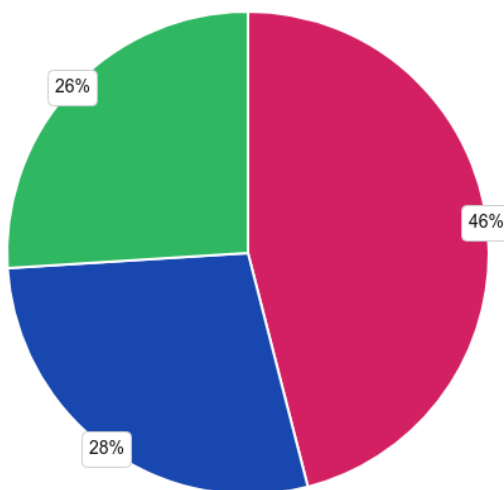
W nawiązaniu do pytania skierowanego do uczniów dotyczącego próbowania napojów alkoholowych wyniki wskazują, że uczniowie najczęściej wybierali odpowiedź „nie” 78,99%, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 21,01% badanych uczniów. Warto zauważyć, że eksperymentowanie z alkoholem może być powszechne wśród dzieci i młodzieży, co podkreśla potrzebę skutecznych działań profilaktycznych i edukacyjnych w szkole oraz środowisku społecznym. Odpowiednie wsparcie i edukacja mogą przyczynić się do budowania zdrowych nawyków i świadomego podejścia do konsumpcji alkoholu.

W jakim wieku spróbowałeś/aś alkohol po raz pierwszy?

8 lat lub mniej: **46%** (23)

9-10 lat: **28%** (14)

11-12 lat lub więcej: **26%** (13)

Uczniów, którzy przyznali, że spożywali kiedykolwiek alkohol zapytano także, w jakim wieku po raz pierwszy po niego sięgali. Udzielano następujących odpowiedzi: „8 lat lub mniej” (46%), „9-10 lat” (28%) oraz „11-12 lat lub więcej” (26%).

W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych: **14%** (7)

w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych: **26%** (13)

poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie: **10%** (5)

poczęstowali mnie inni członkowie rodziny: **4%** (2)

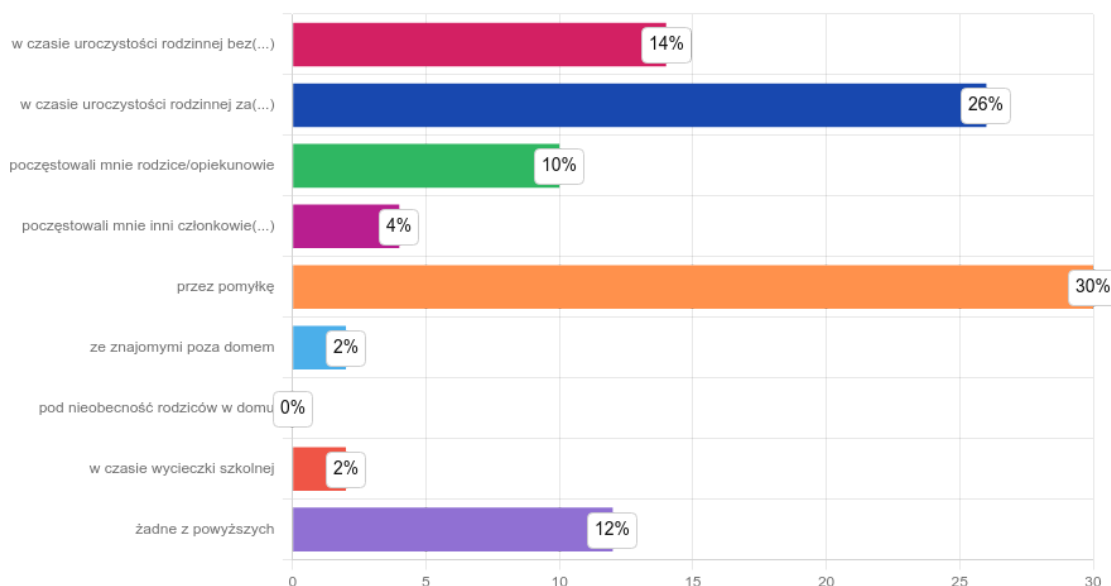
przez pomyłkę: **30%** (15)

ze znajomymi poza domem: **2%** (1)

pod nieobecność rodziców w domu: **0%** (0)

w czasie wycieczki szkolnej: **2%** (1)

żadne z powyższych: **12%** (6)

Badanych uczniów zapytano także, w jakich okolicznościach spożyli alkohol po raz pierwszy. Ankietowani najczęściej wskazywali, iż sięgali po alkohol w następujących okolicznościach: „przez pomyłkę” tę okoliczność wybrało 30% uczniów oraz „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” - została wybrana przez 26% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych” - 14% osób „żadne z powyższych” - 12% badanych, „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” - 10% uczniów, „poczęstowali mnie inni członkowie rodziny” - 4% badanych uczniów, „ze znajomymi poza domem” - 2% badanych, a także „w czasie wycieczki szkolnej” - 2% osób.

4. 3. Problem nikotynowy

Uzależnienie od papierosów wśród dzieci i młodzieży stanowi poważny problem zdrowotny i społeczny. Palenie tytoniu może prowadzić do uzależnienia od nikotyny, substancji psychoaktywnej obecnej w papierosach, która wywołuje silną potrzebę kontynuowania palenia. Wiele osób zaczyna palić w młodym wieku, często z powodu presji społecznej, eksperymentowania, chęci bycia akceptowanym w grupie rówieśniczej lub na skutek wpływu reklam papierosów. Dzieci i młodzież, które rozpoczynają palenie w młodym wieku, mają większe ryzyko uzależnienia od nikotyny i trudności z późniejszym rzuceniem palenia. Uzależnienie od papierosów ma poważne skutki dla zdrowia dzieci i młodzieży. Papierosy zawierają szkodliwe substancje chemiczne, takie jak nikotyna, smoła, tlenek węgla, a także wiele innych toksyn. Palenie tytoniu wiąże się z ryzykiem wystąpienia chorób serca, chorób układu oddechowego (takich jak przewlekła obturacyjna choroba płuc), raka płuc, a także innych form raka, a także ma negatywny wpływ na rozwój płuc i układu nerwowego. Uzależnienie od papierosów może również prowadzić do innych negatywnych konsekwencji dla dzieci i młodzieży. Może to obejmować obniżoną wydajność szkolną, problemy z koncentracją, trudności emocjonalne, osłabioną kondycję fizyczną, wzrost ryzyka używania innych substancji psychoaktywnych czy trudności w relacjach społecznych. Ważne jest, aby podjąć działania mające na celu zapobieganie i redukcję palenia tytoniu wśród dzieci i młodzieży. Edukacja na temat szkodliwości palenia, promowanie zdrowego stylu życia, wzmacnianie umiejętności podejmowania decyzji i radzenia sobie z presją społeczną, a także wprowadzanie ograniczeń w reklamach tytoniowych mogą mieć pozytywny wpływ na zmniejszenie liczby palących wśród młodych osób. Ponadto, istotne jest udostępnienie odpowiedniego wsparcia i interwencji dla dzieci i młodzieży uzależnionych od papierosów. Programy zaprzestania palenia, konsultacje z terapeutami czy grupy wsparcia mogą pomóc młodym palaczom w rzuceniu nałogu i poprawie ich zdrowia i jakości życia.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

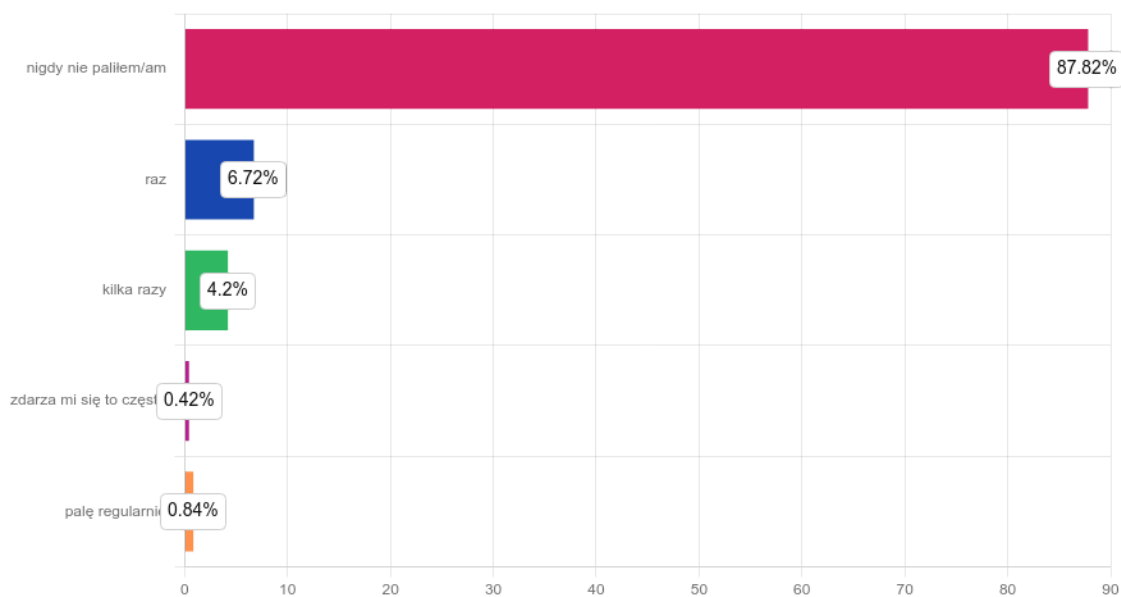
nigdy nie paliłem/am : **87,82%** (209)

raz: **6,72%** (16)

kilka razy: **4,2%** (10)

zdarza mi się to często: **0,42%** (1)

palię regularnie: **0,84%** (2)

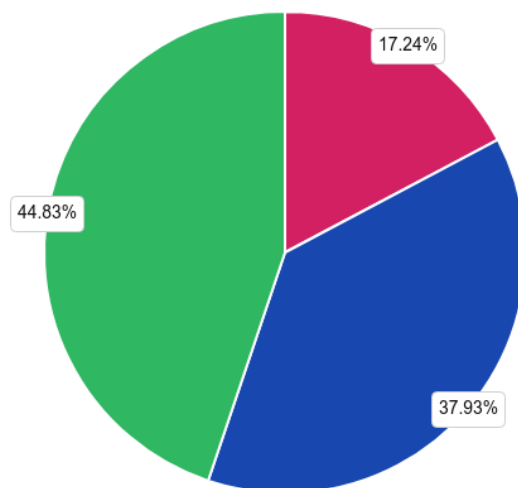
Następnie uczniów poproszono o wskazanie ile razy w życiu (jeśli kiedykolwiek) palili papierosy. Odpowiedź „nigdy nie paliłem/am ” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 87,82% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „raz” - 6,72% osób, „kilka razy” - 4,2% osób oraz „palię regularnie” - 0,84% osób, a także „zdarza mi się to często” - 0,42% badanych. Największa grupa uczniów nigdy nie próbowała palić papierosów. Jednakże nawet pojedyncze próby palenia mogą prowadzić do uzależnienia, dlatego ważne jest prowadzenie działań edukacyjnych i prewencyjnych wśród dzieci i młodzieży w celu zwiększenia świadomości na temat negatywnych skutków palenia.

W jakim wieku paliłeś/aś papierosy po raz pierwszy?

8 lat lub mniej: **17,24%** (5)

9-10 lat: **37,93%** (11)

11-12 lat lub więcej: **44,83%** (13)

Uczniów, którzy przyznali, że palili kiedykolwiek papierosy zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy po nie sięgnęli. Udzielano następujących odpowiedzi: „11-12 lat lub więcej” (44,83%), „9-10 lat” (37,93%) oraz „8 lat lub mniej” (17,24%).

Czy wiesz czym są e-papierosy?

tak: **73,53%** (175)

nie: **26,47%** (63)

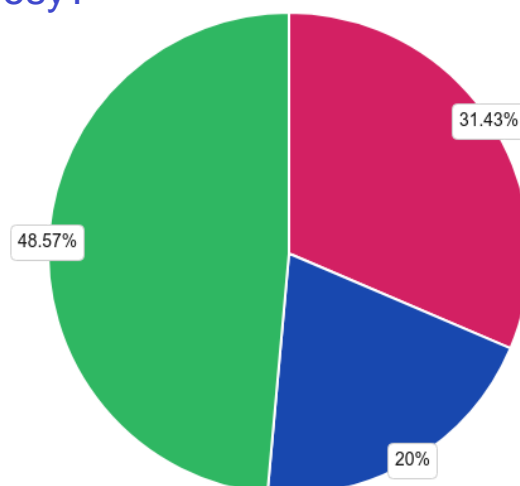
E-papierosy, znane również jako elektroniczne papierosy, to urządzenia elektroniczne, które pozwalają na inhalację aerozolu zawierającego nikotynę lub inny rodzaj substancji. Badanych uczniów zapytano, czy wiedzą czym są e-papierosy. Większość uczniów zdaje się być świadoma ich istnienia, co może być wynikiem powszechnej dostępności informacji na ten temat (73,53% odpowiedź - „tak”), jednak 26,47% uczniów zadeklarowało, że nie wie, czym są e-papierosy (26,47% odpowiedź - „nie”).

Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?

tak: **31,43%** (55)

nie: **20%** (35)

nie wiem: **48,57%** (85)

W odpowiedzi na pytanie: „Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?” większość uczniów wskazała odpowiedź „nie wiem” - 48,57% uczniów, rzadziej wskazywano na odpowiedzi: „tak” - 31,43% osób oraz „nie” - 20% badanych uczniów.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować e-papierosy?

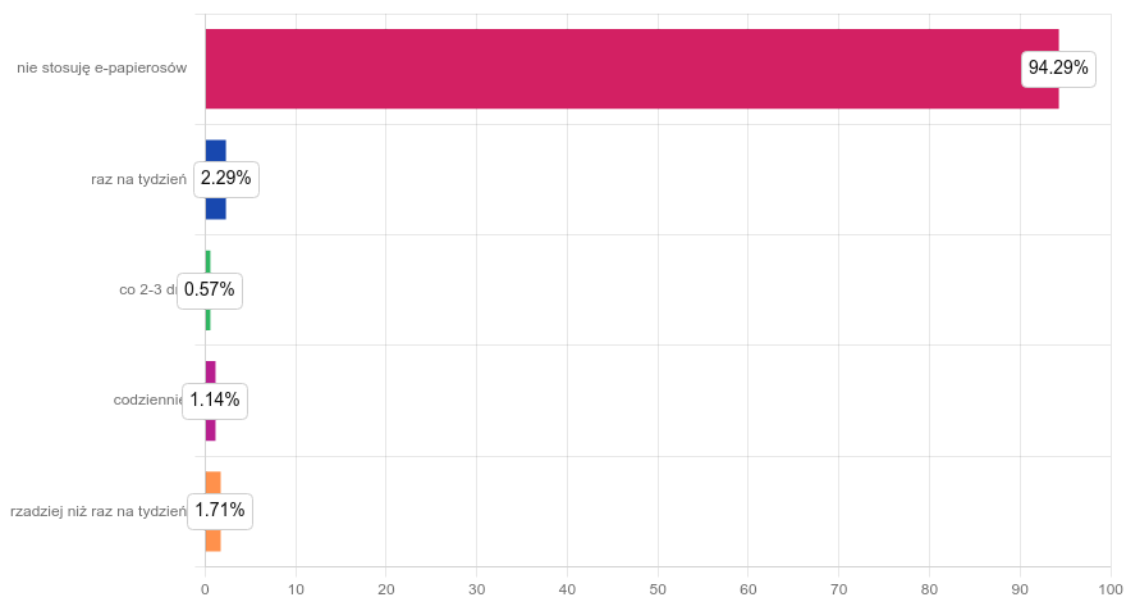
nie stosuję e-papierosów: **94,29%** (165)

raz na tydzień: **2,29%** (4)

co 2-3 dni: **0,57%** (1)

codziennie: **1,14%** (2)

rzadziej niż raz na tydzień: **1,71%** (3)

Następnie ankietowanych uczniów zapytano ile razy w życiu, jeśli w ogóle, zdarzyło im się je zapalić. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie stosuję e-papierosów” - 94,29%, „raz na tydzień” - 2,29%, „rzadziej niż raz na tydzień” - 1,71%, „codziennie” - 1,14% oraz „co 2-3 dni” - 0,57%.

Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów?

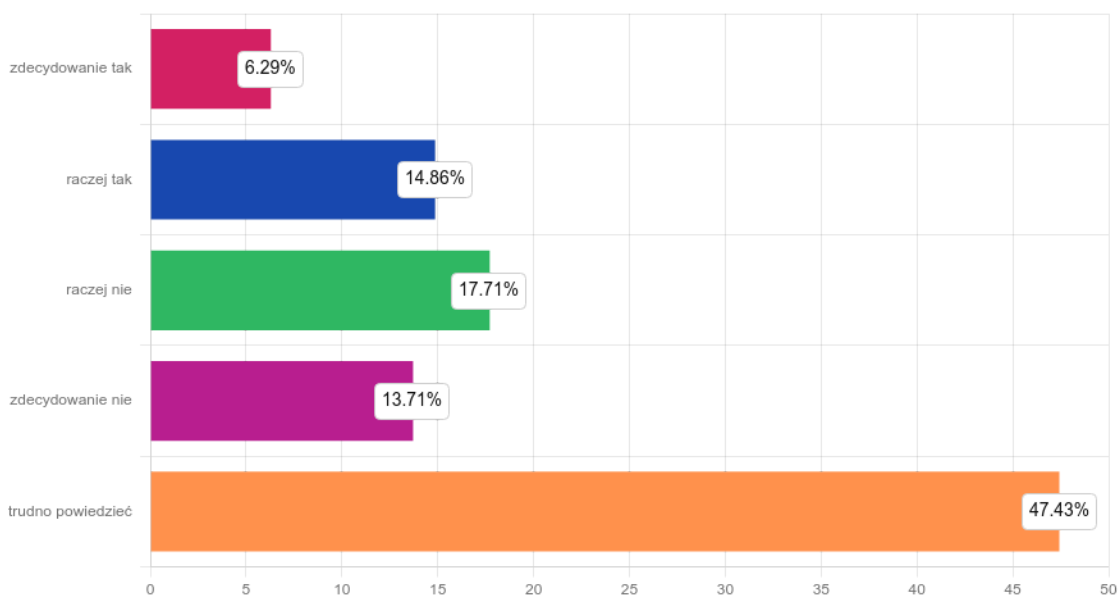
zdecydowanie tak: **6,29%** (11)

raczej tak: **14,86%** (26)

raczej nie: **17,71%** (31)

zdecydowanie nie: **13,71%** (24)

trudno powiedzieć: **47,43%** (83)

Następnie na pytanie: „Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów”, uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „trudno powiedzieć” - 47,43%, „raczej nie” - 17,71%, „raczej tak” - 14,86%, „zdecydowanie nie” - 13,71% oraz „zdecydowanie tak” - 6,29%.

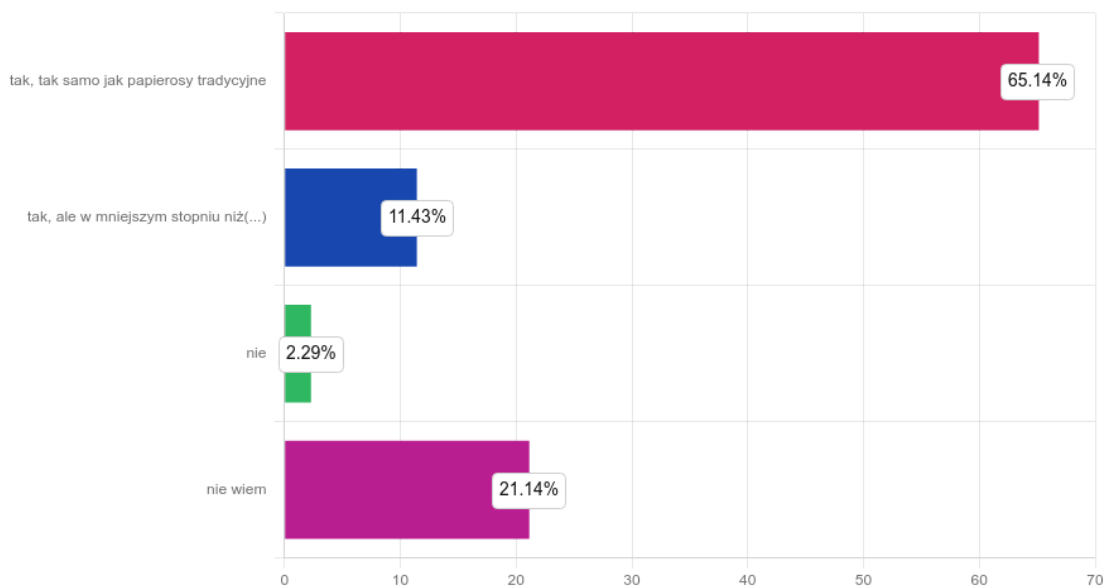
Czy uważasz, że e-papierosy są uzależniające?

tak, tak samo jak papierosy tradycyjne: **65,14%** (114)

tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne: **11,43%** (20)

nie: **2,29%** (4)

nie wiem: **21,14%** (37)

Uczniów zapytano, czy w ich opinii e-papierosy są uzależniające bardziej niż papierosy tradycyjne. Większość uczniów uważa, że e-papierosy są „tak, tak samo jak papierosy tradycyjne” - 65,14%. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „nie wiem” - 21,14%, „tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne” - 11,43% oraz „nie” - 2,29%.

4. 4. Problem narkotykowy

Uzależnienie od narkotyków wśród dzieci i młodzieży jest bardzo niebezpiecznym i trudnym problemem społecznym. Narkotyki mają poważne skutki zdrowotne, społeczne i emocjonalne, a rozpoczęcie używania ich w młodym wieku zwiększa ryzyko uzależnienia i negatywnych konsekwencji w przyszłości. Oto kilka istotnych aspektów związanych z uzależnieniem od narkotyków wśród dzieci i młodzieży:

- Wczesne rozpoczęcie używania narkotyków: Wiele przypadków uzależnienia od narkotyków rozpoczyna się w młodym wieku. Narkotyki są łatwo dostępne, co sprawia, że dzieci i młodzież są podatne na eksperymentowanie.
- Skutki zdrowotne: Używanie narkotyków ma poważne skutki zdrowotne. Mogą one powodować uszkodzenia mózgu, zaburzenia pamięci, problemy emocjonalne, zmniejszoną motywację, problemy ze snem, uszkodzenia narządów wewnętrznych oraz zwiększone ryzyko wystąpienia chorób zakaźnych, takich jak wirusowe zapalenie wątroby, HIV/AIDS czy zapalenie płucnej.
- Uzależnienie fizyczne i psychiczne: Wiele narkotyków jest wysoce uzależniających, zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym. Uzależnienie od narkotyków powoduje silną potrzebę kolejnych dawek, trudności w kontrolowaniu użytkowania, pojawienie się objawów abstynencji przy próbie odstawienia narkotyków, a także negatywne zmiany w funkcjonowaniu mózgu.
- Skutki społeczne i emocjonalne: Młodzi ludzie uzależnieni często mają problemy w szkole, związkach z rodziną i rówieśnikami, a także z trudnościami w znalezieniu zatrudnienia, gdy są już pełnoletni. Mogą również doświadczać problemów emocjonalnych, takich jak depresja, lęki czy zaburzenia osobowości.
- Czynniki ryzyka: Istnieje wiele czynników ryzyka, które mogą przyczyniać się do rozwoju uzależnienia od narkotyków wśród dzieci i młodzieży. Należą do nich m.in. wpływ rówieśników, niska samoocena, brak wsparcia rodzinnego, przemoc w rodzinie, zaburzenia psychiczne, łatwy dostęp do narkotyków oraz niewłaściwe modele zachowań.

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

tak: **1,26%** (3)

nie: **98,74%** (235)

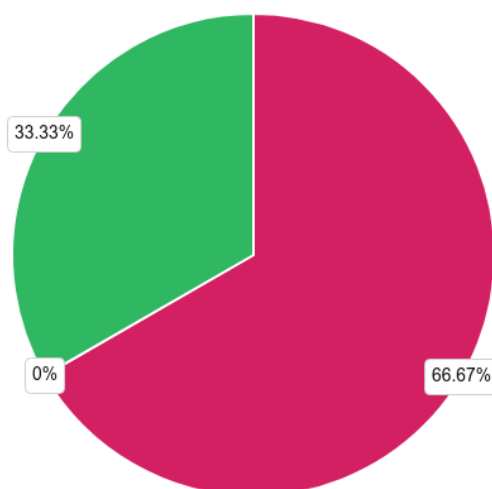
Badanych uczniów zapytano, czy kiedykolwiek spożywali narkotyki lub dopalacze. Odpowiedzi uczniów wskazują, że zdecydowana większość respondentów (98,74%) nie próbowała zażywać narkotyków lub dopalaczy, podczas gdy 1,26% zadeklarowało, że miało doświadczenie z tymi substancjami. Warto zauważyć, że większość uczniów wykazuje zdrowe postawy wobec unikania narkotyków/dopalaczy, co może wynikać z edukacji oraz świadomości zdrowotnej. W dalszym ciągu istotne jest kontynuowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych, aby utrzymać tę pozytywną tendencję i wspierać dzieci i młodzież w podejmowaniu świadomych i zdrowych wyborów życiowych.

W jakim wieku zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

8 lat lub mniej: **66,67%** (2)

9-10 lat: **0%** (0)

11-12 lat lub więcej: **33,33%** (1)

Uczniów, którzy przyznali, że zażywali kiedykolwiek substancje psychoaktywne zapytano, w jakim wieku po raz pierwszy je zażyli. Udzielano następujących odpowiedzi: „8 lat lub mniej” (66,67%), a także „11-12 lat lub więcej” (33,33%).

Skąd wziąłeś/wzięłaś tę substancję?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wziąłem/wzięłam z domu, bez pozwolenia rodziców: **33,33%** (1)

dostałem/am od starszego brata lub siostry: **33,33%** (1)

dostałem/am od kolegi/koleżanki: **0%** (0)

dostałem/am od kogoś, kogo znałem/am ze słyszenia, ale nie osobiście: **0%** (0)

dostałem/am od obcej osoby: **0%** (0)

braliśmy to wspólnie, w grupie przyjaciół: **0%** (0)

kupiłem/am od kolegi: **33,33%** (1)

kupiłem/am od kogoś znanego mi ze słyszenia, ale nie osobiście: **0%** (0)

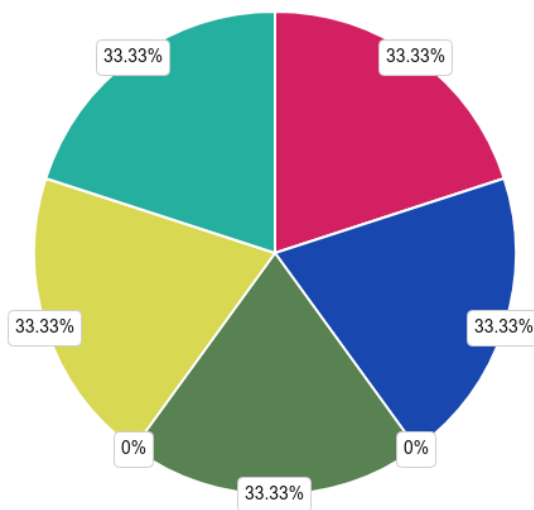
kupiłem/am od obcej osoby: **0%** (0)

dostałem/am od jednego z rodziców: **0%** (0)

otrzymałem/am ją nieświadomie (bez mojej zgody): **0%** (0)

kupiłem przez Internet: **33,33%** (1)

nie wiem: **33,33%** (1)

Uczniowie, którzy mieli kontakt ze środkami psychoaktywnymi wskazywali, iż zdobyli te substancje najczęściej w następujący sposób: „wziąłem/wzięłam z domu, bez pozwolenia rodziców” - takiej odpowiedzi udzieliło 33,33% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „dostałem/am od starszego brata lub siostry” - 33,33% uczniów, „kupiłem/am od kolegi” - 33,33% badanych uczniów, „kupiłem przez Internet” - 33,33% ankietowanych oraz „nie wiem” - 33,33%.

Co skłoniło Cię do zażycia narkotyków / dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

chęć dobrej zabawy: **33,33%** (1)

chęć bycia modnym: **0%** (0)

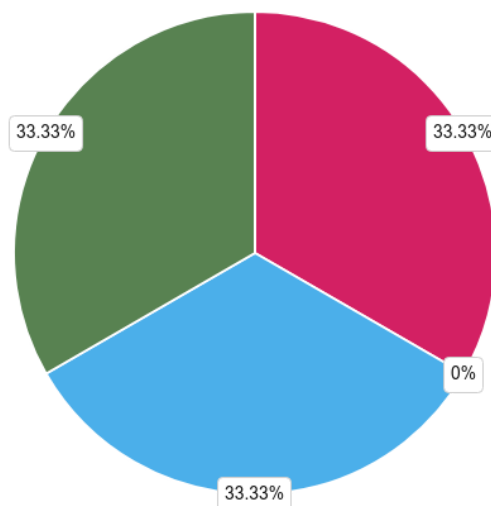
ciekawość: **0%** (0)

presja grupy / znajomych / przyjaciół: **0%** (0)

zaimponowanie w towarzystwie: **0%** (0)

przyjemność / relaksacja: **33,33%** (1)

otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody): **33,33%** (1)

Głównym powodem skłaniających ankietowanych uczniów do sięgania po substancje psychoaktywne jest „chęć dobrej zabawy” na co wskazuje 33,33% osób. W dalszej kolejności uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „przyjemność / relaksacja” - 33,33%, a także „otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody)” - 33,33% badanych.

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

zdecydowanie tak: **81,51%** (194)

raczej tak: **10,92%** (26)

raczej nie: **3,78%** (9)

zdecydowanie nie: **3,36%** (8)

trudno powiedzieć: **0,42%** (1)

W kwestii szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia większość uczniów (81,51% - „zdecydowanie tak”, 10,92% - „raczej tak”) uważa, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Jedynie niewielki odsetek uczniów twierdzi, że te substancje nie są szkodliwe dla zdrowia lub trudno jest im określić swoje stanowisko w tej kwestii (3,78% - „raczej nie”, 3,36% - „zdecydowanie nie”, 0,42% - „trudno powiedzieć”). To wyraźnie świadczy o silnym przekonaniu większości badanych uczniów co do negatywnego wpływu narkotyków/dopalaczy na zdrowie. Warto kontynuować działania edukacyjne, aby zwiększać świadomość uczniów na temat ryzyka i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych.

4. 5. Problem przemocy

Przemoc wśród dzieci i młodzieży jest poważnym problemem społecznym, który ma negatywne konsekwencje zarówno dla jednostek, jak i dla społeczeństwa jako całości. Przemoc może przybierać różne formy, takie jak fizyczne, psychiczne, werbalne i emocjonalne, oraz może mieć miejsce w różnych środowiskach, takich jak rodzina, szkoła, grupy rówieśnicze czy internet. Przemoc wśród dzieci i młodzieży wynika z wielu czynników. Często jest ona wynikiem niewłaściwego wzoru zachowań w rodzinie, gdzie dziecko może być świadkiem przemocy między rodzicami lub być bezpośrednim celem przemocy. Nieodpowiednia edukacja rodziców, brak umiejętności wychowawczych czy problematyczne relacje rodzinne mogą przyczynić się do pojawienia się przemocy w życiu dziecka. Innym istotnym czynnikiem wpływającym na przemoc wśród dzieci i młodzieży jest narażenie na negatywne wzorce zachowań i agresję w środowisku szkolnym. Przemoc rówieśnicza, znana również jako bullying, może prowadzić do fizycznych i emocjonalnych obrażeń, a także wywoływać negatywne konsekwencje psychologiczne, takie jak depresja, lęk czy obniżona samoocena. W ostatnich latach, z powodu rozwoju technologii, przemoc wśród dzieci i młodzieży w świecie wirtualnym stała się również poważnym zagrożeniem. Cyberprzemoc, czyli agresywne zachowania online, takie jak hejt, wyśmiewanie, szantaż czy rozpowszechnianie poufnych informacji, może mieć trwałe i szkodliwe skutki dla ofiar. Przemoc wśród dzieci i młodzieży ma negatywne konsekwencje zarówno dla ofiar, jak i dla sprawców. Ofiary doświadczają nie tylko krótkoterminowych obrażeń fizycznych i emocjonalnych, ale również mogą mieć trudności w funkcjonowaniu społecznym, edukacyjnym i rozwojowym. Przemoc może prowadzić do izolacji społecznej, problemów zdrowotnych, trudności w nauce i zaburzeń psychicznych.

Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem mogą wywoływać agresję/przemoc wśród młodzieży?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy: **71,01%** (169)

depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne: **44,12%** (105)

problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców: **13,03%** (31)

problemy rodzinne: **35,71%** (85)

zazdrość / zaborczość: **31,09%** (74)

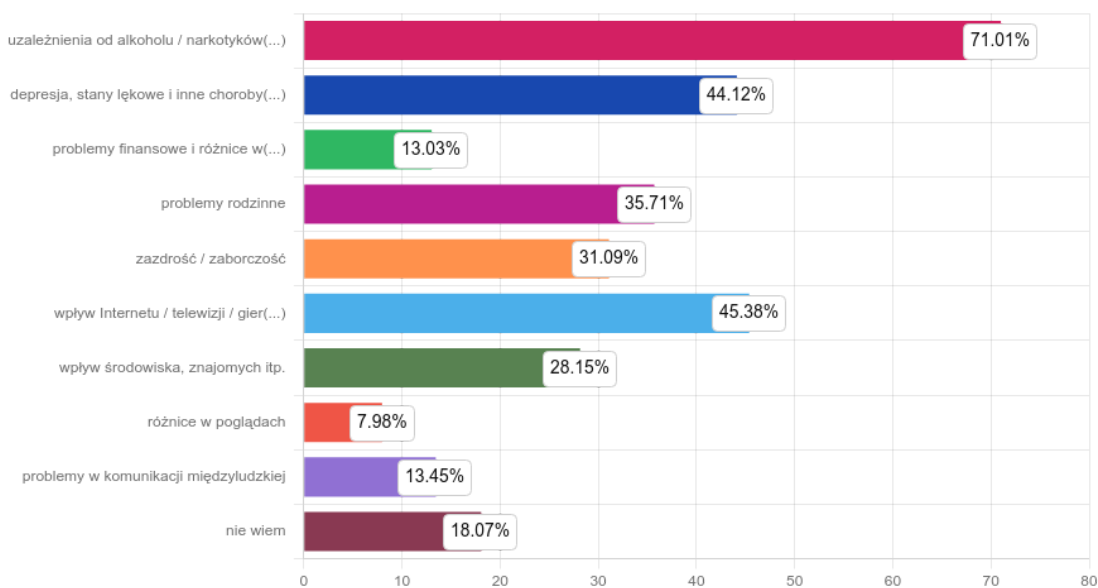
wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.: **45,38%** (108)

wpływ środowiska, znajomych itp.: **28,15%** (67)

różnice w poglądach: **7,98%** (19)

problemy w komunikacji międzyludzkiej: **13,45%** (32)

nie wiem: **18,07%** (43)

Zdaniem uczniów agresja lub przemoc wśród młodzieży jest powodowana głównie przez: „uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy” - 71,01% osób oraz „wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.” - 45,38% badanych. Rzadziej wskazywano na: „depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne” - 44,12% badanych uczniów, „problemy rodzinne” - 35,71% osób, „zazdrość / zaborczość” - 31,09% respondentów, „wpływ środowiska, znajomych itp.” - 28,15% ankietowanych, „nie wiem” - 18,07% respondentów, „problemy w komunikacji międzyludzkiej” - 13,45% osób, „problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców” - 13,03% ankietowanych uczniów, „różnice w poglądach” - 7,98% ankietowanych. Odpowiedzi uczniów sugerują, że istotne jest podkreślanie roli edukacji dotyczącej radzenia sobie z emocjami oraz budowania zdrowych relacji interpersonalnych, aby zapobiegać sytuacjom agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

tak : **43,7%** (104)

nie: **56,3%** (134)

Następnie uczniów zapytano, czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy. Badani wykazują, że 43,7% doświadczyło przemocy, podczas gdy większość, bo 56,3%, nie miała takiego doświadczenia. Pomimo tego, że większość uczniów nie doświadczyła nigdy przemocy, istnieje potrzeba podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz świadczenia wsparcia i edukacji w zakresie radzenia sobie z sytuacjami przemocy.

Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka: **12,5%** (13)

tata / opiekun: **16,35%** (17)

siostra: **13,46%** (14)

brat: **30,77%** (32)

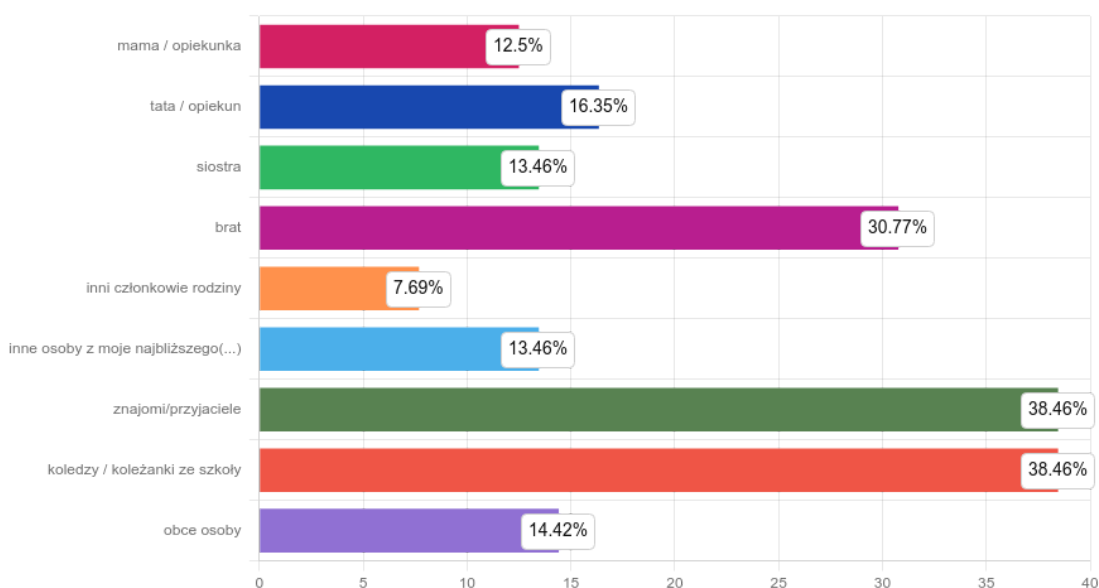
inni członkowie rodziny: **7,69%** (8)

inne osoby z mojego najbliższego otoczenia: **13,46%** (14)

znajomi/przyjaciele: **38,46%** (40)

koledzy / koleżanki ze szkoły: **38,46%** (40)

obce osoby: **14,42%** (15)

Uczniów zapytano, kto stosował wobec nich przemoc. Z odpowiedzi wynika, że znaczna część badanych uczniów doświadczała przemocy od kolegów ze szkoły (38,46%). Następnie wskazywano na: „koledzy /

koleżanki ze szkoły” - 38,46% badanych, „brat” - 30,77% badanych uczniów, „tata / opiekun” - 16,35% osób, „obce osoby” - 14,42% respondentów, „siostra” - 13,46% ankietowanych, „inne osoby z moje najbliższego otoczenia” - 13,46% respondentów, „mama / opiekunka” - 12,5% osób, „inni członkowie rodziny” - 7,69% ankietowanych uczniów. Takie dane mogą sugerować, że przemoc rówieśnicza jest obecna w różnych sferach życia uczniów, co wymaga skoncentrowanych działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych, aby stworzyć bezpieczne środowisko szkolne oraz promować pozytywne relacje między uczniami.

Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

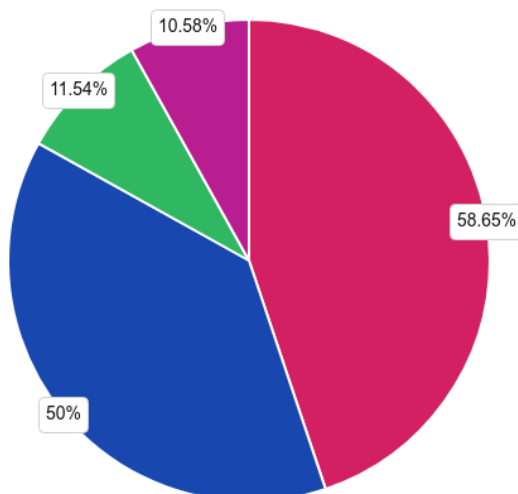
Można wybrać kilka odpowiedzi.

ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. : **58,65%** (61)

ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. : **50%** (52)

ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś : **11,54%** (12)

ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony: **10,58%** (11)

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z następującymi zachowaniami: „ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. ” - takiej odpowiedzi udzieliło 58,65% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. ” - 50% uczniów, „ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś ” - 11,54% ankietowanych uczniów, a także „ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony” - w ten sposób wskazywało 10,58% osób.

Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

alkoholu: **5,77%** (6)

narkotyków: **0,96%** (1)

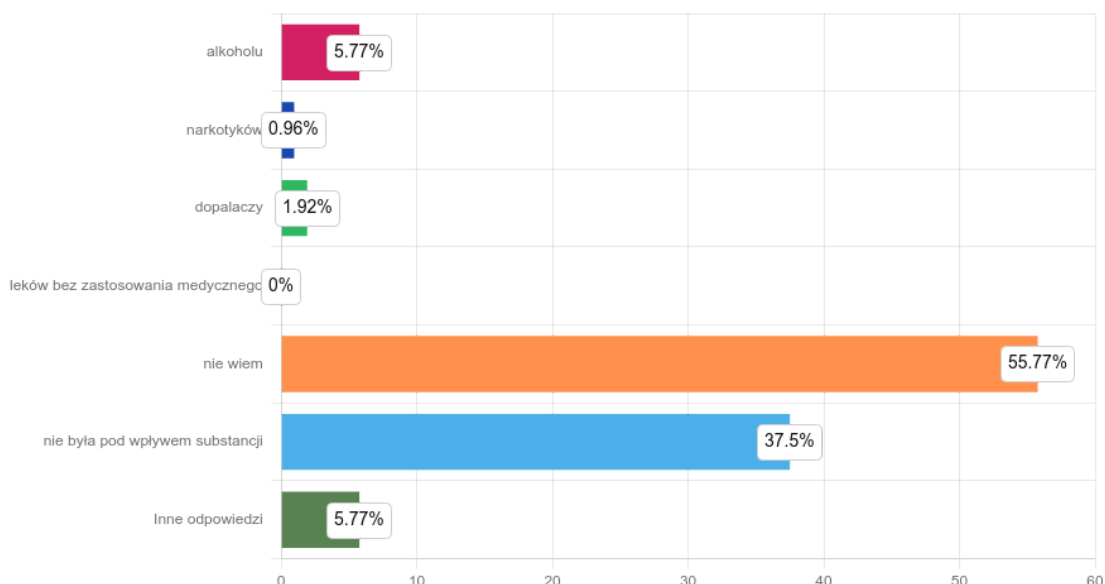
dopalaczy: **1,92%** (2)

leków bez zastosowania medycznego: **0%** (0)

nie wiem: **55,77%** (58)

nie była pod wpływem substancji: **37,5%** (39)

Inne odpowiedzi: **5,77%** (6)

Inne odpowiedzi:

- żadnych (5)

- złości

Uczniów poproszono również o wskazanie, czy osoby, które stosowały wobec nich przemoc były pod wpływem środków psychoaktywnych. Najczęściej wskazywano odpowiedzi „nie wiem” - 55,77% osób oraz „nie była pod wpływem substancji” - 37,5% badanych, a także „alkoholu” - 5,77% badanych uczniów, „Inne odpowiedzi” - 5,77% osób, „dopalaczy” - 1,92% respondentów, „narkotyków” - 0,96% ankietowanych.

Czy zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

tak : **25,21%** (60)

nie: **74,79%** (178)

Następnie wszystkich uczniów zapytano, czy stosowali kiedykolwiek przemoc wobec innych. Odpowiedzi uczniów pokazują, że większość z nich (74,79%) nie stosowała przemocy wobec innych. Jednakże 25,21% uczniów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc. To istotne zjawisko, wymagające uwagi ze strony szkoły, rodziców oraz instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży. Warto kontynuować edukację i działania prewencyjne, aby promować zdrowe relacje między uczniami i minimalizować przypadki agresji.

Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mamy / opiekunki: **1,67%** (1)

taty / opiekuna: **1,67%** (1)

siostry: **21,67%** (13)

brata: **40%** (24)

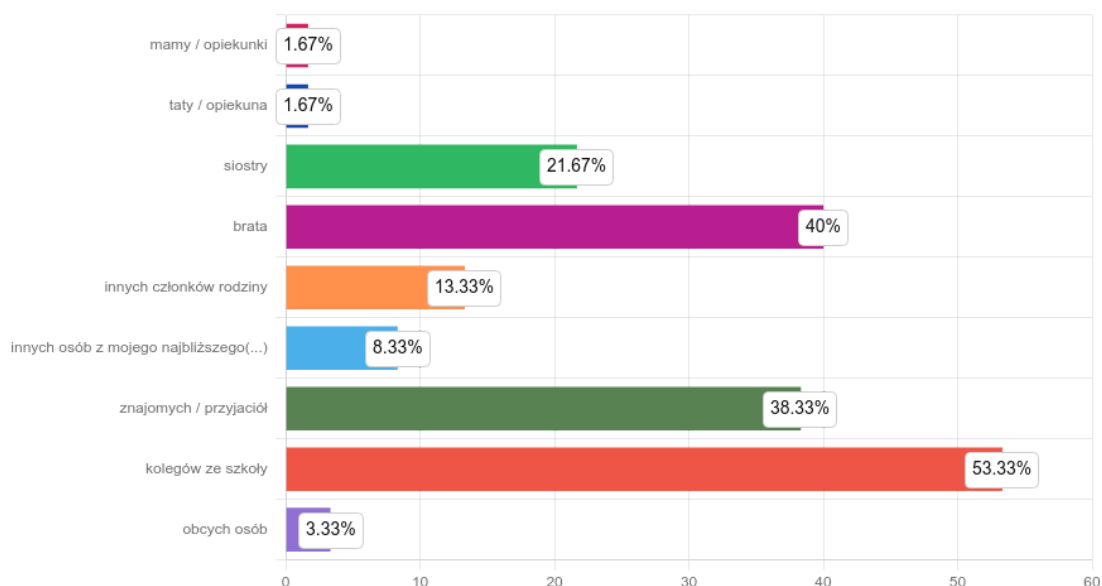
innych członków rodziny: **13,33%** (8)

innych osób z mojego najbliższego otoczenia: **8,33%** (5)

znajomych / przyjaciół: **38,33%** (23)

kolegów ze szkoły: **53,33%** (32)

obcych osób: **3,33%** (2)

Uczniowie wskazywali, iż zdarzyło im się stosować przemoc wobec: „kolegów ze szkoły” wybrało ją 53,33% osób oraz „brata” wybrało ją 40% badanych. Rzadziej wybierano: „znajomych / przyjaciół” - 38,33% badanych uczniów, „siostry” - 21,67% osób, „innych członków rodziny” - 13,33% respondentów, „innych osób

z mojego najbliższego otoczenia” - 8,33% ankietowanych, „obcych osób” - 3,33% respondentów, „mamy / opiekunki” - 1,67% osób oraz „taty / opiekuna” - 1,67% uczniów.

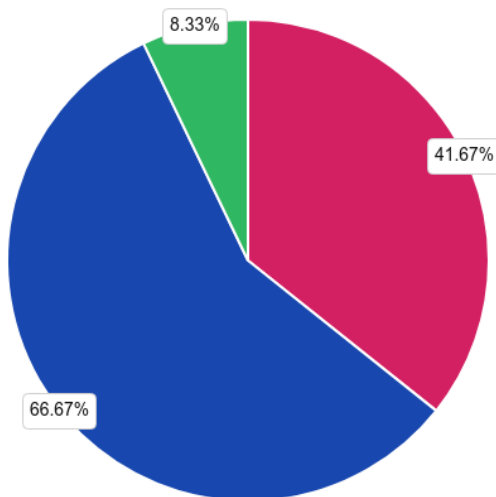
Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/aś?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.: **41,67%** (25)

biłeś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopałeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.: **66,67%** (40)

dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a: **8,33%** (5)

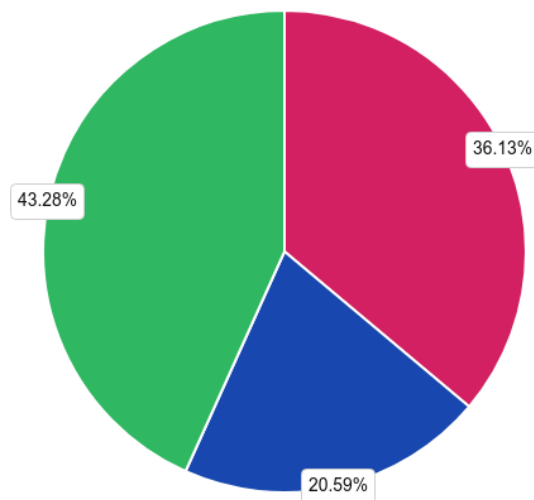
Uczniowie, którzy stosowali przemoc, najczęściej robili to w następujący sposób: „biłeś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopałeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.” - takiej odpowiedzi udzieliło 66,67% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.” - 41,67% uczniów oraz „dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a” - 8,33% ankietowanych uczniów.

Czy Twoim zdaniem w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

tak: **36,13%** (86)

nie: **20,59%** (49)

nie wiem: **43,28%** (103)

Przemoc w szkole między uczniami może przybierać różne formy, w tym fizyczną, werbalną, czy też psychiczną, co może znacząco wpływać na doświadczenia uczniów i atmosferę w placówce edukacyjnej. W tym kontekście wszystkim badanym uczniom zadano pytanie, czy w ich szkole istnieje problem przemocy między uczniami. Większość ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem” - 43,28%. W dalszej kolejności uczniowie wybierali odpowiedzi: „tak” - 36,13% osób oraz „nie” - 20,59% badanych.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie problemu przemocy?

rodziców/opiekunów: **78,99%** (188)

dziadków: **24,37%** (58)

innych członków rodziny: **27,73%** (66)

nauczycieli: **52,52%** (125)

znajomych/przyjaciół: **30,25%** (72)

radził(a)bym sobie sam/a: **11,34%** (27)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **2,52%** (6)

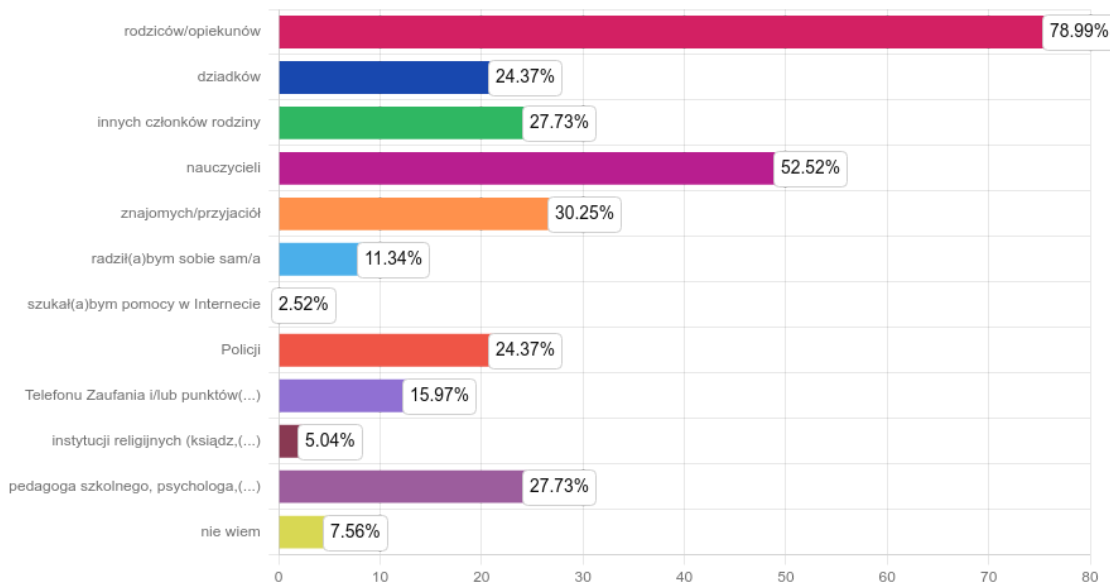
Policji: **24,37%** (58)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **15,97%** (38)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **5,04%** (12)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **27,73%** (66)

nie wiem: **7,56%** (18)

Uczniowie w sytuacji problemu przemocy zwróciliby się najczęściej z prośbą o pomoc do: „rodziców/opiekunów” - 78,99% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nauczycieli” - 52,52% osób, „znajomych/przyjaciół” - 30,25% badanych, „innych członków rodziny” - 27,73% badanych uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 27,73% ankietowanych, „dziadków” - 24,37% badanych, „Policji” - 24,37% badanych uczniów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 15,97% uczniów, „radził(a)bym sobie sam/a” - 11,34% respondentów, „nie wiem” - 7,56% badanych uczniów, instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.) - 5,04% ankietowanych oraz szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 2,52% badanych uczniów. Odpowiedzi uczniów to istotne spostrzeżenie, które może pomóc w dostosowaniu działań profilaktycznych i interwencyjnych na poziomie edukacyjnym oraz społecznym.

Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

naśmiewaniem się z kogoś w Internecie: **58,82%** (140)

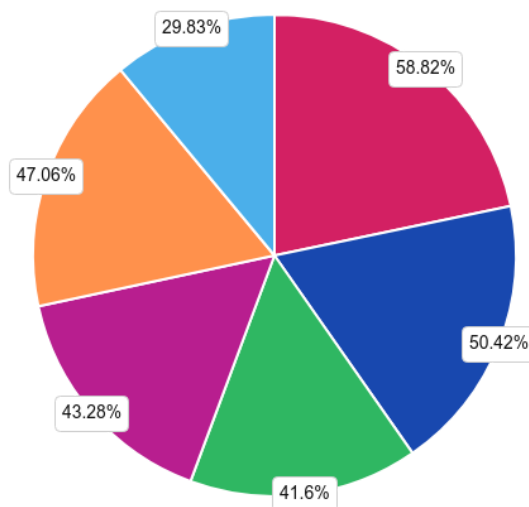
publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie: **50,42%** (120)

przezwoiskami w stronę innych osób w Internecie: **41,6%** (99)

naruszaniem czyjejś prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.): **43,28%** (103)

agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.): **47,06%** (112)

nie wiem: **29,83%** (71)

Cyberprzemoc to zjawisko, w ramach którego agresywne lub szkodliwe działania mają miejsce w przestrzeni wirtualnej, głównie w Internecie. Obejmuje różnorodne formy agresji, w tym zastraszanie, grożenie, publikowanie obraźliwych treści, naśmiewanie się z innych osób, naruszanie prywatności, kradzież tożsamości, czy rozpowszechnianie niechcianych treści. Cyberprzemoc występuje na różnych platformach online, takich jak media społecznościowe, fora dyskusyjne, wiadomości elektroniczne czy gry internetowe. W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano następujące odpowiedzi: „naśmiewaniem się z kogoś w Internecie” wybrało ją 58,82% uczniów oraz „publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie” wybrało ją 50,42% osób, a także „agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.)” - 47,06% badanych uczniów, „naruszaniem czyjejś prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.)” - 43,28% osób, „przezwoiskami w stronę innych osób w Internecie” - 41,6% respondentów oraz „nie wiem” - 29,83% ankietowanych.

Czy doznałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **21,85%** (52)

podszycwanie się: **8,82%** (21)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **6,3%** (15)

wyłudzenie pieniędzy: **7,14%** (17)

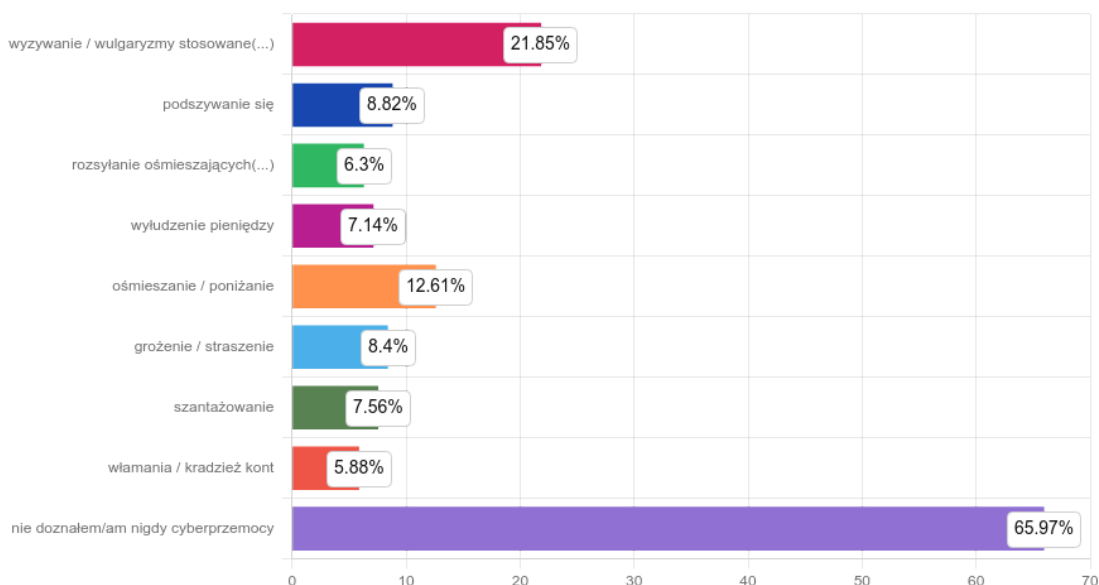
ośmieszanie / poniżanie: **12,61%** (30)

grożenie / straszenie: **8,4%** (20)

szantażowanie: **7,56%** (18)

włamania / kradzież kont: **5,88%** (14)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **65,97%** (157)

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się kiedykolwiek doznać. Najczęściej wybierano następujące odpowiedzi: „nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy” - 65,97% osób oraz „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 21,85% badanych. Rzadziej wskazywano na: „ośmieszanie / poniżanie” - 12,61% badanych mieszkańców, „podszycwanie się” - 8,82% osób, „grożenie / straszenie” - 8,4% respondentów, „szantażowanie” - 7,56% ankietowanych, „wyłudzenie pieniędzy” - 7,14% uczniów, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików” - 6,3% osób oraz „włamania / kradzież kont” - 5,88%.

Czy stosowałeś/aś kiedykolwiek, któreś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **8,82%** (21)

podszycanie się: **3,36%** (8)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć / filmików: **2,1%** (5)

wyłudzenie pieniędzy: **3,36%** (8)

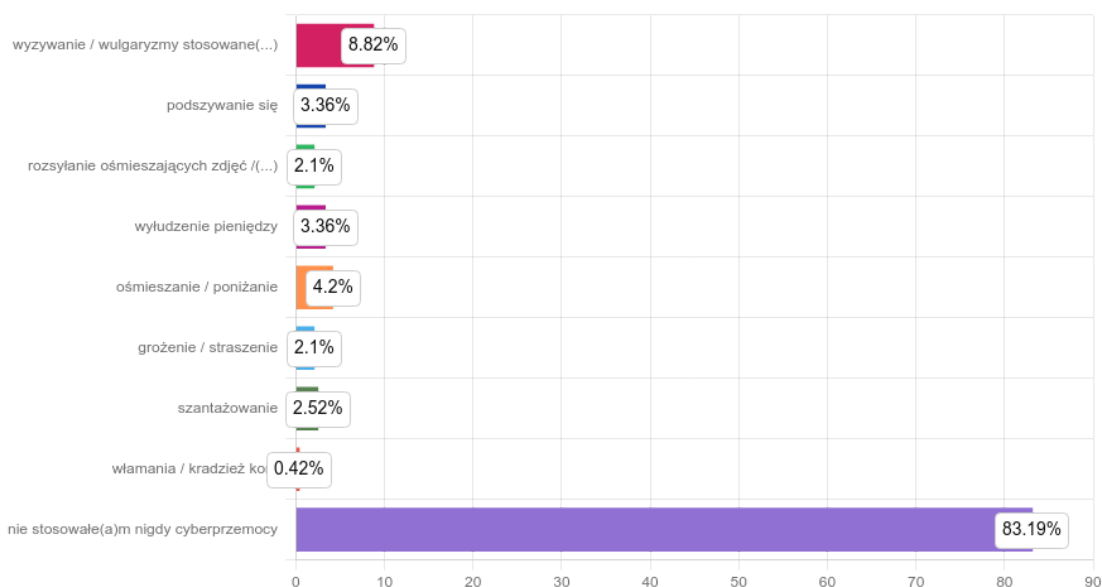
ośmieszanie / poniżanie: **4,2%** (10)

grożenie / straszenie: **2,1%** (5)

szantażowanie: **2,52%** (6)

włamanie / kradzież kont: **0,42%** (1)

nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy: **83,19%** (198)

Następnie ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Wybierano następujące odpowiedzi: „nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy” - 83,19% osób, „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 8,82% badanych, „ośmieszanie / poniżanie” - 4,2% uczniów, „podszycanie się” - 3,36% osób, „wyłudzenie pieniędzy” - 3,36% respondentów, „szantażowanie” - 2,52% ankietowanych, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć / filmików” - 2,1% respondentów, „grożenie / straszenie” - 2,1% osób oraz „włamanie / kradzież kont” - 0,42% ankietowanych uczniów.

4. 6. Problem uzależnień behavioralnych

Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży stanowią rosnący problem zdrowotny i społeczny. Uzależnienia tego rodzaju dotyczą zachowań, które wywołują silną potrzebę powtarzania i kontynuowania, pomimo negatywnych konsekwencji. Mimo że często mówimy o uzależnieniach w kontekście substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki czy alkohol, uzależnienia behawioralne dotyczą pewnych czynności, które wywołują natychmiastową nagrodę lub przyjemność. Jednym z najbardziej powszechnych uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży jest uzależnienie od technologii, zwłaszcza od smartfonów, tabletów i komputerów. Nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych może prowadzić do uzależnienia od gier komputerowych, mediów społecznościowych, strumieniowania filmów czy innych form rozrywki dostępnych online. To z kolei może negatywnie wpływać na rozwój społeczny, edukacyjny i zdrowotny dzieci i młodzieży, prowadząc do izolacji społecznej, problemów emocjonalnych, zaburzeń snu i obniżonej wydajności szkolnej. Innym uzależnieniem behawioralnym jest uzależnienie od hazardu. Gry hazardowe, zarówno tradycyjne, jak i dostępne online, mogą prowadzić do silnej potrzeby kontynuowania tej czynności, pomimo konsekwencji finansowych, społecznych i emocjonalnych. Młodzież może być szczególnie narażona na ryzyko uzależnienia od hazardu ze względu na łatwy dostęp do gier losowych, reklamy promujące hazard oraz presję społeczną. Inne formy uzależnień behawioralnych obejmują uzależnienie od jedzenia (nadużywanie jedzenia, anoreksja, bulimia), uzależnienie od zakupów (zakupoholizm), czy uzależnienie od seksu. Każde z tych uzależnień ma swoje unikalne cechy i konsekwencje, ale wszystkie wpływają negatywnie na jakość życia dzieci i młodzieży oraz mogą prowadzić do trudności emocjonalnych, relacyjnych i zdrowotnych. Przyczyny uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży są wielorakie. Czynniki genetyczne, biologiczne, psychologiczne i środowiskowe mogą odgrywać rolę w rozwoju uzależnień. Przykładowo, trudności emocjonalne, niskie poczucie własnej wartości, presja rówieśnicza, trudności w radzeniu sobie z emocjami czy brak odpowiednich umiejętności samokontroli mogą zwiększać ryzyko wystąpienia uzależnień behawioralnych. Ważne jest, aby podejść do problemu uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży w sposób holistyczny. Konieczne jest zapewnienie edukacji dotyczącej zdrowego stylu życia, umiejętności radzenia sobie z presją społeczną, zdrowych relacji interpersonalnych i odpowiednich strategii zarządzania stresem. Również wsparcie ze strony rodziny, szkoły i specjalistów może być niezbędne dla skutecznego radzenia sobie z uzależnieniami behawioralnymi i przywrócenia równowagi w życiu dzieci i młodzieży.

Czy wiesz czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **4,62%** (11)

nie: **95,38%** (227)

Badanych uczniów zapytano, czy mają świadomość, czym są uzależnienia behawioralne. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 95,38% respondentów, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 4,62% badanych uczniów.

Jak często korzystasz z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier, smart tv, itp.?

codziennie: **61,76%** (147)

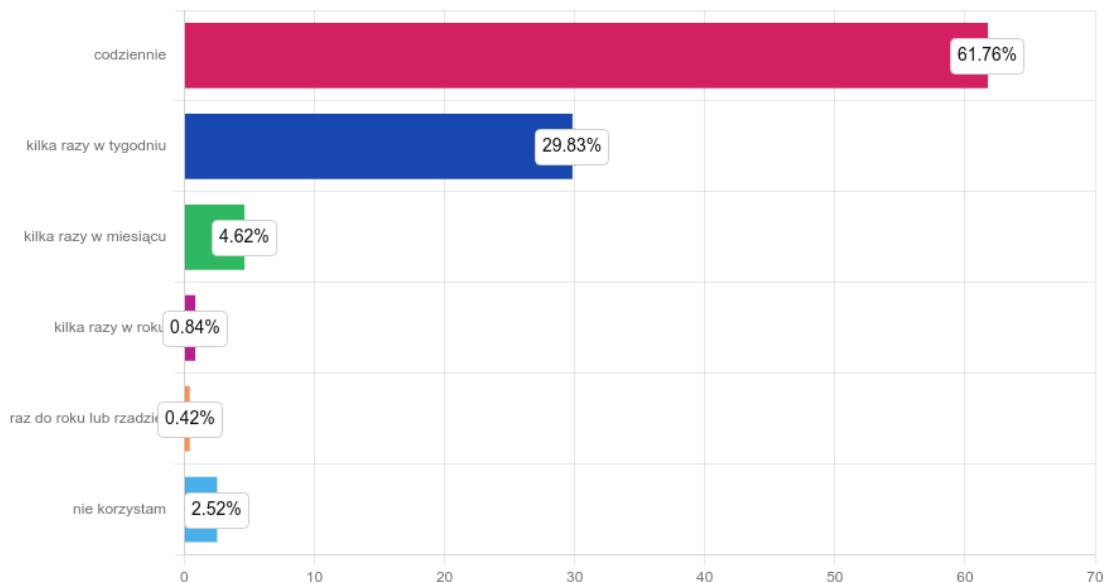
kilka razy w tygodniu: **29,83%** (71)

kilka razy w miesiącu: **4,62%** (11)

kilka razy w roku: **0,84%** (2)

raz do roku lub rzadziej: **0,42%** (1)

nie korzystam : **2,52%** (6)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często korzystają z urządzeń elektronicznych. Wyniki badania wskazują, że ankietowani bardzo często korzystają z urządzeń elektronicznych. Aż 61,76% respondentów przyznało, że używa tego rodzaju sprzętu codziennie. Pozostali uczniowie wskazują na odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” - 29,83%, „kilka razy w miesiącu” - 4,62% osób, „nie korzystam ” - 2,52% ankietowanych, „kilka razy w roku” - 0,84% uczniów, a także „raz do roku lub rzadziej” - 0,42% badanych. Tak częste korzystanie z urządzeń elektronicznych może wpływać na różne aspekty życia uczniów, w tym na ich zdrowie psychiczne, czas spędzany na aktywnościach fizycznych czy relacje

społeczne. Warto zauważyć, że nowoczesne technologie stają się integralną częścią codziennego życia, co wymaga zrównoważonego podejścia do ich użytkowania.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z Internetu (poza nauką)?

Wskaż jedynie czas poświęcony na korzystanie z Internetu poza wykorzystywaniem go do nauki, odrabiania lekcji itp.

do 1 godz.: **6,85%** (10)

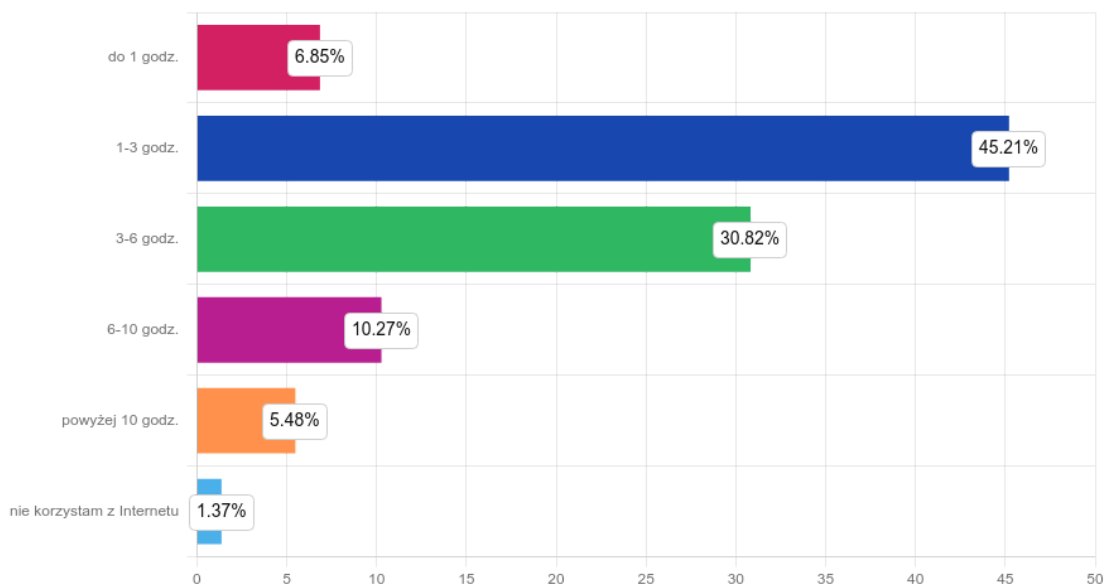
1-3 godz.: **45,21%** (66)

3-6 godz.: **30,82%** (45)

6-10 godz.: **10,27%** (15)

powyżej 10 godz.: **5,48%** (8)

nie korzystam z Internetu: **1,37%** (2)

Dodatkowo uczniów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Odpowiedź „1-3 godz.” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 45,21% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „3-6 godz.” - 30,82% próby, „6-10 godz.” - 10,27% osób, „do 1 godz.” - 6,85% ankietowanych, „powyżej 10 godz.” - 5,48% uczniów oraz „nie korzystam z Internetu” - 1,37% osób.

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nauka: **45,65%** (105)

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok): **46,52%** (107)

kontakt ze znajomymi: **70%** (161)

poznawanie nowych osób: **13,48%** (31)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **63,48%** (146)

słuchanie muzyki: **67,83%** (156)

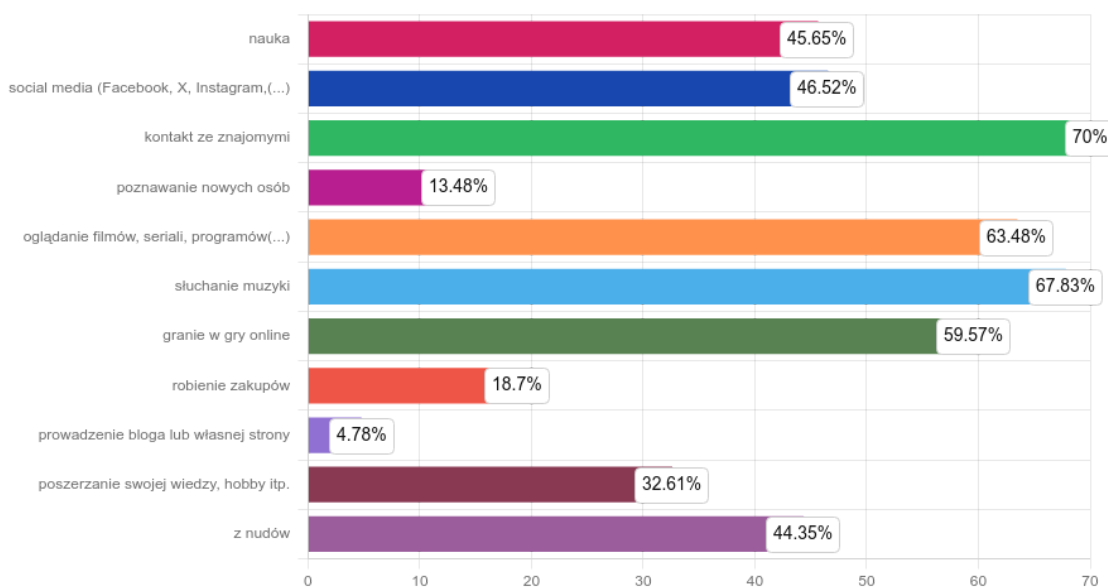
granie w gry online: **59,57%** (137)

robienie zakupów: **18,7%** (43)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **4,78%** (11)

poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **32,61%** (75)

z nudów: **44,35%** (102)

Głównym powodem skłaniającym ankietowanych uczniów do korzystania z nowych mediów jest: „kontakt ze znajomymi” - takiej odpowiedzi udzieliło 70% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „słuchanie muzyki” - 67,83%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 63,48%, „granie w gry online” - 59,57%, „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok)” - 46,52%, „nauka” - 45,65%, „z nudów” - 44,35%, „poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 32,61%, „robienie zakupów” - 18,7%, „poznawanie nowych osób” - 13,48% oraz „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 4,78%.

Zaznacz, które z poniższych zdań odnoszą się do Ciebie:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.: **24,78%** (57)

Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.: **10,43%** (24)

Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.: **17,83%** (41)

Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.: **6,52%** (15)

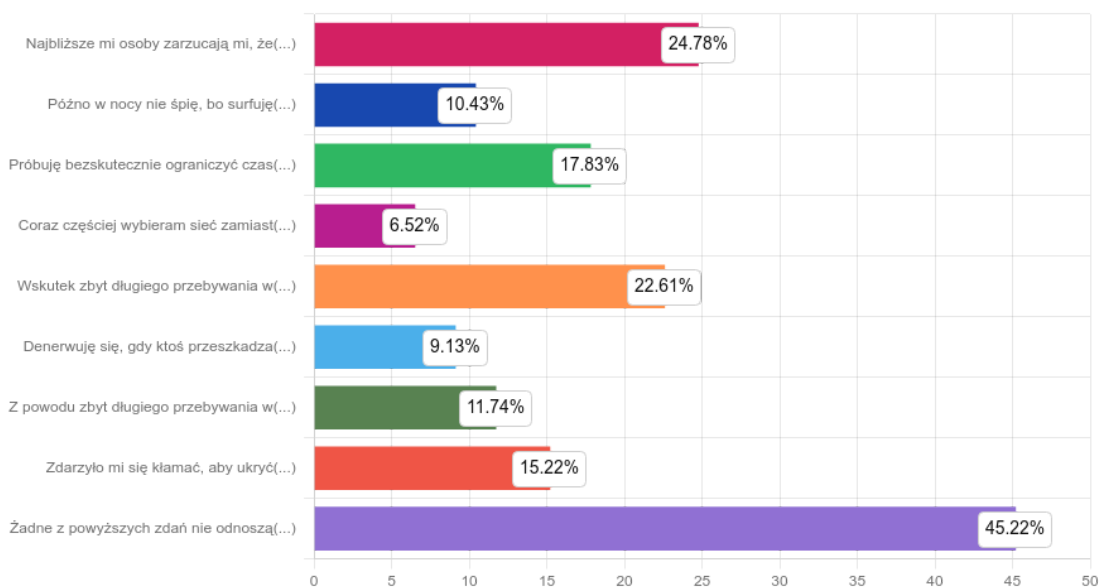
Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprząatanie, zakupy, nauka):. **22,61%** (52)

Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.: **9,13%** (21)

Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.: **11,74%** (27)

Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.: **15,22%** (35)

Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.: **45,22%** (104)

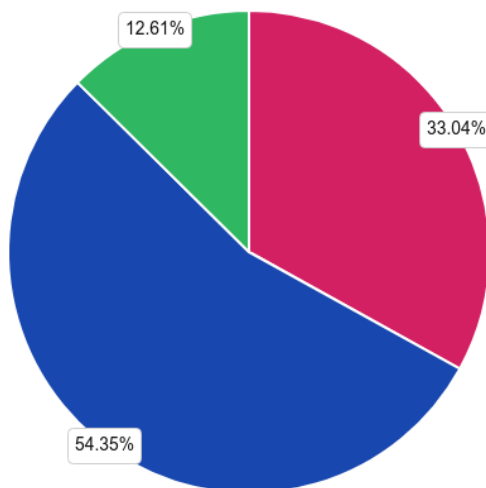
W dalszej kolejności uczniów poproszono, aby wskazali zdania, które odnoszą się do nich bezpośrednio. Uczniowie najczęściej zaznaczali odpowiedź: „Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.” - 45,22% osób. Następnie uczniowie wskazywali na: „Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.” - 24,78% uczniów, „Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprząatanie, zakupy, nauka).” - 22,61% ankietowanych uczniów, „Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.” - 17,83% respondentów oraz „Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.” - 15,22%, „Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.” - 11,74% uczniów, „Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.” - 10,43% badanych uczniów, „Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.” - 9,13% uczniów, a także 6,52% osób odpowiedziało „Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.”.

Czy na urządzeniu (telefon komórkowy, komputer, tablet itp.) z którego łączysz się z Internetem jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

tak: **33,04%** (76)

nie: **54,35%** (125)

nie wiem: **12,61%** (29)

Blokady rodzicielskie są narzędziem, które ma na celu ochronę dzieci i młodzieży przed treściami nieodpowiednimi dla ich wieku i kontrolę czasu spędzanego online. Wprowadzenie tych zabezpieczeń może być ważne dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie, a jednocześnie stanowi wyzwanie dla rodziców w dzisiejszym świecie cyfrowym. W tym kontekście ankietowani uczniowie zostali zapytani o to, czy na ich urządzeniach, którymi łączą się z Internetem jest zainstalowane takie zabezpieczenie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 54,35% badanych osób. Następnie w badani wskazywali w kolejności odpowiedzi: „tak” - 33,04% badanych uczniów, a także „nie wiem” - 12,61% respondentów.

Czy podałybyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

tak: **1,3%** (3)

nie: **94,78%** (218)

nie wiem: **3,91%** (9)

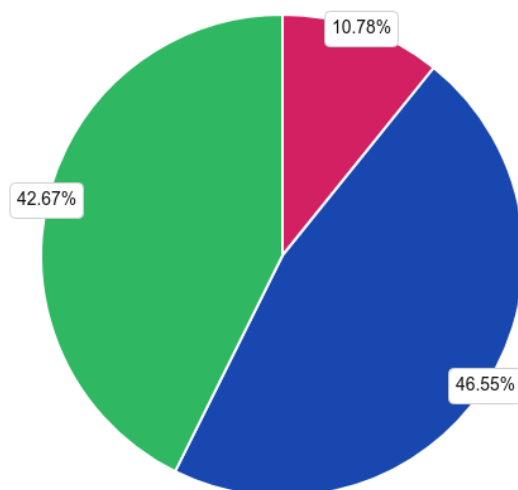
Celem sprawdzenia, czy uczniowie mają świadomość zagrożeń wynikających z udostępniania danych w Internecie, zapytano ich, czy udostępniłyby swoje dane obcej osobie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 94,78% badanych osób. Następnie wybierano odpowiedzi: „nie wiem” - 3,91% badanych uczniów, a także „tak” - 1,3% uczniów.

Czy uważasz siebie za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego: **10,78%** (25)

można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego: **46,55%** (108)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **42,67%** (99)

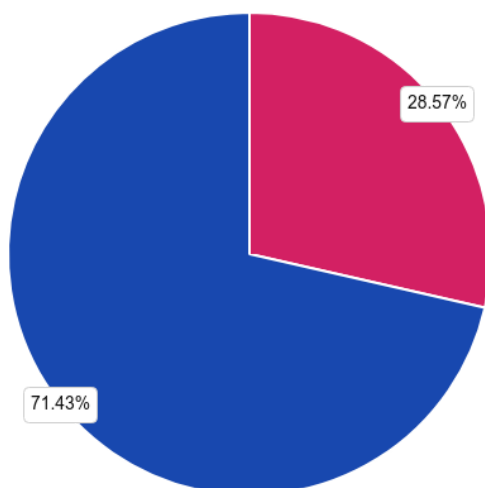

Uzależnienie od telefonu komórkowego (smartfonu) może wpływać na różne aspekty życia, takie jak koncentracja, relacje społeczne czy zdrowy tryb życia. Ważne jest, aby dzieci i młodzież rozwijali świadomość korzystania z technologii, jednocześnie zdając sobie sprawę z ewentualnych negatywnych skutków zbyt intensywnego używania urządzeń elektronicznych. Uczniom niniejszej Diagnozy zadano także pytanie, czy uważają siebie jako osoby uzależnione od tego urządzenia. Ankietowani najczęściej zaznaczali odpowiedź „można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego” - wybrało ją 46,55%. Następnie wskazywano na odpowiedzi: „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” - 42,67% badanych uczniów, a także „tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego” - 10,78% ankietowanych uczniów.

Czy czułeś się kiedykolwiek odrzucony przez innych (dyskryminowany) ze względu na brak dostępu do urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier lub do Internetu?

tak: **28,57%** (68)

nie: **71,43%** (170)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego odrzucenia/dyskryminowania uczniów związanego z brakiem dostępu do urządzeń elektronicznych, warto zwrócić uwagę na istotne kwestie związane z integracją społeczną w środowisku szkolnym. Badanie wykazało, że 28,57% uczniów doświadczyło odrzucenia lub dyskryminacji ze względu na brak dostępu do technologii, co może wpływać na ich samopoczucie i uczestnictwo w życiu szkoły. Takie sytuacje mogą prowadzić do izolacji społecznej, a uczniowie, którzy nie posiadają dostępu do urządzeń elektronicznych, mogą czuć się wykluczeni w środowisku, gdzie korzystanie z technologii staje się coraz bardziej powszechne. Wspieranie tolerancji, akceptacji różnorodności oraz promowanie równości szans powinny być istotnymi elementami działań szkolnych.

4. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów

Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie występują negatywne konsekwencje: **6,3%** (15)

zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego: **63,03%** (150)

nieodpowiednie towarzystwo: **46,22%** (110)

pogorszenie relacji rodzinnych: **50,84%** (121)

pogorszenie relacji koleżeńskich: **42,02%** (100)

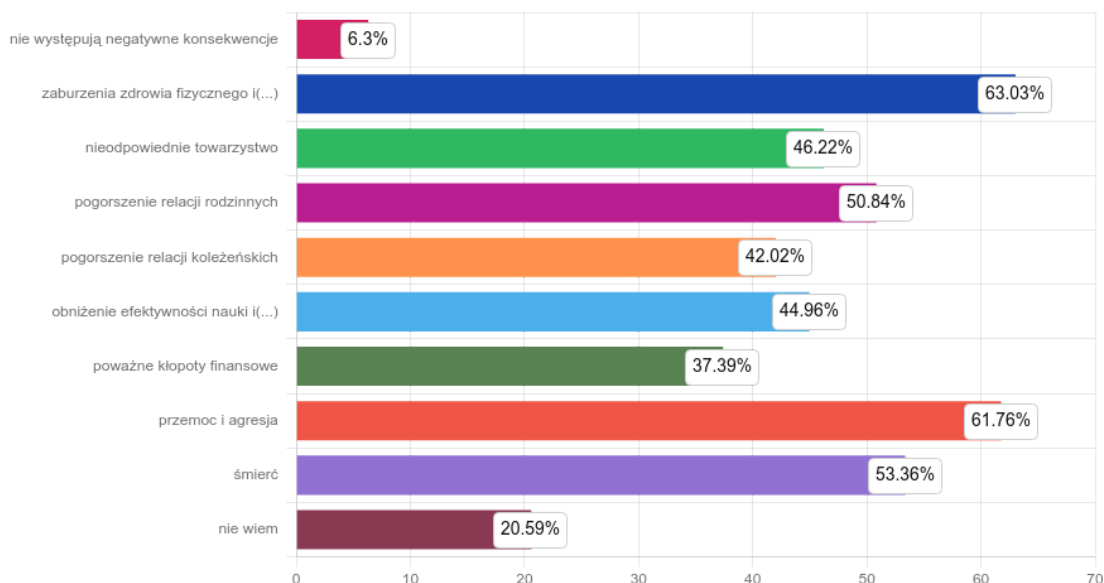
obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole: **44,96%** (107)

poważne kłopoty finansowe: **37,39%** (89)

przemoc i agresja: **61,76%** (147)

śmierć: **53,36%** (127)

nie wiem: **20,59%** (49)

Ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie konsekwencji, które ich zdaniem mogą wynikać z uzależnień od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy. Uczniowie zaznaczali następujące odpowiedzi: „zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego” - 63,03%, „przemoc i agresja” - 61,76%, „śmierć” - 53,36%, „pogorszenie relacji rodzinnych” - 50,84%, „nieodpowiednie towarzystwo” - 46,22%, „obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole” - 44,96%, „pogorszenie relacji koleżeńskich” - 42,02%, „poważne kłopoty finansowe” - 37,39%, „nie wiem” - 20,59% oraz „nie występują negatywne konsekwencje” - 6,3%.

Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodzeństwo: **8,82%** (21)

rodzice: **51,68%** (123)

nauczyciele: **39,5%** (94)

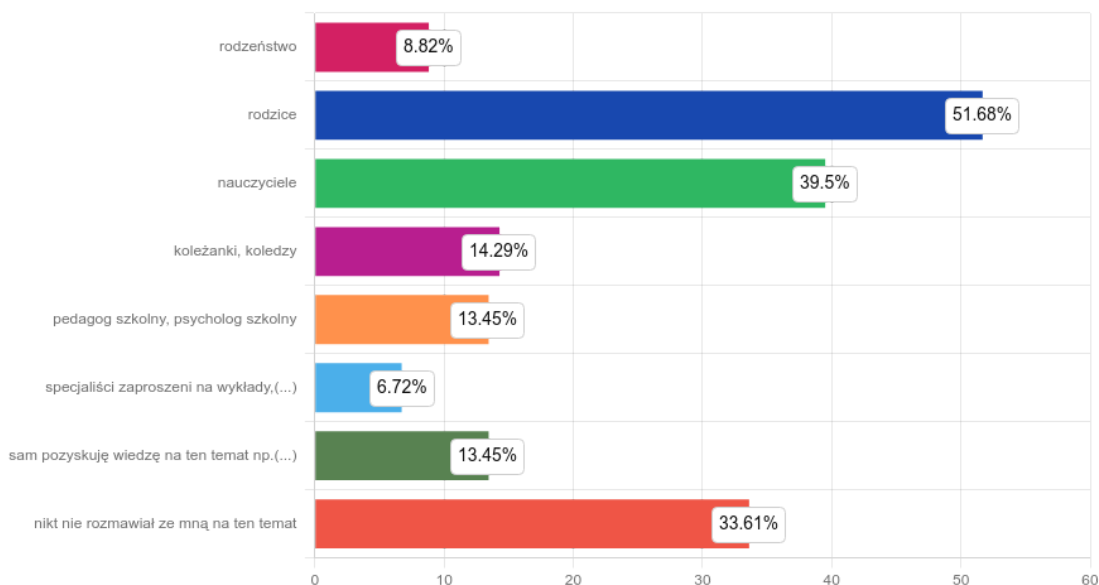
koleżanki, koledzy: **14,29%** (34)

pedagog szkolny, psycholog szkolny: **13,45%** (32)

specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty: **6,72%** (16)

sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji: **13,45%** (32)

nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat: **33,61%** (80)

Na temat substancji psychoaktywnych z uczniami rozmawiali: „rodzice” - 51,68%, „nauczyciele” - 39,5%, „nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat” - 33,61%, „koleżanki, koledzy” - 14,29%, „pedagog szkolny, psycholog szkolny” - 13,45%, „sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji” - 13,45%, „rodzeństwo” - 8,82%, „specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty” - 6,72%. Warto zauważyć, że 33,61% uczniów stwierdziło, iż nikt nie rozmawiał z nimi na ten temat. Jest to istotne zjawisko, które może wynikać z braku świadomości wśród uczniów ale też wśród otaczającej ich społeczności lub z ograniczonej dostępności programów edukacyjnych w tej dziedzinie. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie świadomości na temat szkodliwości substancji odurzających i promowanie zdrowego stylu życia już od najmłodszych lat.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

rodziców/opiekunów: **67,65%** (161)

dziadków: **19,33%** (46)

innych członków rodziny: **27,73%** (66)

nauczycieli: **22,69%** (54)

znajomych/przyjaciół: **22,27%** (53)

radził(a)bym sobie sam/a: **10,5%** (25)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **5,46%** (13)

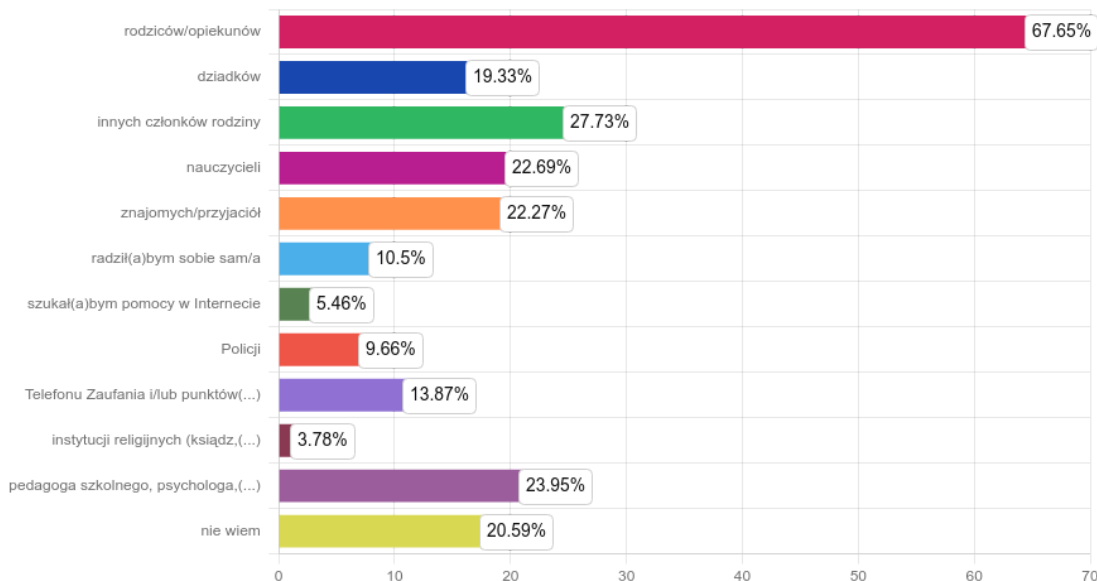
Policji: **9,66%** (23)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **13,87%** (33)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,78%** (9)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **23,95%** (57)

nie wiem: **20,59%** (49)

Uczniowie w sytuacji problemu związanego z substancjami odurzającymi zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców/opiekunów” - 67,65% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „innych członków rodziny” - 27,73% osób, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 23,95% badanych, „nauczycieli” - 22,69% badanych uczniów, „znajomych/przyjaciół” - 22,27% ankietowanych, „nie wiem” - 20,59% badanych, „dziadków” - 19,33% badanych uczniów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 13,87% uczniów, „radził(a)bym sobie sam/a” - 10,5% respondentów, „Policji” - 9,66% badanych uczniów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 5,46% ankietowanych oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,78% badanych.

Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?

zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą: **19,33%** (46)

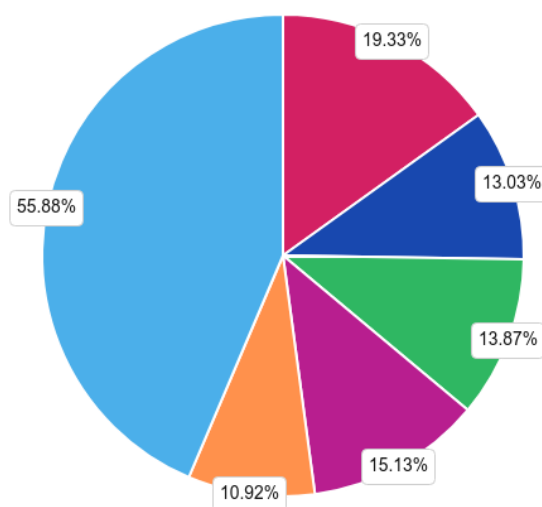
pogadanki z wychowawcą : **13,03%** (31)

spektakl lub musical profilaktyczny: **13,87%** (33)

zajęcia z przedstawicielem Policji: **15,13%** (36)

zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych: **10,92%** (26)

nie brakuje żadnych: **55,88%** (133)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie zajęć profilaktycznych, których ich zdaniem brakuje w szkole. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie brakuje żadnych” - takiej odpowiedzi udzieliło 55,88% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą” - 19,33%, „zajęcia z przedstawicielem Policji” 15,13%, „spektakl lub musical profilaktyczny” - 13,87% oraz „pogadanki z wychowawcą ” - 13,03%, a także 10,92% badanych wybrało odpowiedź „zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych”. W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów istnieje potrzeba zróżnicowania oferty zajęć profilaktycznych, aby lepiej dostosować je do różnorodnych potrzeb i zainteresowań uczniów. Zaproponowane przez nich sugestie wskazują na różne obszary, które mogą być istotne w kontekście działań prewencyjnych. Obejmują one wykłady i pogadanki, warsztaty z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, spektakle lub musicale profilaktyczne, zajęcia z przedstawicielem Policji, czy też wykorzystanie form multimedialnych. Dzięki zróżnicowanej ofercie szkoła może lepiej dostosować swoje działania do indywidualnych potrzeb uczniów, angażując ich uwagę i zainteresowanie. Zajęcia te mogą być kluczowe w budowaniu świadomości i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z różnymi wyzwaniami społecznymi, zdrowotnymi czy psychologicznymi. Warto również kontynuować dialog z uczniami, aby lepiej zrozumieć ich oczekiwania i dostosować profilaktykę do bieżących potrzeb szkolnej społeczności.

Jak oceniasz swoją szkołę?

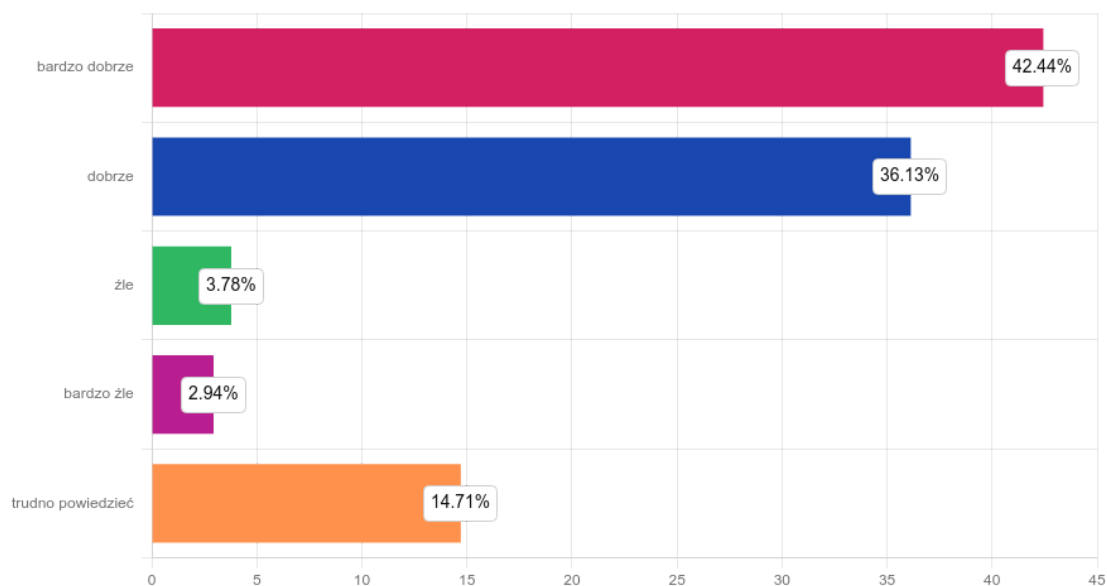
bardzo dobrze: **42,44%** (101)

dobrze: **36,13%** (86)

źle: **3,78%** (9)

bardzo źle: **2,94%** (7)

trudno powiedzieć: **14,71%** (35)

Ankietowanych poproszono o ocenę ich szkoły. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi „bardzo dobrze” - wskazało ją 42,44% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 36,13% osób, „trudno powiedzieć” - 14,71% uczniów, „źle” 3,78% badanych. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „bardzo źle” wskazało ją 2,94% uczniów.

Czy nauka pozytywnie wpłynie na Twoją przyszłość?

tak: **56,3%** (134)

nie: **6,3%** (15)

trudno powiedzieć: **21,85%** (52)

nie wiem: **15,55%** (37)

Następnie uczniów zapytano, czy ich zdaniem nauka wpłynie pozytywnie na ich przyszłość. Największa grupa respondentów wskazała odpowiedź „tak” - 56,3%. Natomiast 21,85% uczniów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, odpowiedź „nie wiem” wskazało - 15,55% uczniów, a „nie” - 6,3% badanych.

Jak oceniasz samego/ą siebie?

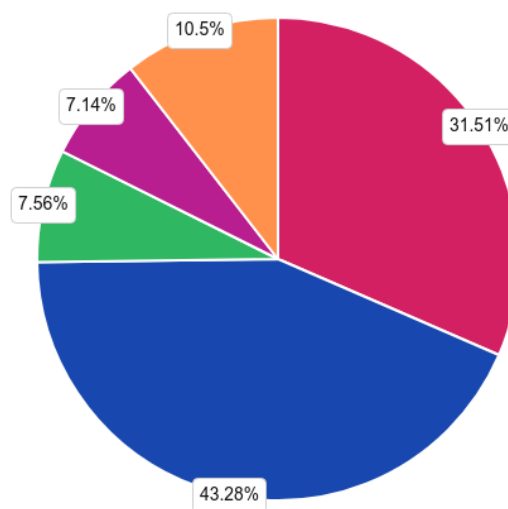
bardzo dobrze: **31,51%** (75)

dobrze: **43,28%** (103)

źle: **7,56%** (18)

bardzo źle: **7,14%** (17)

trudno powiedzieć: **10,5%** (25)

Kolejno uczniów zapytano jak oceniają samych siebie. Odpowiedzi uczestników badania wskazują na zróżnicowaną samoocenę, gdzie większość ocenia siebie pozytywnie, jednak istnieją również przypadki, gdzie badani nie mają zdania lub oceniają siebie w sposób negatywny. Uczniowie wskazują następujące odpowiedzi: „dobrze” - 43,28%, „bardzo dobrze” - 31,51%, „trudno powiedzieć” - 10,5%, „źle” - 7,56% oraz „bardzo źle” - 7,14%. Różnice te mogą wynikać z wielu czynników, takich jak doświadczenia życiowe, wsparcie społeczne czy obiektywne osiągnięcia. Warto zauważyć, że samoocena może być kształtowana przez wiele czynników, a każda osoba może mieć indywidualne spojrzenie na siebie. Warto kontynuować dialog i oferować wsparcie tym uczniom, którzy mogą potrzebować go w kwestii budowania pozytywnego obrazu siebie.

W razie problemów w Twoim życiu, na czyją pomoc mógłbyś liczyć najbardziej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.): **85,71%** (204)

tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.): **65,13%** (155)

dziadkowie: **35,29%** (84)

rodzeństwo: **34,03%** (81)

inni członkowie rodziny: **31,51%** (75)

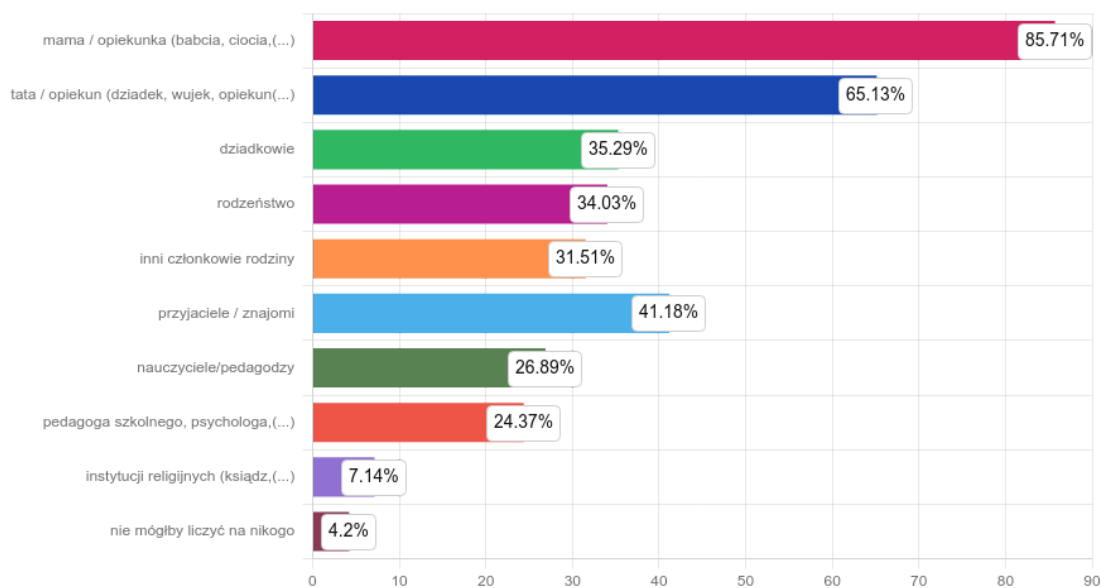
przyjaciele / znajomi: **41,18%** (98)

nauczyciele/pedagodzy: **26,89%** (64)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **24,37%** (58)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **7,14%** (17)

nie mógłby liczyć na nikogo: **4,2%** (10)

W razie problemów w swoim życiu, uczniowie zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.)” - 85,71% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.)” - 65,13% osób, „przyjaciele / znajomi” - 41,18% badanych, „dziadkowie” - 35,29% badanych uczniów, „rodzeństwo” - 34,03% ankietowanych, „inni członkowie rodziny” - 31,51% badanych, „nauczyciele/pedagodzy” - 26,89% badanych uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 24,37% uczniów, „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 7,14% respondentów oraz „nie mógłby liczyć na nikogo” - 4,2% badanych uczniów.

Jak oceniasz bliskość Twojej rodziny (wspólne spędzanie czasu, rozmowy i podejmowanie decyzji)?

bardzo dobrze: **56,3%** (134)

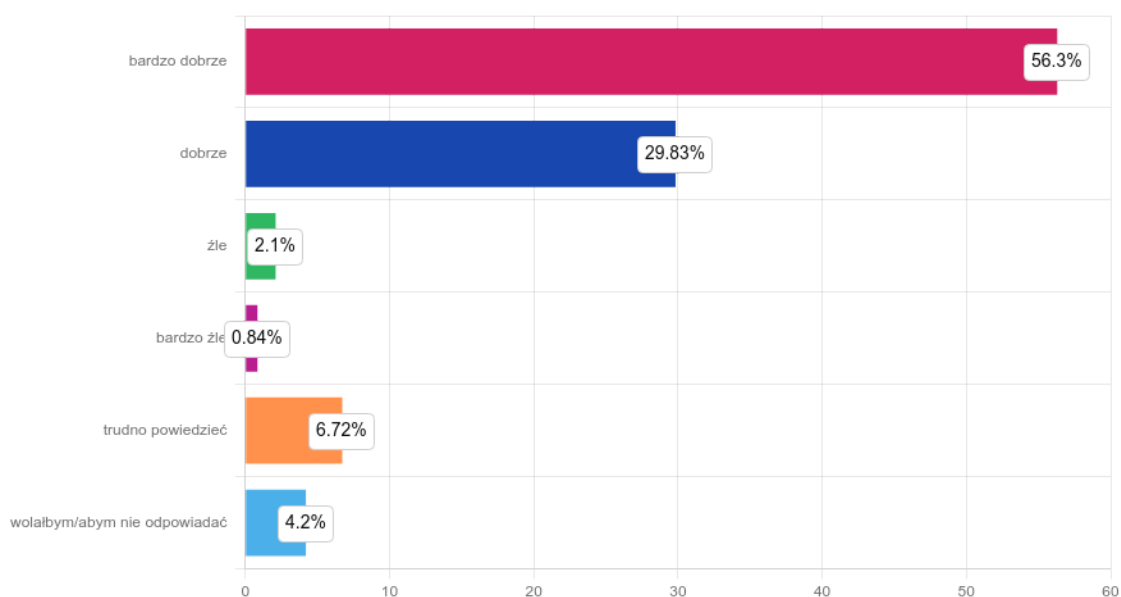
dobrze: **29,83%** (71)

źle: **2,1%** (5)

bardzo źle: **0,84%** (2)

trudno powiedzieć: **6,72%** (16)

wolałbym/abym nie odpowiadać : **4,2%** (10)

Badanych uczniów poproszono również o ocenę bliskości swojej rodziny. Odpowiedź „bardzo dobrze” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 56,3% osób. Kolejno uczniowie wybierali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 29,83%, „trudno powiedzieć” - 6,72%, „wolałbym/abym nie odpowiadać ” - 4,2%, „źle” - 2,1%. Najmniej spośród respondentów - 0,84% wskazało odpowiedź „bardzo źle”.

Czy bierzesz udział w pozalekcyjnych zajęciach? Jeżeli tak, to jakich?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych: **37,39%** (89)

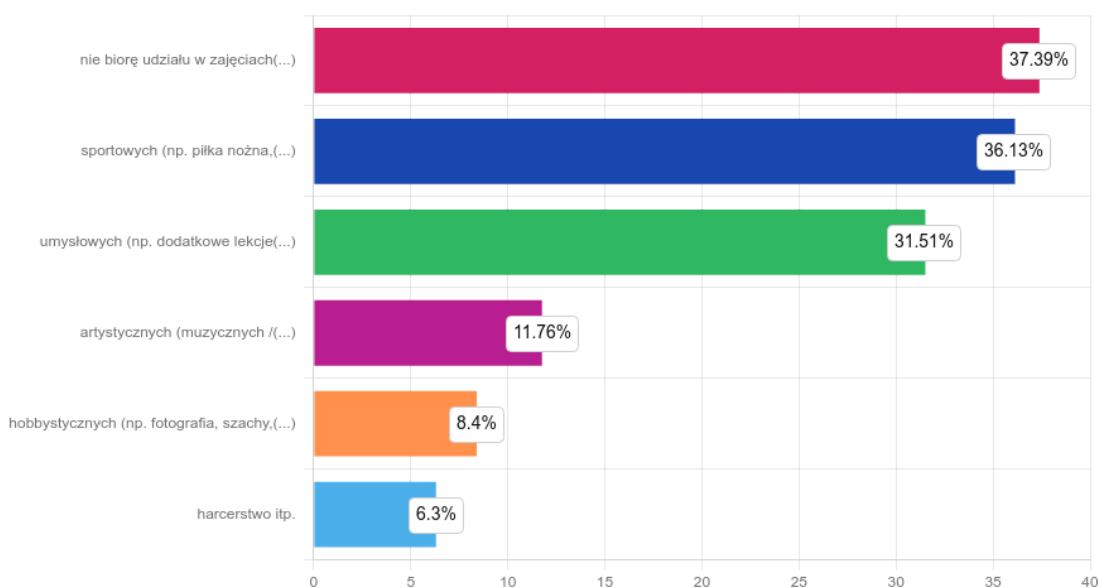
sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.): **36,13%** (86)

umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.): **31,51%** (75)

artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich): **11,76%** (28)

hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.): **8,4%** (20)

harcerstwo itp.: **6,3%** (15)

Respondentów zapytano, czy biorą udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych” - 37,39%, „umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.)” - 31,51%, „artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich)” - 11,76% badanych, „hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.)” - 8,4% badanych uczniów oraz „harcerstwo itp.” - 6,3% ankietowanych. Zauważając, że pewien odsetek uczniów nie uczestniczy w żadnych zajęciach pozaszkolnych, można wyciągnąć wniosek, iż istnieje potrzeba bardziej zindywidualizowanej oferty edukacyjnej i rekreacyjnej. Może to wynikać z różnorodnych czynników, takich jak ograniczone możliwości dostępu do różnych zajęć, brak zainteresowania lub brak świadomości istniejących ofert, a także różnic w preferencjach czy sytuacji finansowej uczniów. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie dostępności i atrakcyjności różnorodnych zajęć pozaszkolnych, aby każdy uczeń miał szansę rozwijać się i odkrywać swoje talenty oraz zainteresowania.

Czy masz hobby, któremu poświęcasz znaczną ilość czasu?

tak: **82,77%** (197)

nie: **17,23%** (41)

W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów dotyczących posiadania hobby, można zauważyć, że większość respondentów (82,77%) posiada zainteresowania, którym poświęca znaczną ilość czasu. To pozytywny sygnał, sugerujący, że uczniowie angażują się w aktywności pozaszkolne, które przynoszą im satysfakcję i radość. Posiadanie hobby może być istotne dla rozwoju osobistego, kreatywności oraz budowania umiejętności społecznych. Dla tych, którzy nie posiadają swojego hobby (17,23%), istnieje potencjał do zachęcania ich do odkrywania nowych pasji oraz udziału w różnorodnych zajęciach pozaszkolnych. Tworzenie przestrzeni do rozwijania zainteresowań może przyczynić się do pełniejszego wykorzystania czasu wolnego, wspierając jednocześnie rozwój osobisty uczniów.

Czy zdarza Ci się opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia?

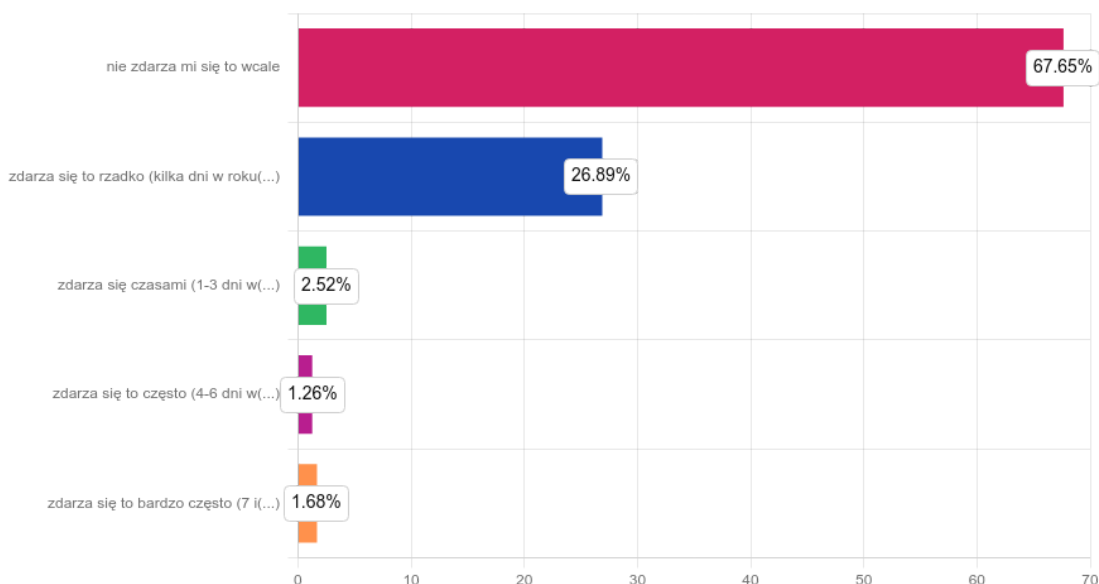
nie zdarza mi się to wcale: **67,65%** (161)

zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym): **26,89%** (64)

zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu): **2,52%** (6)

zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu): **1,26%** (3)

zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu): **1,68%** (4)

W kolejnym pytaniu uczniów zapytano, czy zdarza się im opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia. Ankietowani najczęściej przyznawali, iż „nie zdarza mi się to wcale” - takiej odpowiedzi udzieliło 67,65% uczniów. W dalszej kolejności wskazywano: „zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym)” 26,89%, „zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu)” 2,52%, „zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu)” 1,68% oraz „zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu)” 1,26%.

Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?

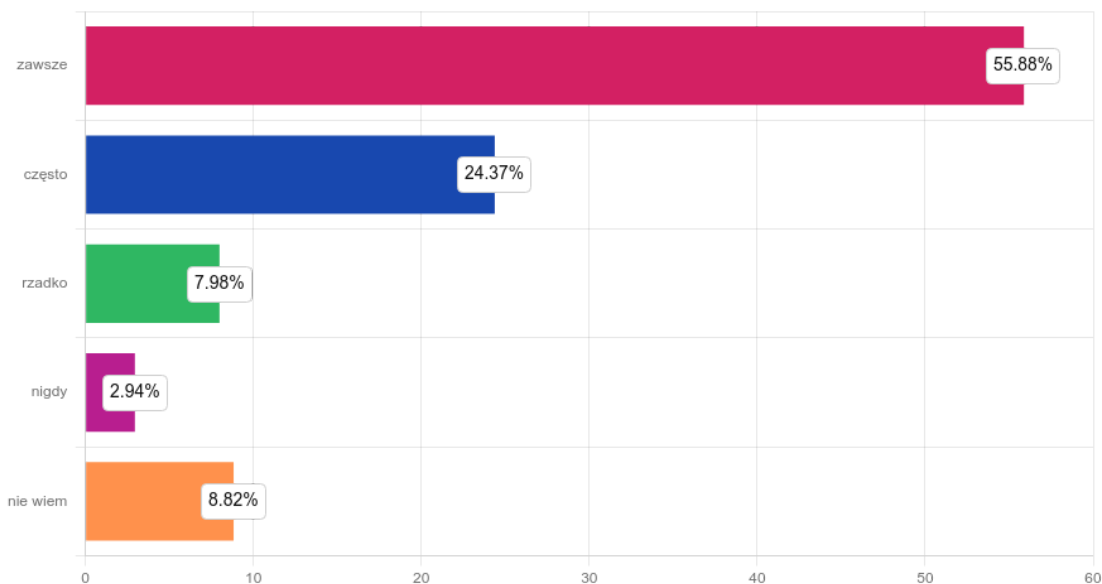
zawsze: 55,88% (133)

często: 24,37% (58)

rzadko: 7,98% (19)

nigdy: 2,94% (7)

nie wiem: 8,82% (21)

Ankietowanym zadano pytanie: „Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?” . Uczniowie najczęściej zaznaczali następujące odpowiedzi „zawsze” - taką odpowiedź wskazało 55,88% ankietowanych uczniów, rzadziej wybierano: „często” - 24,37% osób, „nie wiem” 8,82% uczniów, „rzadko” - 7,98% osób oraz „nigdy” - 2,94% respondentów.

Kto Cię wychowuje?

oboje rodziców/opiekunów: 84,45% (201)

tylko mama/opiekunka: 8,4% (20)

tylko tata/opiekun: 2,1% (5)

wolałbym/abym nie odpowiadać: 5,04% (12)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego struktury rodziny i osób odpowiedzialnych za wychowanie, zauważamy, że większość uczniów (84,45%) wychowuje się w rodzinach, gdzie obecni są obaj rodzice lub opiekunowie. To pozytywne zjawisko, gdyż obecność obu rodziców może wpływać korzystnie na rozwój i wsparcie uczniów. Jednocześnie niektórzy z uczniów wskazują na odpowiedzi: „tylko mama/opiekunka” - 8,4% próby, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 5,04% oraz „tylko tata/opiekun” - 2,1%. W tym aspekcie, ważne jest, aby szkoła i inne instytucje edukacyjne zwracały uwagę na różnorodne sytuacje rodzinne uczniów i dostosowywały środki wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb każdego ucznia.

Jak oceniasz sytuację materialną (ilość pieniędzy) w swoim domu?

bardzo dobrze: **39,08%** (93)

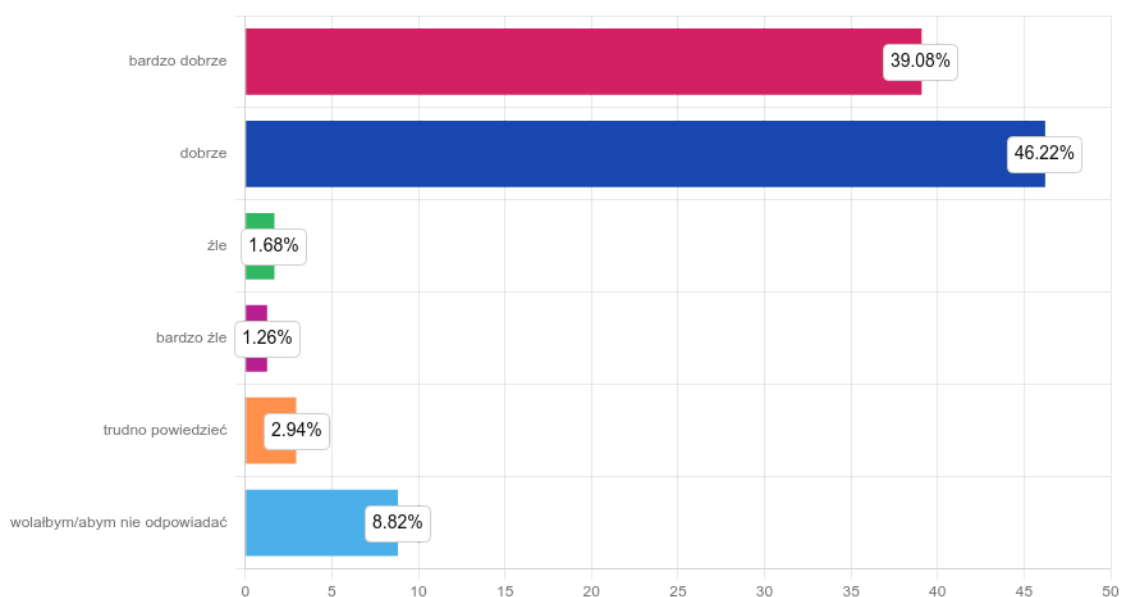
dobrze: **46,22%** (110)

źle: **1,68%** (4)

bardzo źle: **1,26%** (3)

trudno powiedzieć: **2,94%** (7)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **8,82%** (21)

Opisując sytuację materialną swojej rodziny, uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - taką odpowiedź wybrało 46,22% ankieterowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - 39,08% osób, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 8,82% uczniów, „trudno powiedzieć” - 2,94% respondentów, „źle” - 1,68% osób. Najmniej uczniów (1,26%) wybrało odpowiedź „bardzo źle”.

5. Badanie uczniów klas 7-8

5. 1. Charakterystyka respondentów

Twoja płeć:

kobieta: **37,04%** (50)

mężczyzna: **62,96%** (85)

W badaniu uczniów wzięło udział 135 osób. Największą grupę badanych stanowili chłopcy, tj. 62,96% osób. Mniej liczną grupę tworzyły dziewczęta - tj. 37,04% osób.

Twoja klasa:

VII: **45,19%** (61)

VIII: **54,81%** (74)

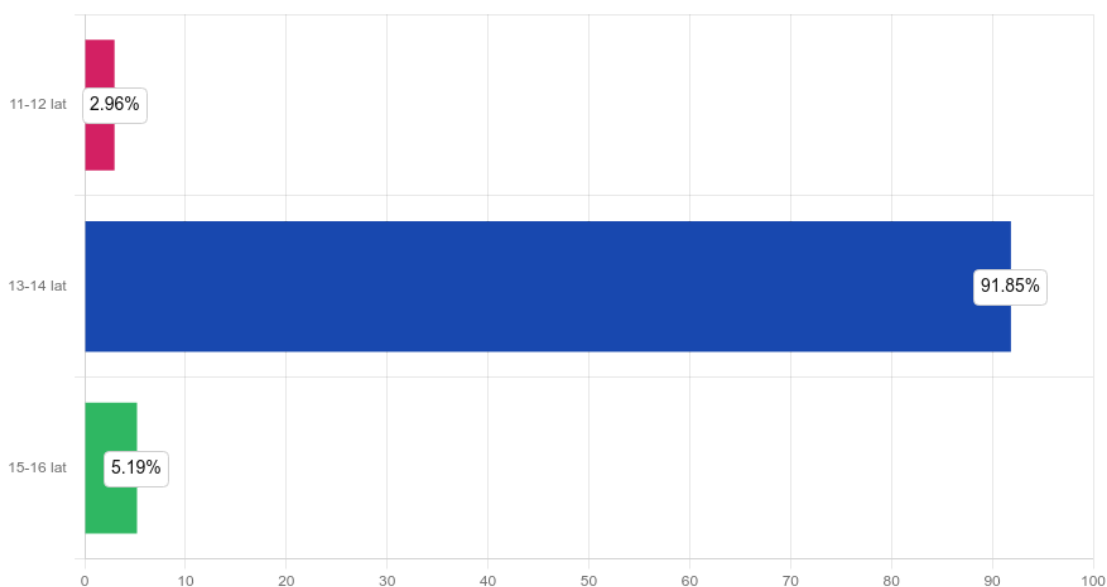
Uczniowie biorący udział w badaniu uczęszczali do klas: „VIII” - 54,81% uczniów oraz „VII” - 45,19% uczniów.

Twój wiek:

11-12 lat : **2,96%** (4)

13-14 lat: **91,85%** (124)

15-16 lat: **5,19%** (7)

W ankiety brali udział uczniowie w wieku: „13-14 lat” - 91,85% uczniów, „15-16 lat” - 5,19% uczniów oraz „11-12 lat” - 2,96% uczniów.

5. 2. Problem alkoholowy

Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek próbować napoje alkoholowe?

tak: **34,81%** (47)

nie: **65,19%** (88)

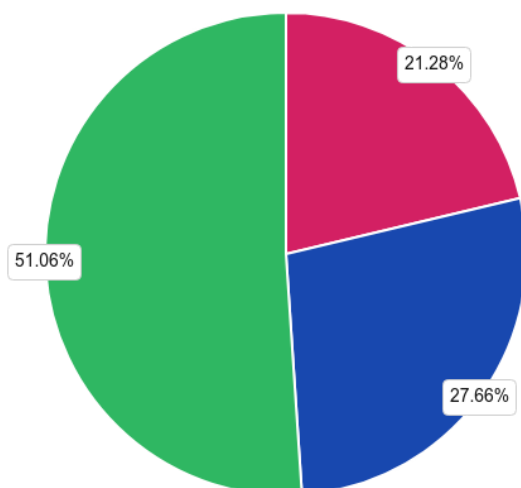
W nawiązaniu do pytania skierowanego do uczniów dotyczącego próbowania napojów alkoholowych wyniki wskazują, że uczniowie najczęściej wybierali odpowiedź „nie” 65,19%, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 34,81% badanych uczniów. Warto zauważyć, że eksperymentowanie z alkoholem może być powszechne wśród dzieci i młodzieży, co podkreśla potrzebę skutecznych działań profilaktycznych i edukacyjnych w szkole oraz środowisku społecznym. Odpowiednie wsparcie i edukacja mogą przyczynić się do budowania zdrowych nawyków i świadomego podejścia do konsumpcji alkoholu.

W jakim wieku spróbowałeś/aś alkohol po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **21,28%** (10)

11-12 lat: **27,66%** (13)

13-14 lat lub więcej: **51,06%** (24)

Uczniów, którzy przyznali, że spożywali kiedykolwiek alkohol zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy po niego sięgali. Udzielano następujących odpowiedzi: „13-14 lat lub więcej” (51,06%), „11-12 lat” (27,66%) oraz „10 lat i mniej ” (21,28%).

W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych: **10,64%** (5)

w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych: **27,66%** (13)

poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie: **14,89%** (7)

poczęstowali mnie inni członkowie rodziny: **2,13%** (1)

przez pomyłkę: **21,28%** (10)

ze znajomymi poza domem: **10,64%** (5)

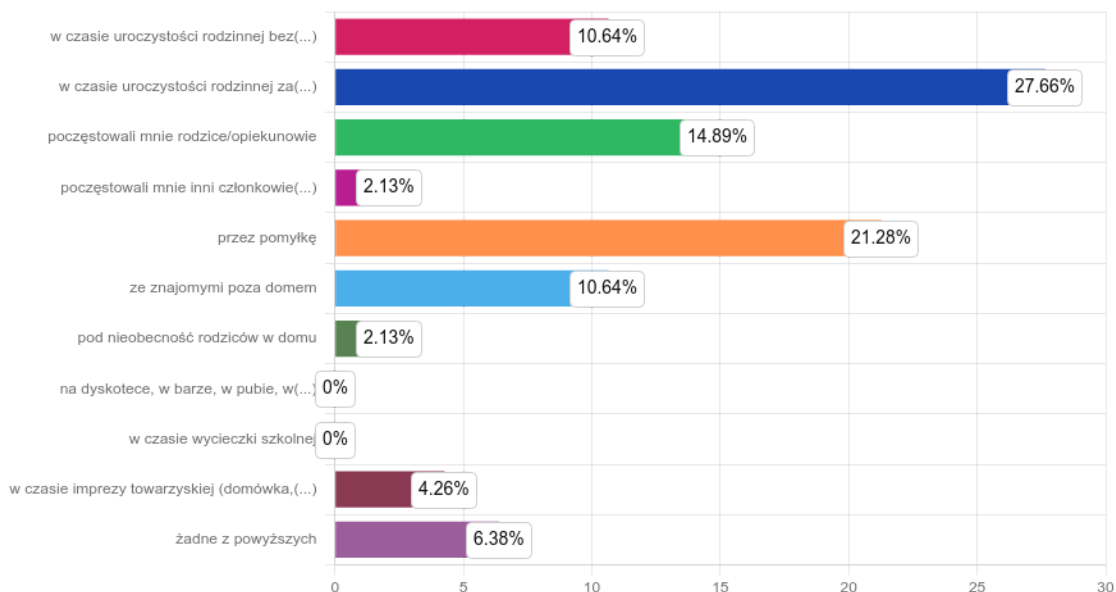
pod nieobecność rodziców w domu: **2,13%** (1)

na dyskotecę, w barze, w pubie, w kawiarni: **0%** (0)

w czasie wycieczki szkolnej: **0%** (0)

w czasie imprezy towarzyskiej (domówka, urodziny, sylwester, grill itp.): **4,26%** (2)

żadne z powyższych: **6,38%** (3)

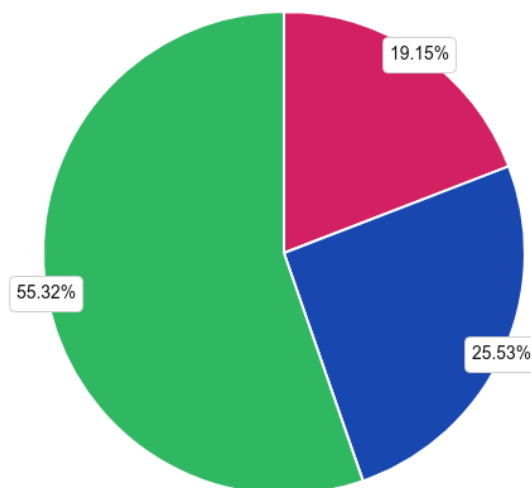
Badanych uczniów zapytano także, w jakich okolicznościach spożyli alkohol po raz pierwszy. Anketowani najczęściej wskazywali, iż sięgali po alkohol w następujących okolicznościach: „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” tę okoliczność wybrało 27,66% uczniów oraz „przez pomyłkę” - została wybrana przez 21,28% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” - 14,89% osób „w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych” - 10,64% badanych, „ze znajomymi poza domem” - 10,64% uczniów, „żadne z powyższych” - 6,38% badanych uczniów, „w czasie imprezy towarzyskiej (domówka, urodziny, sylwester, grill itp.)” - 4,26% badanych oraz „poczęstowali mnie inni członkowie rodziny” - 2,13% osób.

Kiedy ostatnio piłeś/aś alkohol?

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **19,15%** (9)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **25,53%** (12)

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem): **55,32%** (26)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego ostatniego spożycia alkoholu przez uczniów, którzy piją alkohol, największy odsetek z nich (55,32%) wybrał odpowiedź „ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem)”. Z kolei 25,53% uczniów przyznało się do spożycia alkoholu, „w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem)”, natomiast 19,15% uczestników ankiety wybrało odpowiedź „w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem)”. Te wyniki sugerują, że spożycie alkoholu wśród badanej grupy uczniów nie jest rzadkie, co podkreśla znaczenie działań edukacyjnych i profilaktycznych w kontekście konsumpcji alkoholu wśród młodzieży. Warto kontynuować wysiłki w zakresie promowania zdrowego stylu życia i świadomego podejścia do spożywania alkoholu.

Czy w ciągu ostatniego miesiąca (ostatnie 30 dni) zdarzyło Ci się bardzo mocno upić alkoholem tzn. miałeś duże problemy z koordynacją ruchową (zataczanie się), mową (bełkotanie), problem z zebraniem myśli, wyrwy w pamięci (nie pamiętałeś/aś co działo)?

tak: **22,22%** (2)

nie: **77,78%** (7)

W nawiązaniu do pytania o bardzo mocne upicie się alkoholem w ciągu ostatniego miesiąca przez uczniów, którzy przyznali, iż spożywali kiedykolwiek alkohol, 22,22% z nich potwierdziło, że doświadczyli takiej sytuacji. Jednak większość uczniów (77,78%) zadeklarowała, że nie miała takiego doświadczenia w ciągu ostatnich 30 dni. Warto zwrócić uwagę na potrzebę edukacji dotyczącej zdrowych nawyków dotyczących picia alkoholu oraz świadomości zagrożeń związanych z nadmiernym spożyciem, aby zapobiec tego typu sytuacjom i dbać o bezpieczeństwo młodzieży.

Gdy już pijesz, to jak często pijesz alkohol?

piłem/am tylko raz: **61,7%** (29)

rzadziej niż raz w roku: **17,02%** (8)

kilka razy w roku : **12,77%** (6)

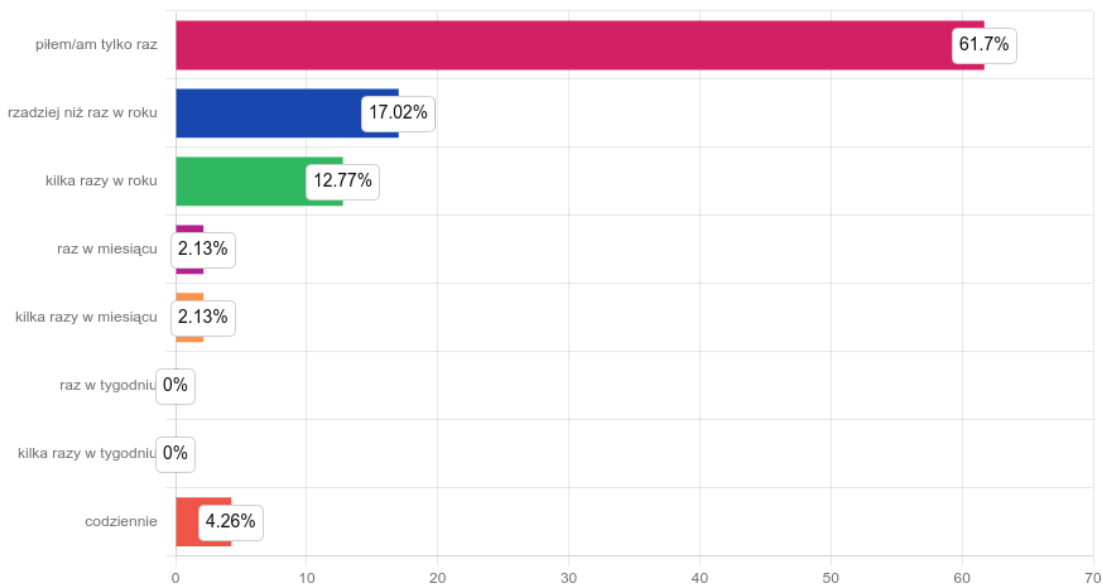
raz w miesiącu : **2,13%** (1)

kilka razy w miesiącu : **2,13%** (1)

raz w tygodniu : **0%** (0)

kilka razy w tygodniu : **0%** (0)

codziennie : **4,26%** (2)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często piją alkohol. Odpowiedź „piłem/am tylko raz” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 61,7% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „rzadziej niż raz w roku” - 17,02% osób, „kilka razy w roku ” - 12,77% uczniów, „codziennie ” - 4,26% badanych, „raz w miesiącu ” - 2,13% uczniów, „kilka razy w miesiącu ” - 2,13% osób.

Gdy pijesz alkohol to jaki alkohol najczęściej?

piwo / cydr: **44,44%** (8)

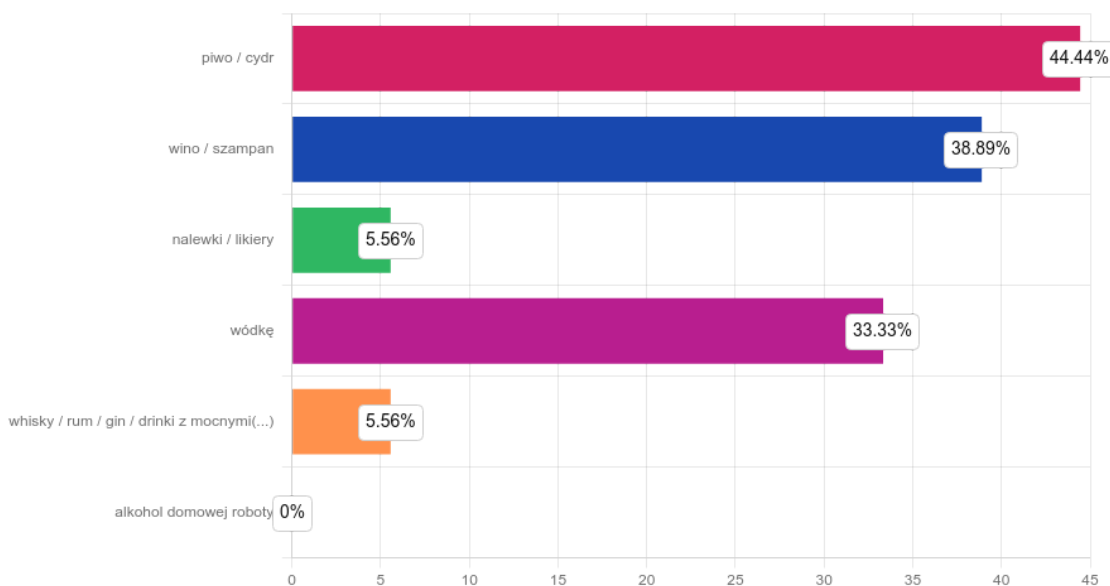
wino / szampan: **38,89%** (7)

nalewki / likiery: **5,56%** (1)

wódkę: **33,33%** (6)

whisky / rum / gin / drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole: **5,56%** (1)

alkohol domowej roboty: **0%** (0)

Uczniowie, którzy piją alkohol najczęściej wybierają „piwo / cydr” - takiej odpowiedzi udzieliło 44,44% osób. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na: „wino / szampan” - 38,89% uczniów, „wódkę” - 33,33 % uczniów, „nalewki / likiery” - 5,56% uczniów oraz „whisky / rum / gin / drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole” - 5,56% .

Gdzie pijesz alkohol najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w swoim domu: **27,78%** (5)

u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.): **11,11%** (2)

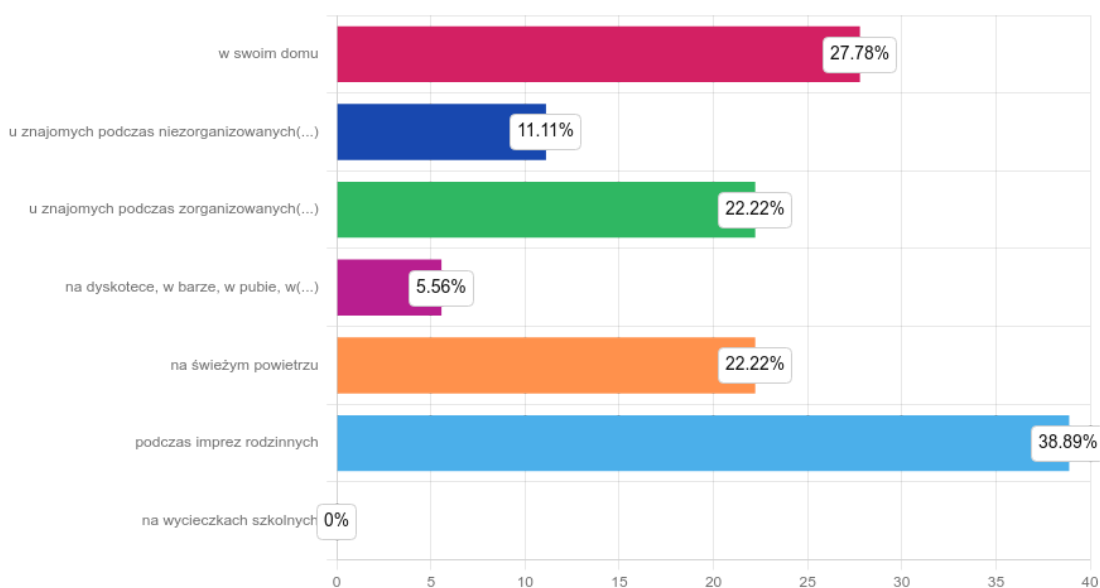
u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówki, urodziny, sylwester itp.): **22,22%** (4)

na dyskotecie, w barze, w pubie, w kawiarni, w restauracji: **5,56%** (1)

na świeżym powietrzu: **22,22%** (4)

podczas imprez rodzinnych: **38,89%** (7)

na wycieczkach szkolnych: **0%** (0)

W nawiązaniu do pytania o miejsca spożywania alkoholu wśród uczniów, wyniki wskazują, że badani najczęściej piją alkohol w następujących miejscach: „podczas imprez rodzinnych” - 38,89%, „w swoim domu” - 27,78%, a także „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówki, urodziny, sylwester itp.)” - 22,22%. Rzadziej uczniowie spożywają alkohol „na świeżym powietrzu” - 22,22% , „u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.)” - 11,11%, a także „na dyskotecie, w barze, w pubie, w kawiarni, w restauracji” - 5,56%. Ważne jest, aby zwrócić uwagę na wprowadzanie działań edukacyjnych i profilaktycznych, które mogą wpływać na świadome i bezpieczne zachowania w kontekście spożywania alkoholu w różnych sytuacjach życiowych uczniów.

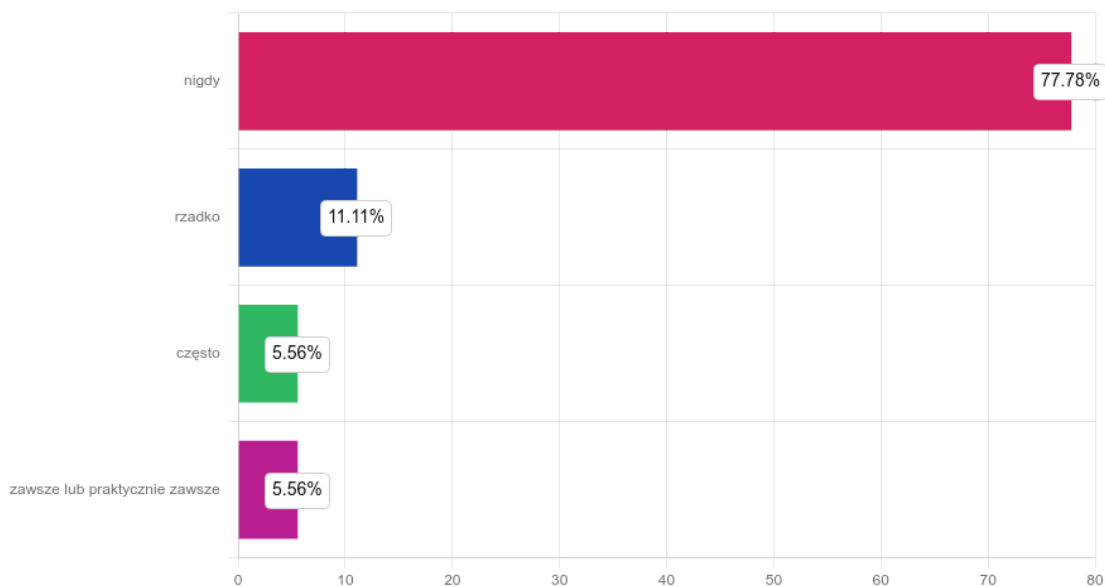
Czy zdarza Ci się pić alkohol samemu?

nigdy: **77,78%** (14)

rzadko: **11,11%** (2)

często: **5,56%** (1)

zawsze lub praktycznie zawsze: **5,56%** (1)

Analizując spożywanie alkoholu w samotności, można zauważyć, iż uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 77,78% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „rzadko” została wskazana przez to 11,11% badanych. Natomiast odpowiedzi „często” oraz „zawsze lub praktycznie zawsze” zaznaczyło po 5,56% ankietowanych.

Gdy pijesz alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej jesteś?

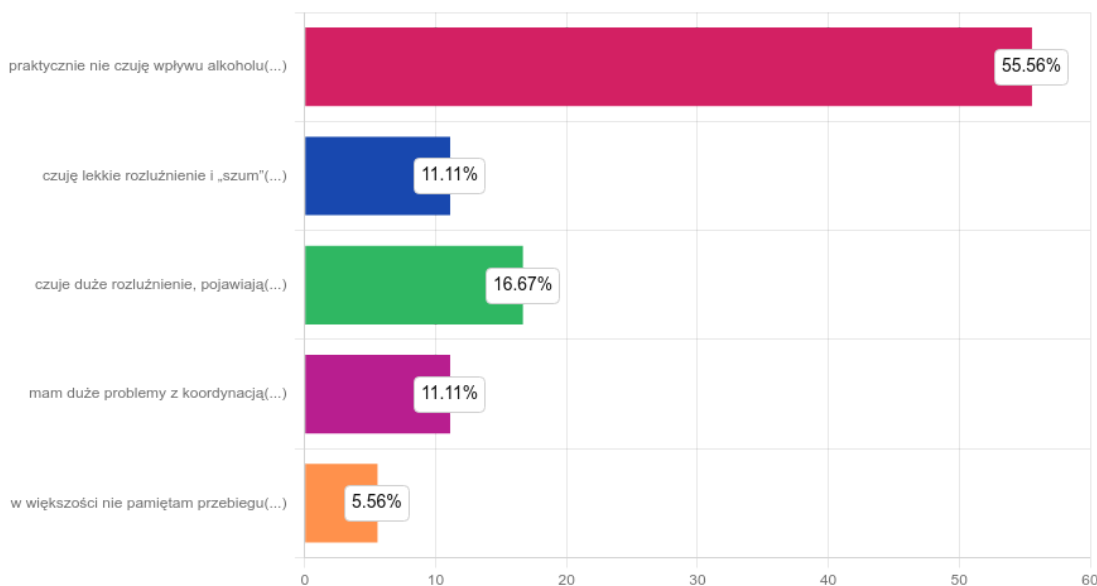
praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu): **55,56%** (10)

czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu): **11,11%** (2)

czuje duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu): **16,67%** (3)

mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu): **11,11%** (2)

w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu): **5,56%** (1)

Na pytanie: Gdy pijesz alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej jesteś? Najpopularniejszą odpowiedzią wśród uczniów było: „praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu)” ten stan wskazało 55,56% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „czuje duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu)” - została wybrana przez 16,67% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu)” - 11,11% osób, „mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu)” - 11,11% badanych oraz „w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu)” - 5,56% uczniów. Te dane mogą być istotne w kontekście działań profilaktycznych związanych z edukacją na temat odpowiedzialnego spożywania alkoholu wśród uczniów.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś z powodu picia alkoholu następujących problemów?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wypadek, uszkodzenie ciała, bójka lub problemy ze zdrowiem: **5,56%** (1)

zniszczenie, zgubienie lub kradzież cennej rzeczy: **0%** (0)

poważne problemy z rodzicami: **0%** (0)

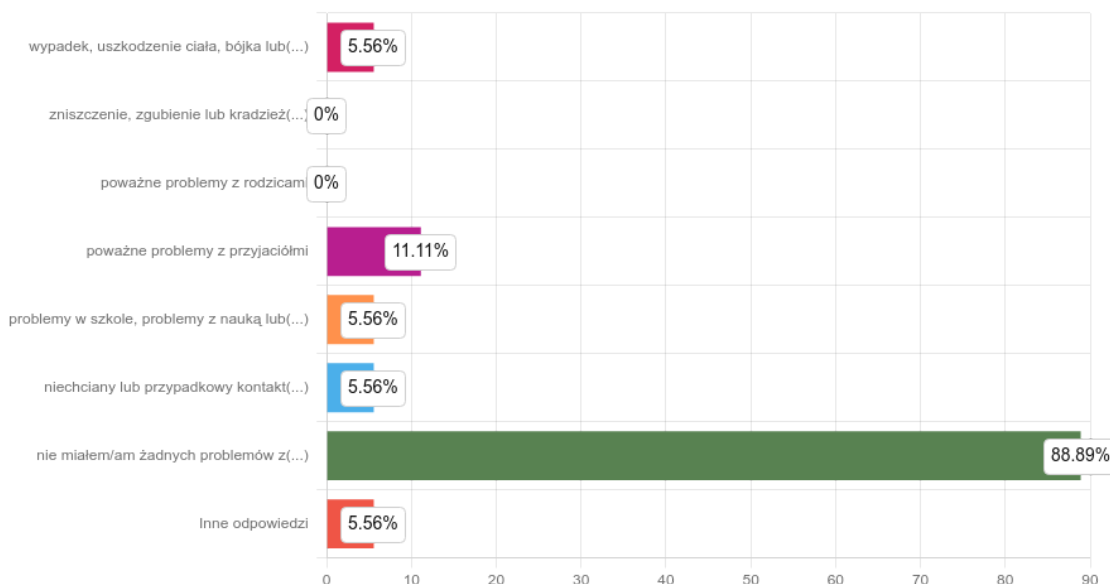
poważne problemy z przyjaciółmi: **11,11%** (2)

problemy w szkole, problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi: **5,56%** (1)

niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny : **5,56%** (1)

nie miałem/am żadnych problemów z powodu picia alkoholu: **88,89%** (16)

Inne odpowiedzi: **5,56%** (1)

Inne odpowiedzi:

- problemy

W ciągu ostatnich 12 miesięcy, większość uczniów (88,89%) deklaruje, że nie doświadczyła żadnych problemów związanych z piciem alkoholu. Niemniej jednak, odpowiedzi: „poważne problemy z przyjaciółmi” - 11,11%, „wypadek, uszkodzenie ciała, bójka lub problemy ze zdrowiem” - 5,56%, „problemy w szkole, problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi” - 5,56%, a także „niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny” - 5,56%, „Inne odpowiedzi” - 5,56% respondentów wskazują na różne problemy, których doświadczyli. Te dane sugerują, że istnieje pewne ryzyko negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu wśród niektórych uczniów, co może być ważnym punktem wyjścia do działań profilaktycznych i edukacyjnych.

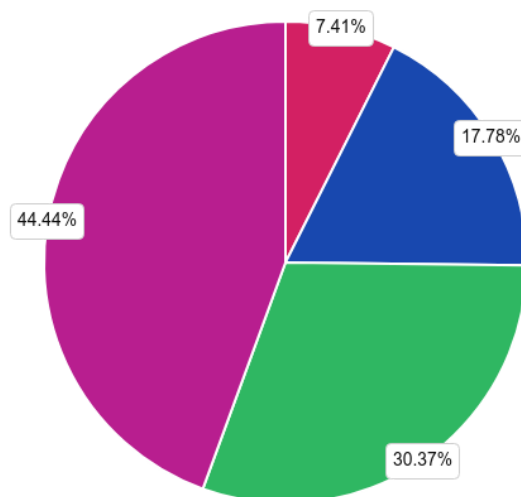
Gdyby osoba niepełnoletnia chciała zdobyć alkohol w Twojej miejscowości, jak trudne by to było?

niemożliwe: **7,41%** (10)

trudne: **17,78%** (24)

łatwe: **30,37%** (41)

nie wiem: **44,44%** (60)

Przyglądając się dostępności alkoholu dla osób nieletnich zauważyć można, iż uczniowie najczęściej wskazywali następującą odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 44,44% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „łatwe” została wskazana przez 30,37%. Natomiast odpowiedź „trudne” zaznaczyło 17,78% respondentów. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „niemożliwe”, zaznaczyło ją 7,41% osób.

5. 3. Problem nikotynowy

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

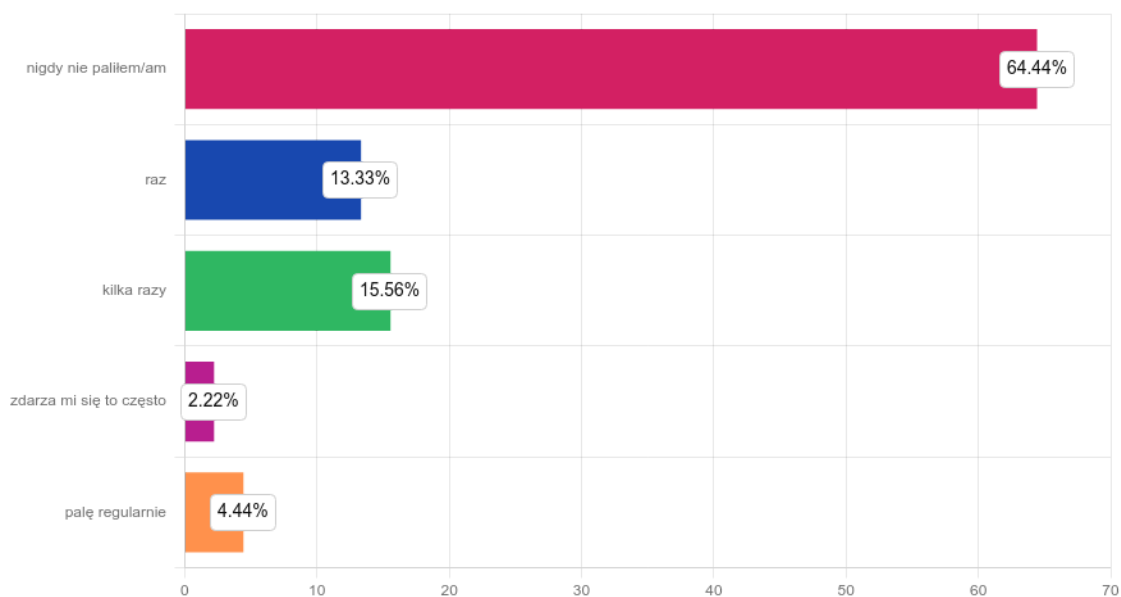
nigdy nie paliłem/am : **64,44%** (87)

raz: **13,33%** (18)

kilka razy: **15,56%** (21)

zdarza mi się to często: **2,22%** (3)

palię regularnie: **4,44%** (6)

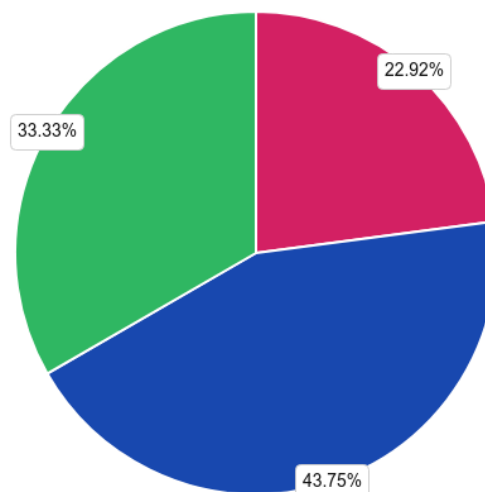
Następnie uczniów poproszono o wskazanie ile razy w życiu (jeśli kiedykolwiek) palili papierosy. Odpowiedź „nigdy nie paliłem/am ” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 64,44% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „kilka razy” - 15,56% osób, „raz” - 13,33% osób oraz „palię regularnie” - 4,44% osób, a także „zdarza mi się to często” - 2,22% badanych. Największa grupa uczniów nigdy nie próbowała palić papierosów. Jednakże nawet pojedyncze próby palenia mogą prowadzić do uzależnienia, dlatego ważne jest prowadzenie działań edukacyjnych i prewencyjnych wśród dzieci i młodzieży w celu zwiększenia świadomości na temat negatywnych skutków palenia.

W jakim wieku paliłeś/aś papierosy po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **22,92%** (11)

11-12 lat: **43,75%** (21)

13-14 lat lub więcej: **33,33%** (16)

Uczniów zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy sięgnęli po papierosy. Udzielano następujących odpowiedzi: „11-12 lat” - (43,75%), „13-14 lat lub więcej” - (33,33%), a także „10 lat i mniej”, tj. (22,92%).

Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu OSTATNICH 30 dni?

mniej niż jeden papieros na tydzień: **20,83%** (10)

mniej niż jeden papieros dziennie: **6,25%** (3)

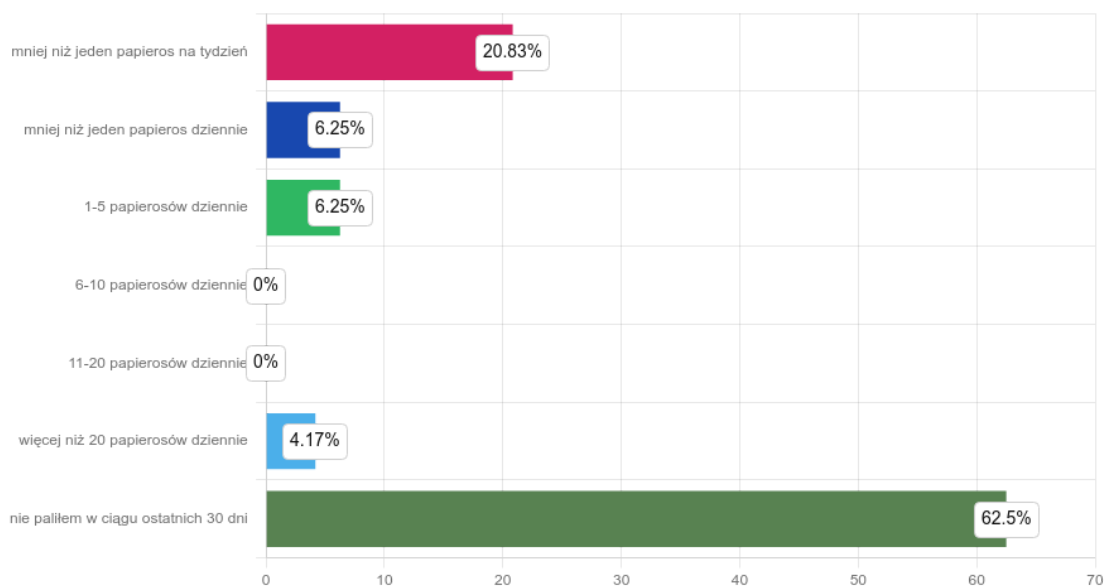
1-5 papierosów dziennie: **6,25%** (3)

6-10 papierosów dziennie: **0%** (0)

11-20 papierosów dziennie: **0%** (0)

więcej niż 20 papierosów dziennie: **4,17%** (2)

nie paliłem w ciągu ostatnich 30 dni : **62,5%** (30)

Uczniów poproszono również o wskazanie jak często palili papierosy w ciągu ostatnich 30 dni. Odpowiedź „nie paliłem w ciągu ostatnich 30 dni” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 62,5% osób.

W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „mniej niż jeden papieros na tydzień” - 20,83, ankietowanych, „mniej niż jeden papieros dziennie” - 6,25% osób, „1-5 papierosów dziennie” - 6,25% badanych, „więcej niż 20 papierosów dziennie” - 4,17% uczniów.

Czy wiesz czym są e-papierosy?

tak: **94,07%** (127)

nie: **5,93%** (8)

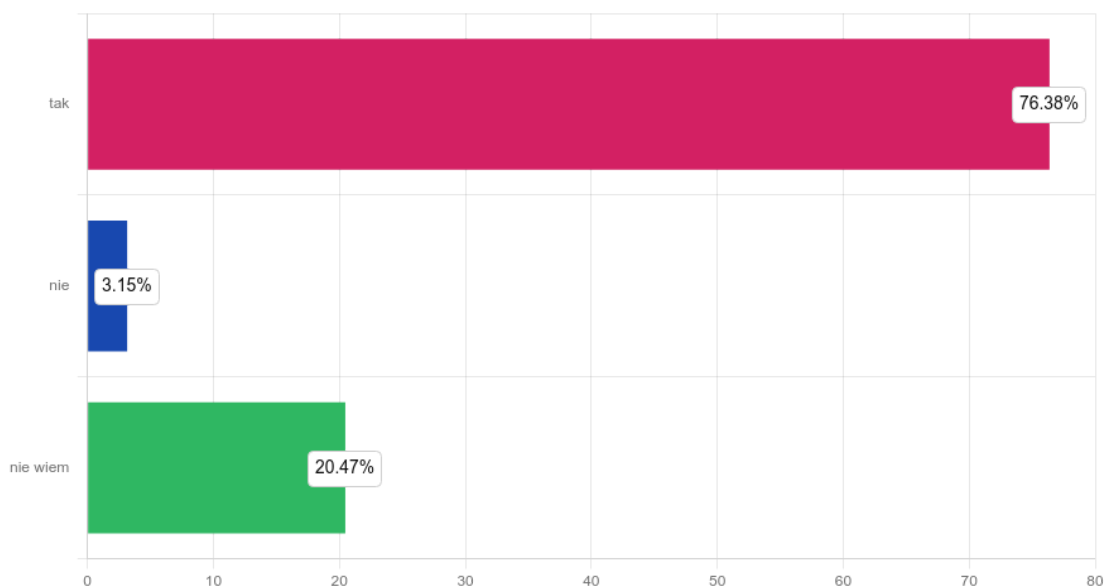
E-papierosy, znane również jako elektroniczne papierosy, to urządzenia elektroniczne, które pozwalają na inhalację aerozolu zawierającego nikotynę lub inny rodzaj substancji. Badanych uczniów zapytano, czy wiedzą czym są e-papierosy. Większość uczniów zdaje się być świadoma ich istnienia, co może być wynikiem powszechnej dostępności informacji na ten temat (94,07% odpowiedź - „tak”), jednak 5,93% uczniów zadeklarowało, że nie wie, czym są e-papierosy (5,93% odpowiedź - „nie”).

Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?

tak: **76,38%** (97)

nie: **3,15%** (4)

nie wiem: **20,47%** (26)

W odpowiedzi na pytanie: „Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?” większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 76,38% uczniów, rzadziej wskazywano na odpowiedzi: „nie wiem” - 20,47% osób oraz „nie” - 3,15% badanych uczniów.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować e-papierosy?

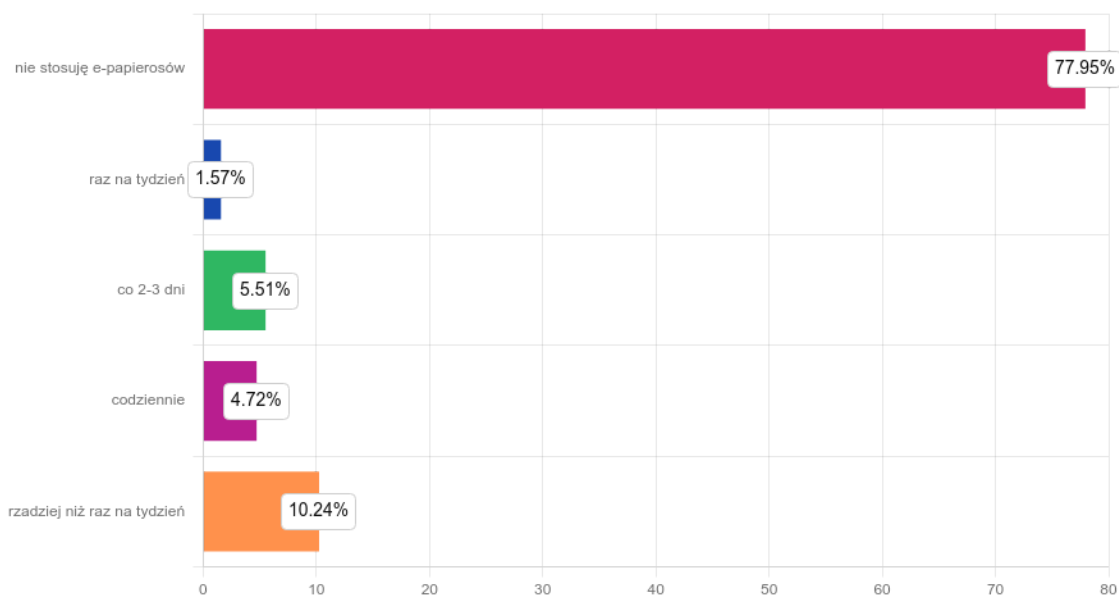
nie stosuję e-papierosów: **77,95%** (99)

raz na tydzień: **1,57%** (2)

co 2-3 dni: **5,51%** (7)

codziennie: **4,72%** (6)

rzadziej niż raz na tydzień: **10,24%** (13)

Następnie ankietowanych uczniów zapytano ile razy w życiu, jeśli w ogóle, zdarzyło im się je zapalić. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie stosuję e-papierosów” - 77,95%, „rzadziej niż raz na tydzień” - 10,24%, „co 2-3 dni” - 5,51%, „codziennie” - 4,72% oraz „raz na tydzień” - 1,57%.

Z jakiego powodu sięgnąłeś po raz pierwszy po e-papierosa?

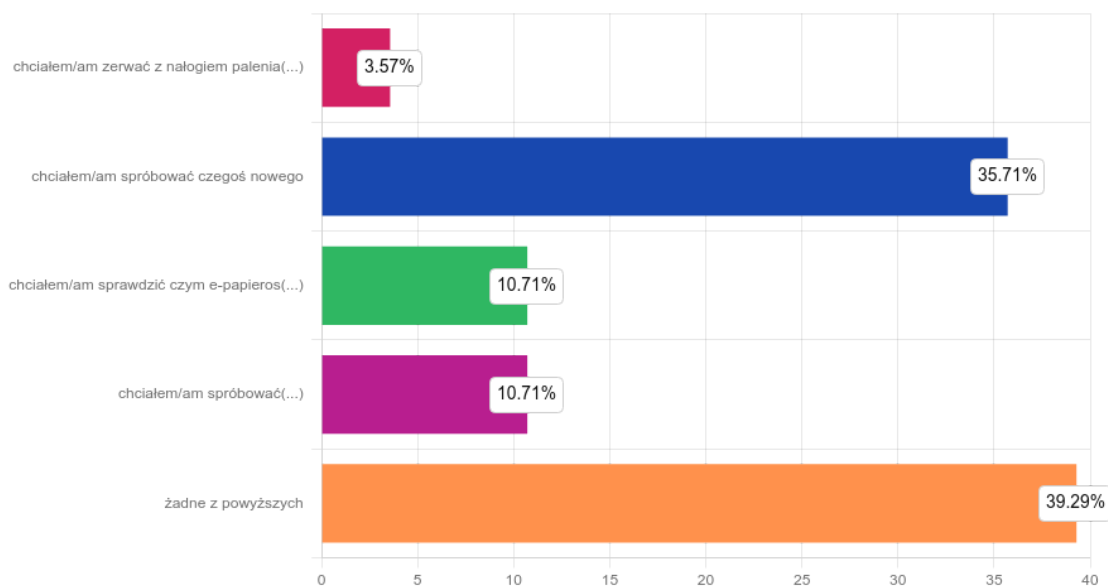
chciałem/am zerwać z nałogiem palenia papierosów tradycyjnych: **3,57%** (1)

chciałem/am spróbować czegoś nowego: **35,71%** (10)

chciałem/am sprawdzić czym e-papieros różni się od papierosów tradycyjnych: **10,71%** (3)

chciałem/am spróbować bezpieczniejszej alternatywy dla papierosów tradycyjnych: **10,71%** (3)

żadne z powyższych: **39,29%** (11)

Wśród powodów sięgania po e-papierosy uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „żadne z powyższych” - 39,29% uczniów, „chciałem/am spróbować czegoś nowego” - 35,71% osób, „chciałem/am sprawdzić czym e-papieros różni się od papierosów tradycyjnych” - 10,71% uczniów, „chciałem/am spróbować bezpieczniejszej alternatywy dla papierosów tradycyjnych” - 10,71% ankietowanych uczniów, a także „chciałem/am zerwać z nałogiem palenia papierosów tradycyjnych” - „3,57” badanych osób..

Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów?

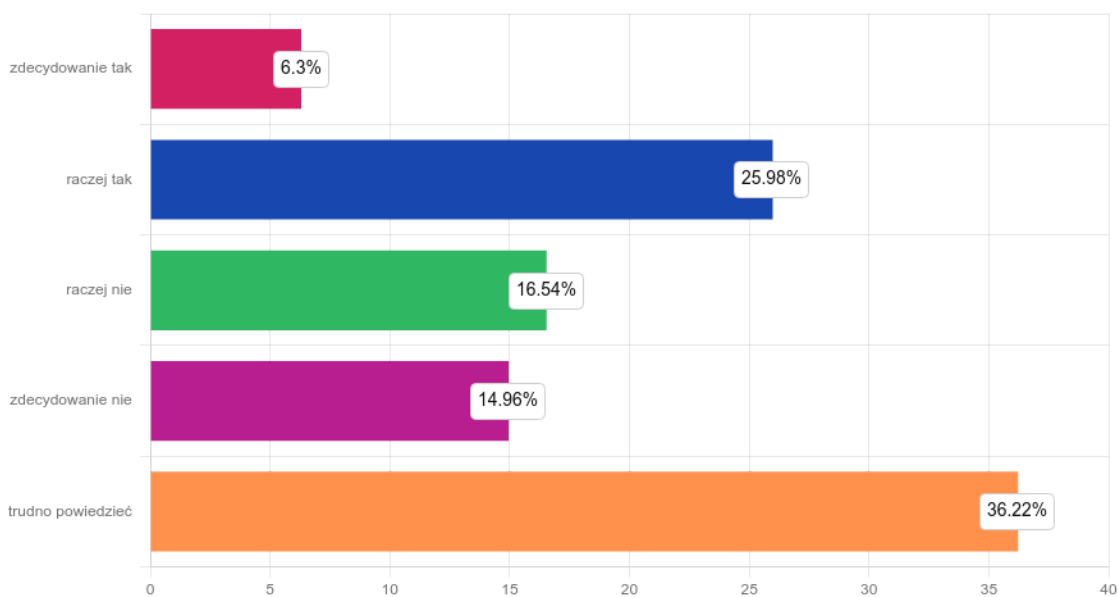
zdecydowanie tak: **6,3%** (8)

raczej tak: **25,98%** (33)

raczej nie: **16,54%** (21)

zdecydowanie nie: **14,96%** (19)

trudno powiedzieć: **36,22%** (46)

Następnie na pytanie: „Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów”, uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „trudno powiedzieć” - 36,22%, „raczej tak” - 25,98%, „raczej nie” - 16,54%, „zdecydowanie nie” - 14,96% oraz „zdecydowanie tak” - 6,3%.

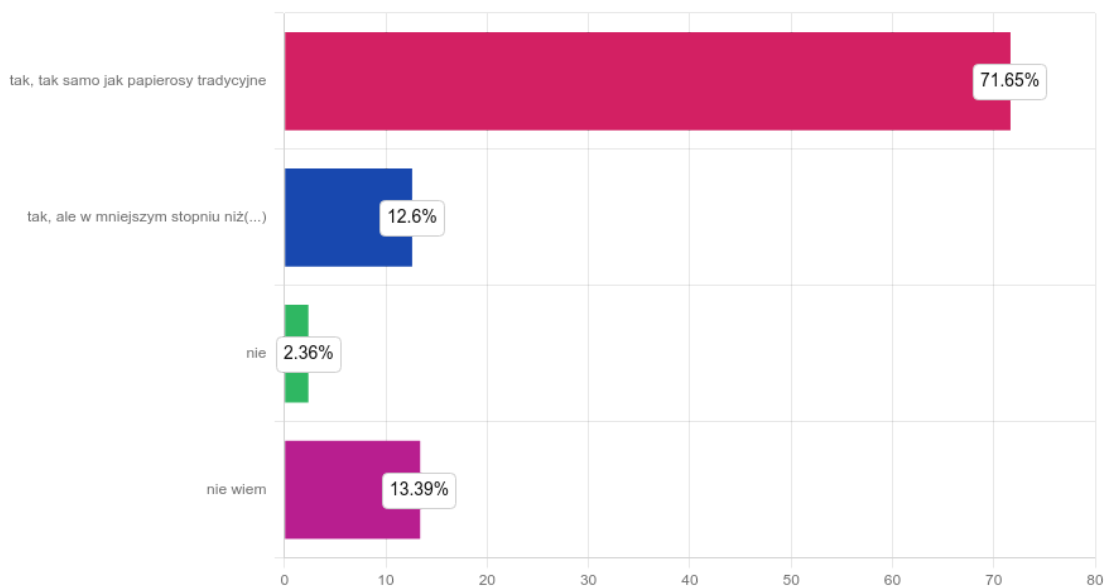
Czy uważasz, że e-papierosy są uzależniające?

tak, tak samo jak papierosy tradycyjne: **71,65%** (91)

tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne: **12,6%** (16)

nie: **2,36%** (3)

nie wiem: **13,39%** (17)

Uczniów zapytano, czy w ich opinii e-papierosy są uzależniające bardziej niż papierosy tradycyjne. Większość uczniów uważa, że e-papierosy są „tak, tak samo jak papierosy tradycyjne” - 71,65%. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „nie wiem” - 13,39%, „tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne” - 12,6% oraz „nie” - 2,36%.

5. 4. Problem narkotykowy

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

tak: **2,96%** (4)

nie: **97,04%** (131)

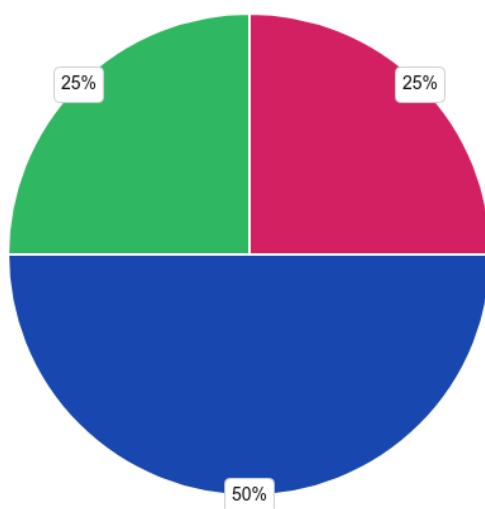
Badanych uczniów zapytano, czy kiedykolwiek spożywali narkotyki lub dopalacze. Odpowiedzi uczniów wskazują, że zdecydowana większość respondentów (97,04%) nie próbowała zażywać narkotyków lub dopalaczy, podczas gdy 2,96% zadeklarowało, że miało doświadczenie z tymi substancjami. Warto zauważyć, że większość uczniów wykazuje zdrowe postawy wobec unikania narkotyków/dopalaczy, co może wynikać z edukacji oraz świadomości zdrowotnej. W dalszym ciągu istotne jest kontynuowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych, aby utrzymać tę pozytywną tendencję i wspierać dzieci i młodzież w podejmowaniu świadomych i zdrowych wyborów życiowych.

W jakim wieku zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **25%** (1)

11-12 lat: **50%** (2)

13-14 lat lub więcej: **25%** (1)

Uczniów, którzy przyznali, iż zażywali środki psychoaktywne zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy przyjęli te substancje. Udzielano następujących odpowiedzi: „11-12 lat” - 50%, „10 lat i mniej ” - 25%, a także „13-14 lat lub więcej”, tj. 25%.

Jakie substancje zażywałeś/aś po raz pierwszy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

marihuana lub haszysz: **75%** (3)

inne formy konopi: **25%** (1)

amfetamina: **0%** (0)

dopalacze: **25%** (1)

grzyby halucynogenne: **0%** (0)

ekstazy: **0%** (0)

kokaina / crack: **0%** (0)

heroina: **0%** (0)

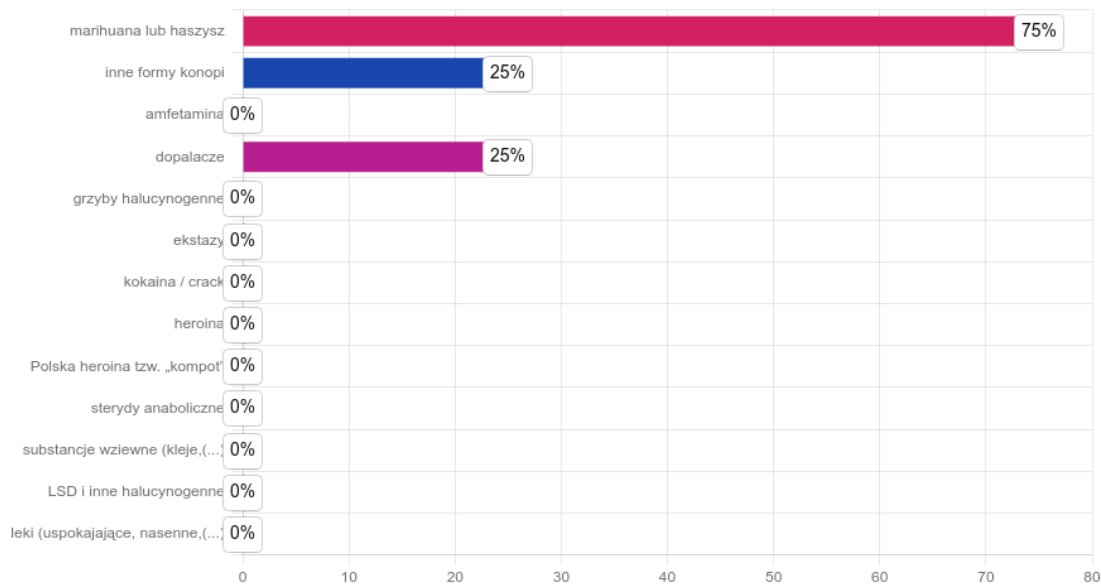
Polska heroina tzw. „kompot”: **0%** (0)

sterydy anaboliczne: **0%** (0)

substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.): **0%** (0)

LSD i inne halucynogenne: **0%** (0)

leki (uspokajające, nasenne, przeciwbólowe itp.): **0%** (0)

Uczniowie, którzy mieli kontakt ze środkami psychoaktywnymi najczęściej sięgali po „marihuana lub haszysz” - takiej odpowiedzi udzieliło 75% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „inne formy konopi” - 25%, a także „dopalacze” - 25%.

Skąd wziąłeś/wzięłaś tę substancję?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wziąłem/wzięłam z domu, bez pozwolenia rodziców: **25%** (1)

dostałem/am od starszego brata lub siostry: **0%** (0)

dostałem/am od kolegi/koleżanki: **0%** (0)

dostałem/am od kogoś, kogo znałem/am ze słyszenia, ale nie osobiście: **25%** (1)

dostałem/am od obcej osoby: **0%** (0)

braliśmy to wspólnie, w grupie przyjaciół: **0%** (0)

kupiłem/am od kolegi: **25%** (1)

kupiłem/am od kogoś znanego mi ze słyszenia, ale nie osobiście: **0%** (0)

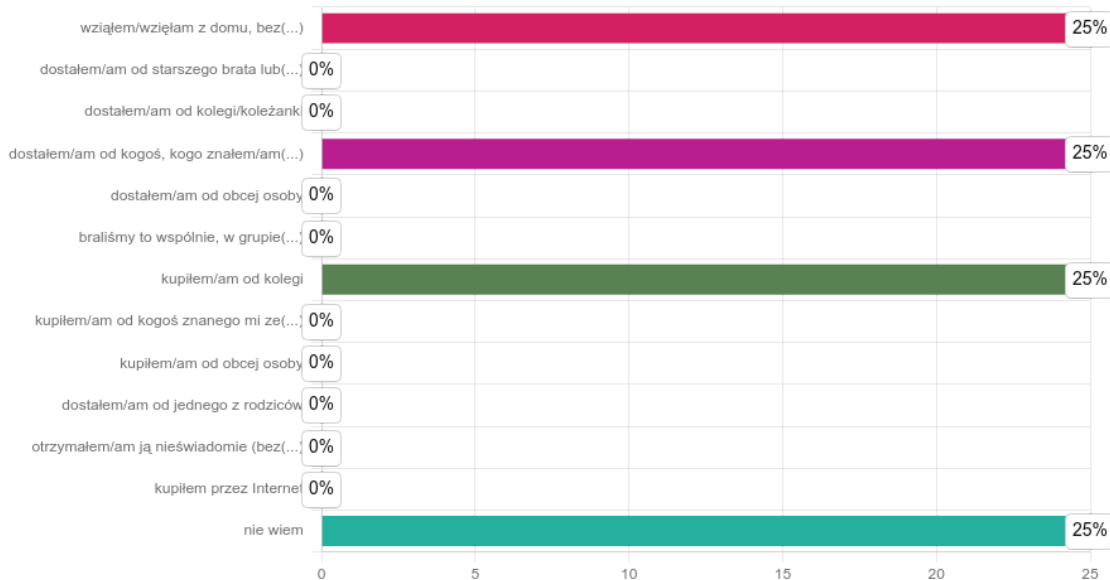
kupiłem/am od obcej osoby: **0%** (0)

dostałem/am od jednego z rodziców: **0%** (0)

otrzymałem/am ją nieświadomie (bez mojej zgody): **0%** (0)

kupiłem przez Internet: **0%** (0)

nie wiem: **25%** (1)

Uczniowie, którzy mieli kontakt ze środkami psychoaktywnymi wskazywali, iż zdobyli te substancje najczęściej w następujący sposób: „wziąłem/wzięłam z domu, bez pozwolenia rodziców” - takiej odpowiedzi udzieliło 25% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „dostałem/am od kogoś, kogo znałem/am ze słyszenia, ale nie osobiście” - 25% uczniów, „kupiłem/am od kolegi” - 25% badanych uczniów, a także „nie wiem” - 25% ankietowanych.

Co skłoniło Cię do zażycia narkotyków / dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

chęć dobrej zabawy: **25%** (1)

chęć bycia modnym: **0%** (0)

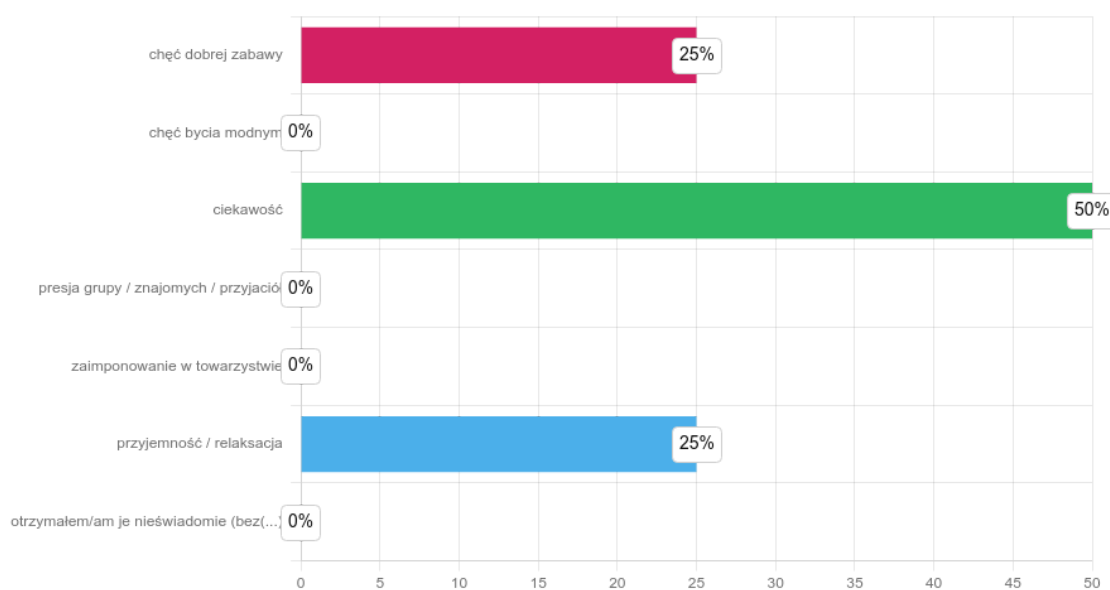
ciekawość: **50%** (2)

presja grupy / znajomych / przyjaciół: **0%** (0)

zaimponowanie w towarzystwie: **0%** (0)

przyjemność / relaksacja: **25%** (1)

otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody): **0%** (0)

Głównym powodem skłaniających ankietowanych uczniów do sięgania po substancje psychoaktywne jest „ciekawość” na co wskazuje 50% osób. W dalszej kolejności uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „chęć dobrej zabawy” - 25%, a także „przyjemność / relaksacja” - 25% badanych.

Jak często zażywasz narkotyki/dopalacze?

zażywałem/am tylko raz : **0%** (0)

raz w roku lub mniej: **50%** (2)

kilka razy w roku: **0%** (0)

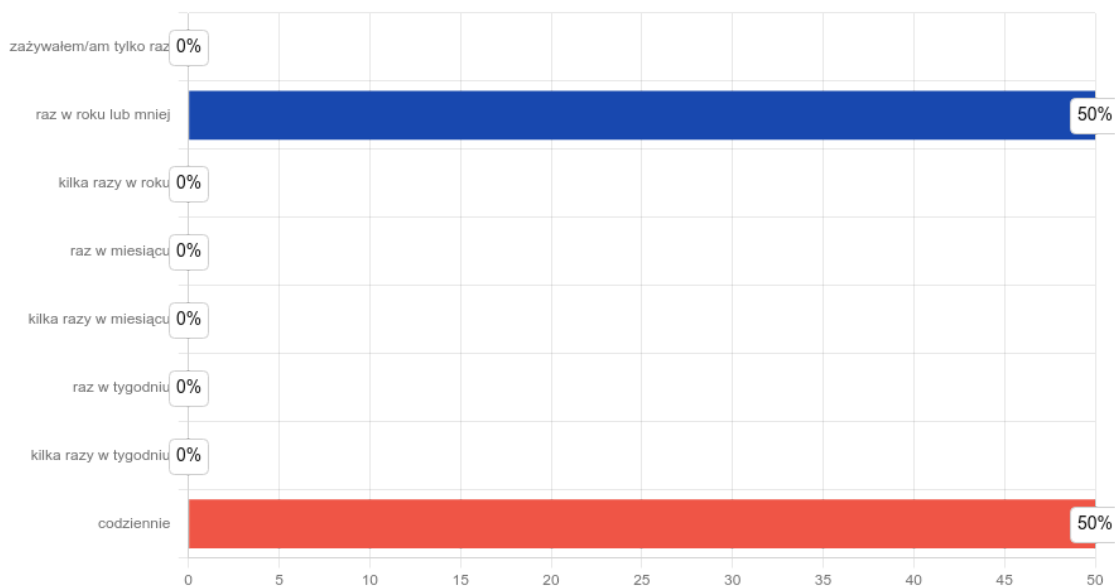
raz w miesiącu: **0%** (0)

kilka razy w miesiącu: **0%** (0)

raz w tygodniu: **0%** (0)

kilka razy w tygodniu: **0%** (0)

codziennie: **50%** (2)

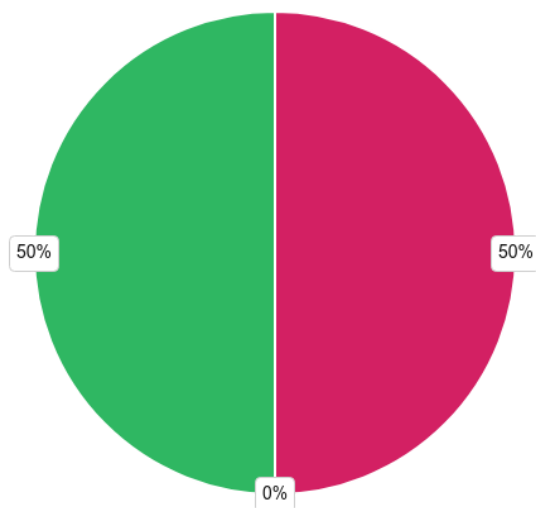
Badanych uczniów, którzy mieli kontakt ze środkami psychoaktywnymi poproszono o wskazanie jak często sięgają po nie. Odpowiedzi „raz w roku lub mniej”, a także „codziennie” zostały wybierane po 50% badanych.

Kiedy ostatnio zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze?

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem) : **50%** (2)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **0%** (0)

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **50%** (2)

Wśród uczniów badanych, 50% zadeklarowało zażycie narkotyków/dopalaczy „ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem)”, a także kolejne 50% - „w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem)”. Ważne jest podjęcie odpowiednich działań prewencyjnych, edukacyjnych i wspierających, aby pomóc uczniom w zrozumieniu ryzyka i konsekwencji związanych z używaniem narkotyków oraz promować zdrowe wybory życiowe.

Jakie substancje zażywałeś/aś ostatnio?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

marihuana lub haszysz: **50%** (2)

inne formy konopi: **50%** (2)

amfetamina: **0%** (0)

dopalacze: **25%** (1)

grzyby halucynogenne: **0%** (0)

ekstazy: **0%** (0)

kokaina / crack: **0%** (0)

heroina: **0%** (0)

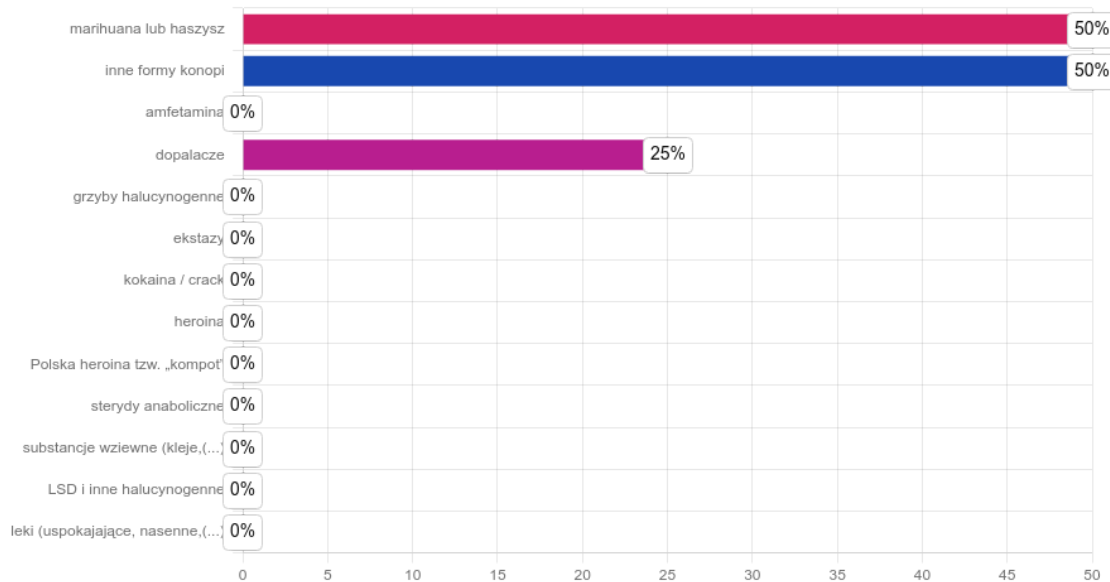
Polska heroina tzw. „kompot”: **0%** (0)

sterydy anaboliczne: **0%** (0)

substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.): **0%** (0)

LSD i inne halucynogenne: **0%** (0)

leki (uspokajające, nasenne, przeciwbólowe itp.) o zastosowaniu niemedyceznym : **0%** (0)

Uczniowie, którzy przyznali, iż ostatnio sięgali po substancje psychoaktywne zażywali: „marihuana lub haszysz” - takiej odpowiedzi udzieliło 50% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „inne formy konopi” - 50%, a także „dopalacze” - 25%.

Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki / dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w swoim domu: **50%** (2)

u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.): **0%** (0)

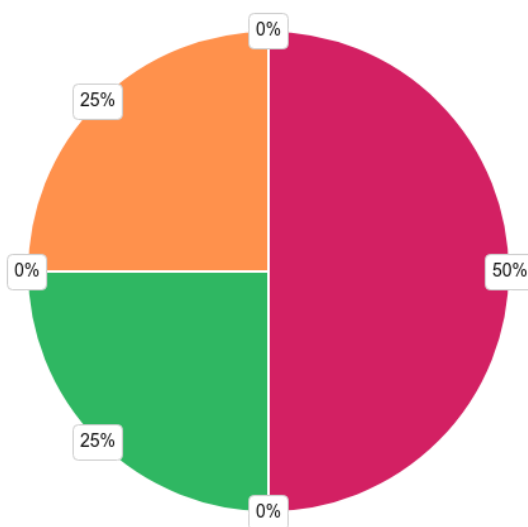
u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówka, urodziny, sylwester, grill itp.): **25%** (1)

w barze / na dyskotecie: **0%** (0)

na świeżym powietrzu: **25%** (1)

podczas imprez rodzinnych: **0%** (0)

na wycieczkach szkolnych: **0%** (0)

Uczniowie wskazywali, iż narkotyki lub dopalacze zażywali najczęściej: „w swoim domu” - wybrało ją 50% respondentów. Kolejno odpowiedzi „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówka, urodziny, sylwester, grill itp.)”, a także „na świeżym powietrzu” zostały wskazane przez po 25% uczniów.

Czy zdarza Ci się zażywać narkotyki/dopalacze samemu?

nigdy: **50%** (2)

rzadko: **25%** (1)

często: **0%** (0)

zawsze lub praktycznie zawsze: **25%** (1)

Przyglądając się kontaktom uczniów ze środkami psychoaktywnymi w samotności, można zauważyć, iż badani najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” wybrało ją 50% uczniów. Natomiast odpowiedzi „zawsze lub praktycznie zawsze” oraz „rzadko” zaznaczyło po 25% ankietowanych.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś z powodu zażywania narkotyków/dopalaczy następujących problemów?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wypadek, uszkodzenia ciała, bójka lub problemy zdrowotne: **25%** (1)

zniszczenie, zgubienia lub kradzież cennej rzeczy: **25%** (1)

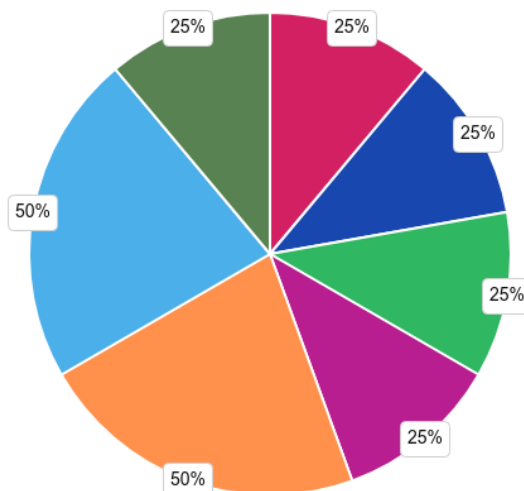
poważne problemy z rodzicami: **25%** (1)

poważne problemy z przyjaciółmi: **25%** (1)

problemy w szkole, problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi: **50%** (2)

niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny : **50%** (2)

nie miałem/am żadnych problemów z powodu zażywania narkotyków/dopalaczy: **25%** (1)

Uczniowie najczęściej deklarowali, iż w związku z sięganiem po substancje psychoaktywne doświadczyli „problemy w szkole, problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi” - 50%. Następnie wskazywano: „niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny ” (50%). Kolejno 25% ankietowanych uczniów wskazywało odpowiedź „wypadek, uszkodzenia ciała, bójka lub problemy zdrowotne”. Rzadziej zaznaczano odpowiedzi:

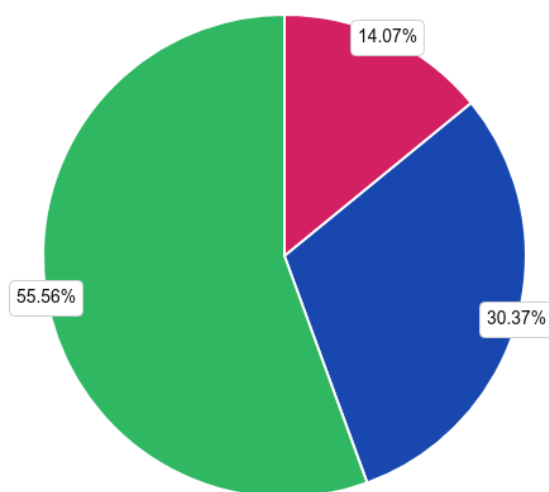
„zniszczenie, zgubienia lub kradzież cennej rzeczy” (25%), „poważne problemy z rodzicami” (25%), a także „poważne problemy z przyjaciółmi” (25%). Najmniej spośród respondentów 25% osób zaznaczyło odpowiedź „nie miałem/am żadnych problemów z powodu zażywania narkotyków/dopalaczy”. Wyniki te podkreślają potrzebę skierowania uwagi na zagrożenia związane z używaniem narkotyków/dopalaczy i konieczność podejmowania działań prewencyjnych oraz wsparcia dla uczniów w radzeniu sobie z tymi problemami.

Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki/dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

łatwe: **14,07%** (19)

trudne: **30,37%** (41)

nie wiem: **55,56%** (75)

Analizując dostępność substancji psychoaktywnych dla osób nieletnich w miejscowości zauważyć można, iż uczniowie najczęściej wskazywali następującą odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 55,56% uczniów. Drugą w kolejności odpowiedź „trudne” została wybrana przez 30,37%. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „łatwe”, zaznaczyło ją 14,07% osób.

Czy znasz miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **81,48%** (110)

przez Internet: **5,19%** (7)

na osiedlu / w centrum miejscowości: **4,44%** (6)

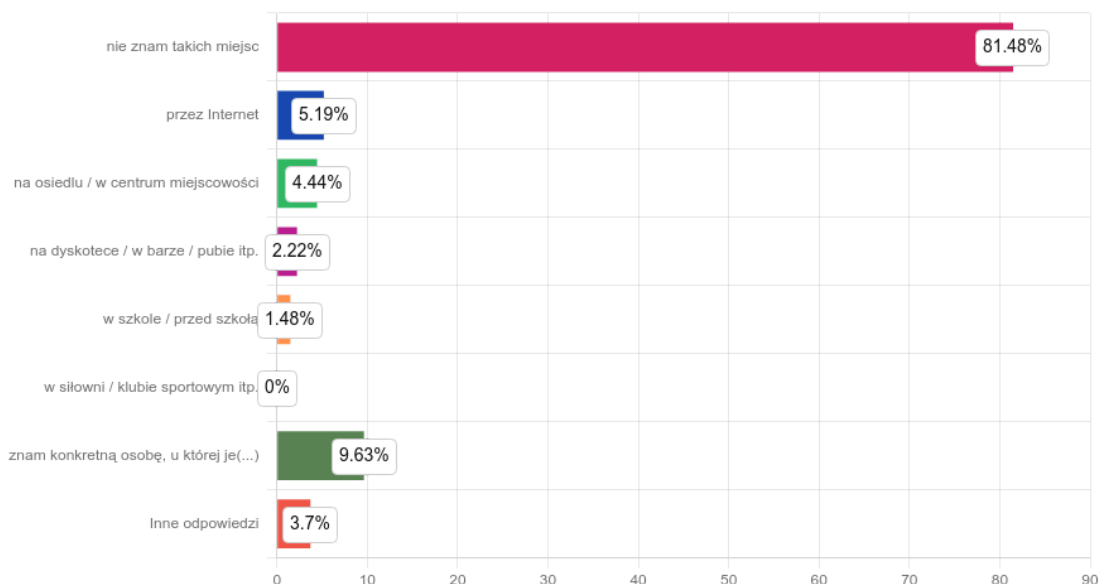
na dyskotecę / w barze / pubie itp.: **2,22%** (3)

w szkole / przed szkołą: **1,48%** (2)

w siłowni / klubie sportowym itp. : **0%** (0)

znam konkretną osobę, u której je można zdobyć: **9,63%** (13)

Inne odpowiedzi: **3,7%** (5)

Inne odpowiedzi:

- na skate parku (2)
- Sławno
- kiosk, sklep monopolowy
- czerwona latarnia

Następnie uczniów poproszono o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze w miejscowości. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie znam takich miejsc” - 81,48%. Następnie wybierano: „znam konkretną osobę, u której je można zdobyć” - 9,63%, „przez Internet” - 5,19%, „na osiedlu / w centrum miejscowości” - 4,44%, „Inne odpowiedzi” - 3,7%, „na dyskotecę / w barze / pubie itp.” - 2,22% oraz „w szkole / przed szkołą” - 1,48%.

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

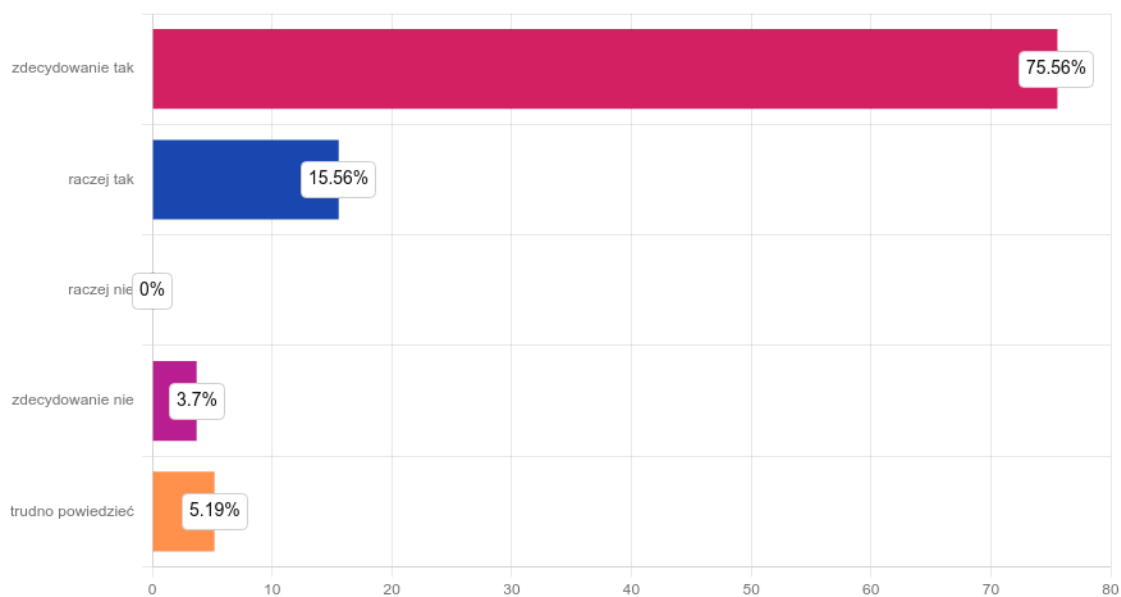
zdecydowanie tak: **75,56%** (102)

raczej tak: **15,56%** (21)

raczej nie: **0%** (0)

zdecydowanie nie: **3,7%** (5)

trudno powiedzieć: **5,19%** (7)

W kwestii szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia większość uczniów (75,56% - „zdecydowanie tak”, 15,56% - „raczej tak”) uważa, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Jedynie niewielki odsetek uczniów twierdzi, że te substancje nie są szkodliwe dla zdrowia lub trudno jest im określić swoje stanowisko w tej kwestii (5,19% - „trudno powiedzieć”, 3,7% - „zdecydowanie nie”). To wyraźnie świadczy o silnym przekonaniu większości badanych uczniów co do negatywnego wpływu narkotyków/dopalaczy na zdrowie. Warto kontynuować działania edukacyjne, aby zwiększać świadomość uczniów na temat ryzyka i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych.

5. 5. Problem przemocy

Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem mogą wywoływać agresję/przemoc wśród młodzieży?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy: **68,15%** (92)

depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne: **37,78%** (51)

problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców: **25,19%** (34)

problemy rodzinne: **51,11%** (69)

zazdrość / zaborczość: **52,59%** (71)

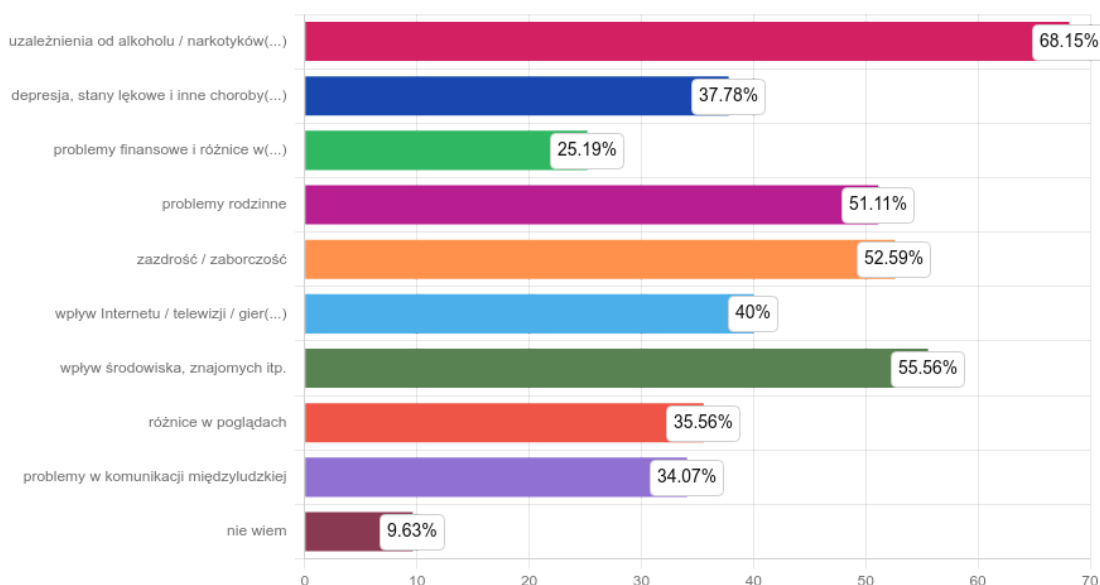
wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.: **40%** (54)

wpływ środowiska, znajomych itp.: **55,56%** (75)

różnice w poglądach: **35,56%** (48)

problemy w komunikacji międzyludzkiej: **34,07%** (46)

nie wiem: **9,63%** (13)

Zdaniem uczniów agresja lub przemoc wśród młodzieży jest powodowana głównie przez: „uzależnienia od alkoholu / narkotyków / dopalaczy” - 68,15% osób oraz „wpływ środowiska, znajomych itp.” - 55,56% badanych. Rzadziej wskazywano na: „zazdrość / zaborczość” - 52,59% badanych uczniów, „problemy rodzinne” - 51,11% osób, „wpływ Internetu / telewizji / gier komputerowych itp.” - 40% respondentów, „depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne” - 37,78% ankietowanych, „różnice w poglądach” - 35,56% respondentów, „problemy w komunikacji międzyludzkiej” - 34,07% osób, „problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców” - 25,19% ankietowanych uczniów, „nie wiem” - 9,63% ankietowanych. Odpowiedzi uczniów sugerują, że istotne jest podkreślenie roli edukacji dotyczącej radzenia sobie z emocjami oraz budowania zdrowych relacji interpersonalnych, aby zapobiegać sytuacjom agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

tak : **52,59%** (71)

nie: **47,41%** (64)

Następnie uczniów zapytano, czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy. Badani wykazują, że 47,41% doświadczyło przemocy, podczas gdy większość, bo 52,59%, nie miała takiego doświadczenia. Pomimo tego, że większość uczniów nie doświadczyła nigdy przemocy, istnieje potrzeba podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz świadczenia wsparcia i edukacji w zakresie radzenia sobie z sytuacjami przemocy.

Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka: **5,63%** (4)

tata / opiekun: **7,04%** (5)

siostra: **11,27%** (8)

brat: **14,08%** (10)

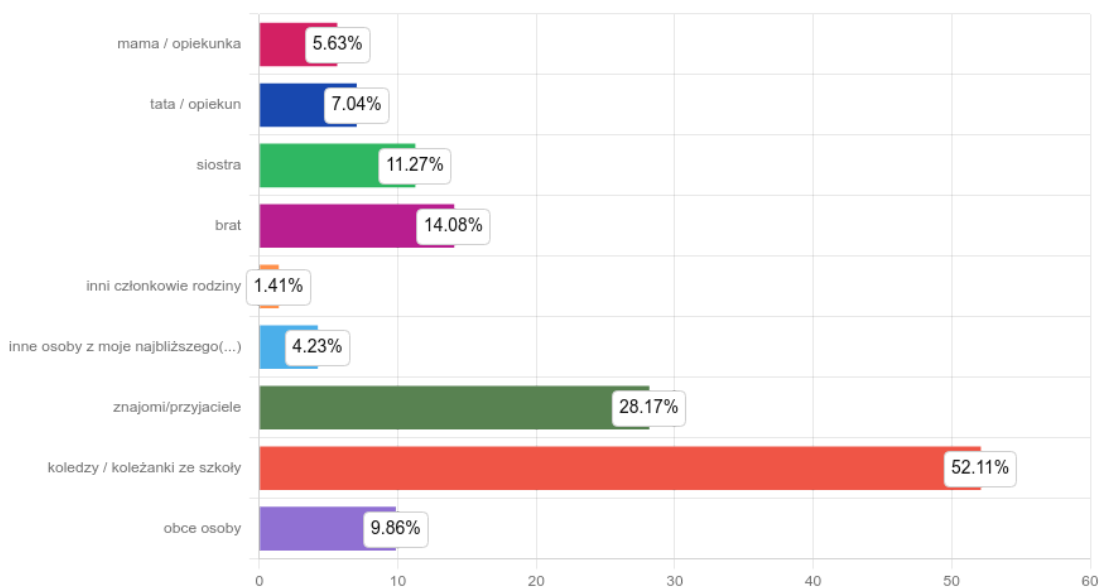
inni członkowie rodziny: **1,41%** (1)

inne osoby z mojego najbliższego otoczenia: **4,23%** (3)

znajomi/przyjaciele: **28,17%** (20)

koledzy / koleżanki ze szkoły: **52,11%** (37)

obce osoby: **9,86%** (7)

Uczniów zapytano, kto stosował wobec nich przemoc. Z odpowiedzi wynika, że znaczna część badanych uczniów doświadczała przemocy od kolegów ze szkoły (52,11%). Następnie wskazywano na: „znajomi/przyjaciele” - 28,17% badanych, „brat” - 14,08% badanych uczniów, „siostra” - 11,27% osób, „obce

osoby” - 9,86% respondentów, „tata / opiekun” - 7,04% ankietowanych, „mama / opiekunka” - 5,63% respondentów, „inne osoby z mojego najbliższego otoczenia” - 4,23% osób, „inni członkowie rodziny” - 1,41% ankietowanych uczniów. Takie dane mogą sugerować, że przemoc rówieśnicza jest obecna w różnych sferach życia uczniów, co wymaga skoncentrowanych działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych, aby stworzyć bezpieczne środowisko szkolne oraz promować pozytywne relacje między uczniami.

Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. : **57,75%** (41)

ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. : **57,75%** (41)

ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś : **7,04%** (5)

ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony: **4,23%** (3)

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z następującymi zachowaniami: „ktoś Ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał Cię, wyśmiewał się z Ciebie lub Twojego wyglądu, zawstydział itp. ” - takiej odpowiedzi udzieliło 57,75% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „ktoś Cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. ” - 57,75% uczniów, „ktoś dotykał Cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś ” - 7,04% ankietowanych uczniów, a także „ktoś nie opiekował się Tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony” - w ten sposób wskazywało 4,23% osób.

Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

alkoholu: **8,45%** (6)

narkotyków: **2,82%** (2)

dopalaczy: **2,82%** (2)

leków bez zastosowania medycznego: **0%** (0)

nie wiem: **33,8%** (24)

nie była pod wpływem substancji: **64,79%** (46)

Uczniów poproszono również o wskazanie, czy osoby, które stosowały wobec nich przemoc były pod wpływem środków psychoaktywnych. Najczęściej wskazywano odpowiedzi „nie była pod wpływem substancji” - 64,79% osób oraz „nie wiem” - 33,8% badanych, a także „alkoholu” - 8,45% badanych uczniów, „narkotyków” - 2,82% osób, a także „dopalaczy” - 2,82% respondentów.

Czy zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

tak : **33,33%** (45)

nie: **66,67%** (90)

Następnie wszystkich uczniów zapytano, czy stosowali kiedykolwiek przemoc wobec innych. Odpowiedzi uczniów pokazują, że większość z nich (66,67%) nie stosowała przemocy wobec innych. Jednakże 33,33% uczniów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc. To istotne zjawisko, wymagające uwagi ze strony szkoły, rodziców oraz instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży. Warto kontynuować edukację i działania prewencyjne, aby promować zdrowe relacje między uczniami i minimalizować przypadki agresji.

Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mamy / opiekunki: **6,67%** (3)

taty / opiekuna: **2,22%** (1)

siostry: **6,67%** (3)

brata: **26,67%** (12)

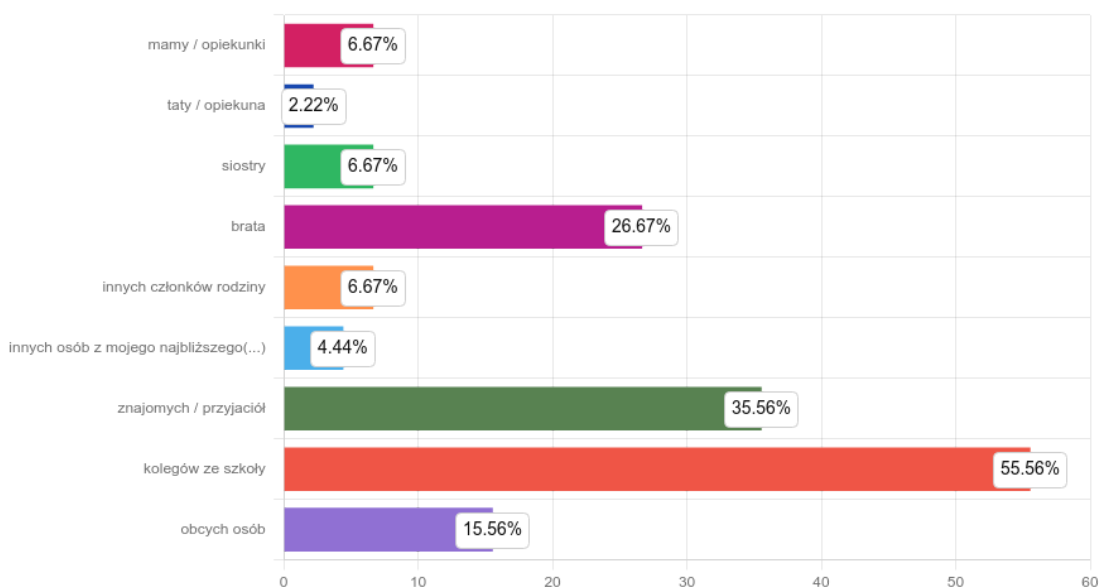
innych członków rodziny: **6,67%** (3)

innych osób z mojego najbliższego otoczenia: **4,44%** (2)

znajomych / przyjaciół: **35,56%** (16)

kolegów ze szkoły: **55,56%** (25)

obcych osób: **15,56%** (7)

Uczniowie wskazywali, iż zdarzyło im się stosować przemoc wobec: „kolegów ze szkoły” wybrało ją 55,56% osób oraz „znajomych / przyjaciół” wybrało ją 35,56% badanych. Rzadziej wybierano: „brata” - 26,67%

badanych uczniów, „obcych osób” - 15,56% osób, „mamy / opiekunki” - 6,67% respondentów, „siostry” - 6,67% ankietowanych, „innych członków rodziny” - 6,67% respondentów, „innych osób z mojego najbliższego otoczenia” - 4,44% osób oraz „taty / opiekuna” - 2,22% uczniów.

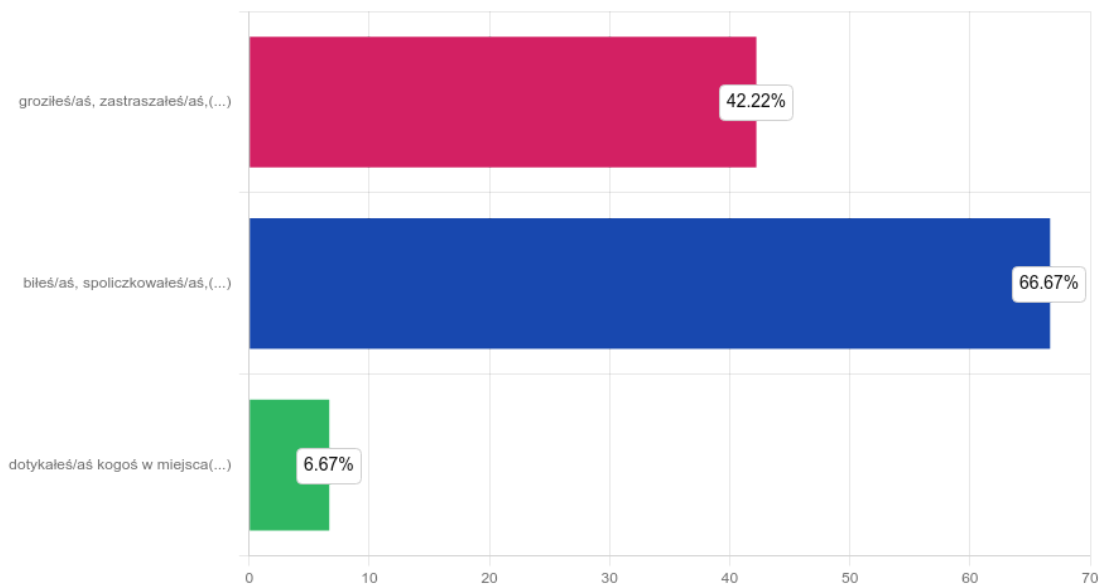
Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/aś?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.: **42,22%** (19)

biteś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopając/aś, szarpając/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.: **66,67%** (30)

dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a: **6,67%** (3)

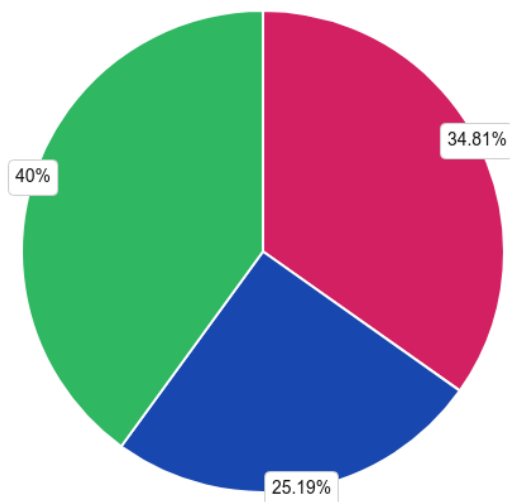
Uczniowie, którzy stosowali przemoc, najczęściej robili to w następujący sposób: „biteś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopając/aś, szarpając/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś itp.” - takiej odpowiedzi udzieliło 66,67% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.” - 42,22% uczniów oraz „dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a” - 6,67% ankietowanych uczniów.

Czy Twoim zdaniem w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

tak: **34,81%** (47)

nie: **25,19%** (34)

nie wiem: **40%** (54)

Przemoc w szkole między uczniami może przybierać różne formy, w tym fizyczną, werbalną, czy też psychiczną, co może znacząco wpływać na doświadczenia uczniów i atmosferę w placówce edukacyjnej. W tym kontekście wszystkim badanym uczniom zadano pytanie, czy w ich szkole istnieje problem przemocy między uczniami. Większość ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem” - 40%. W dalszej kolejności uczniowie wybierali odpowiedzi: „tak” - 34,81% osób oraz „nie” - 25,19% badanych.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie problemu przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców / opiekunów: **66,67%** (90)

dziadków: **14,07%** (19)

innych członków rodziny: **18,52%** (25)

nauczycieli: **32,59%** (44)

znajomych / przyjaciół: **31,85%** (43)

radził(a)bym sobie sam/a: **31,11%** (42)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **3,7%** (5)

Policji: **14,07%** (19)

instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds.

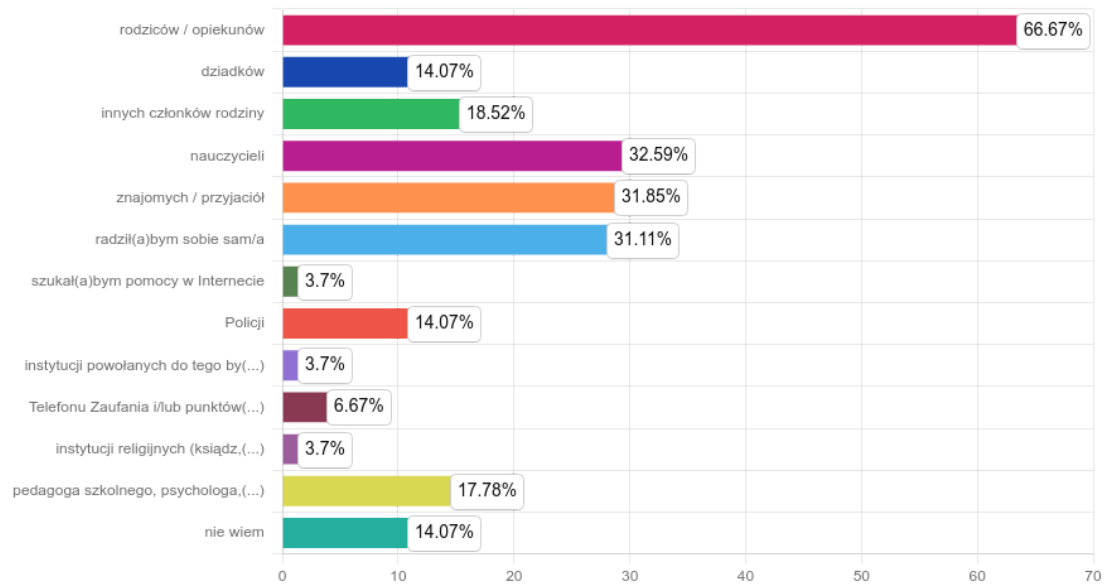
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **3,7%** (5)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **6,67%** (9)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,7%** (5)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **17,78%** (24)

nie wiem: **14,07%** (19)

Uczniowie w sytuacji problemu przemocy zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców / opiekunów” - 66,67% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nauczycieli” - 32,59% osób, „znajomych / przyjaciół” - 31,85% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 31,11% badanych uczniów, „innych członków rodziny” - 18,52% ankietowanych, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 17,78% badanych, „dziadków” - 14,07% badanych uczniów, „Policji” - 14,07% uczniów, „nie wiem” - 14,07% respondentów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 6,67% badanych uczniów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 3,7% ankietowanych, „instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 3,7% uczniów oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,7% badanych uczniów.

Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

naśmiewaniem się z kogoś w Internecie: **71,85%** (97)

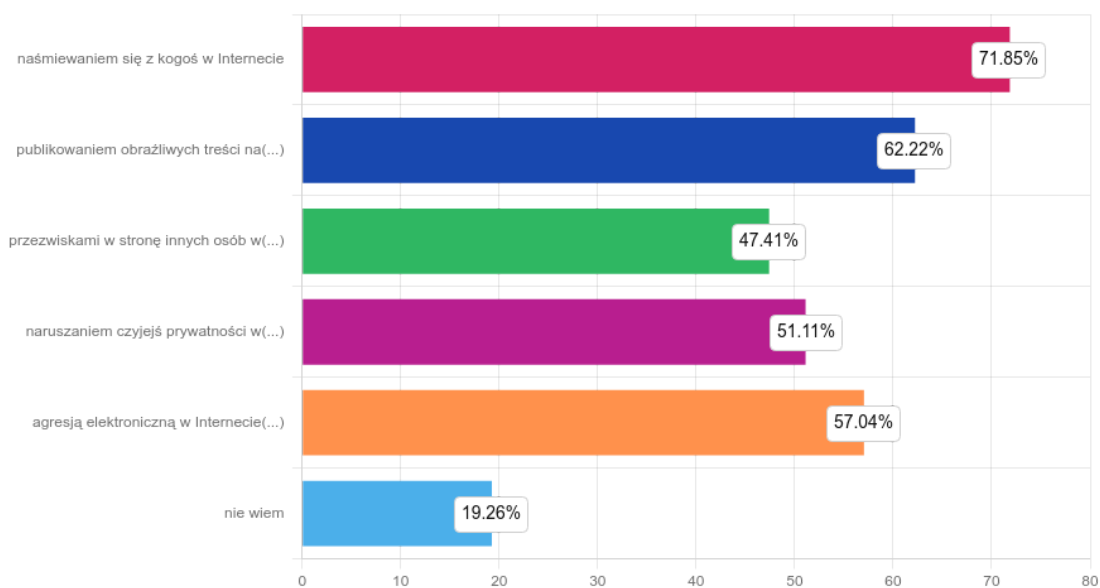
publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie: **62,22%** (84)

przezwiskami w stronę innych osób w Internecie: **47,41%** (64)

naruszaniem czyjejś prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.): **51,11%** (69)

agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.): **57,04%** (77)

nie wiem: **19,26%** (26)

Cyberprzemoc to zjawisko, w ramach którego agresywne lub szkodliwe działania mają miejsce w przestrzeni wirtualnej, głównie w Internecie. Obejmuje różnorodne formy agresji, w tym zastraszanie, grożenie, publikowanie obraźliwych treści, naśmiewanie się z innych osób, naruszanie prywatności, kradzież tożsamości, czy rozpowszechnianie niechcianych treści. Cyberprzemoc występuje na różnych platformach online, takich jak media społecznościowe, fora dyskusyjne, wiadomości elektroniczne czy gry internetowe. W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano następujące odpowiedzi: „naśmiewaniem się z kogoś w Internecie” wybrało ją 71,85% uczniów oraz „publikowaniem obraźliwych treści na czyis temat w Internecie” wybrało ją 62,22% osób, a także „agresją elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.)” - 57,04% badanych uczniów, „naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.)” - 51,11% osób, „przezwiskami w stronę innych osób w Internecie” - 47,41% respondentów oraz „nie wiem” - 19,26% ankietowanych.

Czy doznałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **41,48%** (56)

podszycwanie się: **12,59%** (17)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **17,78%** (24)

wyłudzenie pieniędzy: **11,11%** (15)

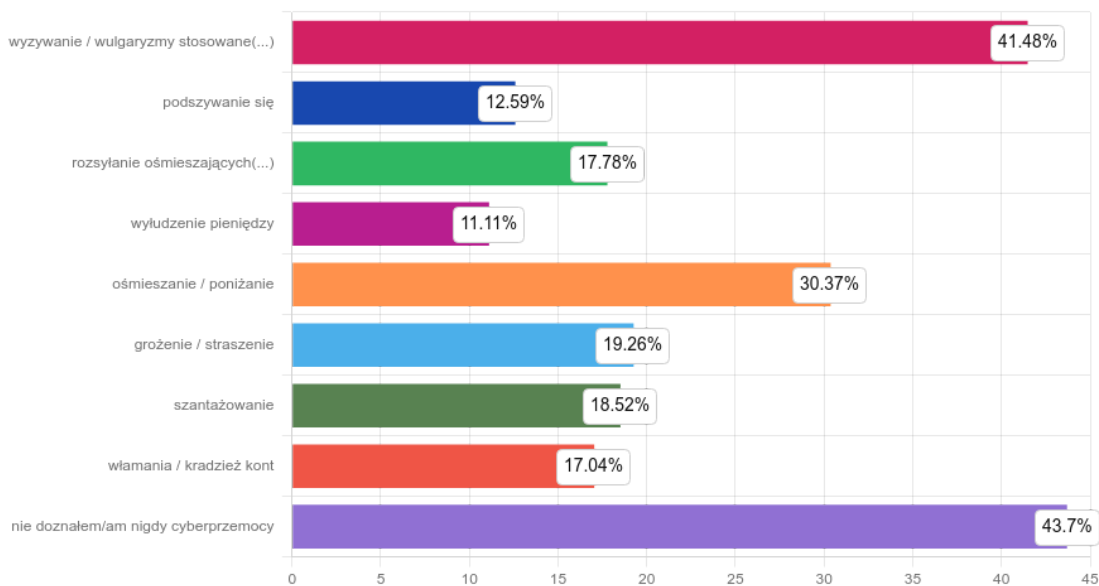
ośmieszanie / poniżanie: **30,37%** (41)

grożenie / straszenie: **19,26%** (26)

szantażowanie: **18,52%** (25)

włamania / kradzież kont: **17,04%** (23)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **43,7%** (59)

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się kiedykolwiek doznać. Najczęściej wybierano następujące odpowiedzi: „nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy” - 43,7% osób oraz „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 41,48% badanych. Rzadziej wskazywano na: „ośmieszanie / poniżanie” - 30,37% badanych mieszkańców, „grożenie / straszenie” - 19,26% osób, „szantażowanie” - 18,52% respondentów, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików” - 17,78% ankietowanych, „włamania / kradzież kont” - 17,04% uczniów, „podszycwanie się” - 12,59% osób oraz „wyłudzenie pieniędzy” - 11,11%.

Czy stosowałeś/aś kiedykolwiek, któreś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **18,52%** (25)

podszycanie się: **2,96%** (4)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć / filmików: **7,41%** (10)

wyłudzenie pieniędzy: **0%** (0)

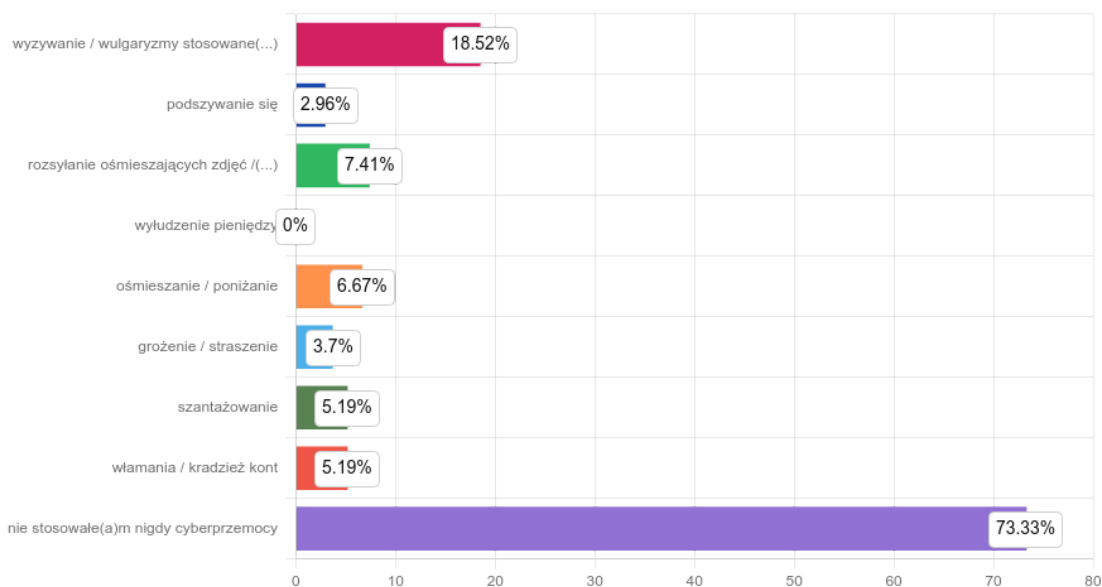
ośmieszanie / poniżanie: **6,67%** (9)

grożenie / straszenie: **3,7%** (5)

szantażowanie: **5,19%** (7)

włamania / kradzież kont: **5,19%** (7)

nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy: **73,33%** (99)

Następnie ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Wybierano następujące odpowiedzi: „nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy” - 73,33% osób, „wyzywanie / wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” - 18,52% badanych, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć / filmików” - 7,41% uczniów, „ośmieszanie / poniżanie” - 6,67% osób, „szantażowanie” - 5,19% respondentów, „włamania / kradzież kont” - 5,19% ankietowanych, „grożenie / straszenie” - 3,7% respondentów, a także „podszycanie się” - 2,96% osób.

5. 6. Problem uzależnień behavioralnych

Czy wiesz czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **12,59%** (17)

nie: **87,41%** (118)

Badanych uczniów zapytano, czy mają świadomość, czym są uzależnienia behawioralne. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 87,41% respondentów, natomiast odpowiedź „tak” została wskazana przez 12,59% badanych uczniów.

Jak często korzystasz z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier, smart tv, itp.?

codziennie: **88,15%** (119)

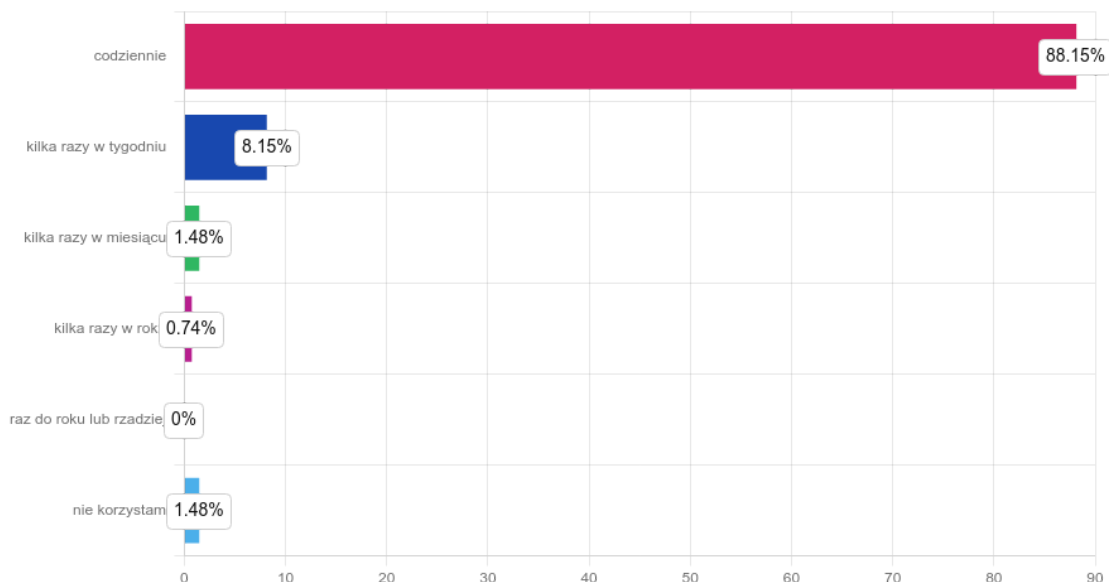
kilka razy w tygodniu: **8,15%** (11)

kilka razy w miesiącu: **1,48%** (2)

kilka razy w roku: **0,74%** (1)

raz do roku lub rzadziej: **0%** (0)

nie korzystam : **1,48%** (2)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często korzystają z urządzeń elektronicznych. Wyniki badania wskazują, że ankietowani bardzo często korzystają z urządzeń elektronicznych. Aż 88,15% respondentów przyznało, że używa tego rodzaju sprzętu codziennie. Pozostali uczniowie wskazują na odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” - 8,15%, „kilka razy w miesiącu” - 1,48% osób, „nie korzystam ” - 1,48% ankietowanych, a także „kilka razy w roku” - 0,74% uczniów. Tak częste korzystanie z urządzeń elektronicznych może wpływać na różne aspekty życia uczniów, w tym na ich zdrowie psychiczne, czas spędzany na aktywnościach fizycznych czy relacje społeczne. Warto zauważyć, że nowoczesne technologie stają się integralną częścią codziennego życia, co wymaga zrównoważonego podejścia do ich użytkowania.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z Internetu (poza nauką)?

Wskaż jedynie czas poświęcony na korzystanie z Internetu poza wykorzystywaniem go do nauki, odrabiania lekcji itp.

do 1 godz.: **2,52%** (3)

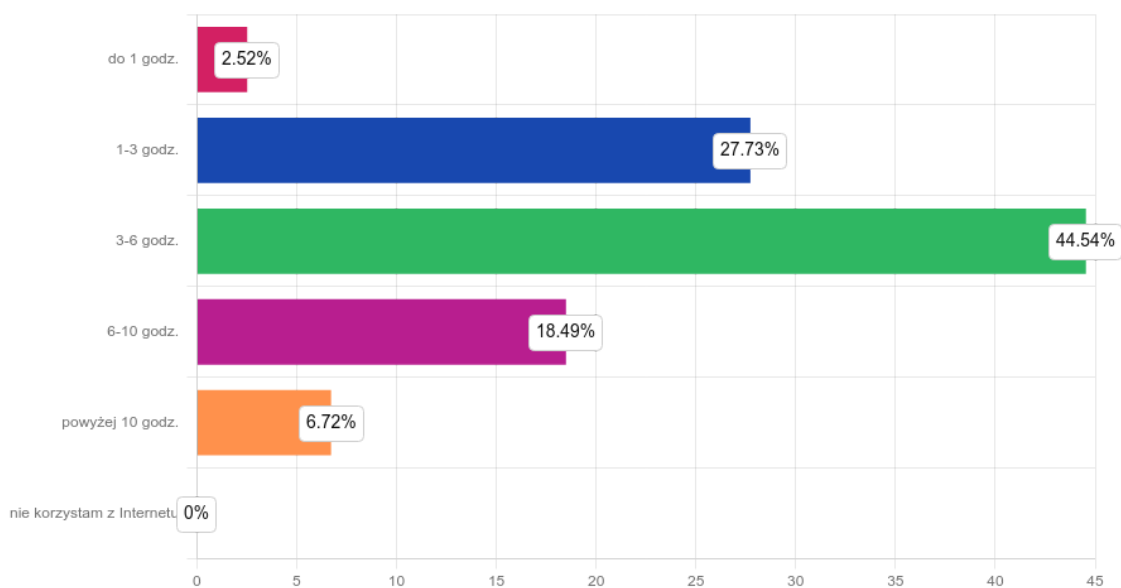
1-3 godz.: **27,73%** (33)

3-6 godz.: **44,54%** (53)

6-10 godz.: **18,49%** (22)

powyżej 10 godz.: **6,72%** (8)

nie korzystam z Internetu: **0%** (0)

Dodatkowo uczniów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Odpowiedź „3-6 godz.” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 44,54% osób. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „1-3 godz.” - 27,73% próby, „6-10 godz.” - 18,49% osób, „powyżej 10 godz.” - 6,72% ankietowanych, a także „do 1 godz.” - 2,52% uczniów.

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nauka: **40,6%** (54)

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok): **68,42%** (91)

kontakt ze znajomymi: **80,45%** (107)

poznawanie nowych osób: **22,56%** (30)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **72,18%** (96)

słuchanie muzyki: **78,95%** (105)

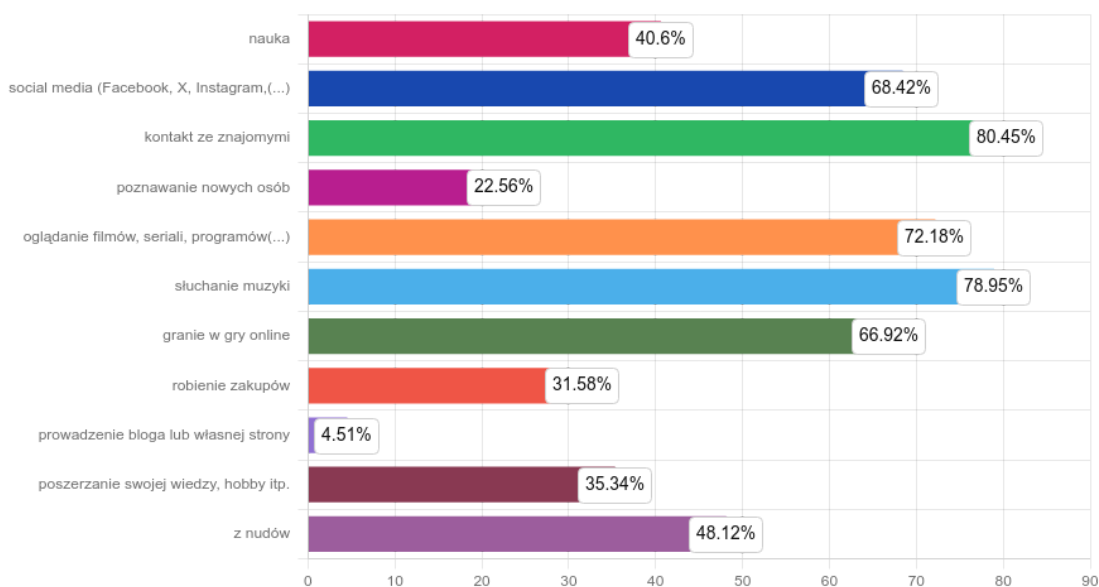
granie w gry online: **66,92%** (89)

robienie zakupów: **31,58%** (42)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **4,51%** (6)

poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **35,34%** (47)

z nudów: **48,12%** (64)

Głównym powodem skłaniającym ankietowanych uczniów do korzystania z nowych mediów jest: „kontakt ze znajomymi” - takiej odpowiedzi udzieliło 80,45% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „słuchanie muzyki” - 78,95%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 72,18%, „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok)” - 68,42%, „granie w gry online” - 66,92%, „z nudów” - 48,12%, „nauka” - 40,6%, „poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 35,34%, „robienie zakupów” - 31,58%, „poznawanie nowych osób” - 22,56% oraz „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 4,51%.

Zaznacz, które z poniższych zdań odnoszą się do Ciebie:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.: **30,08%** (40)

Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.: **19,55%** (26)

Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.: **19,55%** (26)

Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.: **14,29%** (19)

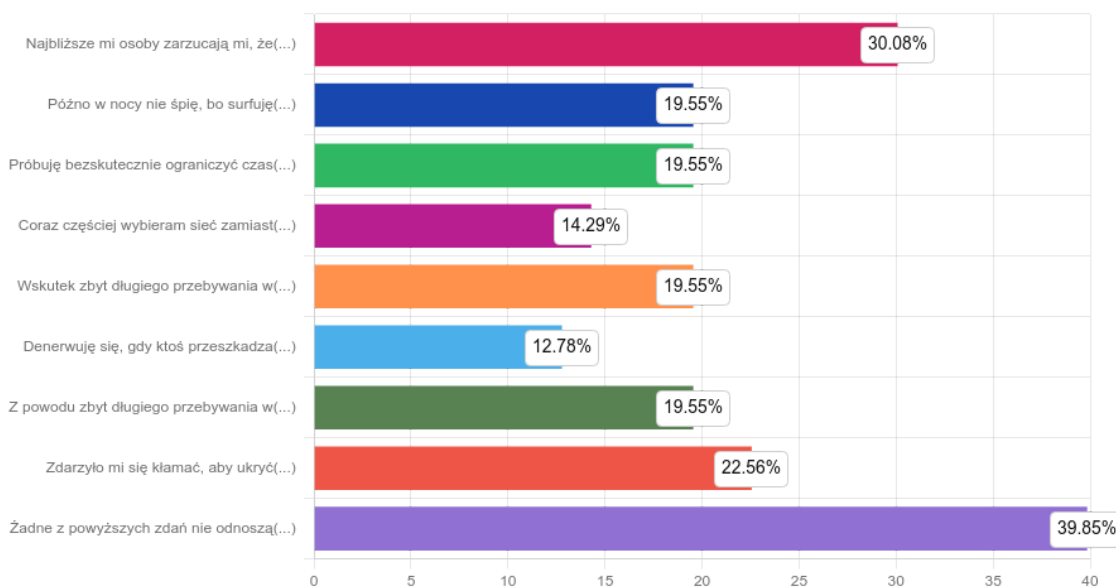
Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka): **19,55%** (26)

Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.: **12,78%** (17)

Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.: **19,55%** (26)

Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.: **22,56%** (30)

Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.: **39,85%** (53)

W dalszej kolejności uczniów poproszono, aby wskazali zdania, które odnoszą się do nich bezpośrednio. Uczniowie najczęściej zaznaczali odpowiedź: „Żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie.” - 39,85% osób. Następnie uczniowie wskazywali na: „Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci.” - 30,08% uczniów, „Zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami.” - 22,56% ankietowanych uczniów, „Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie.” - 19,55% respondentów oraz „Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci.” - 19,55%, „Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka).” - 19,55% uczniów, „Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki.” - 19,55% badanych uczniów, „Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi.” - 14,29% uczniów, a także 12,78% osób odpowiedziało „Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie.”.

Czy zdarzyło Ci się więcej niż raz, by:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

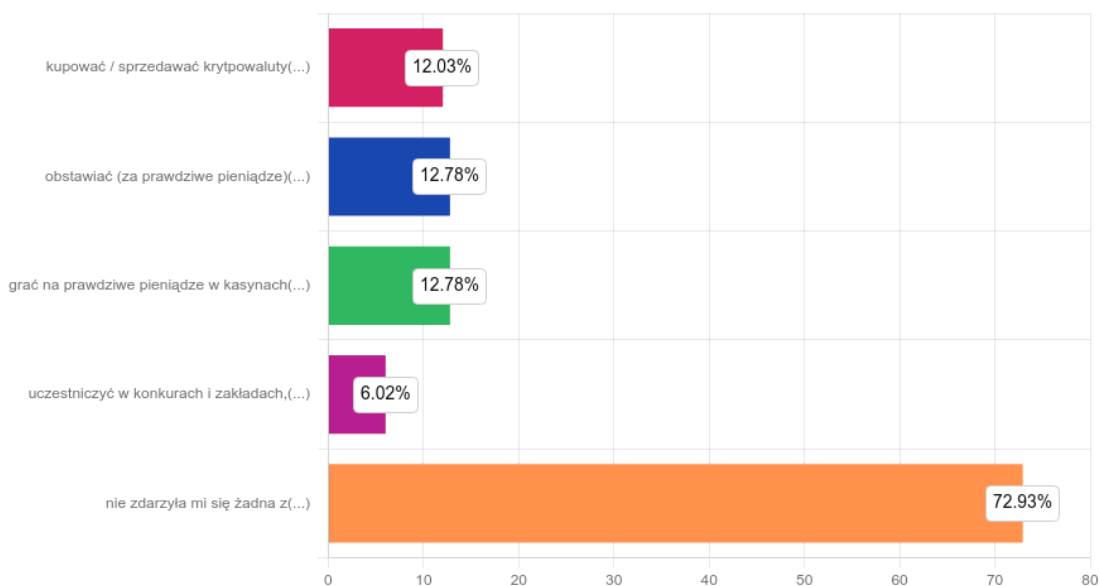
kupować / sprzedawać kryptowaluty online: **12,03%** (16)

obstawiać (za prawdziwe pieniądze) zakłady sportowe online: **12,78%** (17)

grać na prawdziwe pieniądze w kasynach online (poker, ruletka itp.): **12,78%** (17)

uczestniczyć w konkurach i zakładach, w których wysyła się płatne SMS-y: **6,02%** (8)

nie zdarzyła mi się żadna z powyższych sytuacji: **72,93%** (97)

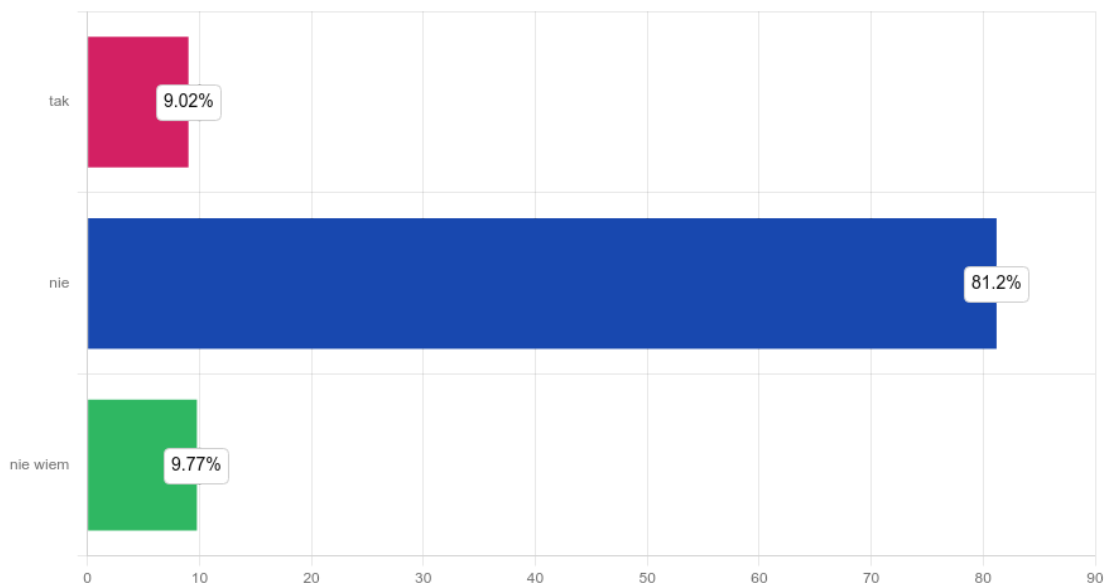
Uczniów zapytano także, czy więcej niż raz zdarzyło im się korzystać z gier hazardowych. Badani wskazywali, iż zdarzało im się „nie zdarzyła mi się żadna z powyższych sytuacji” - takiej odpowiedzi udzieliło 72,93% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „grać na prawdziwe pieniądze w kasynach online (poker, ruletka itp.)” - 12,78% uczniów, „obstawiać (za prawdziwe pieniądze) zakłady sportowe online” - 12,78% ankietowanych uczniów, „kupować / sprzedawać kryptowaluty online” - 12,03% uczniów oraz „uczestniczyć w konkurach i zakładach, w których wysyła się płatne SMS-y” - 6,02% respondentów.

Czy na urządzeniu (telefon komórkowy, komputer, tablet itp.) z którego łączysz się z Internetem jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

tak: **9,02%** (12)

nie: **81,2%** (108)

nie wiem: **9,77%** (13)

Blokady rodzicielskie są narzędziem, które ma na celu ochronę dzieci i młodzież przed treściami nieodpowiednimi dla ich wieku i kontrolę czasu spędzanego online. Wprowadzenie tych zabezpieczeń może być ważne dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie, a jednocześnie stanowi wyzwanie dla rodziców w dzisiejszym świecie cyfrowym. W tym kontekście ankietowani uczniowie zostali zapytani o to, czy na ich urządzeniach, którymi łączą się z Internetem jest zainstalowane takie zabezpieczenie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 81,2% badanych osób. Następnie w badani wskazywali w kolejności odpowiedzi: „nie wiem” - 9,77% badanych uczniów, a także „tak” - 9,02% respondentów.

Czy podałybyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

tak: **4,51%** (6)

nie: **81,2%** (108)

nie wiem: **14,29%** (19)

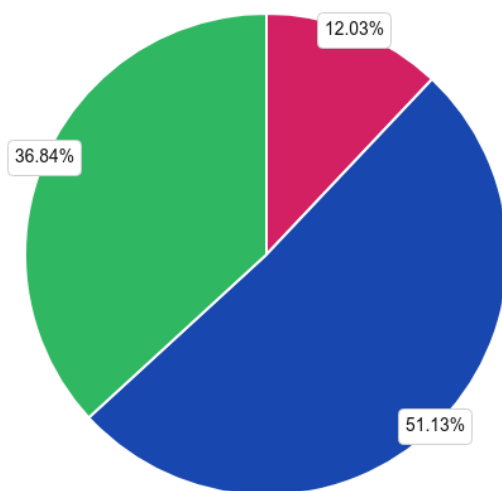
Celem sprawdzenia, czy uczniowie mają świadomość zagrożeń wynikających z udostępniania danych w Internecie, zapytano ich, czy udostępniliby swoje dane obcej osobie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 81,2% badanych osób. Następnie wybierano odpowiedzi: „nie wiem” - 14,29% badanych uczniów, a także „tak” - 4,51% uczniów.

Czy uważasz siebie za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego: **12,03%** (16)

można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego: **51,13%** (68)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **36,84%** (49)

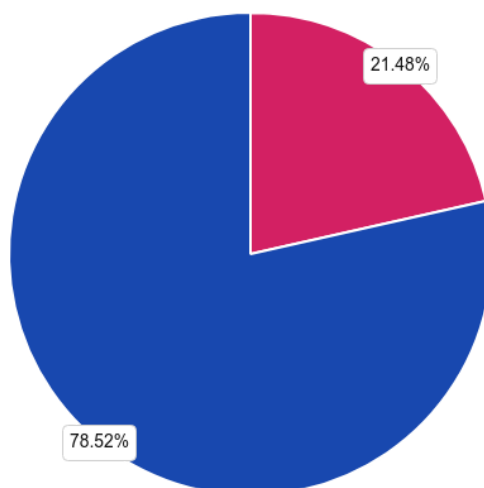

Uzależnienie od telefonu komórkowego (smartfonu) może wpływać na różne aspekty życia, takie jak koncentracja, relacje społeczne czy zdrowy tryb życia. Ważne jest, aby dzieci i młodzież rozwijali świadomość korzystania z technologii, jednocześnie zdając sobie sprawę z ewentualnych negatywnych skutków zbyt intensywnego używania urządzeń elektronicznych. Uczniom niniejszej Diagnozy zadano także pytanie, czy uważają siebie jako osoby uzależnione od tego urządzenia. Ankietowani najczęściej zaznaczali odpowiedź „można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego” - wybrało ją 51,13%. Następnie wskazywano na odpowiedzi: „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” - 36,84% badanych uczniów, a także „tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego” - 12,03% ankietowanych uczniów.

Czy czułeś się kiedykolwiek odrzucony przez innych (dyskryminowany) ze względu na brak dostępu do urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier lub do Internetu?

tak: **21,48%** (29)

nie: **78,52%** (106)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego odrzucenia/dyskryminowania uczniów związanego z brakiem dostępu do urządzeń elektronicznych, warto zwrócić uwagę na istotne kwestie związane z integracją społeczną w środowisku szkolnym. Badanie wykazało, że 21,48% uczniów doświadczyło odrzucenia lub dyskryminacji ze względu na brak dostępu do technologii, co może wpływać na ich samopoczucie i uczestnictwo w życiu szkoły. Takie sytuacje mogą prowadzić do izolacji społecznej, a uczniowie, którzy nie posiadają dostępu do urządzeń elektronicznych, mogą czuć się wykluczeni w środowisku, gdzie korzystanie z technologii staje się coraz bardziej powszechne. Wspieranie tolerancji, akceptacji różnorodności oraz promowanie równości szans powinny być istotnymi elementami działań szkolnych.

Czy znasz pojęcie „Anoreksja” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **55,56%** (75)

nie: **44,44%** (60)

Anoreksja to poważne zaburzenie odżywiania, charakteryzujące się utratą wagi, nieuzasadnionym lękiem przed przybraniem na wadze oraz zaburzeniami postrzegania własnego ciała. Osoby z anoreksją często starają się utrzymać bardzo niską masę ciała, stosując rygorystyczne diety, ograniczając spożycie kalorii, a także wykazując obsesyjne zachowania związane z jedzeniem. W kontekście badania, uczniom zadano pytanie: Czy znasz pojęcie „Anoreksja” i potrafisz określić, czym jest to zjawisko?”, gdzie większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 55,56%, a rzadziej wskazywano odpowiedź „nie” - 44,44%. Środowisko szkolne może odegrać kluczową rolę w identyfikowaniu i wspieraniu osób zmagających się z tym zaburzeniem, co może przyczynić się do poprawy zdrowia psychicznego i fizycznego młodego pokolenia.

Czy znasz pojęcie „Bulimia” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **32,59%** (44)

nie: **67,41%** (91)

Bulimia to również poważne zaburzenie odżywiania, charakteryzujące się cyklicznym napadaniem na jedzenie, a następnie stosowaniem niezdrowych metod, takich jak wymioty, nadmierne ćwiczenia fizyczne czy stosowanie środków przeczyszczających, w celu uniknięcia przybrania na wadze. Osoby z bulimią często doświadczają poczucia utraty kontroli nad jedzeniem i własnym ciałem. Uczniom zadano pytanie, czy znają wyżej wymienione pojęcie. Większość uczniów wskazała odpowiedź „nie” - 67,41%, rzadziej wskazywano odpowiedź „tak” - 32,59%. Brak świadomości na ten temat może prowadzić do marginalizacji osób zmagających się z bulimią oraz utrudniać rozpoznanie i udzielenie odpowiedniej pomocy. Ważne jest wprowadzenie edukacji zdrowotnej i psychologicznej w szkołach, aby zwiększyć świadomość uczniów na temat bulimii. Działania prewencyjne i edukacyjne mogą odegrać kluczową rolę w identyfikacji, zrozumieniu i wsparciu osób dotkniętych tym zaburzeniem, przyczyniając się do poprawy zdrowia psychicznego młodzieży.

Czy znasz pojęcie „Kompulsywne objadanie się” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **60%** (81)

nie: **40%** (54)

Kompulsywne objadanie się to zaburzenie odżywiania, które charakteryzuje się regularnym spożywaniem dużej ilości pokarmu w krótkim czasie, nawet pomimo braku uczucia głodu. Osoby dotknięte tym zaburzeniem często odczuwają brak kontroli nad jedzeniem i trudności w zatrzymaniu się. Pojawiające się uczucia winy, wstyd i frustracja mogą prowadzić do ukrywania zachowań związanych z kompulsywnym objadaniem się. Uczniom zadano pytanie: „Czy znasz pojęcie „Kompulsywne objadanie się” i potrafisz określić, czym jest to zjawisko?”, gdzie większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 60%, a 40% wybrało odpowiedź „nie”.

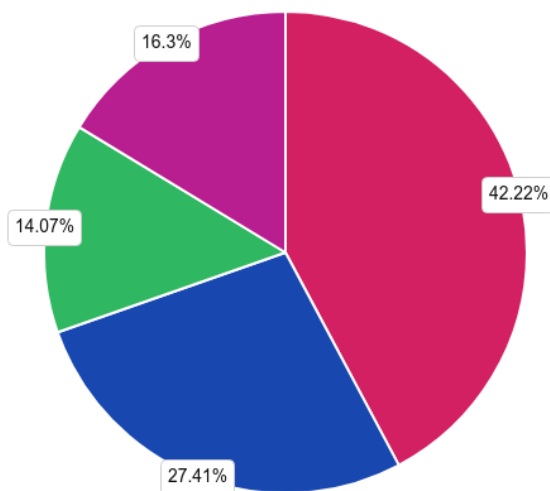
Czy obecnie stosujesz dietę lub robisz coś innego, aby schudnąć?

nie ponieważ ważę tyle, ile trzeba: **42,22%** (57)

nie, ale powinienem/powinnam schudnąć: **27,41%** (37)

nie, ale powinienem/powinnam przytyć: **14,07%** (19)

tak: **16,3%** (22)

Uczniów zapytano także, czy obecnie stosują dietę lub robią coś innego, aby schudnąć. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie ponieważ ważę tyle, ile trzeba” - 42,22%, rzadziej wskazywano odpowiedź „nie, ale powinienem/powinnam schudnąć” - 27,41%, „tak” - 16,3% oraz „nie, ale powinienem/powinnam przytyć” - 14,07%.

5. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów

Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie występują negatywne konsekwencje: **7,41%** (10)

zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego: **72,59%** (98)

nieodpowiednie towarzystwo: **60%** (81)

pogorszenie relacji rodzinnych: **54,81%** (74)

pogorszenie relacji koleżeńskich: **45,93%** (62)

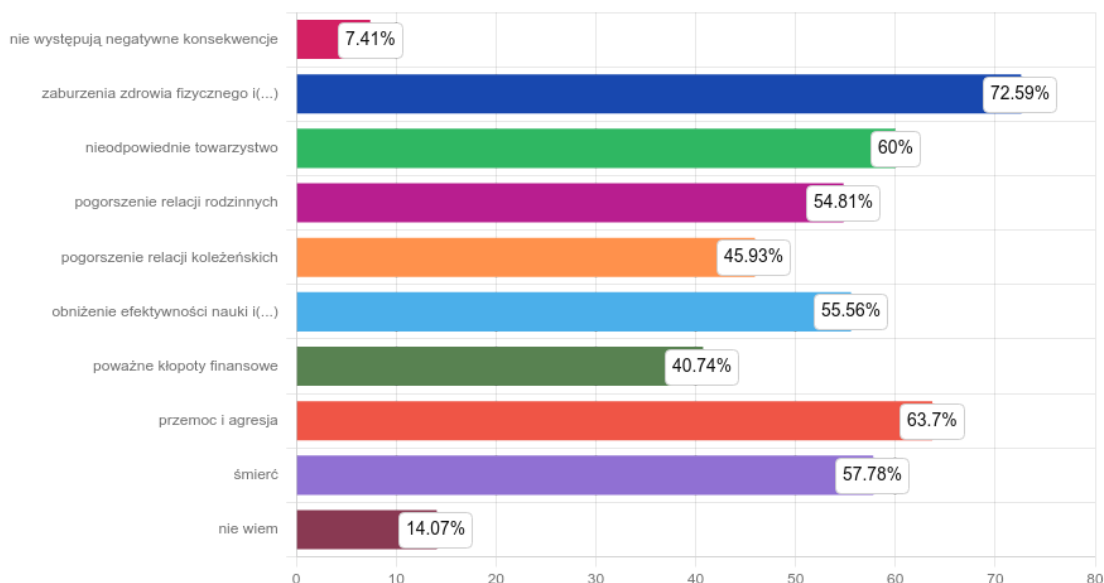
obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole: **55,56%** (75)

poważne kłopoty finansowe: **40,74%** (55)

przemoc i agresja: **63,7%** (86)

śmierć: **57,78%** (78)

nie wiem: **14,07%** (19)

Ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie konsekwencji, które ich zdaniem mogą wynikać z uzależnień od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy. Uczniowie zaznaczali następujące odpowiedzi: „zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego” - 72,59%, „przemoc i agresja” - 63,7%, „nieodpowiednie towarzystwo” - 60%, „śmierć” - 57,78%, „obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole” - 55,56%, „pogorszenie relacji rodzinnych” - 54,81%, „pogorszenie relacji koleżeńskich” - 45,93%, „poważne kłopoty finansowe” - 40,74%, „nie wiem” - 14,07% oraz „nie występują negatywne konsekwencje” - 7,41%.

Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodzeństwo: **11,11%** (15)

rodzice: **46,67%** (63)

nauczyciele: **41,48%** (56)

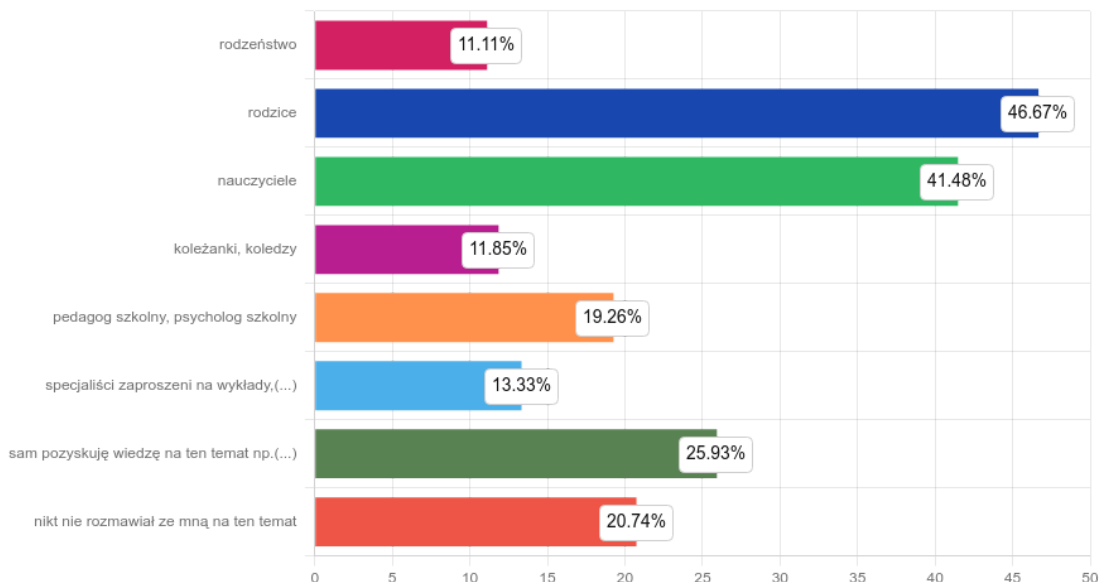
koleżanki, koledzy: **11,85%** (16)

pedagog szkolny, psycholog szkolny: **19,26%** (26)

specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty: **13,33%** (18)

sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji: **25,93%** (35)

nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat: **20,74%** (28)

Na temat substancji psychoaktywnych z uczniami rozmawiali: „rodzice” - 46,67%, „nauczyciele” - 41,48%, „sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji” - 25,93%, „nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat” - 20,74%, „pedagog szkolny, psycholog szkolny” - 19,26%, „specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty” - 13,33%, „koleżanki, koledzy” - 11,85%, „rodzeństwo” - 11,11%. Warto zauważyć, że 20,74% uczniów stwierdziło, iż nikt nie rozmawiał z nimi na ten temat. Jest to istotne zjawisko, które może wynikać z braku świadomości wśród uczniów ale też wśród otaczającej ich społeczności lub z ograniczonej dostępności programów edukacyjnych w tej dziedzinie. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie świadomości na temat szkodliwości substancji odurzających i promowanie zdrowego stylu życia już od najmłodszych lat.

Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców / opiekunów: **58,52%** (79)

dziadków: **11,11%** (15)

innych członków rodziny: **16,3%** (22)

nauczycieli: **15,56%** (21)

przyjaciół / kolegów / koleżanek: **22,96%** (31)

radził(a)bym sobie sam/a: **18,52%** (25)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **6,67%** (9)

Policji: **6,67%** (9)

instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds.

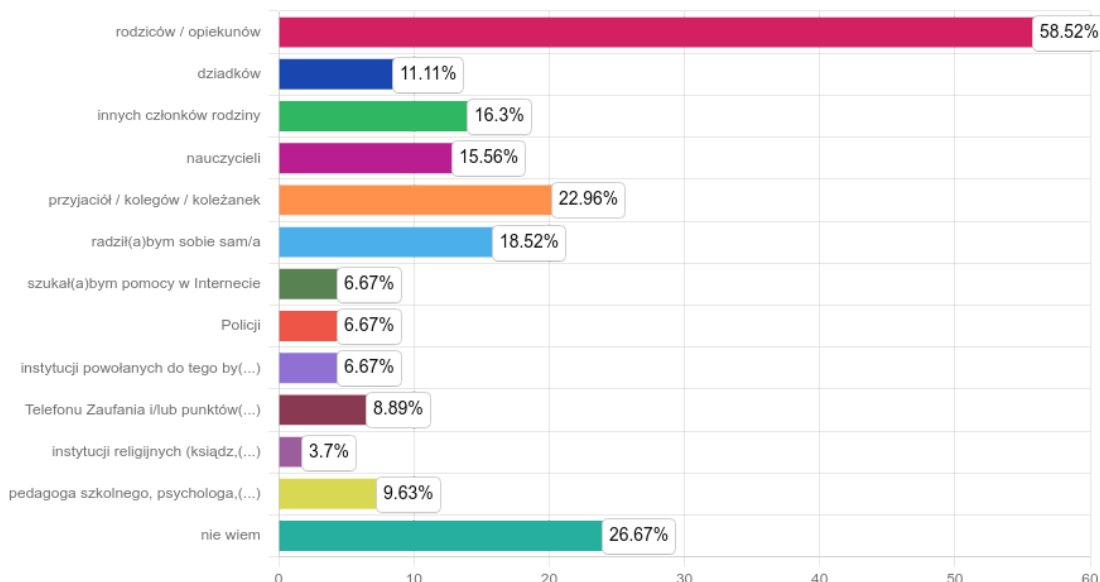
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **6,67%** (9)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **8,89%** (12)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,7%** (5)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **9,63%** (13)

nie wiem: **26,67%** (36)

Uczniowie w sytuacji problemu związanego z substancjami odurzającymi zwróciłoby się z prośbą o pomoc najczęściej do: „rodziców / opiekunów” - 58,52% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nie wiem” - 26,67% osób, „przyjaciół / kolegów / koleżanek” - 22,96% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 18,52% badanych uczniów, „innych członków rodziny” - 16,3% ankietowanych, „nauczycieli” - 15,56% badanych, „dziadków” - 11,11% badanych uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 9,63% uczniów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 8,89%

respondentów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 6,67% badanych uczniów, „Policji” - 6,67% ankietowanych, „instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta / Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 6,67% badanych oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,7% osób.

Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?

zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą: **25,93%** (35)

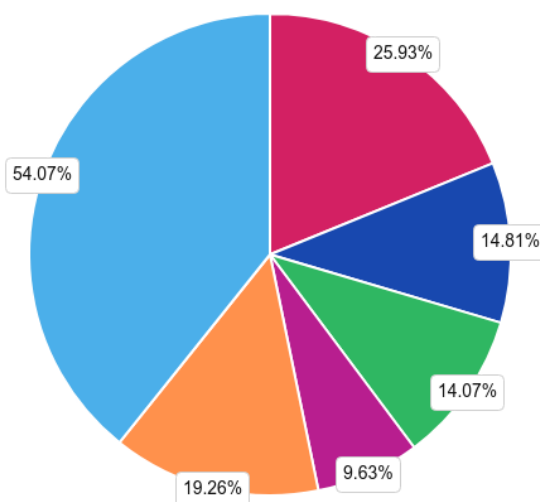
pogadanki z wychowawcą : **14,81%** (20)

spektakl lub musical profilaktyczny: **14,07%** (19)

zajęcia z przedstawicielem Policji: **9,63%** (13)

zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych: **19,26%** (26)

nie brakuje żadnych: **54,07%** (73)

Następnie uczniów poproszono o wskazanie zajęć profilaktycznych, których ich zdaniem brakuje w szkole. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie brakuje żadnych” - takiej odpowiedzi udzieliło 54,07% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą” - 25,93%, „zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych” 19,26%, „pogadanki z wychowawcą” - 14,81% oraz „spektakl lub musical profilaktyczny” - 14,07%, a także 9,63% badanych wybrało odpowiedź „zajęcia z przedstawicielem Policji”. W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów istnieje potrzeba zróżnicowania oferty zajęć profilaktycznych, aby lepiej dostosować je do różnorodnych potrzeb i zainteresowań uczniów. Zaproponowane przez nich sugestie wskazują na różne obszary, które mogą być istotne w kontekście działań prewencyjnych. Obejmują one wykłady i pogadanki, warsztaty z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, spektakle lub musicale profilaktyczne, zajęcia z przedstawicielem Policji, czy też wykorzystanie form multimedialnych. Dzięki zróżnicowanej ofercie szkoła może lepiej dostosować swoje działania do indywidualnych potrzeb uczniów, angażując ich uwagę i zainteresowanie. Zajęcia te mogą być kluczowe w budowaniu świadomości i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z różnymi wyzwaniami społecznymi, zdrowotnymi czy psychologicznymi. Warto również kontynuować dialog z uczniami, aby lepiej zrozumieć ich oczekiwania i dostosować profilaktykę do bieżących potrzeb szkolnej społeczności.

Jak oceniasz swoją szkołę?

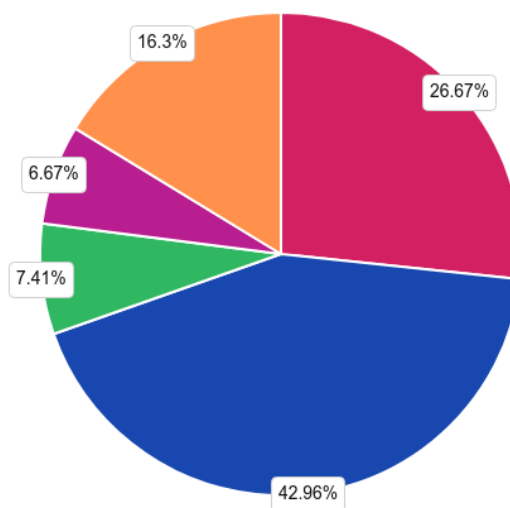
bardzo dobrze: **26,67%** (36)

dobrze: **42,96%** (58)

źle: **7,41%** (10)

bardzo źle: **6,67%** (9)

trudno powiedzieć: **16,3%** (22)

Ankietowanych poproszono o ocenę ich szkoły. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi „dobrze” - wskazała ją 42,96% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - 26,67% osób, „trudno powiedzieć” - 16,3% uczniów, „źle” 7,41% badanych. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „bardzo źle” wskazała ją 6,67% uczniów.

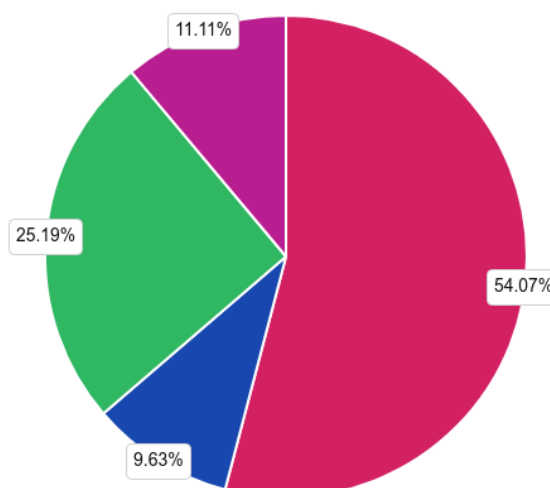
Czy nauka pozytywnie wpłynie na Twoją przyszłość?

tak: **54,07%** (73)

nie: **9,63%** (13)

trudno powiedzieć: **25,19%** (34)

nie wiem: **11,11%** (15)

Następnie uczniów zapytano, czy ich zdaniem nauka wpłynie pozytywnie na ich przyszłość. Największa grupa respondentów wskazała odpowiedź „tak” - 54,07%. Natomiast 25,19% uczniów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, odpowiedź „nie wiem” wskazało - 11,11% uczniów, a „nie” - 9,63% badanych.

Jak oceniasz samego/a siebie?

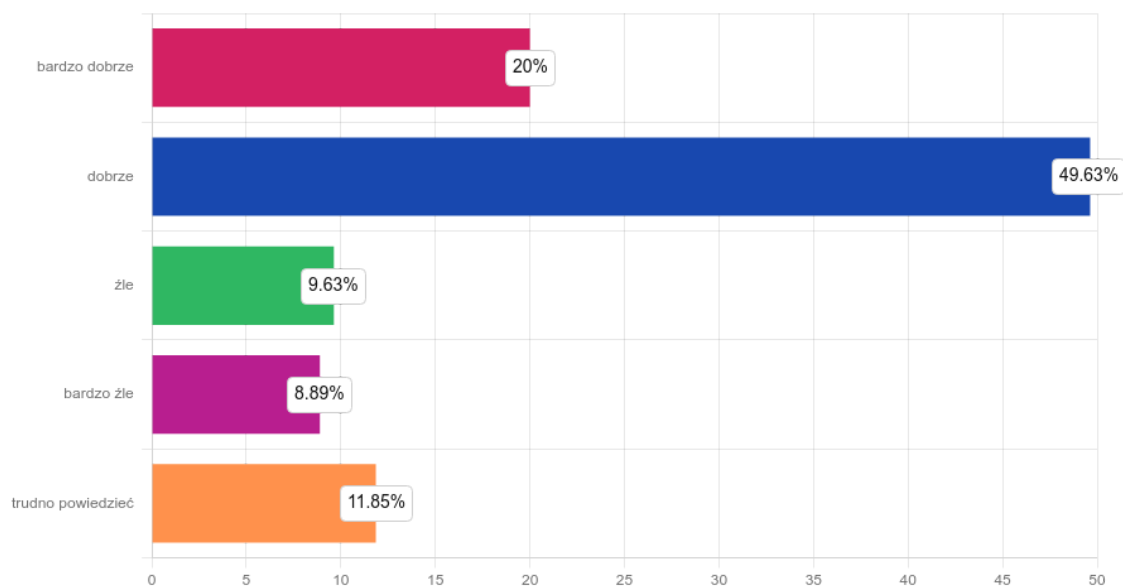
bardzo dobrze: **20%** (27)

dobrze: **49,63%** (67)

źle: **9,63%** (13)

bardzo źle: **8,89%** (12)

trudno powiedzieć: **11,85%** (16)

Kolejno uczniów zapytano jak oceniają samych siebie. Odpowiedzi uczestników badania wskazują na zróżnicowaną samoocenę, gdzie większość ocenia siebie pozytywnie, jednak istnieją również przypadki, gdzie badani nie mają zdania lub oceniają siebie w sposób negatywny. Uczniowie wskazują następujące odpowiedzi: „dobrze” - 49,63%, „bardzo dobrze” - 20%, „trudno powiedzieć” - 11,85%, „źle” - 9,63% oraz „bardzo źle” - 8,89%. Różnice te mogą wynikać z wielu czynników, takich jak doświadczenia życiowe, wsparcie społeczne czy obiektywne osiągnięcia. Warto zauważyć, że samoocena może być kształtowana przez wiele czynników, a każda osoba może mieć indywidualne spojrzenie na siebie. Warto kontynuować dialog i oferować wsparcie tym uczniom, którzy mogą potrzebować go w kwestii budowania pozytywnego obrazu siebie.

W razie problemów w Twoim życiu, na czyją pomoc mógłbyś liczyć najbardziej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.): **75,56%** (102)

tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.): **61,48%** (83)

dziadkowie: **25,93%** (35)

rodzeństwo: **34,81%** (47)

inni członkowie rodziny: **20,74%** (28)

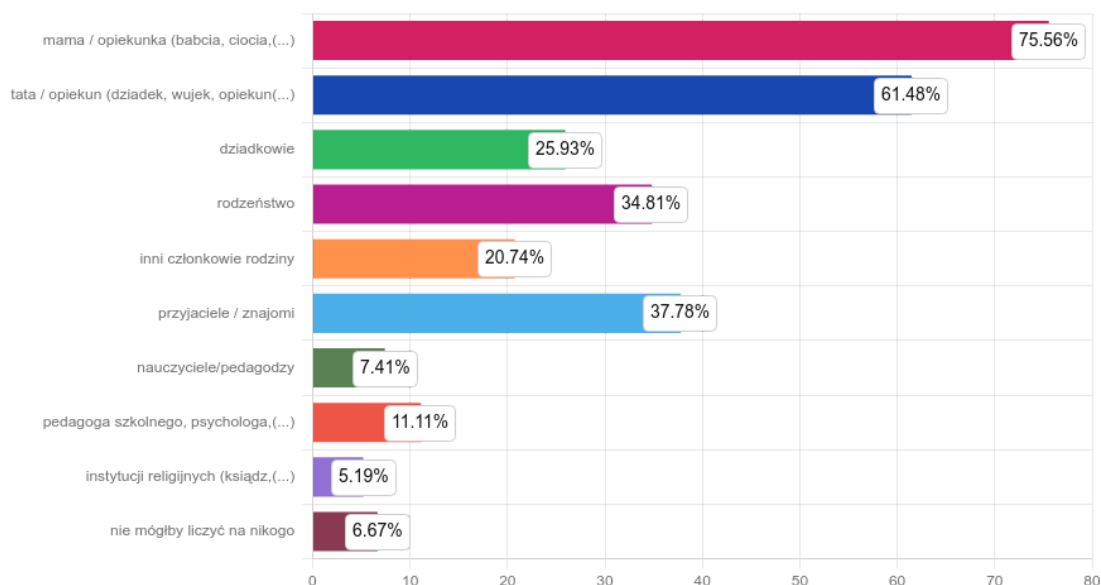
przyjaciele / znajomi: **37,78%** (51)

nauczyciele/pedagodzy: **7,41%** (10)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **11,11%** (15)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **5,19%** (7)

nie mógłby liczyć na nikogo: **6,67%** (9)

W razie problemów w swoim życiu, uczniowie zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „mama / opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.)” - 75,56% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „tata / opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.)” - 61,48% osób, „przyjaciele / znajomi” - 37,78% badanych, „rodzeństwo” - 34,81% badanych uczniów, „dziadkowie” - 25,93% ankietowanych, „inni członkowie rodziny” - 20,74% badanych, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 11,11% badanych uczniów, „nauczyciele/pedagodzy” - 7,41% uczniów, „nie mógłby liczyć na nikogo” - 6,67% respondentów oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 5,19% badanych uczniów.

Jak oceniasz bliskość Twojej rodziny (wspólne spędzanie czasu, rozmowy i podejmowanie decyzji)?

bardzo dobrze: **42,96%** (58)

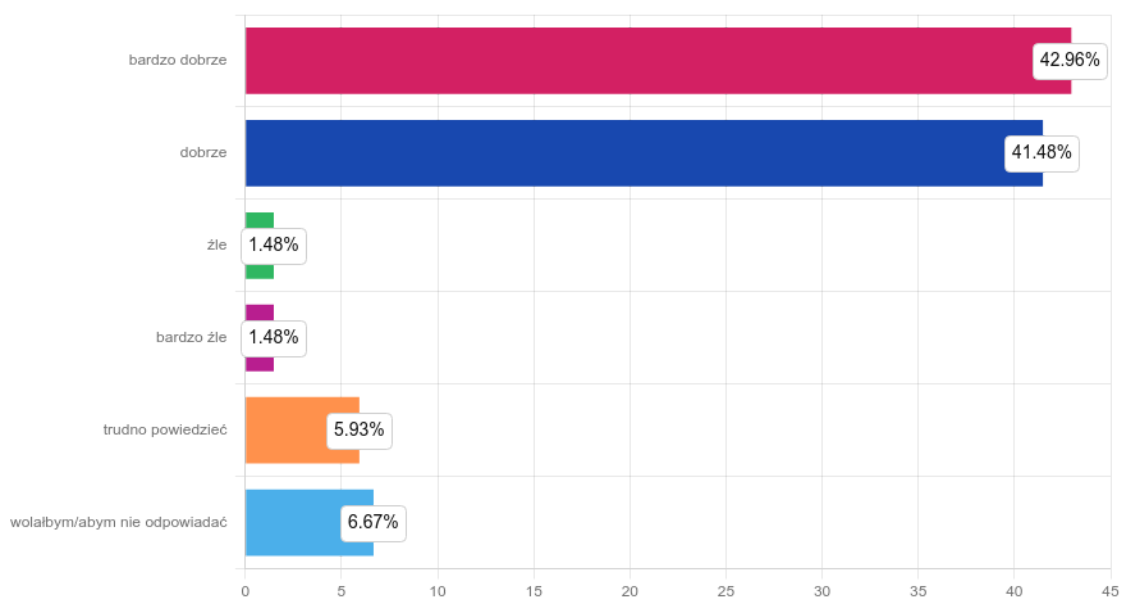
dobrze: **41,48%** (56)

źle: **1,48%** (2)

bardzo źle: **1,48%** (2)

trudno powiedzieć: **5,93%** (8)

wolałbym/abym nie odpowiadać : **6,67%** (9)

Badanych uczniów poproszono również o ocenę bliskości swojej rodziny. Odpowiedź „bardzo dobrze” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 42,96% osób. Kolejno uczniowie wybierali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 41,48%, „wolałbym/abym nie odpowiadać ” - 6,67%, „trudno powiedzieć” - 5,93%, „źle” - 1,48%. Najmniej spośród respondentów - 1,48% wskazało odpowiedź „bardzo źle”.

Czy bierzesz udział w pozalekcyjnych zajęciach? Jeżeli tak, to jakich?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych: **40%** (54)

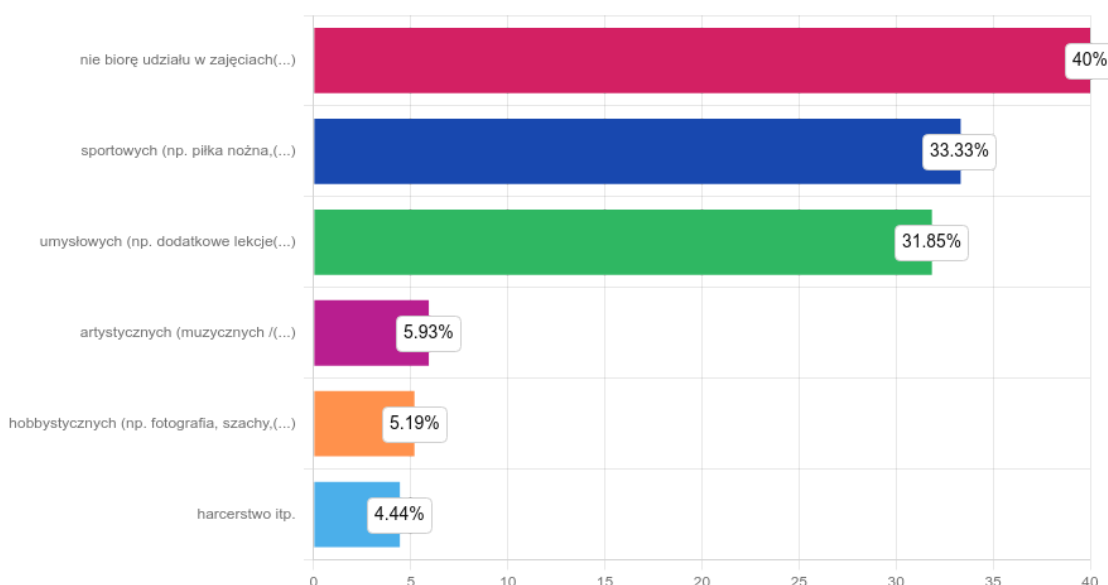
sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.): **33,33%** (45)

umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.): **31,85%** (43)

artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich): **5,93%** (8)

hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.): **5,19%** (7)

harcerstwo itp.: **4,44%** (6)

Respondentów zapytano, czy biorą udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych” - 40%, „umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.)” - 31,85%, „artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich)” - 5,93% badanych, „hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.)” - 5,19% badanych uczniów oraz „harcerstwo itp.” - 4,44% ankietowanych. Zauważając, że pewien odsetek uczniów nie uczestniczy w żadnych zajęciach pozaszkolnych, można wyciągnąć wniosek, iż istnieje potrzeba bardziej zindywidualizowanej oferty edukacyjnej i rekreacyjnej. Może to wynikać z różnorodnych czynników, takich jak ograniczone możliwości dostępu do różnych zajęć, brak zainteresowania lub brak świadomości istniejących ofert, a także różnic w preferencjach czy sytuacji finansowej uczniów. Dlatego ważne jest, aby szkoły i inne instytucje edukacyjne podejmowały działania mające na celu zwiększenie dostępności i atrakcyjności różnorodnych zajęć pozaszkolnych, aby każdy uczeń miał szansę rozwijać się i odkrywać swoje talenty oraz zainteresowania.

Czy masz hobby, któremu poświęcasz znaczną ilość czasu?

tak: **77,04%** (104)

nie: **22,96%** (31)

W nawiązaniu do odpowiedzi uczniów dotyczących posiadania hobby, można zauważyć, że większość respondentów (77,04%) posiada zainteresowania, którym poświęca znaczną ilość czasu. To pozytywny sygnał, sugerujący, że uczniowie angażują się w aktywności pozaszkolne, które przynoszą im satysfakcję i radość. Posiadanie hobby może być istotne dla rozwoju osobistego, kreatywności oraz budowania umiejętności społecznych. Dla tych, którzy nie posiadają swojego hobby (22,96%), istnieje potencjał do zachęcania ich do odkrywania nowych pasji oraz udziału w różnorodnych zajęciach pozaszkolnych. Tworzenie przestrzeni do rozwijania zainteresowań może przyczynić się do pełniejszego wykorzystania czasu wolnego, wspierając jednocześnie rozwój osobisty uczniów.

Czy zdarza Ci się opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia?

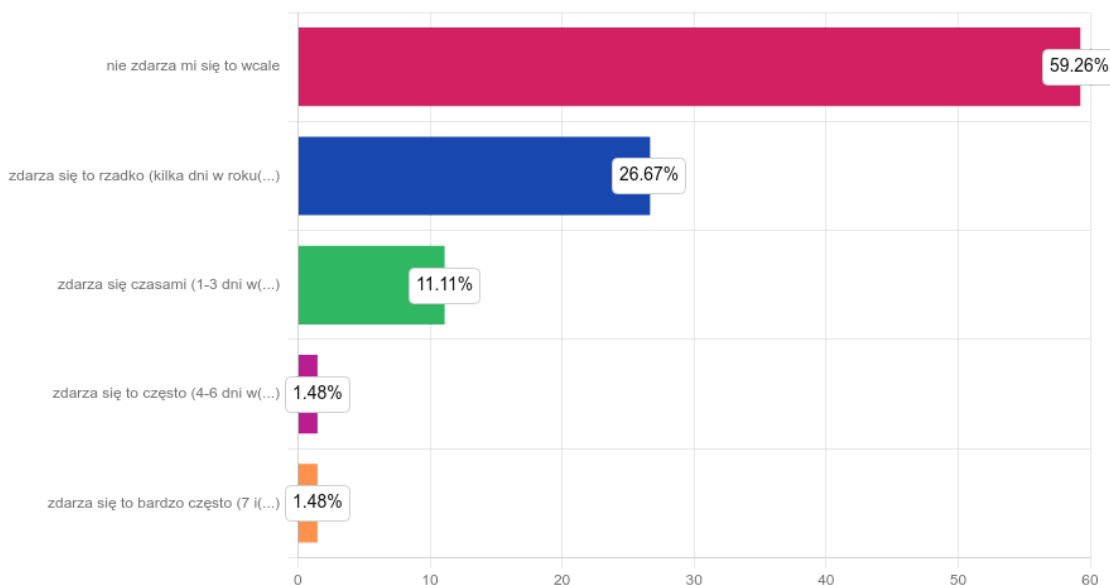
nie zdarza mi się to wcale: **59,26%** (80)

zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym): **26,67%** (36)

zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu): **11,11%** (15)

zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu): **1,48%** (2)

zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu): **1,48%** (2)

W kolejnym pytaniu uczniów zapytano, czy zdarza się im opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia. Ankietowani najczęściej przyznawali, iż „nie zdarza mi się to wcale” - takiej odpowiedzi udzieliło 59,26% uczniów. W dalszej kolejności wskazywano: „zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym)” 26,67%, „zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu)” 11,11%, „zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu)” 1,48% oraz „zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu)” 1,48%.

Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?

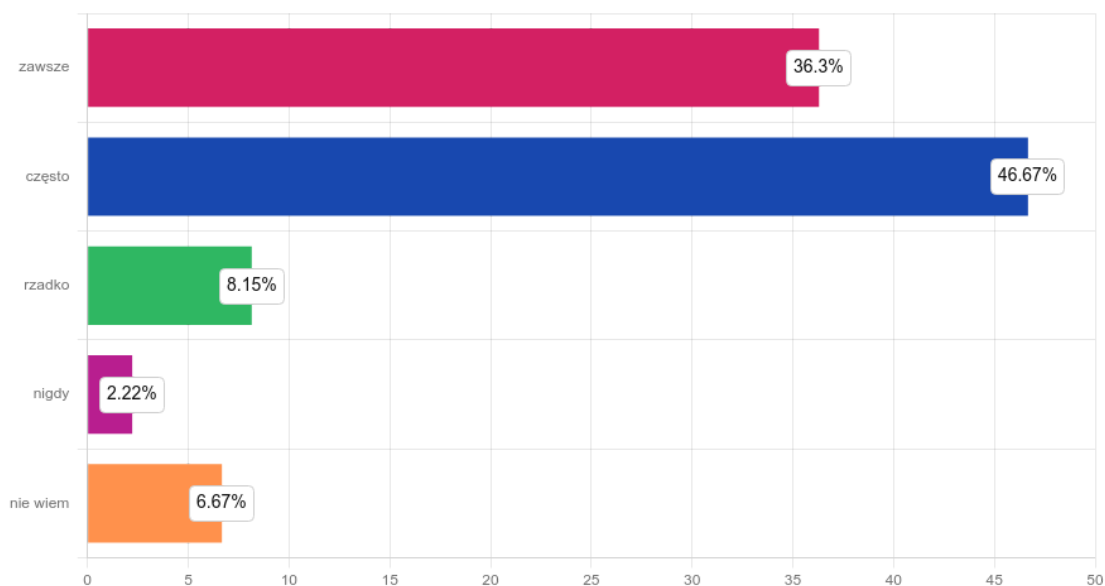
zawsze: 36,3% (49)

często: 46,67% (63)

rzadko: 8,15% (11)

nigdy: 2,22% (3)

nie wiem: 6,67% (9)

Ankietowanym zadano pytanie: „Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?” . Uczniowie najczęściej zaznaczyli następujące odpowiedzi „często” - taką odpowiedź wskazało 46,67% ankietowanych uczniów, rzadziej wybierano: „zawsze” - 36,3% osób, „rzadko” 8,15% uczniów, „nie wiem” - 6,67% osób oraz „nigdy” - 2,22% respondentów.

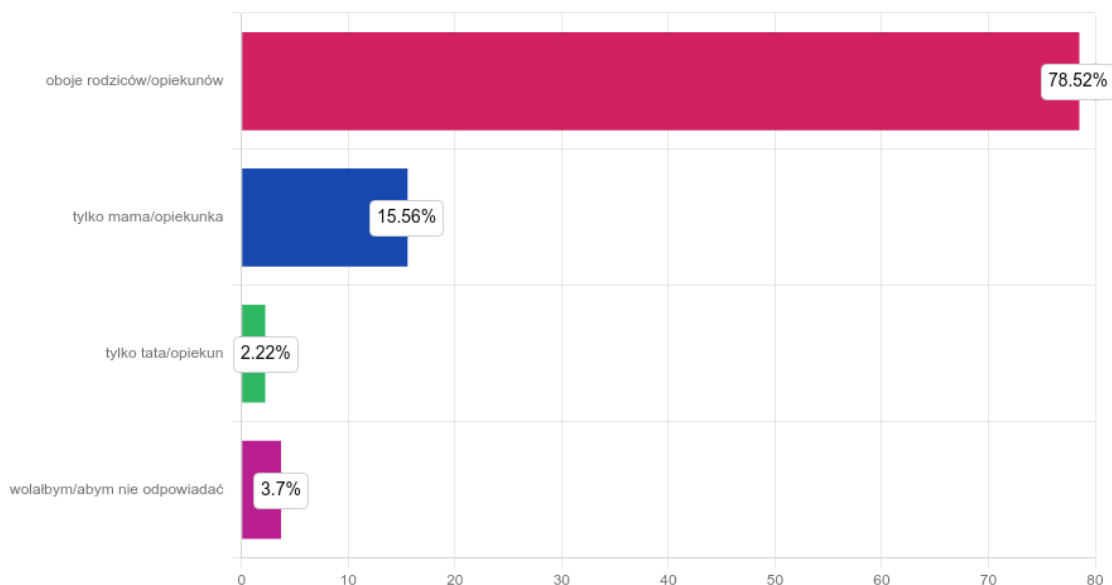
Kto Cię wychowuje?

oboje rodziców/opiekunów: **78,52%** (106)

tylko mama/opiekunka: **15,56%** (21)

tylko tata/opiekun: **2,22%** (3)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **3,7%** (5)

W nawiązaniu do pytania dotyczącego struktury rodziny i osób odpowiedzialnych za wychowanie, zauważamy, że większość uczniów (78,52%) wychowuje się w rodzinach, gdzie obecni są obaj rodzice lub opiekunowie. To pozytywne zjawisko, gdyż obecność obu rodziców może wpływać korzystnie na rozwój i wsparcie uczniów. Jednocześnie niektórzy z uczniów wskazują na odpowiedzi: „tylko mama/opiekunka” - 15,56% próby, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 3,7% oraz „tylko tata/opiekun” - 2,22%. W tym aspekcie, ważne jest, aby szkoła i inne instytucje edukacyjne zwracały uwagę na różnorodne sytuacje rodzinne uczniów i dostosowywały środki wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb każdego ucznia.

Jak oceniasz sytuację materialną (ilość pieniędzy) w swoim domu?

bardzo dobrze: **37,78%** (51)

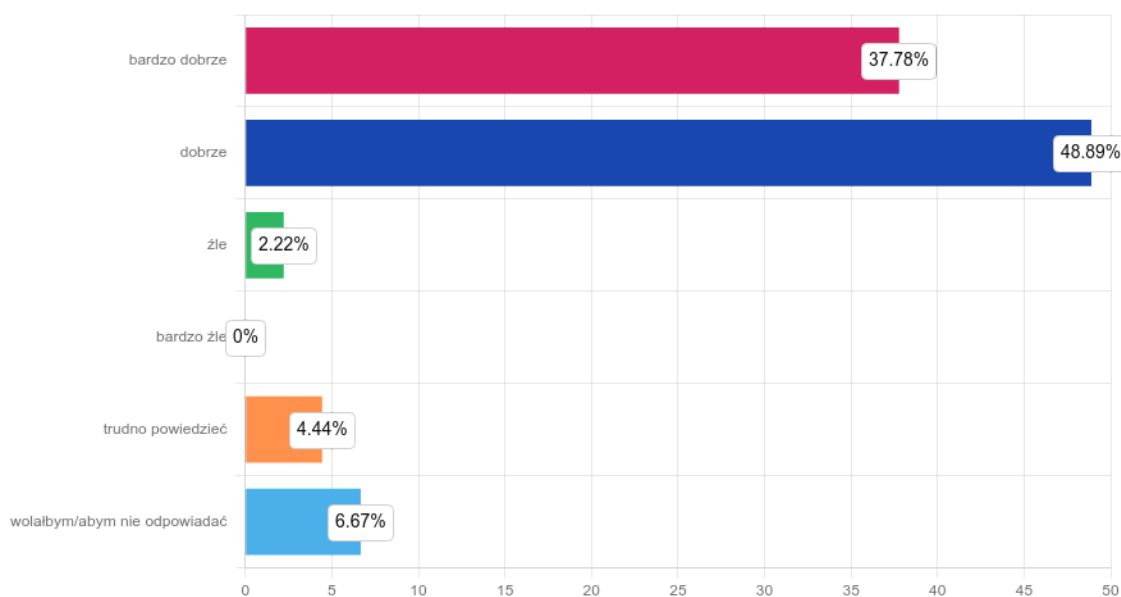
dobrze: **48,89%** (66)

źle: **2,22%** (3)

bardzo źle: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **4,44%** (6)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **6,67%** (9)

Opisując sytuację materialną swojej rodziny, uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - taką odpowiedź wybrało 48,89% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - 37,78% osób, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 6,67% uczniów, „trudno powiedzieć” - 4,44% respondentów, a także „źle” - 2,22% osób.

6. Badanie przedstawicieli instytucji pomocowych

6. 1. Charakterystyka respondentów

Płeć:

kobieta: **85%** (34)

mężczyzna: **15%** (6)

W badaniu dotyczącym mieszkańców wzięło udział 40 osób. Na podstawie danych przedstawionych na wykresie, można stwierdzić, że 85% respondentów to kobiety, natomiast 15% to mężczyźni.

Wiek:

do 25 lat: **0%** (0)

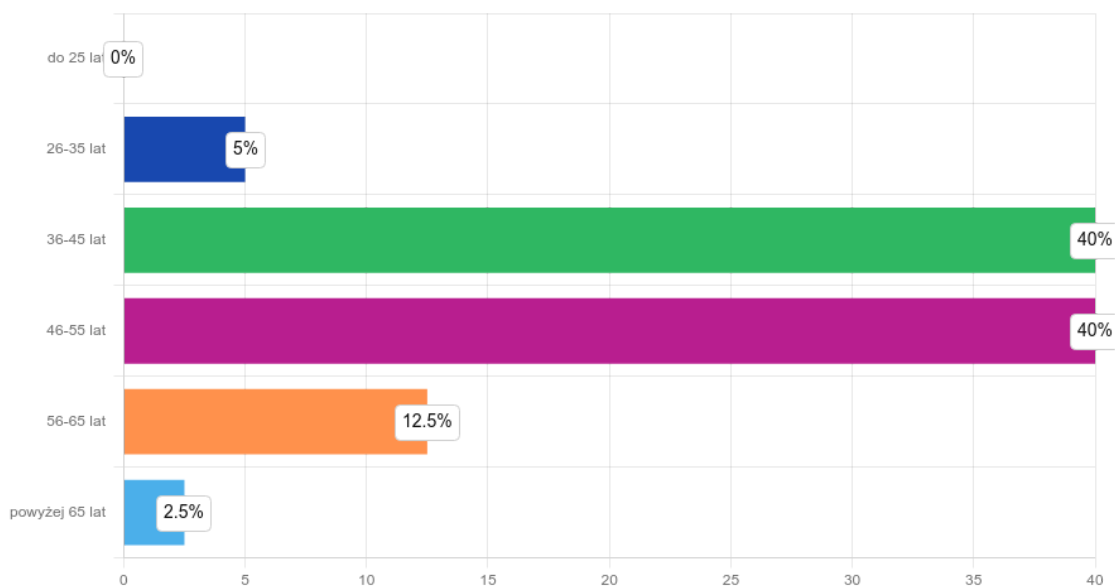
26-35 lat: **5%** (2)

36-45 lat: **40%** (16)

46-55 lat: **40%** (16)

56-65 lat: **12,5%** (5)

powyżej 65 lat : **2,5%** (1)

Na podstawie danych dotyczących wieku respondentów, można wywnioskować, że większość (40%) uczestników badania mieści się w przedziale wiekowym „36-45 lat”. Następnie mieszkańcy wskazują na wiek: „46-55 lat” - 40% osób, „56-65 lat” - 12,5% osób, „26-35 lat” - 5% badanych, a także „powyżej 65 lat” - 2,5% osób.

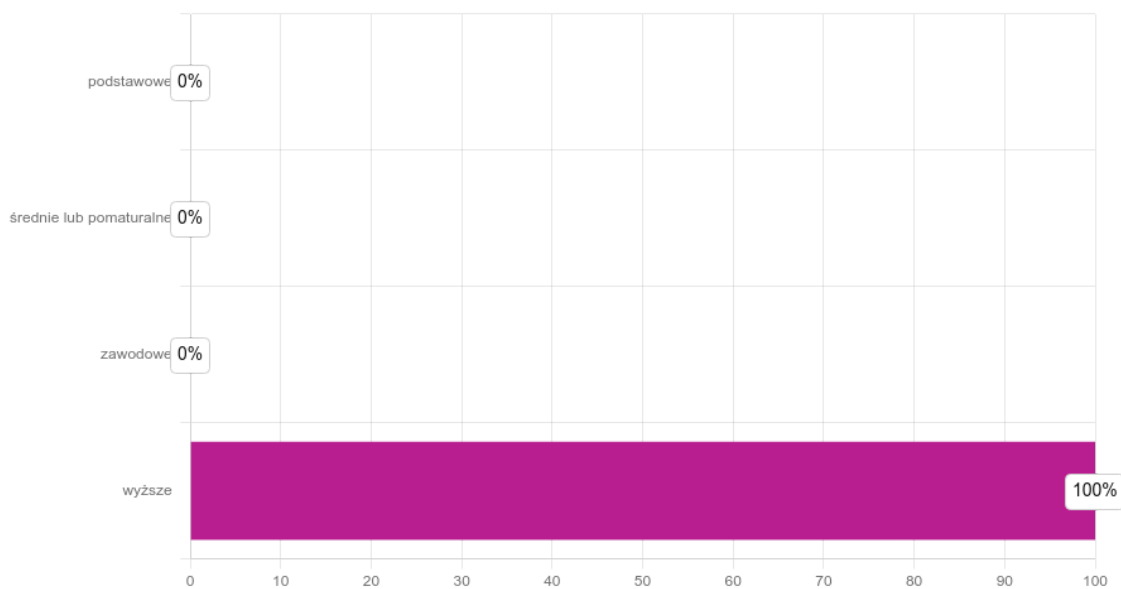
Wykształcenie:

podstawowe: **0%** (0)

średnie lub podyplomowe: **0%** (0)

zawodowe: **0%** (0)

wyższe: **100%** (40)

Analizując wykształcenie badanych można zauważyć, iż największa część z nich posiada wykształcenie: „wyższe” - 100% osób.

Miejsce zatrudnienia:

OPS/MOPS/GOPS/MGOPS: **17,5%** (7)

Punkt Konsultacyjny: **0%** (0)

KRPA/MKRPA/GKRPA/MGKRPA: **2,5%** (1)

Policja: **0%** (0)

Środowiskowy Dom Samopomocy: **0%** (0)

Zakład Opieki Zdrowotnej/Służba zdrowia: **0%** (0)

Oświata (szkoła podstawowa): **75%** (30)

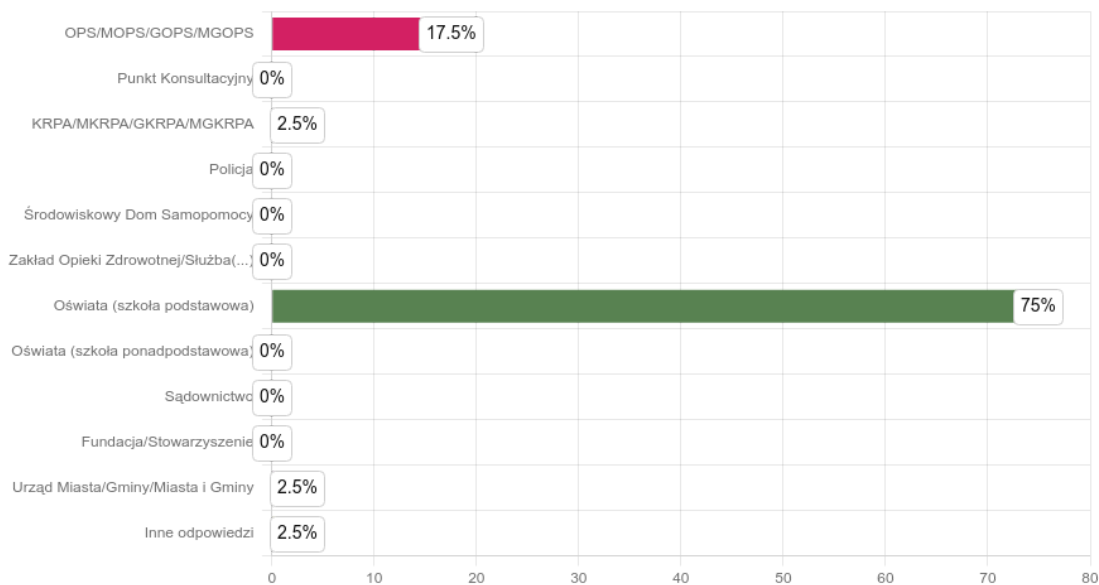
Oświata (szkoła ponadpodstawowa): **0%** (0)

Sądowictwo: **0%** (0)

Fundacja/Stowarzyszenie: **0%** (0)

Urząd Miasta/Gminy/Miasta i Gminy: **2,5%** (1)

Inne odpowiedzi: **2,5%** (1)

Inne odpowiedzi:

- urzędnik państwowy

Badani respondenci najczęściej pracują w „Oświata (szkoła podstawowa)” - wskazało tak 75% spośród badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „OPS/MOPS/GOPS/MGOPS” została wskazana przez 17,5% badanych specjalistów. Kolejno 2,5% ankietowanych wskazywało odpowiedź „KRPA/MKRPA/GKRPA/MGKRPA”. Rzadziej zaznaczano odpowiedzi: „Urząd Miasta/Gminy/Miasta i Gminy” - 2,5% ankietowanych, a także „Inne odpowiedzi” - 2,5% osób.

6. 2. Problemy społeczne z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych

Jaki problem społeczny w Pana/i opinii jest najbardziej widoczny na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

alkoholizm: **45%** (18)

narkomania: **5%** (2)

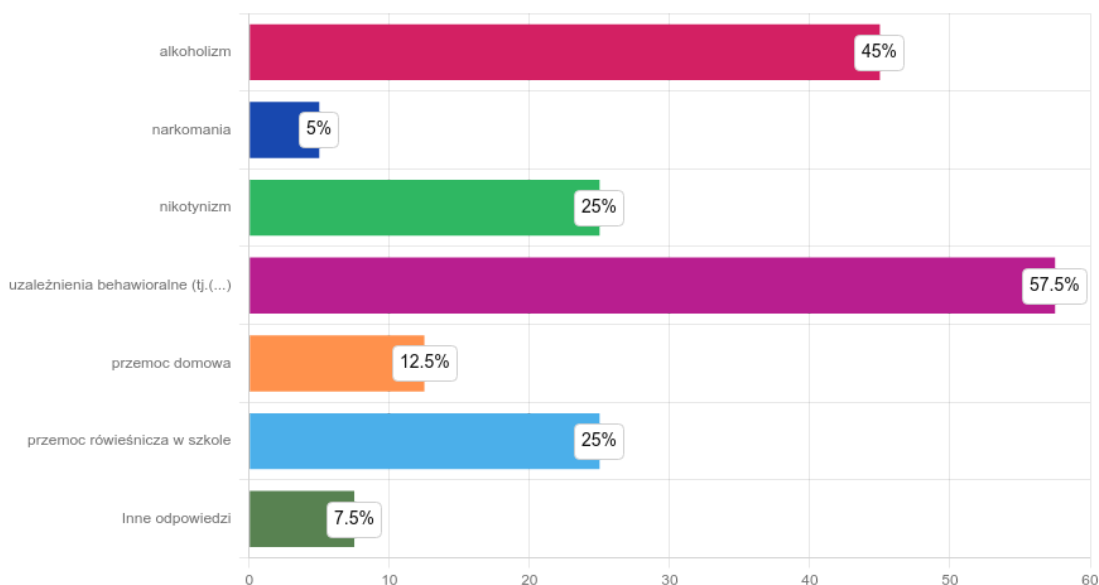
nikotynizm: **25%** (10)

uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od czynności, jak np. od gier hazardowych, telefonu / komputera / Internetu, jedzenia, pracy, zakupów): **57,5%** (23)

przemoc domowa: **12,5%** (5)

przemoc rówieśnicza w szkole: **25%** (10)

Inne odpowiedzi: **7,5%** (3)

Inne odpowiedzi:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- brak miłości w rodzinach, dzieci z porzbijanych rodzin, z ogromnym brakiem akceptacji siebie.
- nie zauważyłem.

Ankietowanych pracowników instytucji pomocowych zapytano, jaki problem społeczny jest najbardziej widoczny na terenie wykonywania ich obowiązków służbowych/zawodowych. Według opinii badanych najbardziej widocznym problemem społecznym jest „uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od czynności, jak np. od gier hazardowych, telefonu / komputera / Internetu, jedzenia, pracy, zakupów)” (57,5%). W mniejszym stopniu, ale również zauważalnym, wymienione zostały następujące problemy: „alkoholizm” (45%), „nikotynizm” (25%), „przemoc rówieśnicza w szkole” (25%), „przemoc domowa” (12,5%), a także „Inne odpowiedzi” (7,5%). Warto podkreślić, że różnorodność wymienionych problemów społecznych wskazuje na kompleksowy charakter wyzwań, z jakimi stykają się ankietowani na terenie miejsca pracy. Działania prewencyjne oraz wsparcie w obszarach alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu, czy też przemocy domowej mogą być kluczowe dla poprawy warunków życia oraz efektywności wykonywanych obowiązków

służbowych. Współpraca z lokalnymi społecznościami i instytucjami pomocowymi może również przyczynić się do skutecznego rozwiązania tych istotnych problemów.

Według Pana/i opinii, jaki jest główny powód występowania problemów społecznych na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

bezrobocie: **22,5%** (9)

ubóstwo: **5%** (2)

bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych: **62,5%** (25)

niezaradność życiowa: **50%** (20)

długotrwała lub ciężka choroba: **0%** (0)

niepełnosprawność: **2,5%** (1)

alkoholizm: **40%** (16)

narkomania: **5%** (2)

wielodzietność: **2,5%** (1)

bezdomność: **0%** (0)

samotne wychowywanie dzieci: **15%** (6)

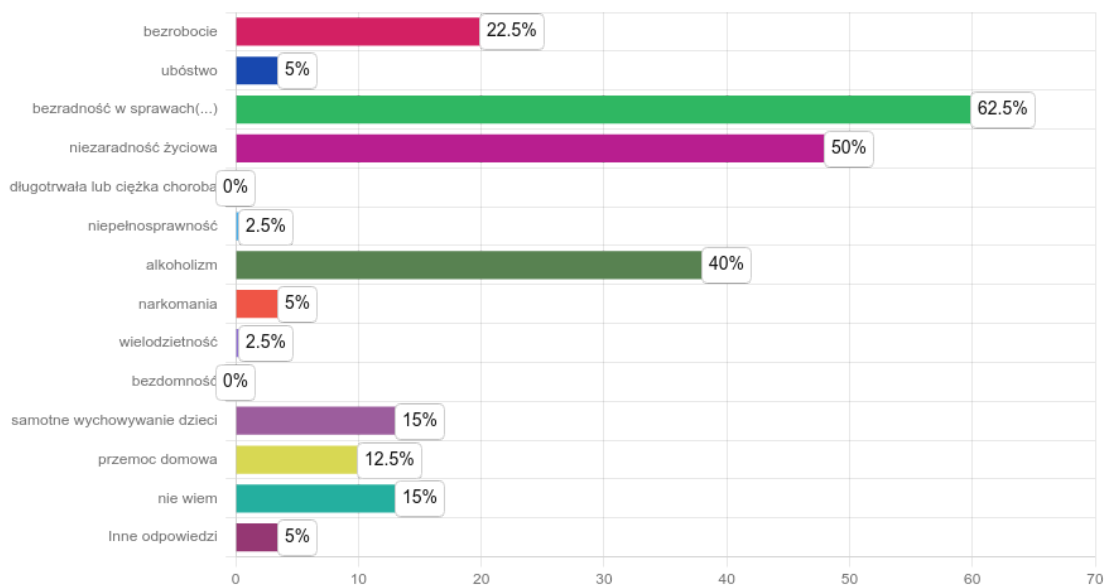
przemoc domowa: **12,5%** (5)

nie wiem: **15%** (6)

Inne odpowiedzi: **5%** (2)

Inne odpowiedzi:

- mała świadomość. wygodnictwo, zrzucanie na inne podmioty wychowania dzieci i organizacji im czasu wolnego.
- zapracowanie rodziców, za mało czasu spędzonego razem z dziećmi

Według opinii pracowników instytucji pomocowych, głównym powodem występowania problemów społecznych na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych jest „bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych” - 62,5%. Kolejne ważne czynniki wskazywane przez ankietowanych to „niezaradność życiowa” - 50%, „alkoholizm” - 40%, „bezrobocie” - 22,5%, „samotne wychowywanie dzieci” - 15%, „nie wiem” - 15%, „przemoc domowa” - 12,5%, „ubóstwo” - 5%, „narkomania” - 5%, „Inne odpowiedzi” 5%, „niepełnosprawność” - 2,5%, „wielodzietność” - 2,5%. Te wyniki sugerują, że skuteczne działania mające na celu poprawę sytuacji społecznej mogą wymagać holistycznego podejścia i zrozumienia różnorodnych wyzwań, z jakimi borykają się mieszkańcy.

Które grupy społeczne najbardziej narażone są na występowanie problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

nietelni: **62,5%** (25)

osoby dorosłe: **5%** (2)

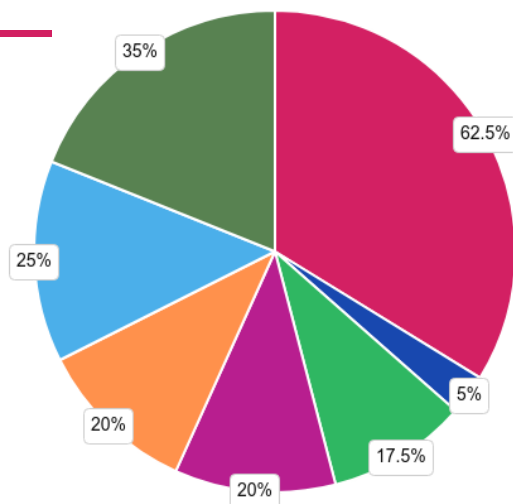
osoby starsze: **17,5%** (7)

osoby samotne: **20%** (8)

osoby z niepełnosprawnościami: **20%** (8)

osoby ubogie: **25%** (10)

bez znaczenia: **35%** (14)

Badanych specjalistów poproszono o wskazanie grupy najbardziej narażonej na występowanie problemów społecznych. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nietelni” - wybrało ją 62,5% spośród badanych osób. Kolejne grupy społeczne, uznane za narażone na występowanie problemów społecznych to: „bez znaczenia” (35%), „osoby ubogie” (25%), „osoby samotne” (20%), „osoby z niepełnosprawnościami” (20%), „osoby starsze” (17,5%) oraz „osoby dorosłe” (5%).

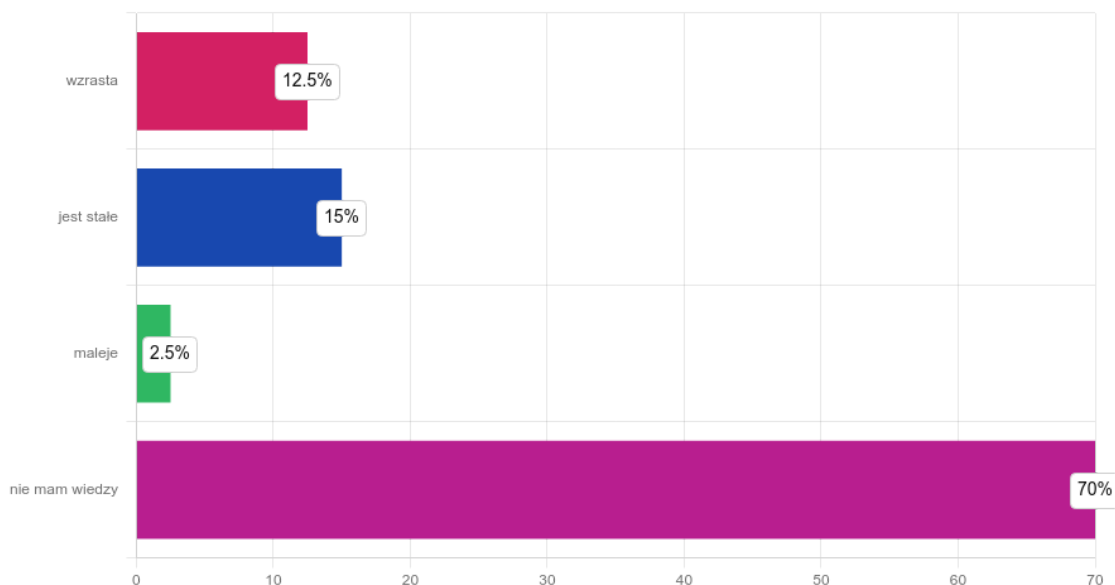
Proszę ocenić, jak zmieniło się spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

wzrasta: **12,5%** (5)

jest stałe: **15%** (6)

maleje: **2,5%** (1)

nie mam wiedzy: **70%** (28)

Badanym zadano pytanie dotyczące spożycia alkoholu na przestrzeni ostatnich lat na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że według większości pracowników instytucji pomocowych (70%), spożycie alkoholu „nie mam wiedzy”. Następnie badani wskazywali na odpowiedzi: „jest stałe” - 15% respondentów „wzrasta” - 12,5% badanych oraz „maleje”- 2,5% ankietowanych. Wśród badanych istnieje zróżnicowane postrzeganie dynamiki spożycia alkoholu na terenie wykonywanych obowiązków służbowych, co może być istotne dla działań prewencyjnych oraz dostosowania strategii wsparcia.

Jak często spotyka się Pan/i zjawiskiem uzależnień alkoholowych?

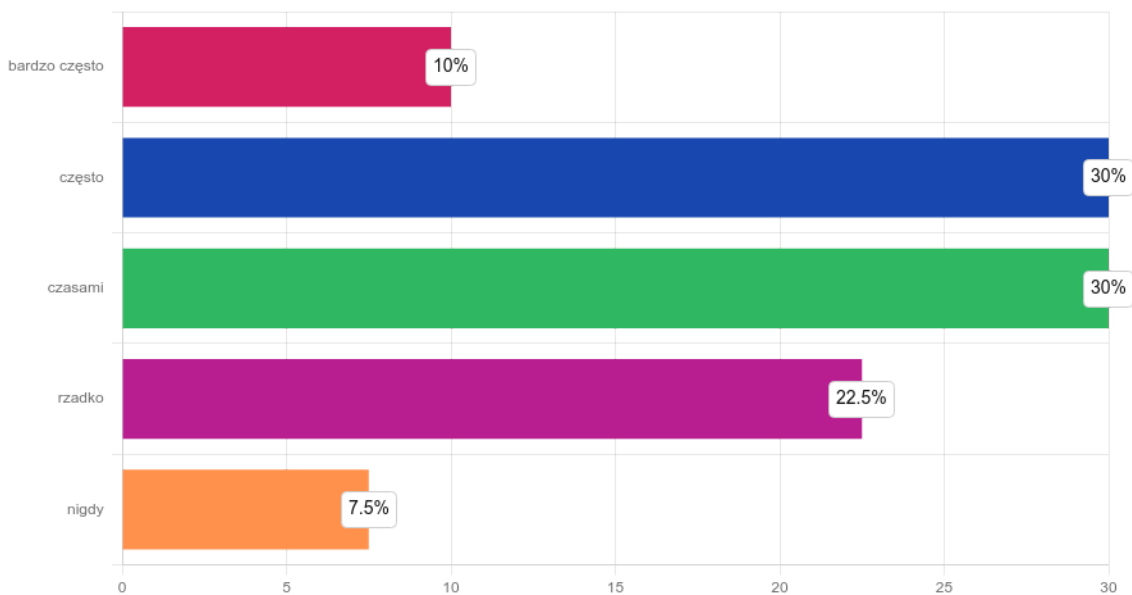
bardzo często: **10%** (4)

często: **30%** (12)

czasami: **30%** (12)

rzadko: **22,5%** (9)

nigdy: **7,5%** (3)

Przedstawiciele instytucji pomocowych zapytano jak często spotykają się ze zjawiskiem uzależnień alkoholowych. Udzielano następujących odpowiedzi: „czasami” - 30% osób, „często” - 30% respondentów, „rzadko” - 22,5% ankietowanych, „bardzo często” - 10% osób oraz „nigdy” - 7,5% respondentów. Warto zauważyć, że wyniki te mogą mieć istotne znaczenie dla efektywności środków prewencyjnych oraz działań wsparcia w obszarze uzależnień alkoholowych.

Jakie główne konsekwencje stosowania alkoholu Pan/i zauważa?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

popadanie w konflikty: **35%** (14)

rozpad rodziny: **60%** (24)

samotność: **12,5%** (5)

załamanie: **22,5%** (9)

przemoc domowa: **40%** (16)

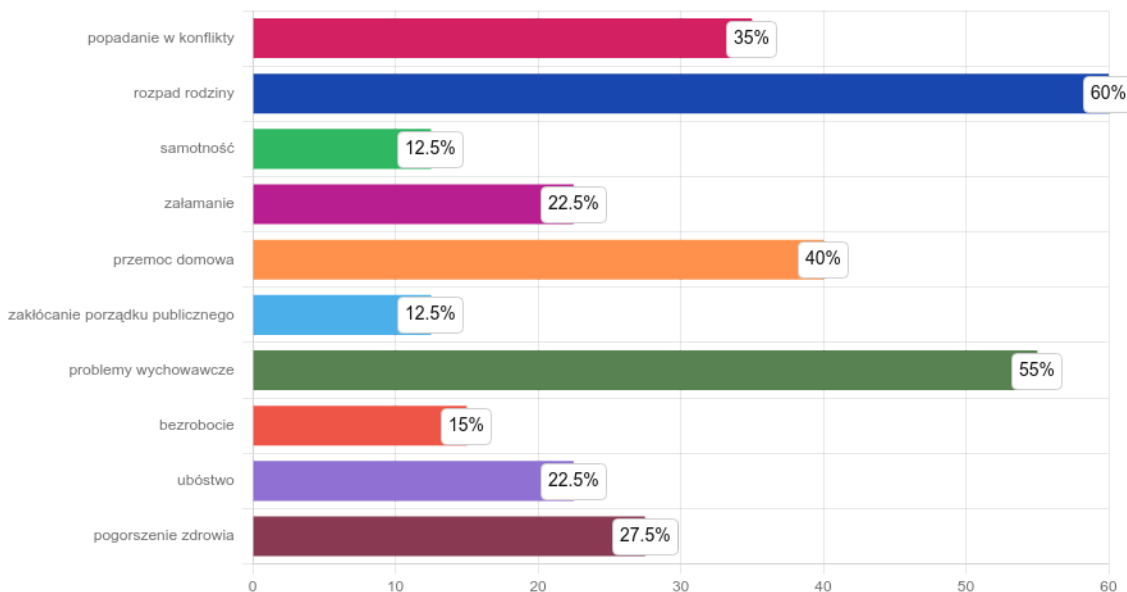
zakłócanie porządku publicznego: **12,5%** (5)

problemy wychowawcze: **55%** (22)

bezrobocie: **15%** (6)

ubóstwo: **22,5%** (9)

pogorszenie zdrowia: **27,5%** (11)

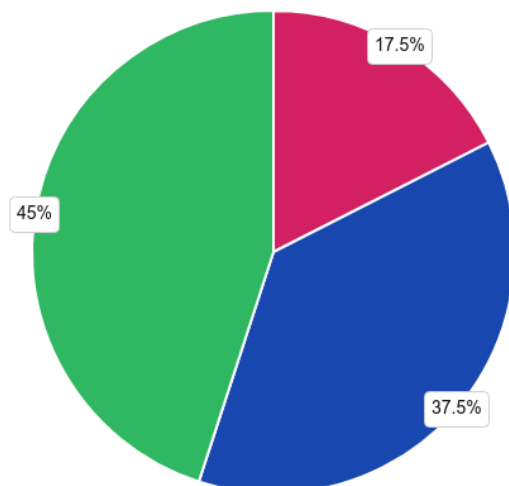
Spożywanie alkoholu może prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji, takich jak problemy zdrowotne (np. choroby wątroby, choroby serca), społeczne (np. konflikty rodzinne, trudności zawodowe) oraz osobiste (np. uzależnienie, problemy psychiczne). Te skutki mogą prowadzić do znacznego pogorszenia jakości życia i wymagają uwagi oraz środków prewencyjnych. W kontekście spożywania alkoholu, badanych specjalistów poproszono o wskazanie głównych konsekwencji stosowania alkoholu, które zauważają. Respondenci najczęściej wybierali odpowiedź „rozpad rodziny” - 60%. W dalszej kolejności wskazywano na: „problemy wychowawcze” - 55%, „przemoc domowa” - 40%, „popadanie w konflikty” - 35%, „pogorszenie zdrowia” - 27,5%, „załamanie” - 22,5%, „ubóstwo” - 22,5%, „bezrobocie” - 15%, „samotność” - 12,5%, a także „zakłócanie porządku publicznego” - 12,5%.

Czy Pana/i zdaniem na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych występuje problem z narkotykami/dopalaczami/innymi środkami psychoaktywnymi (np. lekami w celach pozamedycznych)?

tak: 17,5% (7)

nie: 37,5% (15)

trudno powiedzieć: 45% (18)

W niniejszym pytaniu badanych zapytano, czy ich zdaniem na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych występuje problem z narkotykami/dopalaczami/innymi środkami psychoaktywnymi (np. lekami w celach pozamedycznych). Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - wybrało ją 45%. Następnie badani wybierali odpowiedzi: „nie” - 37,5% respondentów, a także „tak” - (17,5%) osób.

Czy zna Pan/i miejsca na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, gdzie można zakupić/otrzymać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne (np. leki w celach pozamedycznych)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **96%** (24)

na osiedlu: **0%** (0)

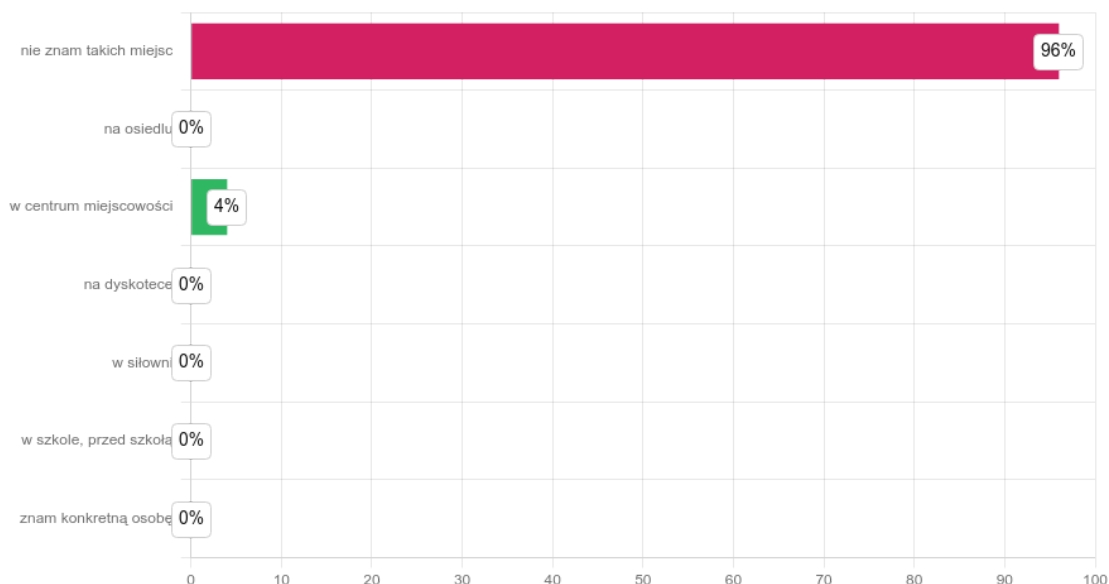
w centrum miejscowości: **4%** (1)

na dyskotece: **0%** (0)

w siłowni: **0%** (0)

w szkole, przed szkołą: **0%** (0)

znam konkretną osobę: **0%** (0)

Badanych pracowników instytucji pomocowych poproszono także o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze. Większość ankietowanych (96%) deklaruje, że nie zna miejsc, gdzie można kupić/otrzymać narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Jednak niektórzy z respondentów uznają, że taka możliwość istnieje, wskazując na odpowiedzi: „w centrum miejscowości” - 4%. Te odpowiedzi sugerują, że choć większość respondentów nie zna bezpośrednio takich miejsc, istnieje świadomość, że ryzyko dostępu do substancji psychoaktywnych może zwiększyć się w określonych obszarach czy sytuacjach.

Czy spotkał/a się Pan/i z problemem uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych? (cyberuzależnienia, hazard itp.)?

tak: **52,5%** (21)

nie: **47,5%** (19)

Uzależnienia behawioralne to zaburzenia charakteryzujące się obsesyjnym zaangażowaniem w określone zachowania lub aktywności, pomimo szkodliwych konsekwencji. Przykłady obejmują uzależnienie od Internetu, smartfonu, zakupów, gier hazardowych, jedzenia, seksu czy pracy. Współczesny świat z rosnącą dostępnością do technologii i rozrywki, stawia przed ludźmi nowe wyzwania związane z kontrolą i zdrowym balansem w obszarze różnych zachowań behawioralnych. W kontekście uzależnień behawioralnych badanych zapytano, czy spotkali się z tym problemem na terenie wykonywanych przez nich obowiązków. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 52,5%. Druga w kolejności odpowiedź „nie” została wskazana przez 47,5% badanych respondentów.

Z jakim rodzajem uzależnień behawioralnych spotkał się Pan/i?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

hazard: **4,76%** (1)

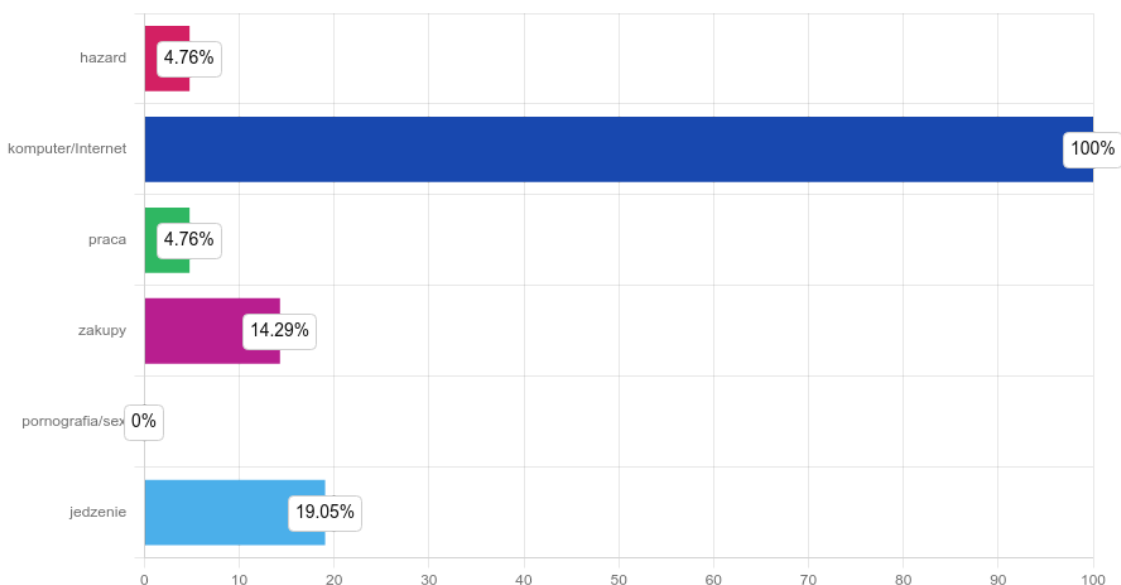
komputer/Internet: **100%** (21)

praca: **4,76%** (1)

zakupy: **14,29%** (3)

pornografia/sex: **0%** (0)

jedzenie: **19,05%** (4)

Aby uzupełnić poprzednie pytanie specjalistów, którzy spotkali się kiedykolwiek z uzależnieniami behawioralnymi poproszono o wskazanie rodzaju tych czynności. Respondenci wskazywali na: „komputer/Internet” - 100%, „jedzenie” - 19,05%, „zakupy” 14,29%, „hazard” - 4,76%, a także „praca” - 4,76%.

Jaka forma pomocy oferowana jest osobom z problemem uzależnień behawioralnych na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

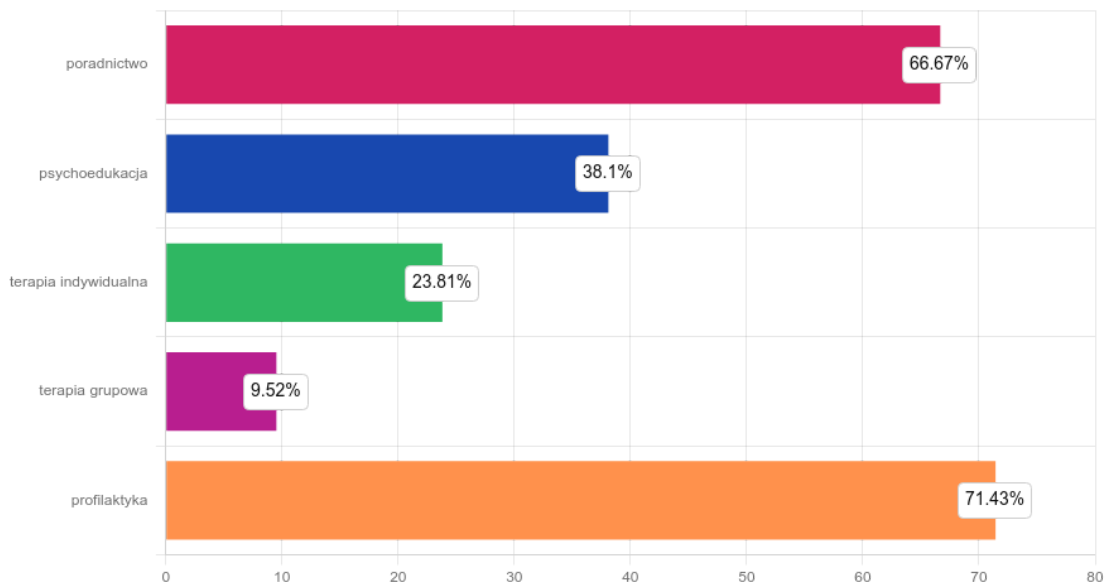
poradnictwo: **66,67%** (14)

psychoedukacja: **38,1%** (8)

terapia indywidualna: **23,81%** (5)

terapia grupowa: **9,52%** (2)

profilaktyka: **71,43%** (15)

Na pytanie, jaka forma pomocy jest udzielana osobom z uzależnieniem behawioralnym, respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „profilaktyka” którą wybrało 71,43% osób. Rzadziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „poradnictwo” - 66,67% respondentów, „psychoedukacja” - 38,1% osób, „terapia indywidualna” - 23,81% badanych oraz „terapia grupowa” - 9,52% ankietowanych osób. Różnorodność form pomocy, które wymieniają ankietowani świadczy o kompleksowym podejściu do problematyki uzależnień behawioralnych, co może być kluczowe dla skutecznej interwencji i wsparcia osób zmagających się z tymi trudnościami.

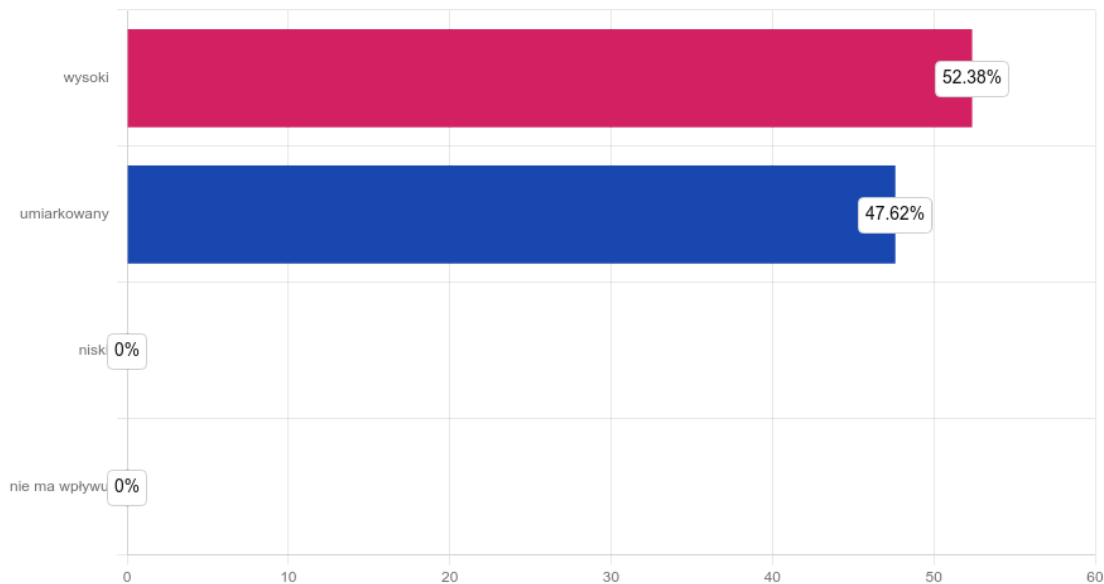
Czy w Pana/i opinii uzależnienia behawioralne mają wpływ na dysfunkcję rodziny?

wysoki: **52,38%** (11)

umiarkowany: **47,62%** (10)

niski: **0%** (0)

nie ma wpływu: **0%** (0)

W niniejszym pytaniu badanych zapytano, czy ich zdaniem uzależnienia behawioralne mają wpływ na dysfunkcję rodziny. W opinii uczestników badania, uzależnienia behawioralne mają znaczący wpływ na dysfunkcję rodziny, co wyraża 52,38% respondentów jako wpływ „wysoki”, a 47,62% jako wpływ „umiarkowany”. Te wyniki sugerują, że według badanych specjalistów uzależnienia behawioralne stanowią istotny czynnik wpływający na relacje rodzinne, co może wymagać skierowanej interwencji i wsparcia dla rodzin dotkniętych tym problemem.

Czy osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, dopalaczy/innych środków psychoaktywnych (np. leków w celach pozamedycznych), uzależnień behawioralnych same zwracają się do Państwa z prośbą o pomoc?

tak: **7,5%** (3)

nie: **92,5%** (37)

W opinii badanych, osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, dopalaczy/innych środków psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych, nie zwracają się same z prośbą o pomoc, co potwierdza 92,5% respondentów. Natomiast 7,5% uczestników badania uznaje, że są osoby, które poszukują wsparcia i zgłaszają się do instytucji pomocowych. Istnieje potrzeba aktywnego zaangażowania ze strony służb i instytucji pomocowych w identyfikację oraz dostarczanie pomocy dla osób dotkniętych uzależnieniem.

Jeśli nie, to Pana/i zdaniem, do kogo o pomoc w razie problemu uzależnień zwracają się mieszkańcy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

do innych instytucji pomocowych: **29,73%** (11)

do rodziny: **18,92%** (7)

do lekarza: **10,81%** (4)

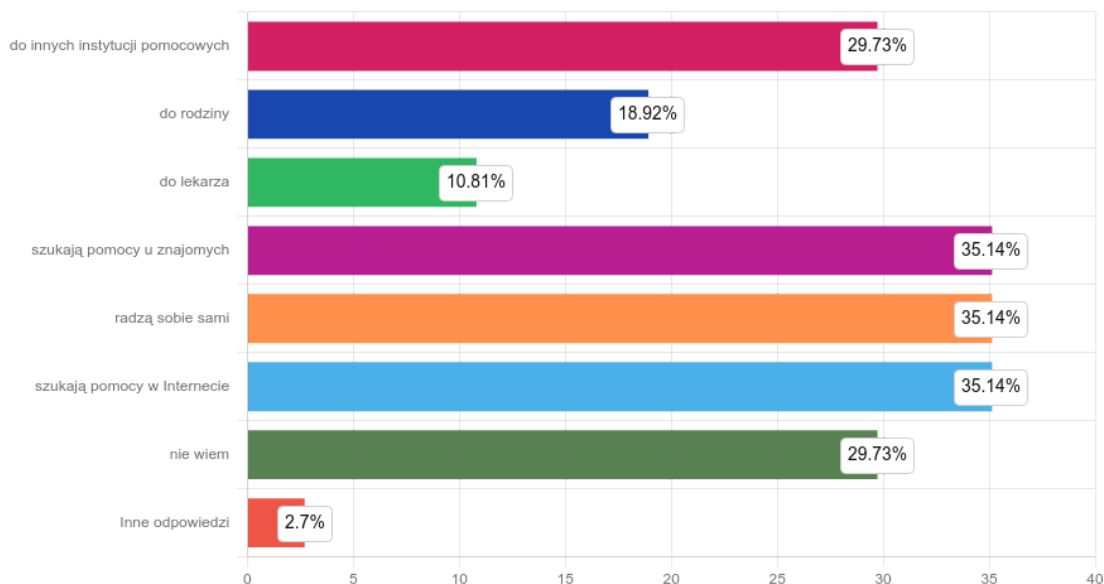
szukają pomocy u znajomych: **35,14%** (13)

radzą sobie sami: **35,14%** (13)

szukają pomocy w Internecie: **35,14%** (13)

nie wiem: **29,73%** (11)

Inne odpowiedzi: **2,7%** (1)

Inne odpowiedzi:

- do szkoły

Respondentów poproszono o wskazanie osób lub instytucji, do których mieszkańcy zwracają się w razie problemów uzależnień. Wymieniano następujące odpowiedzi: „szukają pomocy u znajomych” - 35,14%, „radzą sobie sami” - 35,14%, „szukają pomocy w Internecie” 35,14%, „ do innych instytucji pomocowych” - 29,73%, „nie wiem” - 29,73%, „do rodziny” - 18,92% oraz „do lekarza” - 10,81%.

Pana/i zdaniem jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

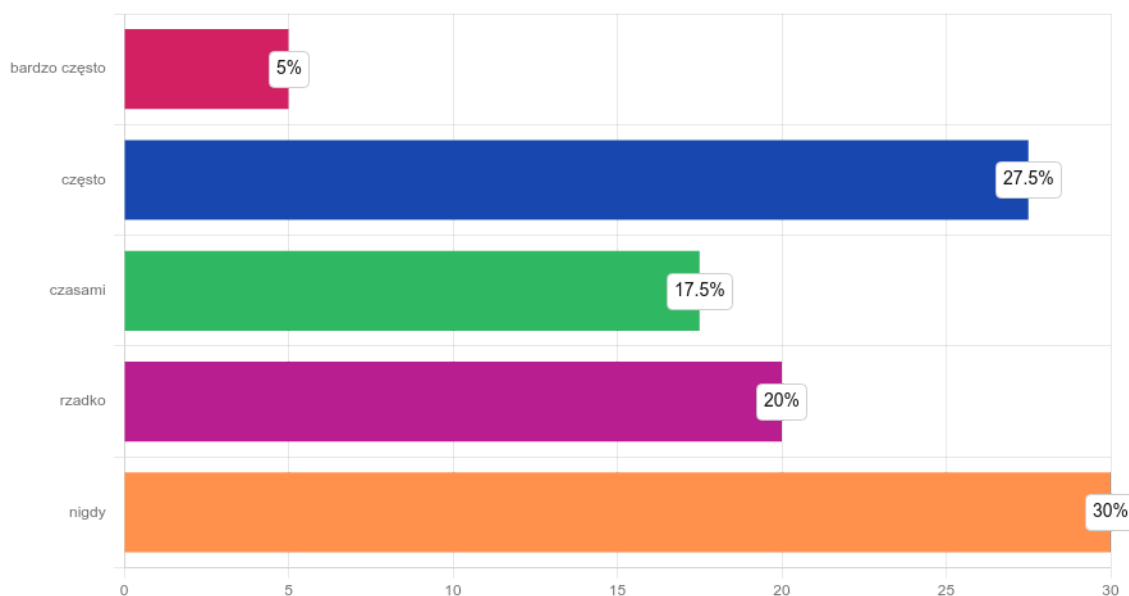
bardzo często: **5%** (2)

często: **27,5%** (11)

czasami: **17,5%** (7)

rzadko: **20%** (8)

nigdy: **30%** (12)

Sprzedaż alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz dobrej kondycji społeczeństwa. To działanie nie tylko narusza obowiązujące przepisy, ale również prowadzi do licznych negatywnych konsekwencji społecznych. W tym kontekście badanych zapytano, jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych? Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 30% badanych osób. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „często” - 27,5% badanych, „rzadko” - 20%, „czasami” - 17,5% oraz „bardzo często” - 5% badanych mieszkańców.

Czy Pana/i zdaniem sprzedawcy oraz właściciele punktów sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych stosują się do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi?

(punkty sprzedaży alkoholu zawierają tablice informacyjne, w okolicy sklepów nie spożywa się alkoholu)

tak: **35%** (14)

nie: **20%** (8)

nie wiem: **45%** (18)

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadza szereg zasad i środków mających na celu kontrolę i ograniczenie dostępu do alkoholu, szczególnie dla osób nieletnich. Jednym z kluczowych punktów tej ustawy jest nakładanie obowiązku na punkty sprzedaży alkoholu, takie jak sklepy spożywcze, aby wyraźnie oznaczały swoją działalność oraz przestrzegały określonych zasad. W takich sytuacjach istotne jest monitorowanie i egzekwowanie przepisów przez odpowiednie organy nadzoru oraz podjęcie działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz ochrony młodych ludzi przed szkodliwymi skutkami spożywania alkoholu. Badanych specjalistów zapytano, czy ich zdaniem sprzedawcy oraz właściciele punktów sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez ankieterów obowiązków służbowych/zawodowych stosują się do ustawy. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 45% badanych osób. Następnie wskazywano na: „tak” - 35% respondentów, a także ankieterów wskazywali na „nie” - 20%.

Czy ma Pan/i wiedzę, że punkt sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych stracił koncesję za sprzedaż alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym?

taka sytuacja nie miała nigdy miejsca: **17,5%** (7)

tak, bywają takie sytuacje: **2,5%** (1)

nie wiem: **80%** (32)

Badanych zapytano również, czy posiadają wiedzę na temat tego, że punkt sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych stracił koncesję za sprzedaż alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym. Mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 80% osób. Druga w kolejności odpowiedź „taka sytuacja nie miała nigdy miejsca” została wskazana przez 17,5% respondentów, a najrzadziej ankieterów wskazywali odpowiedź „tak, bywają takie sytuacje” - 2,5% osób.

Czy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, w Pana/i opinii występuje problem przemocy domowej?

tak: **50%** (20)

nie: **50%** (20)

Przemoc domowa to forma agresji fizycznej, psychicznej lub emocjonalnej, która występuje w ramach relacji domowych. Dotyka ona różne grupy społeczne niezależnie od wieku, płci czy statusu społecznego. Przemoc domowa może przybierać różne formy, takie jak bicie, poniżanie słowne, kontrola, czy izolowanie ofiary. Jest to problem społeczny o poważnych konsekwencjach dla ofiar, wymagający skoordynowanych działań społeczeństwa, instytucji i organizacji, aby ją zapobiegać, identyfikować oraz wspierać osoby dotknięte jej skutkami. Badanych pracowników instytucji pomocowych zapytano, czy na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych, w ich opinii występuje problem przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 50% osób. Druga w kolejności odpowiedź „nie” została wskazana przez 50% badanych.

Jakiego rodzaju przemocy najczęściej doznają mieszkańcy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

psychiczna: **95%** (19)

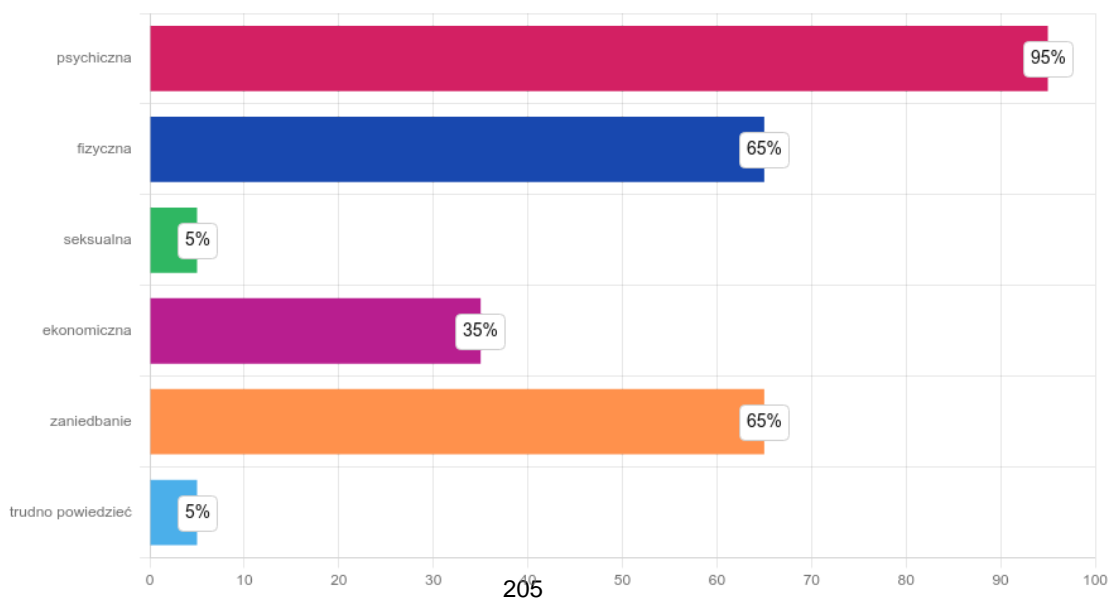
fizyczna: **65%** (13)

seksualna: **5%** (1)

ekonomiczna: **35%** (7)

zaniedbanie: **65%** (13)

trudno powiedzieć: **5%** (1)

Badanych poproszono także o wskazanie najczęstszego rodzaju doznawanej przemocy przez mieszkańców. Respondenci wskazywali odpowiedzi: „psychiczna” - 95%, „fizyczna” - 65%, „zaniedbanie” - 65%, „ekonomiczna” - 35%, „seksualna” - 5% oraz „trudno powiedzieć” - 5%.

Która grupa najczęściej Pana/i zdaniem doświadcza przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

kobiety: **75%** (15)

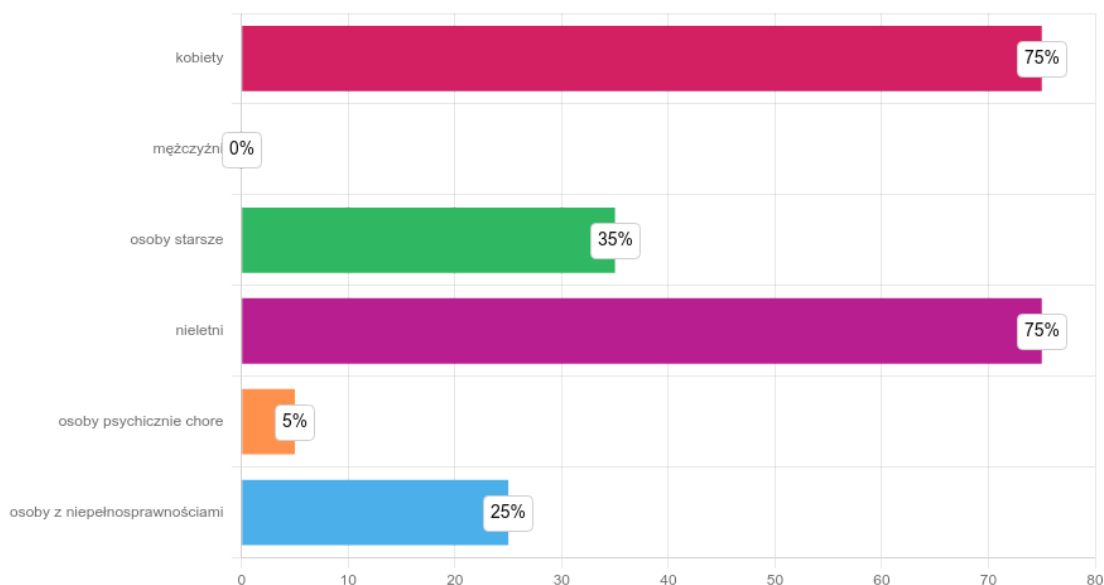
mężczyźni: **0%** (0)

osoby starsze: **35%** (7)

nieletni: **75%** (15)

osoby psychicznie chore: **5%** (1)

osoby z niepełnosprawnościami: **25%** (5)

Badanych specjalistów poproszono o wskazanie, która grupa ich zdaniem najczęściej doświadcza przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „kobiety” - wybrało ją 75% spośród badanych osób. Następnie ankietowani wybierali: „nieletni” - 75%, „osoby starsze” - 35%, „osoby z niepełnosprawnościami” - 25%, a także „osoby psychicznie chore” - 5%.

Która grupa najczęściej Pana/i zdaniem stosuje przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnieni: **90%** (18)

osoby ubogie: **10%** (2)

recydywiści: **20%** (4)

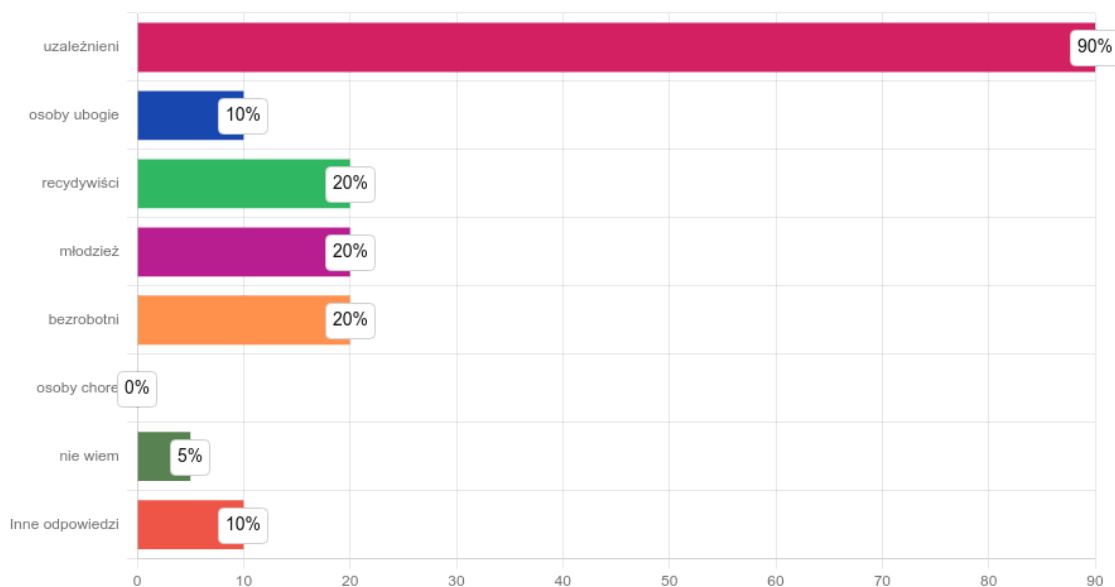
młodzież: **20%** (4)

bezrobotni: **20%** (4)

osoby chore: **0%** (0)

nie wiem: **5%** (1)

Inne odpowiedzi: **10%** (2)

Inne odpowiedzi:

- osoby przemocowe
- nauczyciele

Badanych specjalistów poproszono o wskazanie grupy społecznej, która ich zdaniem najczęściej stosuje przemoc. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „uzależnieni” - wybrało ją 90% osób. Rządziej ankietowani wybierali następujące odpowiedzi: „recydywiści” - 20% respondentów, „młodzież” - 20%, „bezrobotni” - 20%, „osoby ubogie” - 10% oraz „Inne odpowiedzi” - 10% osób.

Proszę wskazać w jakim obszarze Pana/i zdaniem zachodzi potrzeba zorganizowania szkolenia dla pracowników służb pomocowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rozwiązywanie problemów alkoholowych w miejscowości: **32,5%** (13)

rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych w miejscowości: **52,5%** (21)

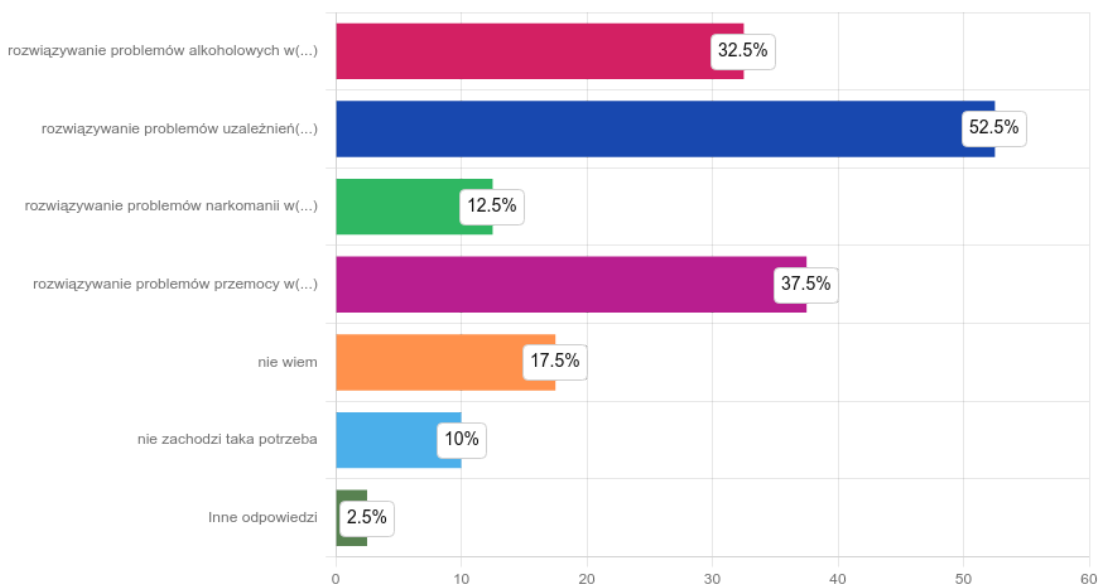
rozwiązywanie problemów narkomanii w miejscowości: **12,5%** (5)

rozwiązywanie problemów przemocy w miejscowości: **37,5%** (15)

nie wiem: **17,5%** (7)

nie zachodzi taka potrzeba: **10%** (4)

Inne odpowiedzi: **2,5%** (1)

Inne odpowiedzi:

- rozwiązywanie problemów wychowawczych w rodzinie, wskazanie na przyczyny tych problemów.

Respondenci zapytani o zapotrzebowanie szkoleniowe pracowników służb pomocowych najczęściej wskazywali odpowiedź „rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych w miejscowości” - wybrało ją 52,5%. Jednakże, istotna jest również potrzeba szkoleń dotyczących „rozwiązywanie problemów przemocy w miejscowości”, co wskazuje 37,5% respondentów. Pozostałe obszary, takie jak „rozwiązywanie problemów alkoholowych w miejscowości” - (32,5%), „nie wiem” - (17,5%), „rozwiązywanie problemów narkomanii w miejscowości” - 12,5%, a także „nie zachodzi taka potrzeba” - 10% wymagają również uwagi, ale w mniejszym stopniu. Dlatego zaleca się priorytetowe zorganizowanie szkoleń skupiających się na problemach alkoholowych oraz uzależnieniach behawioralnych, a także przemocy i narkomanii, aby pracownicy służb pomocowych byli lepiej przygotowani do działania w tych kluczowych obszarach.

Czy Pana/i zdaniem lokalne władze z terenu wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych podejmują odpowiednie działania, aby ograniczyć picie alkoholu, zażywanie narkotyków i dopalaczy, uzależnienia behawioralne oraz przemoc?

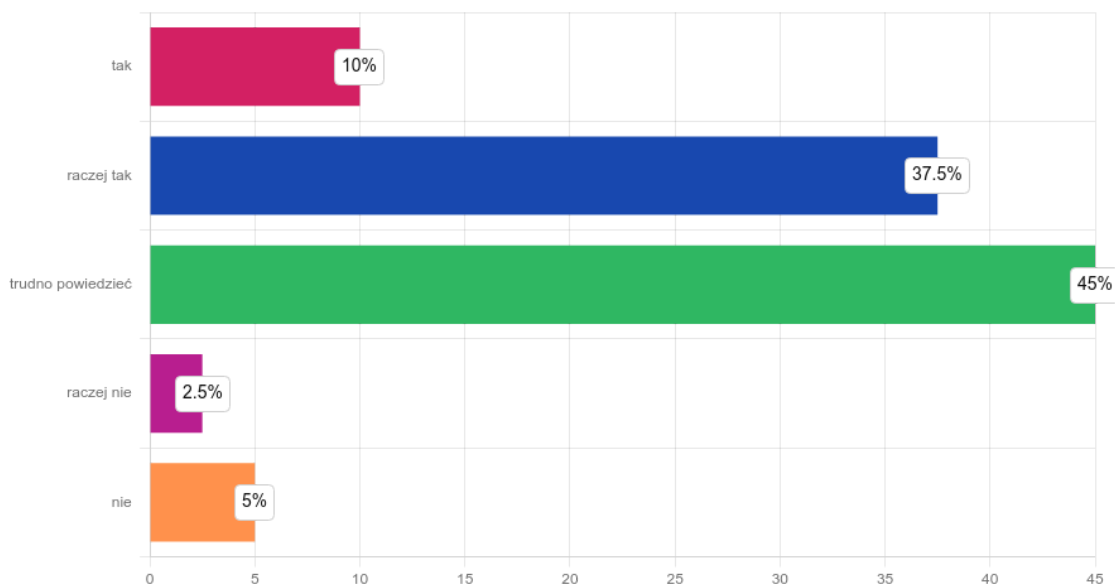
tak: **10%** (4)

raczej tak: **37,5%** (15)

trudno powiedzieć: **45%** (18)

raczej nie: **2,5%** (1)

nie: **5%** (2)

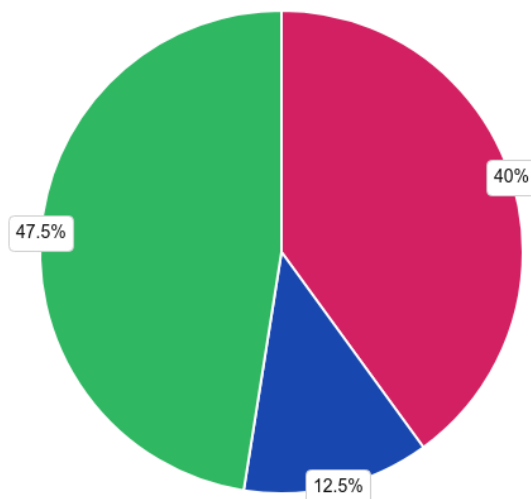
Badanym zdano pytanie dotyczące oceny działań podejmowanych przez lokalne władze z terenu wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych w kontekście ograniczania picia alkoholu, zażywania narkotyków i dopalaczy, uzależnień behawioralnych oraz przemoc. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - wybrało ją 45% badanych osób. Następnie badani wybierali odpowiedzi: „raczej tak” - 37,5% badanych specjalistów, „tak” - 10% osób, „nie” - 5% badanych, a także „raczej nie” - 2,5% osób. Warto kontynuować monitorowanie sytuacji i ewentualnie podjąć dodatkowe badania, aby uzyskać pełniejszy obraz oceny działań władzy podejmowanych w celu ograniczenia wspomnianych problemów społecznych..

Czy Pana/i zdaniem mieszkańcy, na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, są wystarczająco poinformowani o istnieniu instytucji pomocowych jak Zespół Interdyscyplinarny, G/KRPA itp.?

tak: **40%** (16)

nie: **12,5%** (5)

trudno powiedzieć: **47,5%** (19)

Badanym zdano pytanie dotyczące skali poziomu poinformowania mieszkańców o istnieniu instytucji pomocowych, takich jak Zespół Interdyscyplinarny, G/KRPA, czy grupy wsparcia na terenie wykonywania ich obowiązków zawodowych/służbowych. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - wybrało ją 47,5% badanych. Kolejno wybierano: „tak” - 40% respondentów, a także „nie” - 12,5% osób. Warto kontynuować starania w zakresie informowania o istnieniu instytucji pomocowych, aby skutecznie dotrzeć do wszystkich mieszkańców i budować świadomość istniejących wsparć społecznych.

7. Wnioski i rekomendacje

Wnioski

Problem uzależnień od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców

- Częstość spożycia alkoholu: Najczęściej respondenci wskazywali, że spożywają alkohol „kilka razy w roku” (40,59%). Znaczna grupa (20,79%) zadeklarowała, że nie pije alkoholu w ogóle. Inne odpowiedzi pojawiające się z mniejszą częstością to „raz w miesiącu” (7,92%), „kilka razy w miesiącu” (7,92%), „kilka razy w tygodniu” (7,92%), „codziennie” (6,93%), „rzadziej niż raz w roku” (4,95%) i „raz w tygodniu” (2,97%).
- Najczęściej spożywany rodzaj alkoholu: Spośród dostępnych rodzajów alkoholu najczęściej wybierane jest „piwo/cydr” (56,25%). Kolejne popularne rodzaje to „wino” (38,75%) oraz „wódka” (33,75%). Mniejsza grupa sięga po „nalewki/likieri” (12,5%) oraz „whisky/koniak i inne mocne alkohole” (10%). Tylko 1,25% respondentów zadeklarowało spożywanie alkoholu domowej roboty lub pochodzącego spoza legalnego źródła.
- Miejsca spożywania alkoholu: Najczęstszym miejscem spożywania alkoholu jest dom (62,5%). Inne często wskazywane miejsca to „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań” (58,75%) i „podczas imprez rodzinnych” (42,5%). Mniejsze odsetki wskazały spożywanie alkoholu „u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań” (28,75%), „na świeżym powietrzu” (16,25%) oraz w „restauracjach, barach lub na dyskotekach” (15%).
- Spożywanie alkoholu w samotności: Zarówno odpowiedzi „nigdy” jak i „rzadko” uzyskały po 45%. Mniejszość zadeklarowała, że pije alkohol „często” (6,25%) lub „zawsze lub praktycznie zawsze” (3,75%).
- Stan fizyczny po spożyciu alkoholu: Najwięcej osób wskazało, że po spożyciu alkoholu „praktycznie nie czuje wpływu alkoholu” (48,75%). Inni często czują „lekkie rozluźnienie i szum w głowie” (38,75%). Pozostałe grupy rzadziej odczuwały „duże rozluźnienie z nieznacznymi problemami koordynacyjnymi” (8,75%) lub „znaczne problemy z koordynacją i krytycznym myśleniem” (3,75%).
- Spożywanie alkoholu a obowiązki zawodowe: Większość badanych (82,5%) zadeklarowała, że nigdy nie wykonywała obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu. Jednakże, pewien odsetek przyznaje, że zdarza im się to „czasami” (8,75%), „rzadko” (7,5%) lub „często” (1,25%).
- Świadkowie prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu: 64,36% badanych stwierdziło, że nigdy nie widziało osoby prowadzącej pojazd pod wpływem alkoholu, co jest pozytywnym sygnałem. Jednakże 22,77% spotkało się z taką sytuacją „rzadko”, a 11,88% „czasami”.
- Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży: Większość respondentów (59,41%) nigdy nie widziała kobiet w ciąży spożywających alkohol, choć 29,7% nie potrafiło jednoznacznie tego ocenić, a 10,89% przyznało, że widziało takie sytuacje.

- Postrzeganie trendu spożycia alkoholu w miejscowości: Najwięcej osób (41,58%) stwierdziło, że trudno im ocenić, jak zmieniła się skala spożycia alkoholu w ich miejscowości. Nieco mniej osób wskazało, że spożycie pozostaje „stałe” (32,67%), „wzrasta” (14,85%) lub „maleje” (10,89%).

Problem uzależnień od alkoholu wśród uczniów klas 4-6

- Próbowanie napojów alkoholowych: Zdecydowana większość uczniów (78,99%) zadeklarowała, że nigdy nie próbowała napojów alkoholowych. Natomiast 21,01% respondentów przyznało, że miało kontakt z alkoholem.
- Wiek pierwszego kontaktu z alkoholem: Wśród uczniów, którzy zadeklarowali, że kiedykolwiek próbowali alkohol, największa część (46%) podała, że ich pierwszy kontakt z alkoholem miał miejsce w wieku 8 lat lub mniej. Kolejne 28% uczniów zadeklarowało, że pierwszy raz spróbowało alkoholu w wieku 9-10 lat, a 26% wskazało wiek 11-12 lat lub więcej.
- Okoliczności pierwszego kontaktu z alkoholem: Analiza okoliczności pierwszego kontaktu z alkoholem wykazała, że najczęściej wskazywaną odpowiedzią była sytuacja „przez pomyłkę” (30%). Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią było „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” – wskazało ją 26% uczniów. Kolejne miejsca zajęły odpowiedzi: „w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych” (14%), „żadne z powyższych” (12%), „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” (10%), „poczęstowali mnie inni członkowie rodziny” (4%), „ze znajomymi poza domem” (2%) oraz „w czasie wycieczki szkolnej” (2%).

Problem uzależnień od alkoholu wśród uczniów klas 7-8

- Częstotliwość eksperymentowania z alkoholem: Wyniki ankiety wskazują, że 34,81% uczniów miało doświadczenia z alkoholem, podczas gdy 65,19% stanowili ci, którzy nigdy nie próbowali napojów alkoholowych. Wskazuje to na istotną liczbę uczniów, którzy mogą być narażeni na wpływ alkoholu, co podkreśla potrzebę działań profilaktycznych.
- Wiek pierwszego kontaktu z alkoholem: Ponad połowa uczniów, którzy spróbowali alkoholu, zrobiła to w wieku 13-14 lat lub więcej (51,06%).
- Okoliczności spożycia alkoholu: Najczęściej uczniowie sięgali po alkohol w czasie uroczystości rodzinnych (27,66%) lub przez pomyłkę (21,28%).
- Regularność spożycia: Większość uczniów (61,7%) zadeklarowała, że piła alkohol tylko raz. Równocześnie jednak, 55,32% badanych nie piło alkoholu w ostatnich 12 miesiącach, co sugeruje sporadyczne, ale nieprzypadkowe podejście do alkoholu, które może przechodzić w bardziej regularne spożycie w przyszłości.
- Problemy związane z piciem alkoholu: Większość uczniów (88,89%) nie doświadczyła problemów związanych z alkoholem w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Niemniej jednak, niektóre przypadki (11,11%) wskazują na problemy z przyjaciółmi oraz inne nieprzyjemne sytuacje, co

sugeruje, że ryzyko negatywnych skutków jest realne i wymaga dalszego monitorowania.

- Dostępność alkoholu dla nieletnich: Odpowiedzi uczniów dotyczące dostępności alkoholu dla osób nieletnich wskazują, że 30,37% uważa, że jest to łatwe, co rodzi obawy o łatwość dostępu do alkoholu w ich środowisku.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców

- Częstotliwość używania środków psychoaktywnych: Zdecydowana większość respondentów (95,05%) zadeklarowała, że nigdy nie używała substancji psychoaktywnych, co stanowi pozytywny wskaźnik w kontekście profilaktyki uzależnień. Nieliczni przyznali się do sporadycznego kontaktu z tego typu substancjami: 2,97% badanych zażywało je tylko raz, a 1,98% przyznało się do ich stosowania kilka razy w roku.
- Motywacje do sięgania po środki psychoaktywne: Wśród osób, które miały kontakt z substancjami psychoaktywnymi, najczęściej wskazywaną motywacją była ciekawość (60%) oraz przyjemność lub relaksacja (również 60%). Ponadto, 40% badanych wskazało presję grupy, a 20% potrzebę zaimponowania w towarzystwie.
- Rodzaje zażywanych substancji: W odniesieniu do rodzaju stosowanych substancji psychoaktywnych, najczęściej wymieniano marihuanę lub haszysz (60%). Mniejszy odsetek respondentów (20%) miał kontakt z innymi formami konopi oraz z polską heroiną, zwaną „kompotem” (20%). Brak odpowiedzi dotyczących używania twardych narkotyków, takich jak amfetamina, kokaina, czy LSD, sugeruje ograniczony zakres kontaktu z różnorodnymi substancjami psychoaktywnymi w badanej grupie.
- Czas ostatniego zażycia substancji: W pytaniu dotyczącym ostatniego użycia substancji psychoaktywnych, 40% respondentów wskazało, że miało to miejsce ponad rok temu, a kolejne 40% zadeklarowało, że kontakt z nimi miało w ostatnim miesiącu. Tylko 20% badanych zażywało środki psychoaktywne w ciągu ostatniego roku.
- Używanie substancji psychoaktywnych w samotności: Wszystkie osoby biorące udział w badaniu (100%) zadeklarowały, że nigdy nie zażywały substancji psychoaktywnych w samotności.
- Dostępność substancji psychoaktywnych: Ankietowani najczęściej wskazywali, że nie mają wiedzy na temat dostępności substancji psychoaktywnych w swojej miejscowości (77,23%). Tylko 16,83% badanych uznało zdobycie narkotyków za łatwe, podczas gdy 5,94% określiło je jako trudne.

Problem uzależnień od nikotyny wśród uczniów klas 4-6

- Próby palenia papierosów: Zdecydowana większość uczniów (87,82%) zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów. Jednorazową próbę palenia zadeklarowało 6,72% uczniów, a kilka razy paliło 4,2% badanych. Regularne palenie papierosów było bardzo rzadkie – tylko 0,84% uczniów

pali regularnie, a 0,42% przyznało, że pali często.

- Wiek pierwszego kontaktu z papierosami: Wśród uczniów, którzy kiedykolwiek próbowali palić papierosy, najwięcej osób wskazało, że ich pierwszy kontakt z papierosami nastąpił w wieku 11-12 lat lub później (44,83%). Wiek 9-10 lat jako wiek pierwszej próby palenia papierosów zadeklarowało 37,93% uczniów, natomiast najmłodsze próby, w wieku 8 lat lub mniej, podano w 17,24% przypadków.
- Znajomość e-papierosów: Większość uczniów (73,53%) zadeklarowała, że wie, czym są e-papierosy, natomiast 26,47% przyznało, że nie zna tego pojęcia.
- Postrzeganie popularności e-papierosów wśród rówieśników: Na pytanie o używanie e-papierosów przez rówieśników, największa grupa uczniów (48,57%) odpowiedziała, że nie wie, czy osoby w ich wieku palą e-papierosy. 31,43% uczniów uważa, że rówieśnicy używają e-papierosów, a 20% sądzi, że nie.
- Próby używania e-papierosów: Większość uczniów (94,29%) stwierdziła, że nigdy nie stosowała e-papierosów. Rzadziej zadeklarowano używanie e-papierosów raz na tydzień (2,29%), rzadziej niż raz na tydzień (1,71%), codziennie (1,14%) oraz co 2-3 dni (0,57%).
- Ocena bezpieczeństwa e-papierosów w porównaniu do tradycyjnych papierosów: Na pytanie o bezpieczeństwo e-papierosów w stosunku do tradycyjnych papierosów najwięcej uczniów (47,43%) wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”, co może świadczyć o niewystarczającej wiedzy w tym zakresie. Kolejne odpowiedzi to „raczej nie” (17,71%), „raczej tak” (14,86%), „zdecydowanie nie” (13,71%) oraz „zdecydowanie tak” (6,29%).
- Postrzeganie uzależniającego działania e-papierosów: Większość uczniów (65,14%) uważa, że e-papierosy są uzależniające w takim samym stopniu jak papierosy tradycyjne. Odpowiedź „nie wiem” wybrało 21,14% uczniów, a „tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne” zadeklarowało 11,43% osób. Jedynie 2,29% uczniów uważa, że e-papierosy nie są uzależniające.

Problem uzależnień od nikotyny wśród uczniów klas 7-8

- Niskie wskaźniki regularnego palenia: Większość uczniów (64,44%) zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów. Niemniej jednak, 30,56% badanych ma doświadczenie z paleniem, co podkreśla konieczność kontynuacji działań edukacyjnych.
- Wiek pierwszego kontaktu: Zdecydowana większość (66,67%) uczniów, którzy kiedykolwiek palili papierosy, spróbowała ich w wieku 12 lat lub młodszym.
- Częstotliwość palenia w ostatnich 30 dniach: 62,5% uczniów zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 30 dni nie paliło papierosów. Warto jednak zauważyć, że pozostali uczniowie wskazali na sporadyczne palenie, co może sugerować powstawanie nawyków uzależniających.

- Powszechność używania e-papierosów: 76,38% uczniów stwierdziło, że osoby w ich wieku palą e-papierosów, co sugeruje, że e-papierosy są popularne wśród rówieśników.
- Niskie wykorzystanie e-papierosów: Większość badanych uczniów (77,95%) nie stosuje e-papierosów, co wskazuje na ograniczoną popularność tego typu produktów wśród badanej grupy. Jednakże, 22,05% zadeklarowało ich używanie w różnych okresach.
- Motywacje do używania e-papierosów: 35,71% uczniów próbowało e-papierosów z ciekawości, co wskazuje na potrzebę kształtowania świadomych postaw.
- Percepcja bezpieczeństwa e-papierosów: 36,22% uczniów zadeklarowało, że trudno im ocenić, czy e-papierosy są bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów.
- Postrzeganie uzależnienia: 71,65% uczniów uważa, że e-papierosy są uzależniające w takim samym stopniu jak tradycyjne papierosy.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród uczniów klas 4-6

- Kontakt z substancjami psychoaktywnymi: Zdecydowana większość uczniów (98,74%) zadeklarowała, że nigdy nie próbowała zażywać narkotyków ani dopalaczy. Tylko 1,26% respondentów miało doświadczenia z tymi substancjami.
- Wczesne doświadczenia: Spośród uczniów, którzy zadeklarowali zażywanie narkotyków, większość (66,67%) przyznała, że pierwsze doświadczenia miały miejsce w wieku 8 lat lub mniej. To może wskazywać na potrzebę intensyfikacji działań profilaktycznych, szczególnie w zakresie edukacji na temat ryzyk związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
- Źródła pozyskiwania substancji: W przypadku osób, które zażywały substancje, najczęściej wskazywanymi źródłami były: „wzięcie z domu, bez pozwolenia rodziców” oraz „dostanie od starszego rodzeństwa”, a także „kupno od kolegi” i „kupno przez Internet” (wszystkie te odpowiedzi uzyskały 33,33% wskazań).
- Motywacje do zażywania: Główne motywacje do zażycia narkotyków/dopalaczy to „chęć dobrej zabawy” oraz „przyjemność/relaksacja” (oba 33,33%). Istotna jest także deklaracja dotycząca „otrzymania substancji nieświadomie”, co może sugerować potrzebę edukacji w zakresie świadomego podejmowania decyzji i rozpoznawania ryzyka.
- Świadomość zagrożeń: Większość uczniów (81,51%) uważa, że zażywanie narkotyków i dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Tylko niewielki odsetek (3,78%) myśli, że substancje te nie są szkodliwe.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród uczniów klas 7-8

- Próba zażywania narkotyków/dopalaczy: Zdecydowana większość respondentów (97,04%) nie miała doświadczenia z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy. Tylko 2,96% uczniów zadeklarowało, że kiedykolwiek próbowało tych substancji.
- Wiek pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi: Spośród uczniów, którzy mieli doświadczenie z narkotykami, połowa (50%) przyznała, że spróbowała ich w wieku 11-12 lat, co jest wczesnym wiekiem w kontekście potencjalnych problemów związanych z używaniem substancji.
- Preferencje dotyczące substancji: Wśród uczniów, którzy mieli kontakt z substancjami psychoaktywnymi, najczęściej wskazywaną była marihuana lub haszysz (75%). Inne formy konopi oraz dopalacze również znalazły się wśród odpowiedzi, co może wskazywać na różnorodność preferencji wśród młodzieży.
- Źródła pozyskiwania substancji: Uczniowie zdobywali substancje głównie z domu (25%) oraz od osób znanych ze słyszenia (25%) lub kupując je od kolegów (25%).
- Motywacje do zażywania: Najczęstszym powodem skłaniającym do zażycia narkotyków było „ciekawość” (50%). Chęć dobrej zabawy oraz relaksacja także były wskazywane jako motywacje, co może sugerować, że młodzież szuka sposobów na rozładowanie stresu lub zdobycie akceptacji w grupie.
- Częstotliwość zażywania: 50% uczniów zadeklarowało, że zażywa narkotyki lub dopalacze codziennie, co jest alarmujące i wymaga natychmiastowego podjęcia działań w celu wsparcia tych uczniów. Również połowa badanych stwierdziła, że zażyła substancje w ostatnim miesiącu, co wskazuje na aktualne problemy.
- Problemy zdrowotne i społeczne: Uczniowie, którzy zażywali substancje, najczęściej wskazywali na problemy w szkole oraz problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi (50%). To wskazuje na negatywne konsekwencje używania substancji psychoaktywnych, które powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony szkół i instytucji społecznych.
- Dostępność substancji: Większość uczniów (55,56%) nie miała wiedzy na temat dostępności narkotyków w swojej miejscowości, a 14,07% uznało, że dostęp do substancji jest łatwy. Jednak 81,48% uczniów zadeklarowało, że nie zna miejsc, gdzie można nabyć narkotyki.
- Postrzeganie szkodliwości: Większość uczniów (91,12%) uważa, że zażywanie narkotyków lub dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia, co wskazuje na wysoką świadomość negatywnych konsekwencji. Należy jednak dążyć do tego, aby te przekonania były spójne z ich działaniami.

Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców

- Znajomość osób doświadczających przemocy domowej: Wśród respondentów największy odsetek, wynoszący 47,52%, odpowiedział, że nie zna osób, które doświadczają przemocy domowej. Jednak 38,61% zadeklarowało, że zna osoby, które zmagają się z przemocą w domu, a 13,86% wybrało odpowiedź „nie wiem”.
- Osobiste doświadczenia przemocy: Znaczna większość ankietowanych (69,31%) stwierdziła, że nigdy nie doświadczyła przemocy. Natomiast 19,8% zadeklarowało, że doświadczyło przemocy ponad rok temu, 6,93% – w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a 3,96% – w ciągu ostatnich 30 dni.
- Rodzaj doświadczonej przemocy: Spośród osób, które doświadczyły przemocy, aż 75% wskazało na przemoc psychiczną, co czyni ją najczęstszą formą przemocy. Przemoc fizyczna została wskazana przez 37,5% badanych, mobbing przez 15,62%, natomiast przemoc ekonomiczna i zaniedbanie przez 9,37%. Tylko 3,12% respondentów doświadczyło przemocy seksualnej.
- Osoby stosujące przemoc: Wskazania dotyczące osób stosujących przemoc były zróżnicowane. Najczęściej wymieniano matkę lub opiekunkę (21,87%), następnie partnera lub partnerkę (18,75%), męża lub żonę (15,62%), a także pracodawcę i obce osoby (po 12,5%).
- Stosowanie przemocy przez respondentów: Zdecydowana większość respondentów (90,1%) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała przemocy wobec innych osób. Jednak 7,92% przyznało, że stosowało przemoc ponad rok temu, a 1,98% w ciągu ostatnich 30 dni.
- Rodzaj stosowanej przemocy: Spośród osób, które przyznały się do stosowania przemocy, najczęściej wskazywano na przemoc psychiczną (50%) i przemoc fizyczną (40%). Przemoc ekonomiczną i odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło po 10% respondentów.
- Osoby, wobec których stosowano przemoc: W odpowiedzi na pytanie o osoby doznające przemocy, 40% respondentów wskazało obce osoby, 30% znajomych lub przyjaciół, 20% męża lub żonę, a 10% współpracowników.
- Wpływ substancji psychoaktywnych: Na pytanie, czy respondenci stosowali przemoc pod wpływem substancji psychoaktywnych, 80% odpowiedziało, że nie było pod wpływem żadnych substancji, natomiast 20% wskazało alkohol.
- Akceptacja stosowania przemocy w pewnych okolicznościach: Większość respondentów (73,27%) uważa, że nie ma okoliczności usprawiedliwiających stosowanie przemocy, ale 18,81% odpowiedziało twierdząco, a 7,92% zaznaczyło „nie wiem”.
- Stosunek do kar fizycznych wobec dzieci: W odniesieniu do stosowania kar fizycznych wobec dzieci, większość respondentów (65,35%) wyraziła dezaprobatę, wskazując odpowiedź „nie”.

Jednak 15,84% ankietowanych uważa, że kary fizyczne są dobrą metodą wychowawczą, a 18,81% nie miało zdania na ten temat.

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 4-6

- Występowanie przemocy: 43,7% uczniów zadeklarowało, że doświadczyło przemocy, co sugeruje istotny problem w tym zakresie, pomimo że większość (56,3%) nie miała takich doświadczeń. Należy zatem podjąć działania na rzecz edukacji i wsparcia uczniów w zakresie radzenia sobie z przemocą.
- Źródła przemocy: Najczęściej osoby stosujące przemoc wobec badanych to rówieśnicy, w tym koledzy i koleżanki ze szkoły (38,46%) oraz rodzeństwo, w szczególności bracia (30,77%). Wskazuje to na obecność przemocy rówieśniczej oraz jej niepokojący wpływ na życie uczniów.
- Rodzaje przemocy: Najczęściej wskazywaną formą przemocy jest zastraszanie, wyśmiewanie i upokarzanie (58,65%), co sugeruje, że przemoc psychiczna jest poważnym problemem. Drugą najczęstszą formą jest przemoc fizyczna (50%).
- Stosowanie przemocy: 25,21% uczniów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec innych. Uczniowie najczęściej stosowali przemoc wobec kolegów ze szkoły (53,33%), znajomi/przyjaciele (38,22%), a także brat (40%).
- Rodzaje przemocy: Uczniowie przyznają, że najczęściej stosowali przemoc fizyczną, taką jak bicie, spoliczkowanie, czy też szarpanie i popychanie (66,67%) oraz przemoc psychiczną, taką jak groźenie, zastraszanie, czy też upokarzanie (41,67%).
- Percepcja problemu przemocy w szkole: 36,13% uczniów uważa, że w ich szkole występuje problem przemocy, podczas gdy 43,28% nie ma wyraźnego zdania na ten temat.
- Potrzeba wsparcia: W przypadku problemów z przemocą, uczniowie najczęściej zwróciliby się o pomoc do rodziców (78,99%) oraz nauczycieli (52,52%).

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 7-8

- Doświadczenie przemocy: Ponad połowa uczniów (52,59%) zadeklarowała, że nie doświadczyła przemocy, niemniej jednak, 47,41% uczniów przyznało, że doświadczyło przemocy, co wskazuje na konieczność podjęcia działań prewencyjnych i edukacyjnych w szkołach.
- Osoby stosujące przemoc: Najwięcej uczniów wskazało, że sprawcami przemocy byli ich koledzy i koleżanki ze szkoły (52,11%), a także znajomi i przyjaciele (28,17%).
- Rodzaje przemocy: Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej wskazywali na zachowania związane z zastraszaniem, wyśmiewaniem oraz przemocą fizyczną (57,75%).

- Przemoc pod wpływem substancji: Większość uczniów (64,79%) uważa, że sprawcy przemocy nie byli pod wpływem substancji psychoaktywnych, a 33,8% nie ma pewności w tej kwestii.
- Stosowanie przemocy: 33,33% uczniów przyznało, że stosowali przemoc wobec innych, a najczęściej wskazywali, że przemoc ta dotyczyła kolegów ze szkoły (55,56%).
- Rodzaje przemocy: Uczniowie najczęściej stosowali przemoc fizyczną, taką jak bicie, spoliczkowanie, czy też szarpanie i popychanie (66,67%) oraz przemoc psychiczną, taką jak groźenie, zastraszanie, czy też upokarzanie (42,22%).
- Postrzeganie problemu: 40% uczniów zadeklarowało, że nie wie, czy w ich szkole występuje problem przemocy, jednak 34,81% badanych przyznaje, iż przemoc ta występuje na terenie ich szkoły.
- Źródła wsparcia: W razie problemów z przemocą, uczniowie najczęściej wskazują na rodziców lub opiekunów (66,67%) jako osoby, do których się zwrócą.

Problem uzależnień behawioralnych wśród dorosłych mieszkańców

- Świadomość uzależnień behawioralnych: Większość badanych (53,47%) nie znała pojęcia „uzależnienia behawioralne”, natomiast 46,53% zadeklarowało, że rozumie ten termin. Wyniki te wskazują na potrzebę edukacji społecznej w zakresie uzależnień, które nie są związane z substancjami, lecz wpływają na zdrowie psychiczne i fizyczne.
- Częstotliwość korzystania z urządzeń elektronicznych: Najczęściej mieszkańcy korzystają z urządzeń elektronicznych codziennie – taki tryb wskazało aż 77,23% osób. Kilka razy w tygodniu z urządzeń korzysta 11,88% badanych, natomiast 9,9% osób zadeklarowało, że w ogóle nie korzysta z tego typu urządzeń.
- Dzienny czas spędzany online poza pracą: Najwięcej ankietowanych (40,66%) spędza w Internecie od 1 do 3 godzin dziennie. Nieco mniej, bo 34,07%, korzysta z Internetu do jednej godziny, a 21,98% poświęca na to od 3 do 6 godzin. Dłuższy czas spędzany online, ponad 6 godzin dziennie, deklaruje niewielka część badanych (3,3%).
- Powody korzystania z Internetu poza pracą: Najczęściej wymieniane powody korzystania z Internetu to social media (67,03%), zdobywanie wiedzy i wiadomości (61,54%), zakupy online (54,95%) oraz kontakt ze znajomymi (48,35%).
- Poczucie uzależnienia od telefonu komórkowego: Odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące uzależnienia od telefonu były zróżnicowane: 42,86% uważa, że mogliby żyć bez telefonu, a taka sama liczba osób deklaruje, że trudno byłoby im funkcjonować bez niego. Jedynie 12,09% czuje się zdecydowanie uzależniona.
- Udział w konkursach SMS-owych: Większość ankietowanych (83,17%) nigdy nie brała udziału w

płatnych konkursach SMS-owych. Sporadyczne uczestnictwo deklarowało 12,87% badanych, a jedynie 3,96% brało udział wiele razy. Niska aktywność w tego typu konkursach sugeruje, że mieszkańcy są ostrożni i świadomi ryzyka związanego z kosztami oraz potencjalnymi oszustwami.

- Korzystanie z automatów i zakładów bukmacherskich: Znaczna większość mieszkańców nigdy nie korzystała z automatów do gier (96,04%) ani nie obstawiała zakładów bukmacherskich (95,05%) w ciągu ostatniego roku. Wyniki te mogą świadczyć o niskim zainteresowaniu hazardem oraz świadomym wyborze unikania ryzyka związanego z takimi aktywnościami.

Problem uzależnień behawioralnych wśród uczniów klas 4-6

- Świadomość uzależnień behawioralnych: 95,38% uczniów nie ma świadomości, czym są uzależnienia behawioralne. To alarmujący wynik, który wskazuje na konieczność edukacji w tym zakresie, aby młodzież mogła lepiej rozumieć potencjalne zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z technologii.
- Częstotliwość korzystania z urządzeń elektronicznych: 61,76% badanych korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie, co sugeruje, że technologie stały się integralną częścią ich życia.
- Czas spędzany w Internecie: Większość uczniów (45,21%) spędza od 1 do 3 godzin dziennie na korzystaniu z Internetu poza nauką, co może wskazywać na dużą ilość czasu poświęcanego na rozrywkę i interakcje online. Dla 10,27% uczniów czas ten przekracza 6 godzin dziennie, co rodzi obawy o potencjalne uzależnienia i wpływ na życie codzienne.
- Motywacje korzystania z Internetu: Najczęściej wskazywanymi powodami korzystania z Internetu są: kontakt ze znajomymi (70%), słuchanie muzyki (67,83%) oraz oglądanie filmów i programów (63,48%).
- Brak zabezpieczeń w Internecie: 54,35% uczniów nie ma zainstalowanej blokady rodzicielskiej na swoich urządzeniach, co może prowadzić do narażenia na nieodpowiednie treści.
- Świadomość zagrożeń związanych z udostępnianiem danych osobowych: 94,78% badanych zadeklarowało, że nie udostępniłoby swoich danych osobowych obcej osobie w Internecie, co sugeruje, że uczniowie są świadomi zagrożeń związanych z bezpieczeństwem danych.
- Odczucia dotyczące uzależnienia od telefonu: Ponad 57% uczniów uważa, że trudno byłoby im funkcjonować bez telefonu, co może sugerować rozwijające się uzależnienie.
- Doświadczenie odrzucenia z powodu braku dostępu do technologii: 28,57% uczniów przyznało, że czuło się odrzuconych z powodu braku dostępu do urządzeń elektronicznych.

Problem uzależnień behawioralnych wśród uczniów klas 7-8

- Niska świadomość uzależnień behawioralnych: Tylko 12,59% badanych uczniów ma świadomość, czym są uzależnienia behawioralne. To wskazuje na potrzebę edukacji w tym zakresie, aby młodzież mogła lepiej zrozumieć potencjalne zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z technologii.
- Częstotliwość korzystania z urządzeń elektronicznych: 88,15% uczniów korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie.
- Czas spędzany w Internecie: Najwięcej uczniów (44,54%) poświęca na korzystanie z Internetu od 3 do 6 godzin dziennie.
- Powody korzystania z Internetu: Główne powody korzystania z Internetu to kontakt z przyjaciółmi (80,45%) oraz korzystanie z social mediów (68,42%).
- Blokada rodzicielska: Tylko 9,02% badanych uczniów korzysta z tzw. blokad rodzicielskich, co wskazuje na brak odpowiedniej ochrony przed nieodpowiednimi treściami w Internecie.
- Świadomość zagrożeń związanych z udostępnianiem danych: Większość uczniów (81,2%) nie jest skłonna do udostępniania swoich danych osobowych obcym w Internecie, co sugeruje, że młodzież ma pewną świadomość zagrożeń związanych z prywatnością, ale nadal istnieje znaczący odsetek (14,29%), który wyraża wątpliwości.
- Problemy z uzależnieniem od telefonu komórkowego: Ponad połowa uczniów (51,13%) przyznaje, że trudno byłoby im funkcjonować bez telefonu komórkowego.
- Dyskryminacja ze względu na brak dostępu do technologii: 21,48% uczniów doświadczyło odrzucenia z powodu braku dostępu do urządzeń elektronicznych, co podkreśla ważność równego dostępu do technologii w kontekście integracji społecznej.
- Świadomość o zaburzeniach odżywiania: Większość uczniów zna pojęcie anoreksji (55,56%) i kompulsywnego objadania się (60%), ale świadomość dotycząca pojęcia bulimii jest niska (32,59%).
- Diety i odchudzanie: 42,22% uczniów uważa, że ich waga jest odpowiednia, ale znaczący odsetek (27,41%) przyznaje, że powinien schudnąć, co może wskazywać na problemy z postrzeganiem własnego ciała oraz presję społeczną w tym zakresie.

Problemy społeczne według pracowników instytucji pomocowych

- Dominacja uzależnień behawioralnych: Najbardziej widocznym problemem społecznym, według 57,5% respondentów, są uzależnienia behawioralne.

- Alkoholizm jako istotny problem: 45% pracowników wskazuje na alkoholizm jako jeden z kluczowych problemów społecznych.
- Przyczyny problemów społecznych: Najczęściej wskazywaną przyczyną problemów społecznych jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (62,5%) oraz niezaradność życiowa (50%).
- Grupy szczególnie narażone: Respondenci wskazują, że nieletni (62,5%) oraz osoby ubogie (25%) są najbardziej narażeni na występowanie problemów społecznych.
- Wiedza na temat spożycia alkoholu: 70% badanych nie ma wiedzy na temat zmian w spożyciu alkoholu w ich środowisku zawodowym, co może wskazywać na potrzebę lepszej dokumentacji i monitorowania tego zjawiska.
- Występowanie uzależnień alkoholowych: 30% pracowników twierdzi, że często spotyka się z uzależnieniami alkoholowymi, co wskazuje na istotność wprowadzenia działań prewencyjnych i wsparcia dla osób uzależnionych.
- Problem narkotyków i innych środków psychoaktywnych: Respondenci nie mają jednoznacznej opinii na temat występowania problemu związanego z środkami psychoaktywnymi, a 45% z nich wskazuje, że trudno im to ocenić.
- Pomoc w zakresie uzależnień: Główne formy pomocy dla osób z uzależnieniami behawioralnymi to profilaktyka (71,43%) oraz poradnictwo (66,67%).
- Niski poziom samodzielnych zgłoszeń o pomoc: 92,5% respondentów uważa, że osoby uzależnione nie zwracają się same o pomoc, co może oznaczać, że wiele osób w potrzebie nie korzysta z dostępnych zasobów wsparcia.
- Alternatywne źródła wsparcia: W przypadku problemów uzależnień mieszkańcy najczęściej zwracają się do znajomych (35,14%) lub próbują radzić sobie samodzielnie (35,14%), co może wskazywać na brak zaufania do instytucji pomocowych lub nieznaną dostępność usług.
- Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym lub nieletnim: 30% respondentów uważa, że sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie gminy nigdy się nie zdarza, ale 27,5% twierdzi, że zdarza się to często.

Rekomendacje

Na podstawie przedstawionych wniosków, sformułowane zostały następujące rekomendacje dla Gminy Darłowo, mające na celu skuteczne przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami, przemocą i innymi zagrożeniami społecznymi.

Zwiększenie dostępności programów edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących spożycia alkoholu

- Edukacja na temat odpowiedzialnej konsumpcji alkoholu, skierowana zarówno do dorosłych, jak i młodzieży. Gmina powinna rozważyć organizację kampanii edukacyjnych, które promują świadome i umiarkowane spożywanie oraz podkreślają konsekwencje zdrowotne nadmiernego picia, a także jazdy po alkoholu.
- Zwiększenie dostępności lokalnych punktów wsparcia dla osób nadużywających alkoholu, w tym rozszerzenie działań poradni leczenia uzależnień oraz organizowanie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.
- Wprowadzenie lub wzmocnienie programów profilaktycznych skierowanych do kobiet w ciąży, które podkreślają skutki spożywania alkoholu podczas ciąży oraz zagrożenia związane z FASD (Alkoholowy Zespół Płodowy).

Wzmocnienie działań prewencyjnych związanych z narkotykami

- Wprowadzenie szerszych programów profilaktycznych, które edukują o szkodliwości substancji psychoaktywnych i promują alternatywne metody radzenia sobie ze stresem i napięciem, w szczególności skierowane do młodych dorosłych.
- Zacieśnienie współpracy między gminą, służbami zdrowia i policją w celu monitorowania dostępu do substancji psychoaktywnych oraz ich handlu. Warto również rozważyć wprowadzenie regularnych kampanii informacyjnych, które zwiększą świadomość społeczną na temat konsekwencji zażywania narkotyków.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i wsparcia psychologicznego dla osób uzależnionych, a także programów interwencyjnych dla osób, które sięgają po narkotyki z powodu stresu lub presji społecznej.

Rozwój programów przeciwdziałania przemocy domowej i mobbingowi

- Tworzenie lokalnych punktów wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wzmocnienie istniejących instytucji, które oferują pomoc psychologiczną, prawną i schronienie dla osób doznających przemocy.
- Rozszerzenie programów edukacyjnych dotyczących rozpoznawania i zgłaszania przemocy domowej, a także szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych i służb medycznych w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy.
- Zwalczanie mobbingu poprzez wprowadzenie specjalnych programów edukacyjnych skierowanych do pracowników i pracodawców. Gmina mogłaby opracować standardy etyczne dotyczące środowisk pracy i wdrożyć procedury interwencyjne w przypadku zgłoszeń o mobbing.

Edukacja w zakresie uzależnień behawioralnych

- Programy edukacyjne dla dorosłych, które uczą, jak świadomie i z umiarem korzystać z technologii, a także promują zdrowe nawyki cyfrowe.
- Wprowadzenie lokalnych inicjatyw, takich jak warsztaty dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom

behawioralnym, gdzie mieszkańcy mogą nauczyć się technik radzenia sobie z nadmiernym korzystaniem z telefonów, internetu i gier.

- Kampanie społeczne, które podkreślają znaczenie równowagi między życiem online a offline, szczególnie w kontekście zdrowia psychicznego.

Wzmocnienie kontroli i odpowiedzialności w handlu alkoholem

- Regularne szkolenia dla sprzedawców alkoholu, które obejmują przepisy dotyczące sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz edukują o ich roli w ograniczaniu nadużywania alkoholu w społeczności.
- Zaostrzenie kontroli sprzedaży alkoholu w punktach handlowych, w tym prowadzenie kontroli przestrzegania zasad dotyczących weryfikacji wieku kupujących.
- Zacieśnienie współpracy z lokalnymi władzami i policją, aby monitorować miejsca, gdzie może dochodzić do nielegalnej sprzedaży alkoholu, szczególnie osobom niepełnoletnim.

Wprowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy

- Promować kampanie społeczne na temat cyberprzemocy, skierowane do wszystkich grup wiekowych, aby zwiększyć świadomość o tym zjawisku i jego skutkach.
- Utworzenie specjalnych programów wsparcia dla osób doznających cyberprzemocy, w tym dostęp do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.
- Szkolenia dla nauczycieli i rodziców, aby mogli skutecznie rozpoznawać oznaki cyberprzemocy i wiedzieli, jak reagować w przypadku jej wystąpienia.

Zacieśnienie współpracy z lokalnymi społecznościami i organizacjami pozarządowymi

- Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, które już mają doświadczenie w tych obszarach.
- Wspieranie inicjatyw społecznych, takich jak grupy wsparcia, warsztaty edukacyjne, kampanie informacyjne oraz inne formy działania na rzecz zdrowia publicznego.

Rekomendacje w kontekście przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Wzmacnianie edukacji w zakresie uzależnień od alkoholu i nikotyny

- Organizowanie regularnych programów profilaktycznych dla uczniów, które będą podkreślały negatywne skutki spożywania alkoholu i palenia papierosów. Istotne jest, aby programy były interaktywne i uwzględniały realistyczne sytuacje, z którymi dzieci i młodzież może się spotkać.
- Prowadzenie kampanii informacyjnych dla rodziców na temat wpływu alkoholu i nikotyny na młodzież oraz roli dorosłych w zapobieganiu tym problemom (np. ograniczenie dostępu do alkoholu podczas rodzinnych uroczystości).
- Wzmocnienie współpracy między szkołami, ośrodkami zdrowia oraz lokalnymi organizacjami zajmującymi się uzależnieniami, aby wspólnie działać na rzecz zapobiegania.

Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie narkotyków i substancji psychoaktywnych

- Opracowanie programów wczesnej interwencji w szkołach, z uwzględnieniem informacji o zagrożeniach związanych z narkotykami, w tym dopalaczami. Ważne jest również podkreślenie roli internetu jako kanału dystrybucji tych substancji i edukacja na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
- Zwiększenie dostępu do specjalistycznej pomocy dla uczniów i rodziców, np. poprzez konsultacje z psychologami i terapeutami, którzy specjalizują się w problemach uzależnień.

Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy

- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, uczniów i rodziców dotyczących rozpoznawania oznak przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, a także skutecznych sposobów przeciwdziałania.
- Stworzenie łatwo dostępnych kanałów wsparcia dla osób doświadczających przemocy, np. anonimowe infolinie lub platformy internetowe, gdzie uczniowie mogą zgłaszać przemoc bez obaw przed odwetem.
- Wdrażanie programów, które promują zdrowe relacje między uczniami, np. warsztaty dotyczące rozwiązywania konfliktów, empatii i współpracy.

Uświadamianie uczniów na temat uzależnień behawioralnych

- Zwiększenie świadomości na temat uzależnień behawioralnych, takich jak uzależnienie od internetu, gier komputerowych czy mediów społecznościowych, poprzez kampanie edukacyjne skierowane zarówno do uczniów, jak i rodziców.
- Wprowadzenie w szkołach programów, które uczą zdrowego zarządzania czasem spędzonym w internecie oraz radzenia sobie z presją korzystania z technologii w życiu codziennym.
- Organizowanie warsztatów dotyczących bezpieczeństwa w sieci, aby uczniowie mieli świadomość zagrożeń związanych z nadużywaniem technologii oraz sposobów ochrony swoich danych osobowych.

Wsparcie dla uczniów z zaburzeniami odżywiania

- Szkolenie nauczycieli i szkolnych psychologów w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów anoreksji, bulimii i kompulsywnego objadania się, aby szybko reagować na problemy uczniów.
- Promowanie zdrowego odżywiania i stylu życia poprzez zajęcia edukacyjne, warsztaty kulinarne oraz aktywności fizyczne, które mogą wspierać uczniów w dbaniu o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne.

Zwiększenie dostępności wsparcia dla uczniów

- Zwiększenie liczby dostępnych konsultacji z psychologami i doradcami w szkołach, aby uczniowie mieli dostęp do profesjonalnej pomocy w razie potrzeby.
- Wprowadzenie regularnych, anonimowych ankiet, które pozwolą uczniom na zgłaszanie problemów bez obaw o konsekwencje, co ułatwi monitorowanie skali problemów i umożliwi szybką reakcję.

Podsumowując przeprowadzone badania i sformułowane na ich podstawie wnioski oraz rekomendacje zaleca się kontynuowanie realizowanych działań służących kształtowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji różnych grup społecznych. Przeprowadzone badania pokazały, iż przynoszą one oczekiwane efekty, o czym świadczy między innymi niski wskaźnik występowania problemów społecznych na terenie gminy. Celem utrzymania osiągniętych już efektów zaleca się konieczność prowadzenia konsekwentnych i zorganizowanych przedsięwzięć warunkujących dobro lokalnej społeczności, w tym konkretnych grup czy środowisk, np.: dorosłych mieszkańców, uczniów różnych typów szkół.